แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ว่าที่ร้อยตรี หญิงอาจาริยา รักษ์คิด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
สิงหาคม 2559

แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

ว่าที่ร้อยตรี หญิงอาจาริยา รักษ์คิด

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
สิงหาคม 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อของ

ของ

ว่าที่ร้อยตรี หญิงอาจาริยา รักษ์คิด

เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
สิงหาคม 2559

อาจาริยา รักษ์คิด. (2559). *แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ วทม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.ฐาศุกร์ จันประเสริฐ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ทำความเข้าใจแรงจูงใจในการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทั้งก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและเมื่อเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหาร 2) เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทั้งในด้านของตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาที่ถ่ายทอด วิธีการถ่ายทอด 3) เพื่อศึกษาผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหารจากมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารและจากมุมมองของผู้ผ่านการศึกษาวิชาทหาร

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) โดยผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะกรณีแบบ Instrumental Case และเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งเป็น 3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 18 ราย ทหารหญิงอาชีพ จำนวน 6 ราย ครูฝึกวิชาทหาร 8 ราย

ผลการวิจัยพบว่า บุคคลเพศหญิงตัดสินใจเรียนวิชาทหารมาจากเงื่อนไขภายในบุคคลที่เกิดจากความต้องการที่จะลดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจจากเพศสรีระ ต้องการสวมเครื่องแบบทหาร ต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ต้องการที่จะเรียนวิชายุทธวิธีการต่อสู้เอาไว้เป็นวิชาป้องกันตัว ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการมียศทางทหาร ต้องการประกอบอาชีพทหารในอนาคต ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ต้องการตอบสนองความคาดหวังของผู้อื่นและสังคม ส่วนแรงจูงที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารพบว่ามาจากเงื่อนไขภายนอกบุคคล ประกอบไปด้วยการได้รับสื่อเกี่ยวกับการเปิดรับสมัครเรียนจากอาจารย์ในสังกัดสถานศึกษาวิชาการ การได้รับการถ่ายทอดจากตัวแบบบุคคลในครอบครัวที่ประกอบวิชาชีพทหาร

จากการศึกษากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารพบว่า กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารมีการถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรวิชาทหารจากครูฝึกวิชาทหารและบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารด้วยกลวิธีในการถ่ายทอดที่แตกต่างกันตามประสบการณ์ของตัวแทน ซึ่งพบว่าเนื้อหาวิชาที่ทำการสอนแบ่งออกเป็นลักษณะการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาการเรียน 2 วิชาหลัก 1)วิชาทหารเบื้องต้นซึ่งเป็นวิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามแบบธรรมเนียมทหาร การฝึกให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหาร 2) วิชาเทคนิคและยุทธวิธีในการสู้รบเป็นการถ่ายทอดวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเฉพาะยุทธวิธีในการสู้รบ การทำสงคราม

ผลจากการถ่ายทอดวิชาทหารพบว่า นักศึกษาวิชาทหารนำประสบการณ์ความรู้ที่ได้จากการเรียนและสิทธิ์ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการสอบคัดเลือกเป็นทหารหญิงอาชีพ และพบว่าเมื่อบุคคลได้เริ่มเข้าไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพ บุคคลได้นำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน นอกจากนี้ยังพบว่าผลจากการถ่ายทอดทำให้บุคคลได้มีคุณลักษณะทางทหารที่จะนำไปพัฒนาตนเองและผู้อื่น 9 ประการ 1) เห็นคุณค่าแท้ในตนเอง 2)มีระเบียบวินัย 3) พัฒนาบุคลิกภาพภายนอกของตนเอง 4) การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต 5) มีความรู้ในการช่วยชีวิตผู้อื่น 6) มีจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม 7) การรู้จักเป็นผู้มีน้ำใจเสียสละให้กับผู้อื่น 8) อุทิศตนเพื่อประเทศชาติ 9) การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคม

THE MOTIVES TO ENROLL TERRITORIAL DEFENSE COURSS AND THE SOCIAL TRANSFER TO SOLDIER CAREER: CASE STUDY ON THE FEMAIE TERRITORIAL DEFENSE STUDENTS OF BANGKOK RESERVE AFFAIRS CENTER

AN ABSTRACT

BY

DESIGNATED SUB-LT. AJARIYA RAKSAKID

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Master of Science Degree in Applied Behavioral Science Research

at Srinakharinwirot University

August 2559

Ajariya Raksakid. (2016), *The Motives to Enroll Territorial Defense Course and the Social Transfer to Soldier Career: Case Study on the Female Territorial Defense Students of Bangkok Reserve Affairs Center-The Thesis for Master Degree of Science (Applied Behavioral Science Research),* Bangkok: Graduate School of Srinakarinwirot University, Advisor – Dr. Thasook Chanprasert

The purposes of this study are 1) To understand motives of the female territorial defense students both prior enter the course and after enter the soldier career 2) To understand the female territorial defense students' social transfer processes in the representative, content and method to transfer areas for all and 3) To study consequence of the territorial defense course social transfer in views of the female territorial defense students during and after territorial defense course.

This research is a case study qualitative research with instrumental case and purposive sampling. The respondents comprised the 3 groups of 18 Year 1-5 female territorial defense students, 6 female career soldiers and 8 female soldier course trainers.

This research finds the females' decisions to enroll defense course are from the persons' internal conditions i.e. from the wish to abate the feeling of inferiority from physical gender, from the wish to wear soldier uniform, from the wish to acquire life experience, from the wish to learn martial art for self-protection, from the wish to spend free time to be useful, from the wish to have military ranks, from the wish to have soldier career in future, from the wish for their personality developments and from the wish to fulfill the others' and society's expectations. Whereas motives of the decisions are from the persons' external conditions which include receiving the media on the course opening from institution's instructors and receiving the personal model transfers in the career soldier families.

The study on the soldier course teaching and learning process finds the course contents are taught by soldier trainers and personnel from concerned agencies as the representatives. The teaching tactics are different based on experiences. The study finds the course content is composed of theoretical and practical parts with the 2 main subjects of 1) Basic soldier subject – the soldier practice and soldier practice training and 2) Combat techniques and tactics – the specific contents for combat and warfare.

Consequence of the soldier course teaching and learning is found the students apply their experiences and knowledge from course and the privilege from the course participation to the female career soldier selection examinations. From the career start they apply the knowledge achieved from learning to works. In addition the study also finds the transfer adopts the soldier characteristic to use for the 9 developments of 1) Seeing the real value in self 2) Discipline 3) External personality development 4) Survival in livelihood 5)Has knowledge for other person's life saving 6) Has volunteer mind for social benefit 7) Kindness and charity 8) Devotion for nation and 9) The practice to be a good model to society for self and others.

ปริญญานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยที่จะหาข้อค้นพบในสิ่งที่ตนเองต้องการจะศึกษาถึงแม้ว่าข้อความพบที่ได้นั้นจะเป็นสิ่งที่เอามาสนับสนุนในส่วนประกอบของการทำปริญญานิพนธ์ให้ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จในการเรียนปริญญาโท แต่ด้วยเงื่อนไขภายในจิตใจที่ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะทำปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ เนื่องจากผู้วิจัยเคยเป็นเจ้าของประสบการณ์การเป็นนักศึกษาวิชาทหารเหมือนดังเช่นกรณีศึกษามาก่อน ซึ่งผู้วิจัยต้องการที่อยากจะทราบอยากจะทำความเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มบุคคลที่เกิดมาเป็นเพศหญิงที่สังคมและแม้กระทั่งบุคคลในครอบครัวอันเป็นที่รักตีค่าในความสามารถที่ด้อยกว่าเพศชายกลุ่มคนเหล่านี้เขามีความรู้สึกอย่างไร ผู้วิจัยในฐานะเจ้าของประสบการณ์ จึงมีความต้องการทุกวิถีทางที่จะพัฒนาตนเองให้มีความสามารถมีความอดทนเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจเหมือนดั่งเพศชายที่ทางสังคมต้องการ และการที่ผู้วิจัยตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็เป็นประโยชน์ที่จะพัฒนาตนเองให้มีความอดทนเข้มแข็งในแบบคุณลักษณะทางทหาร การได้มาซึ่งยศว่าที่ร้อยตรีนำหน้ามันเป็นความรู้สึกว่าใครใครก็มองว่าฉันมีความสามารถที่จะผ่านการฝึกวิชาทหารมาได้เช่นเดียวกับเพศชายและคุณลักษณะทางทหารที่ผู้วิจัยถูกหล่อหลอมจากการเรียนวิชาทหารก็เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้มแข็งที่จะอดทนต่อความยากลำบากทั้งทางกายและทางใจ ดังเช่นการทำปริญญานิพนธ์ที่ยากลำบากที่ผู้วิจัยจะต้องเผชิญกับอุปสรรคปัญหามากมายโดยมีอาจารย์ ดร. ฐาศุกร์ จันประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ชี้นำแนวทางในการทำปริญญานิพนธ์และชี้นำแนวทางชักนำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบสิ่งที่เป็นตัวตนของตนเองมากขึ้นพร้อมกับนักดาราศาสตร์ฟิสิกส์ยอดอัจฉริยะอย่างอัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ที่เป็นแรงบันดาลใจของฉันเสมอมาตั้งแต่สมัยครั้งฉันยังเด็ก สิ่งที่ฉันชอบใน อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ก็เพราะคติคำคมของนักทฤษฎีสัมพันธภาพท่านนี้เป็นข้อความที่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของฉันในหลายมิติและสิ่งที่ฉันยึดคติคำคมในการดำรงชีวิตมาโดยตลอดจาก อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ก็คือคำกล่าวที่ว่า *“หากคุณอยากมีชีวิตที่มีความสุขจงพันธนาการที่จุดมุ่งหมายของตัวคุณเองไม่ใช่ผู้คนหรือสิ่งอื่นใด”*และฉันก็ใช้ชีวิตอย่างมีความสุขตามคติคำคมดังกล่าวของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ เสมอมา อีกหนึ่งคติคำที่เวลาฉันมักเจออุปสรรคฉันก็มักจะนึกถึงคำกล่าวของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ นั่นก็คือคติคำที่กล่าวว่า *“ใจกลางอุปสรรคมักมีโอกาสที่ซ่องอยู่”* อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ จึงเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้ฉันค้นพบว่าใจกลางแห่งอุปสรรคที่ฉันเผชิญอยู่นั้นมันมีโอกาสที่ซ่อนอยู่ดังเช่นคติคำที่ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ กล่าวไว้จริงๆ

การทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ประสบความสำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาและความร่วมมือจากอาจารย์ฐาศุกร์ จันประเสริฐ ที่ปรึกษาพร้อมกับคณาจารย์สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ผู้มีพระคุณหลายท่าน

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้มีส่วนร่วมในการสอบปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัยทุกท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรธรรม และอาจารย์ และ อาจารย์ ดร. ฐิยาพร กันตาธนวัฒน์ ผู้เป็นประธานในการสอบปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้มีส่วนร่วมในการพิจารณาเค้าโครงปริญญานิพนธ์ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ อังศินันท์ อินทรกำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริสรา พึ่งโพธิ์สภ และอาจารย์ ดร. สุดารัตน์ ตันติวิวัทน์ ซึ่งเป็นผู้ที่ให้การส่งเสริมและคำชี้แนะในเรื่องของการทำปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณบุคคลซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่สละเวลาอันเป็นประโยชน์และให้มีความยินดีที่จะให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณองค์กรผู้มีส่วนร่วมที่คอยให้การสนับสนุนและนำพาให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสที่จะเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทำให้ผู้วิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยตรง และได้สัมพันธ์ความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในสิ่งที่ผู้วิจัยศึกษาได้อย่างลึกซึ้งเป็นการเก็บข้อมูลที่ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลและยังได้มิตรภาพที่ดีต่อบุคคลในองค์กรที่ให้โอกาสในการเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆและพี่ในสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ทุกท่านที่คอยให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ในการทำปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัยซึ่งมี นาวสาวศิวพร ละม้ายนิล และนาย ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสิทธิ์ เป็นผู้คอยให้การชี้แนะในเรื่องของการทำปริญญานิพนธ์กับผู้วิจัยมาโดยตลอด

ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าปริญญานิพนธ์เล่มนี้จะให้ประโยชน์กับผู้วิจัยและประโยชน์กับผู้อื่นในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและทหารหญิงอาชีพ

อาจาริยา รักษ์คิด

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	6
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับนักศึกษาวิชาทหาร.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางเพศ.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร	25
แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคม.....	40
มุมมองแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	53
การศึกษาเฉพาะกรณี.....	59
กรอบแนวคิดในงานวิจัย.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
สนามวิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล.....	77
การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล.....	77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา	80
แรงจูงใจที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร	89
กระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหาร	105
กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร	146
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	157
สรุปและอภิปรายผล	158
ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป	180
บรรณานุกรม	182
ภาคผนวก	187
ประวัติย่อผู้วิจัย	216

บทที่1
บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังพลสำรองที่สำคัญของกองทัพบกที่ไม่ใช่ทหารประจำการซึ่งในอดีตเรียกว่ายุวชนทหารมีหน้าที่เป็นกำลังสำรองเพื่อทดแทนการสูญเสียกำลังพลทหารที่ประจำการจากการสู้รบในสงครามและเป็นกองกำลังที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมจะเห็นได้จากอดีตช่วงสงครามโลกครั้งที่2 ได้มียุวชนทหารสู้รบเพื่อต่อต้านการยกพลขึ้นบกของกองทัพญี่ปุ่น ณ ปัจจุบันกลุ่มยุวชนทหารได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นนักศึกษาวิชาทหารและเป็นส่วนหนึ่งในการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม เช่น การจัดตั้งโครงการจิตอาสา เป็นกำลังที่ใช้ประโยชน์ในด้านการข่าว การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ด้านบรรเทาสาธารณภัย (กรมการสรรพกำลังกลาโหม.2556: คำนำ)

แต่ทั้งนี้ตั้งแต่ในอดีตได้มีนโยบายที่จะทำการฝึกวิชาทหารให้กับกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นเพศชายเท่านั้นไม่มีนโยบายการฝึกวิชาทหารให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิง จนปัจจุบันตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 ได้มีการพัฒนาระบบกำลังสำรองโดยกองทัพได้เริ่มมีนโยบายทำการฝึกนักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นครั้งแรก (ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มลฑลทหารบกที่ 22. ม.ป.ป: ออนไลน์) เมื่อกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้รับข่าวการเปิดรับสมัครการฝึกนักศึกษาวิชาทหารหญิงจึงทำให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงสมัครเรียนวิชาทหารมาโดยตลอด ณ ปัจจุบันที่มียอดผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงในปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,225 คน (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง. 2559: ไม่ปรากฏเลขหน้า)ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณงานที่ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยของวิมลกานต์ แช่มช้อย (2544) เรื่องปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงกรมการรักษาดินแดนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยงานวิจัยได้ทำการศึกษากับกับตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและได้มาซึ่งข้อมูลด้านสถิติของแผนกผลกำลังสำรองที่พบว่ามีนักศึกษาวิชาทหารหญิงสมัครเข้าเรียนเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงได้รับข่าวสารการเข้าเรียนวิชาทหารจากสื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วยครูอาจารย์ที่สถานศึกษาวิชาการทั่วไป เจ้าหน้าที่ของกรมรักษาดินแดน และเพื่อนชายมากที่สุดรองลงมาได้แก่ สื่อเฉพาะกิจ สื่อมวลชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็นเรื่องของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเพื่อต้องการที่จะทราบว่าองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดมีกลวิธีในการถ่ายทอดเพื่อเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ได้ทราบว่ามีการเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิงด้วยกลวิธีใดบ้าง

เป็นที่ทราบกันโดยบริบทของสังคมทั่วไปได้เป็นอย่างดีในเรื่องของความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงที่มีต่อบทบาททางด้านกิจการทางทหาร กล่าวคือ เมื่อบุคคลซึ่งเป็นเพศชายที่มีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้า 18 ปีบริบูรณ์ ต้องไปขึ้นทะเบียนทหารกองเกินด้วยตนเอง หาก

บุคคลหลีกเลี่ยงขัดขืนไม่ไปขึ้นทะเบียนทหารกองเกินจะมีผลทางกฎหมาย และการสมัครเรียนวิชาทหารก็เป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับบุคคลซึ่งเป็นเพศชายที่จะสามารถปฏิเสธการตรวจคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองเกิน ในปัจจุบันการสมัครเรียนวิชาทหารจึงเป็นที่นิยมสำหรับบุคคลซึ่งเป็นเพศชายที่จะได้รับสิทธิ์ประโยชน์จากการเรียนวิชาทหารตามพระราชบัญญัติของกองกำลังสำรองที่กล่าวว่า ซึ่งแตกต่างจากบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงที่ไม่ต้องเข้ารับคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองเกินเหมือนกับเพศชาย แต่กลุ่มบุคคลผู้เป็นเพศหญิงก็มีความสนใจที่จะสมัครเรียนวิชาทหารเช่นเดียวกับเพศชายถึงแม้ว่าการสมัครเรียนวิชาทหารของกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงนั้นจะไม่ได้มีความจำเป็นเรื่องสิทธิประโยชน์ที่ได้รับในการเรียนวิชาทหารเพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อตนเองในการปฏิเสธการตรวจคัดเลือกเข้าเป็นทหารกองเกินเหมือนบุคคลซึ่งเป็นเพศชาย ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในฐานะที่เป็นเงื่อนไขให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงเกิดแรงจูงใจที่จะตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหาร ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาทหารของบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงพร้อมกับลงพื้นที่สนามวิจัยเพื่อสำรวจความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูล

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สนามวิจัยเพื่อสำรวจความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นก็พบกับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพผู้มีบทบาทหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารโดยกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารหญิงมาก่อนในอดีตผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่าเพราะเหตุใดกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพดังกล่าวจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารอีกทั้งยังตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาทหาร

นอกจากนี้ในช่วงที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สนามวิจัยเพื่อสำรวจความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยก็ได้มีโอกาสการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารก็พบว่าช่วงที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงได้เข้ามาเรียนแล้วจะต้องผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในสถานศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลต้องเรียนรู้อุดมการณ์ วัฒนธรรมทางทหาร เนื้อหาหลักสูตรวิชาทหารทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สเมลเซอร์ (Smelser.1998: 197 -217) ที่กล่าวว่า *“กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากตัวแทนซึ่งเป็นพ่อแม่ ครูเพื่อน และตัวแทนอื่นๆปลูกฝังให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทักษะและเจตคติที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมของตนจนเกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองและกลายเป็นสมาชิกของวัฒนธรรมทางสังคมที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด”* ซึ่งในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารเมื่อเข้ามาเรียนจะต้องผ่านกระบวนการดังกล่าวเช่นเดียวกันกล่าวคือเมื่อกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้เข้ามาสู่กระบวนการถ่ายทอดแล้วบุคคลจะได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารจากครูฝึกวิชาทหารอันเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด และจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงซึ่งเปรียบเสมือนการที่บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้กลายมาเป็นสมาชิกของสถาบันทางทหารและเกิดคุณลักษณะทางทหารบางประการขึ้นกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงภายหลังจากได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทน อาทิ ความมีระเบียบวินัย ซึ่งจะเห็นได้จากบทสนทนาที่ผู้วัยได้สนทนากับครูฝึกวิชาทหารท่านหนึ่งที่กล่าวว่า*“ผมพูดตามตรงนะฝึกผู้หญิงดีกว่าผู้ชาย อย่างผู้หญิงปี 2 เนี่ยเรื่องการนับหรือการเดินแถวผู้หญิงจะกินหมดแทบทุกชั้นปี ไม่ว่าเรื่องการตอบเวลา*

ถามผู้หญิงกินหมดยิ่งผู้หญิงปี 5 ที่มาผลัดที่แล้ว เดินเป็นแถวดีนะยิ่งกว่าทหารอีก ครูฝึกนี่งงเลย นับเสียงดัง เดินสวย" ซึ่งจากข้อความแสดงให้เห็นว่าตัวแทนมีกลวิธีในการถ่ายทอดที่ทำให้นักศึกษาวิชาทหารเกิดคุณลักษณะทางทหารขึ้นได้จริงและทำได้ดีกว่านักศึกษาวิชาทหารชายคุณลักษณะบางประการที่ตัวแทนถ่ายทอด ในขณะที่ตัวแทนอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า *"ในการถ่ายทอดวิชาทหารให้ผู้หญิงเราคาดหวังให้พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพบก เราอยากได้พยาบาลในยามศึกยามสงคราม เหมือนเป็นฝ่ายสนับสนุนในการช่วยรบ งานบรรเทาสาธารณภัย"* จากข้อความจะเห็นได้ว่าการที่ตัวแทนถ่ายทอดวิชาทหารให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงก็เพื่อต้องการที่จะให้บุคคลได้มีความรู้ในเรื่องของการเป็นฝ่ายสนับสนุนการช่วยรบในยามสงครามที่บุคคลสามารถที่จะมีความรู้ทางด้านการปฐมพยาบาลและงานบรรเทาสาธารณะภัยเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นในสนามรบสอดคล้องกับในบริบทของสังคม ณ ปัจจุบันที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงเข้าร่วมโครงการ รด จิตอาสาเพื่อบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมซึ่งแสดงให้เห็นว่าถึงแม้เพศหญิงจะมีสรีระร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อความอดทนในการฝึกวิชาทหารด้านยุทธวิธีการสู้รบได้ดีดังนักศึกษาวิชาทหารแต่นักศึกษาวิชาทหารก็มีคุณลักษณะทางทหารบางประการที่ดีกว่าและเท่าเทียมกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เช่น ความมีระเบียบวินัย การปฐมพยาบาล การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นตอบกับวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดวิชาทหารขององค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด ที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะทางทหาร ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงให้มีคุณลักษณะทางทหารดังกล่าวนั้นองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดมีกลวิธีในการถ่ายทอดอย่างไร หลักสูตรเนื้อหาวิชาทหารที่องค์กรผู้เป็นตัวแทนใช้ในการถ่ายทอดให้นักศึกษาวิชาทหารมีคุณลักษณะทางทหารนั้นมีเนื้อหาวิชาอะไรบ้าง ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นเป็นอย่างไร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงจึงได้มีการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดทางสังคมก็พบว่างานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นในเรื่องของการถ่ายทอดทางสังคมส่วนใหญ่เป็นเรื่องการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานรองลงมาเป็นเรื่องการถ่ายทอดทางสังคมในการเรียน (Learning Socialization)ในรูปแบบของงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยพบว่าเอกสารงานวิจัยที่ได้ทบทวนในบางงานวิจัยมีหัวข้อชื่อเรื่องที่ไม่ใช่การถ่ายทอดทางสังคมแต่เนื้อหาในงานวิจัยนั้นก็เป็นเรื่องการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ เช่น งานวิจัยที่มีเนื้อหาตรงกับประเด็นในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาของ ศิริรัตน์ สุดใจ (2557) *เรื่อง แนวทางการเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน* ที่มีเนื้อหาในเรื่องของการถ่ายทอดวิชาทหารนำไปสู่การเป็นนักเรียนเตรียมทหารในรูปแบบของงานวิจัยเชิงปริมาณ และทำการวิจัยกับกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหารซึ่งมีความสอดคล้องกับกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร กล่าวคือผู้เข้ารับการถ่ายทอดซึ่งเป็นนักเรียนเตรียมทหารนั้นมีช่วงวัยที่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งคล้ายกันกับกลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารแต่จะแตกต่างจากกระบวนการฝึกวิชาทหารตรงที่กระบวนการถ่ายทอดนักเรียนเตรียมทหารมุ่งเน้นไปที่การให้ความรู้และถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารให้กับผู้เรียนได้นำทักษะความรู้

ความสามารถทางด้านวิชาทหารไปใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านทหารอาชีพ ดังนั้นหลักสูตรในเนื้อหาของการถ่ายทอดวิชาทหารของนักเรียนเตรียมทหารจะมีความเข้มข้นของหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนเตรียมทหารได้นำความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดไปใช้ในการประกอบวิชาชีพทหารโดยตรง ในขณะที่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารก็เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาในการเรียนรู้ทางด้านวิชาทหารให้กับผู้เรียนซึ่งมีช่วงอายุในวัยเดียวกับนักเรียนเตรียมทหารเช่นกัน แต่การถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารจะแตกต่างกับกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารของนักเรียนเตรียมทหารในประเด็นที่ว่าวัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดนั้นไม่ได้มุ่งหวังที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านทหารอาชีพเพียงประการเดียวดังเช่นการถ่ายทอดของนักเรียนเตรียมทหารที่เมื่อจบหลักสูตรของการถ่ายทอดแล้วกลุ่มนักเรียนเตรียมทหารจะมีงานทางด้านทหารอาชีพรองรับทันที แต่การถ่ายทอดวิชาทหารให้กับกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารเป็นการถ่ายทอดกับกลุ่มบุคคลทั้งเพศชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ระดับ ปวช. และปวส.ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารนั้นจะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีสังกัดสถานศึกษาวิชาการทั่วไป และสถานศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นองค์กรในการถ่ายทอดวิชาทหารนั้นก็ไม่ได้มีนโยบายที่จะถ่ายทอดวิชาทหารโดยมีงานทางด้านทหารอาชีพรองรับให้บุคคลได้นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานโดยตรงดังเช่นสถาบันการฝึกนักเรียนเตรียมทหาร

ทั้งนี้จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นแล้วพบว่า กลุ่มตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารซึ่งเป็นครูฝึกเพศหญิงนั้นล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์เรียนวิชาทหารมาแล้วเป็นจำนวนมากผนวกกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาแรงจูงใจในฐานะที่เป็นเงื่อนไขในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารกับบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารไปพร้อมกับการศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารกับกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารโดยผู้วิจัยมีสมมติฐานเบื้องต้นอันเป็นข้อสังเกตว่า การที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นเพศหญิงตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้น อาจเป็นไปได้ที่มาจากความคาดหวังที่จะผลักดันตนเองให้ก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพเพราะเนื่องด้วยบริบทของสังคมไทยที่มักจะให้ความสำคัญบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงให้เข้ามามีบทบาททางด้านการประกอบวิชาชีพทหารได้น้อยกว่าเพศชาย กล่าวคือสังคมไทยให้ความสำคัญกับเพศชายได้เข้ามามีบทบาททางด้านทหารที่จะเปิดโอกาสให้เพศชายมีช่องทางเข้ารับราชการเป็นทหารได้ง่ายกว่าการเปิดโอกาสและช่องทางให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้เข้ารับราชการประกอบวิชาชีพทหาร ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศไทยไม่เปิดรับการคัดเลือกเป็นทหารกองหนุนเช่นเดียวกับเพศชายอันเป็นช่องทางหนึ่งที่จะสามารถทำให้บุคคลก้าวไปสู่ทหารอาชีพได้ ในขณะที่บทบาททางด้านวิชาชีพทหารของสังคมประเทศอื่นๆได้ให้ความสำคัญกับบุคคลที่เป็นเพศชายและเพศหญิงได้มีส่วนร่วมทางด้านกิจการทางสถาบันทหารหรือการประกอบวิชาชีพทหารอย่างเท่าเทียม จะเห็นได้ว่าบางประเทศได้มีการคัดเลือกทหารกองเกินหรือที่เรียกกันทั่วไปว่าการเกณฑ์ทหารกับบุคคลซึ่งเป็นทั้งเพศชายและเพศหญิง เช่นประเทศอิสราเอลที่มีการวางระบบกำลังสำรองติโดยทำการฝึกวิชาทหารให้กับประชาชน

เมื่อเริ่มต้นความพร้อมที่จะต้องต่อสู้เพื่อป้องกันประเทศชาติได้ตลอดเวลาเข้าสู่วัยหนุ่มสาวทุกคนให้มีความพร้อมที่จะต้องต่อสู้เพื่อป้องกันประเทศชาติได้ตลอดเวลาโดยใช้กฎหมายบังคับพลเมืองให้ประชาชนทุกคนทั้งชายและหญิงจะต้องเป็นทหารประจำการทุกคนเมื่อมีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ซึ่งบุคคลเพศชายจะต้องบรรจุเข้ารับราชการ 3 ปีแล้วปลดเป็นกำลังพลสำรองจนกว่าอายุ 55 ปี ส่วนบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงให้เข้ารับราชการ 2 ปี แล้วปลดเป็นกำลังพลสำรองจนกว่าอายุครบ 34 ปี จึงพ้นราชการ(*บทบาทและความสำคัญของกำลังสำรอง.* ม.ป.ป: ออนไลน์) ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสังคมไทยยังไม่เปิดโอกาสและช่องทางที่จะให้บุคคลผู้เป็นเพศหญิงได้มีบทบาททางด้านกิจการทหาร การประกอบวิชาชีพทหารได้เท่าเทียมกับเพศชายจึงทำให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงมีความยากลำบากที่จะหาช่องทางเพื่อก้าวเข้าไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพในอนาคต จะเห็นได้จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสนทนากับบุคคลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง2รายจึงทำให้ผู้วิจัยได้พบคำตอบที่สะท้อนในประเด็นแรงจูงใจในการเข้ามาเรียนวิชาทหาร โดยนักศึกษาวิชาทหารหญิงดังกล่าวให้เหตุผลที่ตัดสินใจเข้ามาเรียนวิชาทหาร ดังบทสนทนาที่ปรากฏคำพูดของนักศึกษาวิชาทหารหญิงรายแรกกล่าวว่า*“อยากให้มีร่างกายแข็งแรงและก็เป็นคนมีระเบียบค่ะและเมื่อจบไปแล้วอยากมีหน้าที่การงานที่ดี”* และนักศึกษาวิชาทหารหญิงอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า *“ก็มันสอนกฎระเบียบให้กับเราน่ะค่ะ และก็อีกอย่างหนูก็อยากเป็นทหารอยู่แล้วด้วย”* ซึ่งจากข้อความที่กลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงกล่าวมานั้นเป็นข้อความที่สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลมีการตัดสินใจเรียนวิชาทหารภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาวิชาทหารหญิงรายแรกตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกร่างกายที่แข็งแรง มีความเป็นระเบียบวินัยโดยคาดหวังพัฒนาตนเองให้มีโอกาสก้าวไปสู่การประกอบอาชีพการงานที่ดีแต่ก็ไม่ได้คาดหวังที่จะประกอบวิชาชีพทหารไปในทิศทางเดียว ในขณะที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงรายที่สองตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการที่จะใช้เป็นสิ่งผลักดันให้ตนเองก้าวไปสู่การเป็นทหารอาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารภายใต้เงื่อนไขของแรงจูงใจที่แตกต่างกัน

ดังนั้นจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมองค์ความรู้งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนและกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ผู้วิจัยจึงพบว่ายังไม่มีงานวิจัยที่ทำการศึกษาในเรื่องแรงจูงใจและการถ่ายทอดทางสังคมในทั้งสองประเด็นร่วมกันประกอบกับการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเบื้องต้นที่พบว่ากลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่มีหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนนั้นส่วนมากเคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารในอดีตมาก่อนจึงทำให้ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารนั้นประกอบด้วยเงื่อนไขของแรงจูงใจอะไรบ้างที่ทำให้เกิดการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร และเพื่อเป็นการหาข้อค้นพบจากสิ่งที่ผู้วิจัยได้มีการตั้งสมมติฐานเบื้องต้นว่ากระบวนการถ่ายทอดเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่หากวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดขององค์กรผู้เป็นตัวแทนต้องการจะถ่ายทอดโดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิงมีคุณลักษณะทางทหารตามที่ต้องการ และองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารนั้นมีกลวิธีในการถ่ายอย่างไรตั้งแต่การกลวีในการ

ถ่ายทอดประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงมาสมัครเรียน และเมื่อนักศึกวิชาทหารเข้ามาสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารแล้วตัวแทนในการถ่ายทอดมีกลวิธีในการถ่ายทอดอย่างไร เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับนักศึกษาวาชาทหารผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ความต้องการขององค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดมีอะไรบ้าง

ทั้งนี้จากการที่ผู้วิจัยทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องก็ยังไม่พบว่า มีการศึกษาในประเด็นเรื่องแรงจูงใจกับการถ่ายทอดทางสังคมไปพร้อมๆกันกับกับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเพศหญิงด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาทั้ง 2 ประเด็นดังกล่าวไปพร้อมๆกันด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา Case Study โดยใช้รูปแบบการศึกษา Instrumental cases เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาได้อย่างครบถ้วน โดยการเข้าถึงสนามของผู้วิจัยจะใช้วิธีการสวมบทบาทเป็นทหารหญิงอาชีพโดยสมัครงานเข้าไปเป็นทหารในหน่วยงานของจิตอาสาศูนย์การกำลังสำรองซึ่งเป็นสถานศึกษาวิชาทหารที่ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา สร้างความไว้วางใจเมื่อผู้วิจัยจะต้องเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบอย่างเป็นธรรมชาติในประเด็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียน กระบวนการถ่ายทอด ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดทั้งในมิติของกลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง และกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาในอดีต รวมถึงการได้มาซึ่งคำตอบในประเด็นด้านแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารของกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพเป็นประโยชน์ด้านต่อกองทัพไทยในการพัฒนารูปแบบกลวิธีในการถ่ายทอดให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อเป็นการผลิตกำลังพลสำรองให้มีจิตอาสาในการช่วยเหลือสังคมได้มากขึ้นในยามบ้านเมืองปราศจากสงครามและเพื่อประโยชน์ด้านการเตรียมความพร้อมกำลังพลสำรองที่ได้จากบุคคลเพศหญิงเอาไว้ใช้เป็นหน่วยสนับสนุนในการช่วยรบยามเกิดภาวะสงคราม นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงที่กำลังหาข้อมูลและช่องทางที่จะทำให้บุคคลก้าวไปสู่อาชีพทหารหญิงได้ในอีกทางเลือกหนึ่ง

คำถามในการวิจัย

1. เพราะเหตุใดนักศึกษาวิชาทหารหญิงจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

2. การถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหารเป็นอย่างไร ทั้งในด้านของตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาที่ถ่ายทอดมีอะไรบ้าง กลวิธีการถ่ายทอดเป็นอย่างไร

3. ผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหารจากมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารและจากมุมมองของทหารหญิงอาชีพเป็นอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อทำความเข้าใจแรงจูงใจในการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทั้งก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและเมื่อเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหาร

2. เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ทั้งในด้านของตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาที่ถ่ายทอด กลวิธีการถ่ายทอด

3. เพื่อศึกษาผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหารทั้งมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารและจากมุมมองของทหารหญิงอาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) แบบกรณีศึกษา (Case Study) โดยใช้รูปแบบการศึกษา Instrumental cases เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาได้อย่างครบถ้วนตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อได้อย่างครอบคลุมทุกประเด็นและเป็น โดยผู้วิจัยมีวีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสังเกต (Observation) มีการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยและการวิเคราะห์แบบบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์และจดบันทึกไว้และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อตอบกับวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ละเอียดครบถ้วนทุกประเด็นผู้วิจัยจึงได้แบ่งขอบเขตด้านเนื้อหาและขอบเขตของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่จะศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาและตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างละเอียดครบถ้วน ผู้วิจัยจึงแบ่งเนื้อหาที่จะศึกษาออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 เป็นการศึกษาแรงจูงใจในฐานะที่เป็นเงื่อนไขนำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร โดยศึกษาทั้งในมุมมองของผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหาร เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบว่าบุคคลทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวมีแรงจูงใจอะไรบ้างที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร และกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านการฝึกวิชาทหารนั้นมีแรงจูงใจอะไรในฐานะที่เป็นเงื่อนไขนำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

ด้านที่ 2 เป็นการศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมโดยผู้วิจัยศึกษาทั้งในมุมมองของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารทั้ง 2 ช่วงที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอด ประกอบด้วย ช่วงที่ 1 เป็นการศึกษาช่วงที่กลุ่มบุคคลทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดหลักสูตรการฝึกวิชาทหารอันเป็นช่วงที่บุคคลทั้ง 2 กลุ่มยังมีสถานภาพเป็นนักศึกษาวิชาทหารเพื่อต้องการจะทราบว่า

กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นอย่างไร และการศึกษาช่วงที่ 2 เป็นการศึกษาช่วงที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารได้เข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารเพื่อต้องการจะทราบว่ากระบวนการถ่ายทอดช่วงที่บุคคลเป็นทหารหญิงอาชีพเป็นอย่างไร การที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารนั้นบุคคลได้มีการนำวิชาทหารที่ได้รับการถ่ายทอดมาใช้ในการปฏิบัติงานช่วงที่เข้าสู่การประกอบอาชีพทหารหรือไม่ อย่างไร

ด้านที่ 3 เป็นการศึกษาผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการเรียนวิชาทหารโดยศึกษาผลที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และผลที่เกิดขึ้นต่อผู้อื่นในสังคมโดยผู้วิจัยจะทำการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดดังกล่าวทั้งในมิติมุมมองของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและกลุ่มบุคคลผู้เป็นหญิงอาชีพ

ขอบเขตของผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการเลือกกรณีศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพเจ้าของประสบการณ์ที่ผ่านการฝึกวิชาทหารเท่านั้นเพื่อที่จะสามารถตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อได้อย่างละเอียดครบถ้วน โดยผู้วิจัยได้แบ่งคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) ได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารอยู่ในระดับชั้น ปีที่ 1-5 ณ ศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และ 2 โดยภายในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะต้องเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกันภายในกลุ่ม เช่น ในกลุ่มมีบุคคลที่อยู่สังกัดสถานศึกษาโรงเรียนเดียวกัน หรือเรียนวิชาทหารอยู่ในหมวดหมู่กองร้อยเดียวกัน เพื่อที่จะสามารถใช้บุคคลภายในกลุ่มยืนยันข้อมูลที่ได้ซึ่งกัน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มทหารหญิงอาชีพ โดยเลือกเฉพาะกลุ่มทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารจนจบหลักสูตรแล้วภายหลังได้ประกอบวิชาชีพเป็นทหารหญิงของกองทัพบกโดยเลือกเฉพาะผู้ที่เป็นทหารหญิงอาชีพที่ปฏิบัติงานเป็นครูฝึกวิชาทหาร ณ ศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มบุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีอายุการทำงานเข้ารับราชการเป็นทหารตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อ

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน(informant) คือ กลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยเทคนิคSnowball กล่าวคือ มีการยืนยันข้อมูลที่ได้จากกลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเดียวกันเนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกันภายในกลุ่มโดยสามารถแบ่งคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ที่ทำหน้าในการถ่ายทอดทางสังคมได้แก่ ครูฝึกสอนวิชาทหาร ณ ศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานครเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในเรื่องของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารในมิติของตัวแทนผู้ถ่ายทอด ได้มีการถ่ายทอดเนื้อหาและกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนมีอะไรบ้าง ถ่ายทอดอย่างไร

กลุ่มที่ 2 กลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักของแต่ละกลุ่ม ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน เพื่อใช้สนับสนุนข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก นอกจากนี้กลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละกลุ่มเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาวิชาทหารอยู่กองร้อย หมวดหมู่เดียวกัน สังกัดสถานศึกษาโรงเรียนเดียวกัน จึงมีความสัมพันธ์กันสามารถที่จะตรวจสอบยืนยันข้อมูลซึ่งกันได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับ แรงจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดวิชาทหารทั้งในด้านของ เนื้อหา ตัวแทนในการถ่ายทอดกลวิธีการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิง รวมถึงผลที่เกิดขึ้นหลังจากที่นักศึกษาวิชาทหารได้รับการถ่ายทอด ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาในด้านของกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารเพื่อให้เกิดการพัฒนากับนักศึกษาวิชาทหารหญิงได้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นทหารนำไปสู่การพัฒนาผู้อื่นในสังคม เช่น สามารถนำไปใช้เป็นกลวิธีการจูงใจบุคคลเพศหญิงให้เข้ามาเรียนวิชาทหารมากขึ้นและเมื่อบุคคลถูกปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นทหารจากกระบวนการถ่ายทอดก็จะสามารถทำให้กำลังสำรองมีนักศึกษาวิชาทหารมีจิตใจที่จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นในการเข้าร่วมโครงการ รด. จิตอาสาเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้การศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารของกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านการฝึกวิชาทหารมาในอดีต สามารถนำข้อค้นพบที่ได้ไปพัฒนาด้านกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารเพื่อให้บุคคลเพศหญิงเกิดแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพทหารเพิ่มขึ้นซึ่งเป็นประโยชน์ต่อกองทัพที่จะสามารถใช้กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการผลิตทหารอาชีพหญิงอีก ทั้งยังเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงที่สนใจเป็นทหารหญิงอาชีพได้รับรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารไปใช้เป็นสิ่งเบิกทางให้ตนเองก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงได้อีกหนึ่งช่องทางดังที่บุคคลคาดหวัง และสามารถใช้เป็นแนวทางความรู้ในด้านงานวิจัยและด้านวิชาการต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

นักศึกษาวิชาทหารหญิง หมายถึง บุคคลซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่งตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าขึ้นไปเยาวชนเพศหญิงอายุ15-22 ปี มีคุณสมบัติ

ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงและอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหาร ณ ศูนย์การกำลังสำรอง มีที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร ถนนวิภาวดีรังสิตซึ่งเป็นสถานศึกษาวิชาทหารส่วนกลางที่ได้รับอนุมัติจากหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนให้เปิดการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหม มีชื่อย่อของนักศึกษาวิชาทหารที่ใช้เรียกอย่างเป็นทางการว่า นศท. เป็นกลุ่มกำลังพลสำรองที่ไม่ใช่ทหารประจำการมีไว้เพื่อเตรียมการในยามสงครามและเป็นกำลังส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างกำลังทางทหารให้มีศักยภาพทางการรบสูงเป็นส่วนหนึ่งของกำลังที่จะสามารถชดเชยกำลังทางการรบที่มีอยู่อย่างจำกัด ใช้ประโยชน์ในด้านการข่าวได้ สนับสนุนการช่วยรบ การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ด้านบรรเทาสาธารณภัย

ทหารหญิงอาชีพ หมายถึง บุคคลผู้ประกอบวิชาชีพทหารหญิงผู้เคยผ่านประสบการณ์เป็นนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งภายหลังจากที่บุคคลได้ผ่านกระบวนการฝึกวิชาทหารจนจบหลักสูตร บุคคลจึงประกอบอาชีพเป็นทหารหญิง โดยมีตำแหน่งงานหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหาร ณ ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพฯ มีอายุการทำงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปนักศึกษาวิชาทหารหญิงผู้เคยผ่านประสบการณ์เป็นนัก

แรงจูงใจในฐานะเป็นเงื่อนไขการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหาร หมายถึง เงื่อนไขที่มาจากภายในและภายนอกตัวบุคคลอันเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเกิดความคิดความรู้สึก ค่านิยม ความพึงพอใจ ความคาดหวัง เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

การถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เรื่องวิชาชีพทหาร เป็นการถ่ายทอดความคิดความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และลักษณะความเป็นทหารหญิงโดยมีตัวแทน คือ ครูฝึกวิชาทหาร ณ ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพฯ และตัวแทนอื่นที่เกี่ยวข้องในการทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคมผ่านกระบวนการต่างๆ อย่างเป็นขั้นตอนซึ่งตัวแทนในการถ่ายทอดในกระบวนการดังกล่าวจะเป็นผู้ถ่ายทอดให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิง

บทที่ 2
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร:กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานครผู้วิจัยได้เสนอข้อมูลด้านแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นเครื่องมือแนวทางให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ตีความ เข้าใจความหมายและบริบทต่างๆที่เกิดขึ้นโดยแบ่งสาระสำคัญของหัวข้อในการศึกษาดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง

1. ความหมายของนักศึกษาวิชาทหาร
2. ความสำคัญของนักศึกษาวิชาทหาร
3. คุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหาร
4. บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาวิชาทหาร

ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางเพศ

ส่วนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร

ส่วนที่ 4 แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคม

ส่วนที่ 5 แนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์

ส่วนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 7 การศึกษาเฉพาะกรณี (Case study)

ส่วนที่ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง

1. ความหมายของนักศึกษาวิชาทหารหญิง

นักศึกษาวิชาทหารเป็นบุคคลซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่งตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าขึ้นไปเพศชายและหญิงอายุ15-22 ปี มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงและอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดใช้คำย่อว่า นศท. (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. 2556: 1-2)

นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังพลสำรองส่วนหนึ่งของกองทัพไทยซึ่งอดีตเรียกว่ายุวชนทหารที่ฝึกหัดจากเยาวชนทั้งภายใต้การควบคุมของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ที่ไม่ใช่กำลังทหารประจำการ มีไว้เพื่อเตรียมการในยามสงคราม และเป็นกำลังส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างกำลังทางทหารให้มีศักยภาพทางการรบสูงเป็นส่วนหนึ่งของกำลังที่จะสามารถชดเชยกำลังทางการรบที่มีอยู่อย่างจำกัด ใช้ประโยชน์ในด้านการข่าวได้ สนับสนุนการช่วยรบ การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ด้านบรรเทาสาธารณภัย(ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม. 2556: 2)

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษากับนักศึกษาวิชาทหารที่เป็นเพศหญิง ซึ่งจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการให้นิยามความหมายของนักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิงดังที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงคือบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงอายุ15-22 ปีกำลังศึกษาอยู่ในสังกัดสถานศึกษาวิชาการทั่วไปตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าในระดับ ปวช. ปวส. และในระดับอุดมศึกษามีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนดใช้คำย่อว่า นศท.หญิง เป็นกำลังพลสำรองส่วนหนึ่งของกองทัพไทยที่ไม่ใช่ทหารประจำการมีไว้เพื่อเตรียมการในยามสงครามเสริมสร้างกำลังทางทหาร สนับสนุนการช่วยรบ พัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน เพื่อดำรงซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ภายใต้การควบคุมของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน

2. ความสำคัญของนักศึกษาวิชาทหาร

นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังพลสำรองที่สำคัญของกองทัพบกที่ไม่ใช่ทหารประจำการมีหน้าที่เป็นกำลังสำรองเพื่อทดแทนการสูญเสียกำลังพลทหารที่ประจำการจากการสู้รบในสงครามหรือสถานการณ์ที่ก่อความไม่สงบในประเทศจะเห็นได้จากเหตุการณ์ในอดีตที่ในช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุวชนทหารจังหวัดชุมพร ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ภายใต้การนำของ ถวิล นิยมเสน ผู้บังคับหน่วยฝึกยุวชนทหารที่ 52 และสำราญ ควรพันธ์ ครูฝึก พร้อมด้วยตำรวจภูธรและราษฎรอาสาสมัครอีกจำนวนหนึ่ง ได้ร่วมกันต่อต้านการยกพลขึ้นบกของกองทัพญี่ปุ่น ผลการสู้รบทำให้ยุวชนทหารและตำรวจรวมทั้งสิ้น 5 นาย เสียชีวิตจึงมีการสร้าง อนุสาวรีย์ยุวชนทหาร ณ บริเวณสะพานท่านางสังข์ ต.ท่ายาง จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นพื้นที่สู้รบ (ศูนย์การกำลังสำรอง. 2557: ออนไลน์)

ถึงแม้ว่าในอดีตจะมีเพียงนักศึกษาวิชาทหารชายเท่านั้นที่เข้ามามีบทบาททางด้านกำลังสำรองเนื่องด้วยบริบทภายใต้วัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทยในอดีตที่จะให้ความสำคัญกับบุคคลซึ่งเป็นเพศชายได้เข้ามามีส่วนร่วมทางกองทัพโดยมีนโยบายที่จะฝึกนักศึกษาวิชาทหารชายเพียงเท่านั้น แต่ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้เข้ามามีบทบาทางด้านกิจการทางทหารมากขึ้น มีบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงตัดสินใจที่จะเข้ามาเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากภายหลังที่กิจการยุวชนทหารได้ยุบเลิกลงในปี พ.ศ. 2491 พลโทหลวงชาตินักรบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้มีแนวคิดที่จะให้มีการฝึกทหารให้แก่ประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการเตรียมการด้านกำลังพลสำหรับสงคราม จึงมีการพัฒนาระบบกำลังสำรองโดยกองทัพได้เริ่มมีนโยบายทำการฝึกนักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นครั้งแรก พ.ศ.2528 (ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มลฑลทหารบกที่ 22. ม.ป.ป: ออนไลน์)

ดังนั้นนักศึกษาวิชาทหารหญิงในฐานะเป็นกำลังพลสำรองส่วนหนึ่งของกองทัพบกดังที่กล่าวมาการถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหาร จึงเป็นหน้าที่ของกองกำลังสำรองของกองทัพบกที่จะปลูกฝังให้นิสิต นักศึกษา เยาวชน ตั้งแต่อายุ15ปี เข้ารับการฝึกวิชาทหารทั้งชายและหญิงทั้งนี้จากการการที่ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความสำคัญของทหารหญิงนั้น จากข้อมูลและเอกสารที่ผู้วิจัยทบทวน

พบว่าวัตถุประสงค์ในการให้ความสำคัญกับการฝึกวิชาทหารนั้นเป็นหลักการเดียวกันของนักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิงที่ปรากฏอยู่ในเอกสารระเบียบการรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารประจำปีการศึกษา 2559 โดยกล่าวว่า การเข้ารับการฝึกวิชาทหารเป็นการเสริมสร้างระเบียบวินัยให้กับเยาวชนทำให้นักศึกษาวิชาทหารมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาทหารมีจิตสำนึกมุ่งมั่นในการเป็นกำลังสำรองที่ดีมีคุณภาพตามความต้องการทางยุทธการของกองทัพรวมทั้งตอบสนองเป้าหมายทาง ยุทธศาสตร์ของกองทัพมีอุดมการณ์ในความรักชาติศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความกล้าหาญมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่รู้รักสามัคคีเสียสละต่อสังคมเป็นส่วนรวมและประโยชน์สูงสุดของประชาชน มีความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปบนพื้นฐานสิทธิ หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง. 2559: กล่าวทั่วไป) ซึ่งวัตถุประสงค์ที่ให้ความสำคัญต่อการฝึกวิชาทหารหญิงดังกล่าวก็เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับบริบทความเป็นจริงในปัจจุบันที่ปรากฏจากสื่อหลายประเภท ที่พบว่าว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงได้สร้างประโยชน์ให้กับกองทัพและสังคมจากกิจกรรมของศูนย์กำลังสำรองที่มีการจัดตั้งโครงการ รด. จิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ให้กับผู้อื่นในสังคมอย่างเป็นที่แพร่หลาย

3. คุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารหญิง

จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาวิชาทหารผู้วิจัยพบว่าคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นคุณลักษณะที่กำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนทั้งชายและหญิงจากนโยบายการฝึกวิชาทหารของสถาบันทางทหารโดยแบ่งคุณลักษณะออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นคุณลักษณะที่กำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาวิชาทหารก่อนเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอด และส่วนที่สองเป็นคุณลักษณะที่นักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิงต้องพึงมีและปฏิบัติได้เท่าเทียมกันโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะทางทหารที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนดังนี้

3.1 คุณลักษณะในการสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง

ในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงหรือชายผู้สมัครจะต้องผ่านขั้นตอนกระบวนการคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติและคุณลักษณะของการเป็นนักศึกษาวิชาทหารทั้งชายหญิงก่อนเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารที่เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการรับสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารของหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร พ.ศ.2503 และกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกวิชาทหารเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามนโยบายของทางราชการที่กำหนดไว้ จึงมีกำหนดระเบียบการคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติเป็นนักศึกษาวิชาทหารดังนี้ (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง. 2559: 4-5)

1) เป็นชายหรือหญิง และมีสัญชาติไทย

2) มีอายุไม่เกิน 22 ปีบริบูรณ์ โดยให้นับอายุตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร สำหรับผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องได้รับความยินยอมของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย

3) สำหรับผู้ที่มีอายุ 21 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ต้องไม่เป็นผู้ที่ไม่ไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียกที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลาเนาทหารของตนตาม มาตรา 25 และ/หรือ ต้องไม่เป็นผู้ที่ไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจาการตาม มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497

4) สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าขึ้นไป และมีผลการศึกษาของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า ตั้งแต่ 1.0 ขึ้นไป

5) กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน เปิดการฝึกวิชาทหาร เว้นแต่ผู้สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และสำเร็จการฝึกวิชาทหารไม่ต่ำกว่า ชั้นปีที่ 3 และมีอายุไม่เกิน 26 ปีบริบูรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร จะรายงานตัวเข้ารับการฝึกวิชาทหารต่อให้จบหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร ตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนดได้

6) ไม่มีโรคหรือสภาพร่างกายจิตใจซึ่งไม่สามารถจะรับราชการทหารได้ ตามมาตรา 41 กฎกระทรวง ฯ ฉบับที่ 74 พ.ศ. 2550 และเพิ่มเติม, แก้ไขฉบับที่ 76 พ.ศ. 2555 ออกตามความใน พ.ร.บ. รับราชการทหาร พ.ศ. 2497

7) ปัจจุบันได้ออกกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวง ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ. 2558 ลงวันที่ 9 มกราคม 2558 โดยยกเลิกกฎกระทรวงฉบับที่ 45 พ.ศ. 2518 ออกตามความในพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 กำหนดให้บุคคลซึ่งไม่มีคุณวุฒิที่จะเป็นทหารได้เฉพาะบางท้องที่ซึ่งมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในท้องที่ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงดังกล่าว สมควรยกเลิกการยกเว้นไม่ต้องเข้ารับราชการทหาร ได้เผยแพร่กฎกระทรวงตามราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 132 หน้าที่ 7 ตอนที่ 3ก ลงวันที่ 23 มกราคม 2558

8) มีความประพฤติเรียบร้อย และไม่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษทุกประเภท

9) ไม่เป็นทหารประจำการ กองประจำการ หรือถูกกำหนดตัวเข้ากองประจาการแล้ว

10) มีขนาดรอบตัว น้ำหนัก และ ความสูง ตามส่วนสัมพันธ์ ดังนี้

อายุ/ปี	ชาย				หญิง	
	ความขยายของอก (ซม.)		น้ำหนัก	ความสูง	น้ำหนัก	ความสูง
	หายใจเข้า	หายใจออก	กก.	ซม.	กก.	ซม.
15	75	72	42	154	41	148
16	76	73	44	156	42	149
17	77	74	46	158	43	150
18	78	75	48	160	44	151
19-20	79	76	49	161	45	152

คุณลักษณะในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นคุณลักษณะที่บุคคลผู้เป็นเพศชายและหญิงจะต้องพึงมีในการสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารเช่นเดียวกัน แต่ก็มีคุณลักษณะบางประการในระเบียบการคัดเลือกคุณลักษณะของผู้สมัครทั้งชายและหญิงที่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันคือ เพศหญิงไม่ถูกจำกัดในเรื่องของการสมัครเข้าเรียนวิชาทหาร กล่าวคือในคุณลักษณะข้อที่ 3 ที่กล่าวว่าถ้าเป็นเพศชายต้องไม่เป็นผู้ที่ไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามมาตรา27แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 หมายความว่าถ้าบุคคลเพศชายสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารจะต้องเป็นผู้ที่ไม่หลีกเลี่ยงการเกณฑ์ทหารซึ่งไม่ใช่คุณลักษณะของผู้สมัครซึ่งเป็นเพศหญิงที่จะต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหารเหมือนเพศชายดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนวิชาทหารสำหรับนักศึกษาวิชาทหารชายนั้นจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่แตกต่างกับสิทธิประโยชน์ของนักศึกษาวิชาทหารหญิงอย่างเป็นที่ทราบกันโดยบริบทของสังคมทั่วไปกันดีว่านักศึกษาวิชาทหารที่อยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารจะได้รับสิทธิในการยกเว้นไม่เรียกมารับการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติหรือไม่ต้องเกณฑ์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารที่ระบุไว้ในระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ว่าด้วยสิทธิและการขอใช้สิทธินักศึกษาวิชาทหาร พ.ศ. 2554 (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. 2554: 2)

นอกจากนี้จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้สมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงอันเป็นช่วงที่บุคคลจะต้องผ่านการการคัดเลือกคุณลักษณะและคุณสมบัติที่เป็นไปตามระเบียบ หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ผู้วิจัยยังพบว่า บุคคลเพศหญิงที่สมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นจะต้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพร่างกายทั้งเพศชายและหญิงที่เป็นไปตามระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ว่าด้วย การรับสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารและรายงานตัวเข้าฝึกวิชาทหารพ.ศ. 2556 ดังนี้ (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง. 2559: 4-5)

ลำดับ	การทดสอบ	ชาย		หญิง		คะแนน
		จำนวน / ระยะทาง	ภายในเวลา	จำนวน / ระยะทาง	ภายในเวลา	
1	ดันพื้น	22 ครั้ง	2 นาที	15 ครั้ง	2 นาที	100
2	ลุก – นั่ง	34 ครั้ง	2 นาที	25 ครั้ง	2 นาที	100
3	วิ่ง	800 เมตร	3 นาที 15 วินาที	800 เมตร	4 นาที	100

จากตารางจะมีเกณฑ์การให้คะแนนทดสอบสมรรถภาพร่างกายของผู้สมัครทั้งชายและหญิงตามกำหนดในตารางคะแนนทดสอบสมรรถภาพร่างกายโดยให้รวมคะแนนดันพื้นลุกนั่งและวิ่งเข้าด้วยกันแล้วเรียงลำดับผู้สมัครที่ผ่านการทดสอบที่ได้คะแนนสูงสุดจากมากไปหาน้อยตามลำดับจนครบจำนวนที่ต้องการรับเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหารโดยแยกชายและหญิงออกจากกัน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจากตารางการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายของนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าจำนวนครั้งในท่าที่ทดสอบชายมากกว่าหญิง จำนวนระยะทางในการวิ่งภายในระยะเวลาที่สั้นกว่าหญิง อาจเป็นไปได้ที่เป็นเพราะปัจจัยทางด้านสรีระของเพศชายมีความแข็งแกร่งและอดทนมากกว่าสรีระที่เป็นเพศหญิง

สรุปคุณลักษณะของผู้สมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นคุณลักษณะเดียวกันกับผู้สมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารชายที่จะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกด้วยกลวิธีในการคัดเลือกผู้สมัครขององค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดแต่ถึงแม้ว่าบุคคลผู้เป็นเพศชายและหญิงจะเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกที่เหมือนกัน ก็ยังพบว่ามีความแตกต่างในเรื่องของการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายที่เพศชายจะต้องทดสอบด้วยจำนวนครั้งที่มากกว่า ระยะเวลาในการทดสอบที่สั้นกว่าเพศหญิง ผนวกกับการนำสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารที่แตกต่างกันระหว่างชายและหญิงโดยพบว่านักศึกษาวิชาทหารชายสามารถที่จะนำไปใช้สิทธิในเรื่องของการที่ไม่ต้องไปเข้ารับการตรวจคัดเลือกการเกณฑ์ทหารซึ่งนักศึกษาวิชาทหารหญิงไม่มีความจำเป็นในการใช้สิทธิ์ดังกล่าวเหมือนนักศึกษาวิชาทหารชาย

3.2 คุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารหญิง

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงก็พบว่าบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิงที่จะต้องมีอยู่ภายในบุคคลในช่วงที่เข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งสามารถปฏิบัติได้อย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาวิชาทหารชายหรือหญิงตามความมุ่งหมายของการฝึกวิชาทหารที่ปรากฏอยู่ในระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนว่าด้วยการปกครองบังคับบัญชา การฝึก

และการสอบนักศึกษาวิชาทหาร ที่มีความมุ่งหมายที่จะฝึกให้นักศึกษาวิชาทหารมีคุณสมบัติ ดังนี้ (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. 2555: 5)

1) คุณลักษณะทั่วไป

1.1) มีลักษณะความเป็นผู้นำสูง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความแข็งแรงอดทนทั้งร่างกายและจิตใจ เหนือกว่าเยาวชนทั่วไป

1.2) มีความรู้ทางทหาร โดยเฉพาะทักษะการปฏิบัติทางทหาร และแบบธรรมเนียมทหารที่จำเป็น

1.3) เป็นพลเมืองดีมีสำนึกความเสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม คือ สังคมและประเทศชาติ

1.4) เป็นผู้มีอุดมการณ์มั่นคงต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2) คุณลักษณะเฉพาะ

2.1) นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 2 ให้มีความรู้วิชาทหารเบื้องต้น เพื่อให้บังเกิดระเบียบวินัย ลักษณะทหาร การเชื่อฟังและการปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาโดยเคร่งครัด สามารถใช้อาวุธประจำกาย และทำการยิงปืนอย่างได้ผล

2.2) นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่ 3 ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ได้

2.3) นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 4 ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งรองผู้บังคับหมวดได้

2.4) นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 5 ให้มีความรู้วิชาทหารทั้งทางเทคนิคและยุทธวิธี ให้สามารถทำหน้าที่ในตำแหน่งผู้บังคับหมวดได้

จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับบุคคลเมื่อเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารอย่างเป็นพื้นฐานทั่วกันทั้งชายและหญิงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการฝึกวิชาทหารตามระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดนอันเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดซึ่งประกอบไปด้วยการมีคุณลักษณะทั่วไปอันเป็นคุณลักษณะที่บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นทั้งในสังคมทหารและผู้อื่นในทุกๆ สังคมไทย ส่วนคุณลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นกับบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะเห็นได้ว่าเป็นคุณลักษณะเฉพาะทางทหารที่บุคคลจะต้องมีความรู้ทักษะความสามารถทางด้านวิชาทหารโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเดียวกันกับบุคคลผู้เป็นทหารอาชีพสามารถปฏิบัติได้ทุกคน และเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์เชิงวิชาชีพทหาร และในฐานะที่นักศึกษาวิชาทหารเป็นส่วนหนึ่งในกำลังพลสำรองก็จะถูกถ่ายทอดจากตัวแทนของสถาบันทางทหารให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะเฉพาะทางทหารทั้งหญิงและชายเช่นเดียวกัน

สรุปคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นเป็นคุณลักษณะที่บุคคลผู้เป็นเพศหญิงจำเป็นจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามระเบียบการในการคัดเลือกผู้สมัครก่อนเข้ามาเป็นนักศึกษาวิชาทหารและคุณลักษณะที่เกิดขึ้นกับบุคคลในช่วงระหว่างการเป็นนักศึกษาวิชาทหารโดยพบว่าเป็นคุณลักษณะเดียวกันกับนักศึกษาวิชาทหารชายที่องค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของระเบียบการฝึกวิชาทหารให้กับบุคคลซึ่งเป็นทั้งเพศหญิงและชายได้มีคุณลักษณะทางทหารสามารถปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างเท่าเทียมกัน แต่จากการที่ผู้วิจัยทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของนักศึกษาวิชาทหารก็พบว่าคุณลักษณะที่ประกอบไปด้วยกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครนักศึกษาวิชาทหารชายนั้นมีความแตกต่างจากการคัดเลือกผู้สมัครที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงกล่าวคือ การทดสอบสมรรถภาพร่างกายที่บุคคลซึ่งเป็นเพศชายจะต้องผ่านการทดสอบในจำนวนครั้งที่มากกว่าและระยะเวลาที่ทำการทดสอบอันเป็นเวลาที่จำกัดในระยะเวลาสั้นกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ยังพบว่าวัตถุประสงค์ในการเรียนวิชาทหารของเพศชายนั้นสามารถนำสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารที่แตกต่างไปจากเพศหญิงอย่างเห็นได้ชัดนั่นก็คือนักศึกษาวิชาทหารชายสามารถใช้สิทธิ์โดยการไม่ต้องเข้ารับการตรวจเลือกการเกณฑ์ทหาร ในขณะที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำสิทธิ์ทางด้านนี้ไปใช้ จึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้เพศหญิงมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารทั้งทั้งที่การนำสิทธิประโยชน์ไปใช้ก็แตกต่างและนำไปใช้ได้น้อยกว่าเพศชาย

1.4 บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาวิชาทหารหญิง

นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังพลสำรองที่สำคัญของกองทัพบกที่ไม่ใช่ทหารประจำการซึ่งในอดีตเรียกว่ายุวชนทหารมีหน้าที่เป็นกำลังสำรองเพื่อทดแทนการสูญเสียกำลังพลทหารที่ประจำการจากการสู้รบในสงครามและเป็นกองกำลังที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมจะเห็นได้จากอดีตช่วงสงครามโลกครั้งที่2 ได้มียุวชนทหารสู้รบเพื่อต่อต้านการยกพลขึ้นบกของกองทัพญี่ปุ่น ณ ปัจจุบันกลุ่มยุวชนทหารได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นนักศึกษาวิชาทหารและเป็นส่วนหนึ่งในการบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม เช่น การจัดตั้งโครงการจิตอาสา เป็นกำลังที่ใช้ประโยชน์ในด้านการข่าว การพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน ด้านบรรเทาสาธารณภัย (กรมการสรรพกำลังกลาโหม.2556: คำนำ)

จากการที่ผู้วิจัยทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาวิชาทหารก็พบว่าบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาวิชาทหารเป็นหลักปฏิบัติให้นักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิงปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของผู้บังคับบัญชาที่ต้องการให้ นศท. มีจิตสำนึกต่อการฝึกวิชาทหารโดย นศท. จะต้องเป็นกำลังพลสำรองของชาติ ต้องตระหนักถึงความเป็นคนไทยที่จะต้องรับใช้ชาติอันเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพื่อเสริมกำลังให้กับกองทัพในยามสงคราม โดยมีเป้าหมายสุดท้ายของการฝึกคือ ทำให้นักศึกษาวิชาทหารทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพ เห็นความสำคัญด้านความมั่นคงของชาติ กล้าเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเป็นพลังแกนนำแห่งความสามัคคีของชาติสามารถให้การสนับสนุนงานด้านความมั่งคงอันเป็นประโยชน์ เช่น การเป็นแหล่งข่าวที่มีประสิทธิภาพ, การปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือด้านสาธารณะและสุดท้ายคือ มีความพร้อมในการปฏิบัติ

หน้าที่ในหน่วยที่สังกัด เพื่อปกป้องเอกราช และความมั่งคงของชาติ (มณฑลทหารบกที่ 12. 2556: 1-2) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการฝึกวิชาทหารที่ปรากฏอยู่ในเอกสารระเบียบการรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารประจำปีการศึกษา 2559 ที่กล่าวว่า การเข้ารับการฝึกวิชาทหารเป็นการตอบสนองเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ของกองทัพให้นักศึกษาวิชาทหารมีอุดมการณ์ในความรักชาติ ศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์มีความกล้าหาญ มีจิตมุ่งมั่นเป็นกำลังพลสำรองที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่รู้รักสามัคคีเสียสละต่อสังคมเป็นส่วนรวมและประโยชน์สูงสุดของประชาชน มีความภาคภูมิใจในเกียรติและศักดิ์ศรีในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปบนพื้นฐานสิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง. 2559: กล่าวทั่วไป)

จากบทบาทที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้เป็นบทบาทหน้าที่นักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงต้องปฏิบัติเหมือนกันตามข้อมูลในเอกสารที่ผู้วิจัยทำการทบทวนเกี่ยวกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง จึงสรุปได้ว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นบุคคลที่สำคัญส่วนหนึ่งของกองทัพไทยที่ไม่ใช่ทหารประจำการและ มีคุณลักษณะเฉพาะของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นนักศึกษาวิชาทหารที่จะต้องพึงปฏิบัติให้เป็นไปตามแบบแผนยุทธศาสตร์ของกองทัพไทย และเพื่อตอบสนองเจตนารมณ์นโยบายในการฝึกวิชาทหารขององค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารที่มีวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดวิชาทหารเพื่อให้บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกำลังพลสำรอง โดยนักศึกษาวิชาทหารจะต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ คือ 1) จะต้องเป็นกำลังพลสำรองของชาติ เพื่อเสริมกำลังให้กับกองทัพในยามสงคราม 2) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่รู้รักสามัคคี 3) ต้องปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของสังคม 4) เป็นพลังแกนนำแห่งความสามัคคีของชาติสามารถให้การสนับสนุนงานด้านความมั่งคงอันเป็นประโยชน์ เช่น การเป็นแหล่งข่าวที่มีประสิทธิภาพ, การปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือด้านสาธารณะ 5) เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนและประชาชนทั่วไปบนพื้นฐานสิทธิหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ถึงแม้ว่าบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาวิชาทหารหญิงจะเป็นหลักปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกันกับนักศึกษาวิชาทหารชายแต่ในทางปฏิบัติจริงแล้วนักศึกษาวิชาทหารหญิงมีการฝึกที่ยืดหยุ่นมากกว่าเพศชายด้านหลักสูตรการฝึกที่อาจจะไม่ได้เข้มข้นในการฝึกยุทธวิธีการสู้รบได้มากเท่ากับเพศชาย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์ ตัวแทนในการถ่ายทอดที่เป็นครูฝึก 2 ท่าน ที่กล่าวว่า *“ฝึกผู้หญิงดีกว่าผมพูดตามตรงนะ อย่างผู้หญิงปี 2 เนี่ยเรื่องการนับหรือการเดินแถวผู้หญิงจะกินหมดแทบทุกชั้นปี ไม่ว่าเรื่องการตอบเวลาถามผู้หญิงกินหมดยิ่งผู้หญิงปี 5 ที่มาผลัดที่แล้ว นะเดินดีกว่าทหารอีก เดินเป็นแถวดีนะยิ่งกว่าทหารอีก”* จากข้อความแสดงให้เห็นว่าผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดให้กับนักศึกษาวิชาทหารนั้นเกิดประสิทธิผลกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงในเรื่องความเป็นระเบียบวินัยได้ดีกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย ในขณะที่ครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดท่านที่สองกล่าวว่า*”ในการถ่ายทอดวิชาการให้ผู้หญิงเราคาดหวังให้พวกเขาเป็นส่วนหนึ่ง*

ของกองทัพบก ในทางอ้อมเราคาดหวังในอยากให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นพยาบาลในยามศึกยามสงครามสนับสนุนในการช่วยรบ เราถึงสอนเน้นการพยาบาลและการบรรเทาสาธารณภัยให้นักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาวิชาทหารชายที่ทางเราจะเน้นการสอนเรื่องยุทธวิธีในการสู้รบมากกว่านักศึกษาหญิงไงล่ะ” จากข้อความแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงที่แตกต่างกันโดยตัวแทนให้เหตุผลในความแตกต่างในการถ่ายทอดว่าการนำผลที่ได้จากการถ่ายทอดไปใช้ต่างกันเช่นการถ่ายทอดวิชาปฐมพยาบาลให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงจะทำให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีความรู้ทางด้านการปฐมพยาบาลสามารถนำไปใช้เป็นกองกำลังสนับสนุนในการช่วยรบ ช่วยปฐมพยาบาลลำเรียงผู้บาดเจ็บออกจากสนามรบได้ในขณะที่ตัวแทนจะเน้นการถ่ายทอดด้านยุทธวิธีการสู้รบกับนักศึกษาวิชาทหารชายมากกว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงอาจเป็นไปได้ในเรื่องของสรีระร่างกายของนักศึกษาวิชาทหารชายเอื้ออำนวยต่อปัจจัยทางด้ายกายภาพในการฝึกมากกว่าเพศหญิง เช่นความแข็งแกร่งของกล้ามเนื้อตามร่างกายต่างที่เพศชายสามารถที่จะหยิบจับอาวุธยุโธปกรณ์ทางด้านการทำสงครามดังเช่นการถืออาวุธปืนได้อย่างแข็งแรงกว่าเพศหญิง การฝึกยุทธวิธีการสู้รบที่จะต้องลงพื้นที่ทำการฝึกเป็นแม่น้ำที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการมีรอบเดือนอันเป็นอุปสรรคในการฝึกของนักศึกษาวิชาทหารหญิง อย่างไรก็ตามถึงแม่ว่าบุคคลเพศหญิงจะมีปัจจัยทางสรีระที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจกรรมหรือการงานที่ใช้พละกำลังเช่นกิจกรรมการฝึกวิชาทหารและการประกอบวิชาชีพทหารได้ดีเหมือนเพศชายแต่ก็ยังมีบุคคลเพศหญิงมีความพยายามที่จะผลักดันตนเองให้ผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายเพื่อนำไปสู่การได้เป็นนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งจากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงผู้วิจัยจึงงานวิจัยของ วิมลกานต์ แช่มช้อย (2544) ที่ศึกษา *ปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงกรมการรักษาดินแดนในเขตกรุงเทพมหานคร*.โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการสัมภาษณ์กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงซึ่งนักศึกษาวิชาทหารหญิงให้ความเห็นว่าการเรียนวิชาทหารของสตรีเป็นสิ่งแปลกใหม่ท้าทายความสามารถและเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้ชายยอมรับผู้หญิงมากขึ้น การพัฒนาตนเองการต้องการได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ใหม่รวมทั้งการเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนเพื่อให้ได้คะแนนพิเศษในการเข้าสมัครเรียนต่อในสถาบันการศึกษาของทหาร ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้นมาจากความต้องการที่จะใช้สิทธิในการสอบคัดเลือกเป็นทหารหญิงอาชีพและเพื่อเป็นการสร้างความยอมรับในความสามารถของเพศหญิงในการประกอบอาชีพได้เท่าเทียมกับชาย ซึ่งในบริบทสังคมของความเป็นจริงในประเทศที่มีการให้สิทธิในการประกอบอาชีพและสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ที่เท่าเทียมกับเพศชาย แต่ในทางปฏิบัติจริงแล้วก็เป็นที่พบเห็นและทราบกันอย่างทั่วไปดีว่าเพศหญิงมักจะถูกจำกัดสิทธิ์และโอกาสทางด้านอาชีพกว่าเพศชาย เช่น อาชีพทหารที่เพศหญิงในสังคมไทยก้าวเข้าไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพได้ยากลำบากกว่าเพศชาย ดังนั้นบทบาททางเพศในสังคมอาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อพิสูจน์ความสามารถว่าเพศหญิงก็มีความสามารถที่จะเรียนวิชาทหารได้เป็นผลสำเร็จเหมือนเพศชาย และเงื่อนไขอีกประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็อาจเป็นไปได้ที่เพศหญิงมีโอกาสที่จะ

ก้าวเข้าไปสู่การประกอบวิชาชีพทหารได้อย่างไม่ง่ายเหมือนเพศชายจึงมองว่าการเรียนวิชาทหารจะทำให้ตนเองได้รับสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนเป็นเสมือนสิ่งเบิกทางให้ตนเองก้าวไปสู่วิชาชีพทหารได้ง่ายขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาททางเพศเพื่อนำมาสู่การอธิบายว่าบทบาททางเพศในสังคมไทยในเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่ โดยสามารถอธิบายจากแนวคิดทฤษฎีบทบาททางเพศจากการนำเสนอหัวข้อถัดไปในส่วนที่ 2 ดังนี้

ส่วนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางเพศ

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดบทบาททางเพศก็พบว่ามีทฤษฎีแนวคิดที่อธิบายเกี่ยวกับบาทบาทของสตรีกับการศึกษาและการประกอบอาชีพดังนี้

เพศ หมายถึงความแตกต่างทางสรีระที่สร้างความหมายให้ความแตกต่างทางร่างกายเป็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจิตวิทยาระหว่างผู้หญิงและผู้ชายความเป็นเพศ และโครงสร้างทางสังคมเป็นการจัดการทางสังคมของความแตกต่างระหว่างเพศในด้านต่าง ๆ(Scutt. 1988) เป็นพฤติการณ์ที่ถูกเรียนรู้ทางสังคมและเป็นความหวังหวังของสังคมที่สัมพันธ์กับเพศสอเพศหญิงเพศชาย เป็นข้อเท็จจริงทางสรีระ ซึ่งวัฒนธรรมทางสังคมเป็นตัวสร้างความเป็นเพศ กำหนดความเป็นหญิงความเป็นชาย เป็นผู้บอกว่าผู้หญิงและผู้ชายควรต้องทำอย่างไร (นิสา โรจน์รุ่งรังสี .2553:9)

เพศ มีความหมายอย่างน้อย 3 นัย คือ 1) เพศสรีระ หมายถึงสรีระร่างกาย อวัยวะที่บ่งบอกว่า เป็นเพศอะไร 2)เพศภาวะ หมายถึง ภาวะแห่งเพศที่ถูกประกอบสร้างทางสังคม ขัดเกลาหลอมสร้างกันมา ก็คือ ความเป็นหญิงความเป็นชาย เพศภาวะจึงเป็นเรื่องของบทบาทในเรื่องต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดให้กับสถานะทางเพศซึ่งมักดูจากเพศสรีระ คือ หญิง ชาย และหากสังคมเกิดเปลี่ยนการกำหนดสถานะทางเพศว่า อาจมาจากองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจาก เพศสรีระ สถานะทางเพศก็จะมีเพิ่มมากขึ้น เช่น เกย์ กะเทย ทอม ดี้ 3) เพศวิถี หมายถึง เพศที่ถูกหลอมสร้างจากค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบ วิธีคิด วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนาและการแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รัก คู่ชีวิตในอุดมคติ และกามกิจ’ ซึ่งเป็นระบบความคิดและพฤติกรรมที่มีความหมายทางสังคม สัมพันธ์กับมิติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่กำหนดและสร้างความหมายให้แก่เรื่องเพศในหลากหลายแง่มุม (กฤตยา อาชวนิจกุล.2554: 44)

Bem (1981: 354) กล่าวว่าบทบาททางเพศเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่วัยเด็กโดยเด็กจะรวบรวมลักษณะคุณสมบัติและพฤติกรรมต่าง ๆตามที่สังคมและวัฒนธรรมกำหนดแล้วนำมาปฏิบัติให้เหมาะสมกับเพศที่ตัวเองเป็นอยู่หน้า 11(ณรรฐกุล ทองแก้วไพบูลย์.2557: 11)

สันต์ สุวัจฉราภินันท์ (2550: 1428) กล่าวว่าทฤษฎีสตรีนิยม(Feminist Theory)ตามแนวคิดแนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม(Liberal Feminism) ได้ศึกษาพบว่ามนุษย์มีความสามารถในการใช้

เหตุผลเชื่อในความเป็นปัจเจกบุคคลดังนั้นสังคมที่ดีต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้พัฒนาและใช้ความสามารถในการใช้เหตุผล สตรีนิยมกลุ่มนี้จึงมองว่าผู้หญิงและผู้ชายไม่ได้มีความแตกต่างเรื่องความสามารถเพราะมีพื้นฐานความเป็นมนุษย์เหมือนกันแต่ถูกปลูกฝังสั่งสอนความเป็นชายและหญิงและบทบาททางเพศที่ต่างกันทำให้เกิดความแตกต่างกันอย่างที่เป็นอยู่การจำกัดบทบาทของผู้หญิงด้วยความเชื่อทางประเพณีและกฎหมายให้อยู่ในบ้านจึงเป็นเรื่องที่ไม่ยุติธรรม การแก้ปัญหาของกลุ่มสตรีนิยมสายเสรีนิยม(Liberal Feminism) จึงเน้นไปที่การแก้ไขกฎหมายที่มีอคติและเลือกปฏิบัติต่อเพศการเปิดโอกาสด้านการศึกษาและการทำงานของผู้หญิงให้เท่าเทียมผู้ชายรวมถึงการลดภาระละด้านการงานบ้านของผู้หญิง (ทิฆัมพร จำปา. 2552: 9)

สรุปบทบาททางเพศเป็นสิ่งที่สังคมปลูกฝังและกำหนดบทบาทหน้าที่ของชายและหญิงรวมไปถึงการหล่อหลอมค่านิยมบรรทัดฐานระบบวิธีคิดต่างๆเกี่ยวกับแนวปฏิบัติเรื่องเพศของเพศชายและหญิงซึ่งเพศสรีระร่างกายของความเป็นชายและหญิงจะเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับเพศภาวะตามที่สังคมกำหนด โดยบุคคลจะเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่สังคมกำหนดให้เป็นไปตามเพศภาวะและเพศสรีระของตนจนกลายมาเป็นบทบาททางเพศในสังคม ซึ่งจากแนวคิดทฤษฎีสตรีนิยมสายเสรีนิยมได้ มองว่าผู้หญิงและผู้ชายไม่ได้มีความแตกต่างเรื่องความสามารถเพราะมีพื้นฐานความเป็นมนุษย์เหมือนกันแต่ถูกปลูกฝังสั่งสอนความเป็นชายและหญิงและบทบาททางเพศที่ต่างกันทำให้เกิดการจำกัดบทบาทของผู้หญิงด้วยความเชื่อทางประเพณีและกฎหมายให้อยู่ในบ้านจึงเป็นเรื่องที่ไม่ยุติธรรม กลุ่มสตรีนิยมสายเสรีนิยมจึงเน้นให้ความสำคัญกับการแก้ไขกฎหมายที่มีอคติและเลือกปฏิบัติต่อเพศการเปิดโอกาสด้านการศึกษาและการทำงานของผู้หญิงให้เท่าเทียมผู้ชายรวมถึงการลดภาระด้านการงานบ้านของผู้หญิงด้วยข้อด้อยของแนวคิดกลุ่มนี้การพยายามแก้ปัญหาโดยละเลยระบบผู้ชายเป็นใหญ่

สอดคล้องกับแนวคิดของ นิสา โรจน์รุ่งรังสี (2553) ที่กล่าวว่า สภาพความเหลื่อมล้ำระหว่างผู้หญิงและผู้ชายในสังคมเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทุกสังคมในโลก ซึ่งสังคมไทยปัจจุบันตามหลักประชาธิปไตยคือการเคารพสิทธิ์ของบุคลากรและบุคคลให้เสรีภาพตามกรอบของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน แต่ในทางปฏิบัติพบว่าความเหลื่อมล้ำระหว่างบุคคลอันสืบเนื่องมาจากประเทศหรือความเป็นหญิงความเป็นชายยังคงปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมในรูปของการเลือกปฏิบัติ การกีดกันผู้หญิงจากการได้รับประโยชน์และการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆมีหลายด้าน เช่น การศึกษาการ ทำงาน การรับบริการ ซึ่งคนในสังคมจำนวนมากยังคงยึดติดอยู่กับเจตคติดั้งเดิมคือการมองบทบาทของหญิงและชายอย่างมีอคติซึ่งผลที่เกิดขึ้นคือผู้หญิงไม่ได้รับโอกาสเท่าที่ควรในการมีส่วนร่วมในทุกด้านทั้งทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง เช่นเดียวกันกับแนวคิดของ วิมลกานต์ แช่มช้อย (2544) ที่กล่าวว่าสังคมไทยสมัยโบราณสตรีมีฐานะน้อยกว่าบุรุษมากไม่เคยได้รับสิทธิ์หรือความเสมอภาคเท่าเทียมกับบุรุษในทุกด้านบุรุษจะได้รับการยกย่องเหนือกว่าสตินั้งทางด้านพฤตินัยและนิตินัยถึงแม้ว่าภายหลังจะได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมทางตะวันตกเข้ามาทำให้ฐานะสตรีไทยเปลี่ยนแปลงไปแต่ในทางที่ดีแต่ก็ยังไม่เท่าเทียมกับบุรุษ ซึ่งปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้สตรีมีบทบาทหน้าที่เพิ่มมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นบทบาททางครอบครัวบท บาทด้านทางสังคมบทบาททาง

เศรษฐกิจบทบาททางการเมืองการปกครองและบทบาททางด้านการศึกษา ปัจจุบันบทบาทของสตรีในทางทหารจะเห็นได้จากหลังสงครามโลกครั้งที่สองได้ยุติลงประมาณสามปีพ.ศ. 2491 พลโทหลวงชาตินักรบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมพิจารณาเห็นว่าการสงครามในอนาคตนั้นพลเมืองทุกคนไม่จำกัดเพศวัยและไม่ว่าจะอยู่ที่ใดย่อมมีส่วนร่วมในสงครามได้ คือให้บุคคลทำหน้าที่อย่างทหารในยามสงครามโดยเข้ารับราชการฝึกวิชาทหารเพื่อให้รู้จักหน้าที่ของทหารเพื่อเข้าร่วมกับกองทัพประจำการในยามสงคราม(การตรวจเยี่ยมของการรักษาดินแดนของผู้บัญชาการทหารบกวันที่ 21, สิงหาคม 2539) (หน้า 1-3) กรมการรักษาดินแดนจึงเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิงขึ้นเป็นครั้งแรกปีการศึกษา 2528 เมื่อเรียนจบหลักสูตรวิชาทหารครบ3ปีจะได้รับการแต่งตั้งยศเป็นสิบเอก และนักศึกษาวิชาทหารหญิงคนใดมีความสนใจที่จะฝึกศึกษาต่อถึงชั้นปีที่5 จะได้รับการแต่งตั้งยศเป็นว่าที่ร้อยตรีเหมือนกับนักศึกษาวิชาทหารชายชายทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีปัจจุบันการศึกษาวิชาทหารจึงเป็นที่นิยมสมัครเรียนของนักศึกษาระดับมัธยมตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพทั้งชายและหญิง

ปัจจุบันได้มีการก่อตั้งกลุ่มทหารหญิงที่เริ่มจากนักเรียนนายร้อยหญิงในปี พ.ศ. 2485 โดยท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้เสนอขอให้รัฐบาลไทยจัดตั้ง สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นประธาน และท่านผู้หญิงเป็นกรรมการด้วยผู้หนึ่ง จากนั้นได้ผลักดันให้รัฐบาลไทยแต่งตั้งองค์กรของรัฐเพื่อเป็นเจ้าของเรื่องงานพัฒนาสตรี ได้แก่ คณะกรรมการวัฒนธรรมฝ่ายหญิง ก่อนที่สหประชาชาติจะกำหนดให้มี ทศวรรษสตรี ถึงเกือบสามทศวรรษ ทั้งนี้ ท่านผู้หญิงละเอียดได้รับเลือกเป็น ประธานคณะกรรมการ พ.ศ. 2486ให้ก่อตั้งสโมสรวัฒนธรรมหญิงโดยให้ เริ่มจากภริยาข้าหลวง ภริยาผู้พิพากษา ภริยานายทหาร ตำรวจ ตลอดจนครูอาจารย์สตรี ฯลฯ ชวนกันออกมาร่วมทำงาน ในรูปแบบขององค์กรสตรี โดยท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม มีแนวคิดว่าเมืองไทยยุคก่อน พ.ศ. 2500 สตรีไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นช้างเท้าหลัง แต่สตรีจำนวนไม่น้อยได้ก้าวออกมาทำงานเพื่อพัฒนาสังคมในกิจกรรมที่ตนถนัด จึงได้เริ่มกระตุ้นให้สตรีไทยตื่นตัวเลิกเก็บตัวทำงานอยู่แต่ในบ้านออกมาช่วยสังคมทำงานซึ่งเป็นผลให้เกิดประโยชน์มหาศาลต่อสังคมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรม บทบาท ความศรัทธา และความก้าวหน้าของสตรีไทย ทั้งนี้แนวคิดของท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ดังกล่าวนี้จึงเป็นที่มาของนโยบายในการก่อตั้งกลุ่มทหารหญิงที่เริ่มจากนักเรียนนายร้อยทหารหญิงเป็นครั้งแรกในประเทศไทย(สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์. ม.ป.ป:ออนไลน์)

จะเห็นได้ว่าความไม่เสมอภาคด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพของเพศชายและหญิงนั้นเกิดขึ้นอยู่เสมอตั้งแต่ในอดีตถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีการเปิดโอกาสให้เพศหญิงได้มีสิทธิ์อย่างเท่าเทียมในการประกอบอาชีพ แต่ในบางองค์กรวิชาชีพนั้นก็มักจะจำกัดจำนวนผู้สมัครเรียนหรือผู้สมัครเข้าทำงานโดยรับอัตราการจ้างงานเพศหญิงในจำนวนจำกัดที่น้อยกว่าเพศชาย ดังเช่นสถาบันทางทหาร ที่ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีนโยบายบุคคลเพศหญิงสามารถสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารและได้มีการก่อตั้งกลุ่มทหารหญิงที่เริ่มจากนักเรียนนายร้อยหญิง แต่โอกาสและช่องทางที่เพศหญิงจะเข้าไปสู่อาชีพทหารนั้นย่อมมีโอกาสน้อยกว่าเพศชาย ซึ่งจะเห็นได้ถึงความไม่เท่าเทียม

ทางด้านการประกอบวิชาชีพทหารระหว่างชายหญิงก็คือ การที่ประเทศไทยถูกจำกัดสิทธิ์ในเรื่องการคัดเลือกการเกณฑ์ทหารเหมือนเพศชายในขณะที่บางประเทศก็ได้มีการคัดเลือกการเกณฑ์ทหารทั้งชายและหญิงอย่างเท่าเทียมกัน ถึงแม้ว่าการคัดเลือกเกณฑ์ทหารจะเป็นสิ่งที่ไม่ปรารถนาในสังคมชายไทยที่ต้องศึกษาวิชาทหารเพื่อนำสิทธิ์ไปใช้สิทธิ์ในการไม่ต้องเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหาร แต่การเกณฑ์ทหารก็เป็นช่องทางที่จะทำให้บุคคลได้มีโอกาสก้าวไปสู่การประกอบวิชาชีพทหาร โดยเฉพาะบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิง

จากงานวิจัยของ วิมลกานต์ แช่มช้อย (2544) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ*ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงของศูนย์การกำลังสำรอง* โดยศึกษากับนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1 ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาของรัฐบาล พบว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารที่ต่างกันไปอันเนื่องมาจากแรงจูงใจที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งปัจจัยภายนอกประกอบด้วยด้วยอาชีพบิดาและมารดาที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว รายได้ของครอบครัวและปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยภายในประกอบด้วยระดับชั้นปีการเรียนที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงแตกต่างกัน ปัจจัยสิทธิของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ด้านสิทธิได้รับการประดับยศ ด้านสิทธิเพิ่มโอกาสสอบเข้าวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก และปัจจัยอื่นๆ ด้านค่านิยม ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการช่วยเหลือสังคม

ข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวจากงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลเพศหญิงตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็เพื่อต้องการนำสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการสมัครสอบเข้าเป็นทหารอาชีพดังเช่นวิทยาลัยพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเป็นการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของบุคคลเพศหญิงที่จะผลักดันตนเองให้ก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพถึงแม้ว่าจะถูกจำกัดในเรื่องของโอกาสและหนทางที่จะก้าวไปสู่อาชีพทหารได้น้อยกว่าเพศชาย ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาททางเพศเพื่อนำมาอธิบายว่า เงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารนั้นอาจเป็นไปบทบาททางเพศในสังคมไทยที่เพศหญิงมักถูกจำกัด และให้ความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ทางทหารไม่เท่าเทียมกับเพศชาย จึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารก็เพื่อต้องการพิสูจน์ความสามารถของตนให้เกิดการยอมรับในสังคมว่าเพศหญิงก็มีความสามารถในการประกอบอาชีพทหารได้เช่นเดียวกับชาย แต่ทั้งนี้อาจมีเงื่อนไขหลายประการภายใต้ความต้องการพิสูจน์ความสามารถของบุคคลเพศหญิงดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร ดังหัวข้อการนำเสนอในส่วนที่ 3 ต่อไปนี้

ส่วนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร

1. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

ดวงนภา เขมะลักษณ์ (2547) กล่าวว่าการตัดสินใจ เป็นกระบวนการประเมินผลเกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายเกิดจากทางเลือกปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุดการตัดสินใจเป็นนกระบวนการทางเลือกที่ดีที่สุดจากหลายทางเลือกก่อนที่จะนำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติ โดยใช้หลักเหตุผลจากทางเลือกหรือข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ส่วนการตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นเป็นกระบวนการที่บุคคลได้พิจารณาไตร่ตรองจากข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่และเลือกแนวทางที่ตนเองต้องการ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตนเองตั้งใจและเกิดความพอใจสูงสุดในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณี แจ่มใส (2551) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและสังคม ปัจจัยทางด้านรูปแบบจิตวิทยาสังคม เป้าหมายหรือจุดมุ่งหมาย ความเชื่อ ค่านิยม นิสัยและขนบธรรมเนียม ความคาดหวัง ขอผูกพัน การบังคับ โอกาส ความสามารถ และการสนับสนุน

สรุปแล้ว การตัดสินใจเป็นการประเมินในสิ่งที่บุคคลนั้นเลือกทำโดยผ่านกระบวนการไตร่ตรองจากข้อมูลที่ตนมีซึ่งรวมแล้วการตัดสินใจนั้นเกิดจากสิ่งจูงใจที่เป็นปัจจัยทั้งภายใน จากความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม โอกาส ความสามารถของตนที่เป็นตัวสนับสนุนในการตัดสินใจ ส่วนสิ่งจูงใจภายนอกที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจทำนั้นประกอบด้วย สถานการณ์ การถูกบังคับ การได้รับการสนับสนุนจากสังคม การได้รับรางวัล เกียรติยศ หรือสิ่งที่ตนคาดหวัง ดังนั้นการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารของบุคคลนั้นอาจจะเกิดจากแรงจูงใจทั้งจากภายในตัวบุคคลและภายนอกตัวบุคคลอันเป็นเงื่อนไขให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร ในการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจในฐานะเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหาร โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาจากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารดังนี้

จากงานวิจัยของ วัชรินทร์ มุทะสินธุ์ (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ*ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงของศูนย์การกำลังสำรอง* ที่ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1 ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานศึกษาของรัฐบาล พบว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารที่ต่างกันไปอันเนื่องมาจากแรงจูงใจที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอก ซึ่งปัจจัยภายนอกประกอบด้วยด้วยอาชีพบิดาและมารดาที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว รายได้ของครอบครัวและปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยภายในประกอบด้วย ระดับชั้นปีการเรียนที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงแตกต่างกัน ปัจจัยสิทธิของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ด้านสิทธิได้รับการ

ประดับยศ ด้านสิทธิเพิ่มโอกาสสอบเข้าวิทยาลัยพยาบาล ทบ. และปัจจัยอื่นๆ ด้านค่านิยม ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการช่วยเหลือสังคม

สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนันท์ ธรรมธิราชา (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในกรุงเทพมหานคร พบว่าส่วนใหญ่บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงเข้ามาเรียนเพราะปรารถนาที่จะได้รับความรู้ใหม่ๆ สามารถนำไปพัฒนาตนเองด้านความรู้ความสามารถ ระเบียบวินัย บุคลิกภาพสร้างความศรัทธาและเกิดความเชื่อมั่นในตัวตนของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่เชื่อว่าวิชาทหารสามารถปกป้องช่วยเหลือตัวเองได้ในยามคับขัน และสังคมปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีสิทธิ์เท่าเทียมบุรุษในด้านสังคมการเมืองอาชีพความบันเทิงการศึกษาอีกทั้งยังสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งเป็นแกนนำด้านบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือสังคมซึ่งจะพบและจากข่าวสารข้อมูลของสื่อต่างๆทุกวัน

นอกจากนี้ยังพบแนวคิดที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารที่ปรากฏอยู่ในงานวิจัยของ วิมลกานต์ แช่มช้อย. (2544) ที่ศึกษา*ปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงกรมการรักษาดินแดนในเขตกรุงเทพมหานคร.* โดยพบว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารหญิงมาจากการได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับการเข้าเรียนวิชาทหารจากสื่อบุคคลมากที่สุด ประกอบด้วยครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ของกรมการรักษาดินแดน เพื่อนชาย รองลงมาก็จะได้รับสื่อจากสื่อเฉพาะกิจและสื่อมวลชน นอกจากนี้ในงานวิจัยดังกล่าวยังศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติเชิงสตรีนิยมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงโดยผลการวิจัยพบว่าในส่วนของทัศนคติเชิงสตรีนิยมต่อการเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนนั้น มีความเห็นในเชิงบวกว่านักศึกษาวิชาทหารชายควรให้เกียรตินักศึกษาวิชาทหารหญิงมากที่สุดและบุรุษกับสตรีควรมีความเท่าเทียมกันทางสังคมและการที่สตีต้องพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเศรษฐกิจและสังคม โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการสัมภาษณ์กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงให้ความเห็นว่าการเรียนวิชาทหารของสตรีเป็นสิ่งแปลกใหม่ท้าทายความสามารถและเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้ชายยอมรับผู้หญิงมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่มีส่วนทำให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงตัดสินใจเรียนวิชาทหารมาจากปัจจัยที่เกี่ยวกับตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดรองลงมาได้แก่ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถาบันเชิงสตรีนิยมปัจจัยเกี่ยวกับเพื่อนโดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดก็คือการพัฒนาตนเองการต้องการได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ใหม่รวมทั้งการเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนเพื่อให้ได้คะแนนพิเศษในการเข้าสมัครเรียนต่อในสถาบันการศึกษาของทหาร ดังนั้นกองทัพบกในส่วนของหน่วยบัญชาการกำลังพลสำรองควรจึงได้ให้ความสำคัญในเรื่องการประชาสัมพันธ์ด้านการรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิงเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการเป็นกองกำลังสำรองของชาติ เพื่อให้นิสิต มีความภาคภูมิใจ ในเกียรติและศักดิ์ศรีในการเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ทำให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงเกิดแรงบันดาลใจที่จะเข้ามาฝึกวิชาทหาร มีความต้องการที่จะมีพฤติกรรมในการอยากมาเรียนต่อในชั้นปีถัดไปและมีความคาดหวังสูงที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนและฝึกภาคสนามในชั้นปีถัดไปจนประสบความสำเร็จเรียนจบชั้นปีที่ 5 แล้วได้แต่งตั้งยศเป็นว่าที่ร้อยตรีดังที่ตนเองคาดหวังไว้

สรุปแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้นประกอบไปด้วยเงื่อนไขที่มาจาก แรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากภายในตัวบุคคลและแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากภายนอกตัวบุคคล ซึ่งแรงจูงใจภายในตัวบุคคลนั้นประกอบด้วย 1) ความต้องการที่จะได้ประสบการณ์ความรู้ใหม่มาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถมีความเป็นระเบียบวินัย 2) ต้องการที่จะปรับบุคลิกภาพของตนเอง 3) ต้องการสร้างความศรัทธาและเชื่อมั่นในตัวตนเองโดยบุคคลเชื่อว่าการเรียนวิชาทหารสามารถปกป้องช่วยเหลือตัวเองในยามคับขันได้ 4) มีมุมมองว่าการศึกษาวิชาทหารจะเป็นการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงสามารถเป็นแกนนำด้านบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือสังคมโดยจะพบจากข่าวสารข้อมูลของสื่อต่างๆทุกวัน ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงในด้านข่าวสารที่ปรากฏในสื่อสารสนเทศผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันนี้นักศึกษาวิชาทหารหญิงได้มีการเข้าร่วมโครงการจิตอาสาเป็นจำนวนมาก 5) มีมุมมองทางความคิดว่าการเรียนวิชาทหารของสตรีเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ท้าทายความสามารถของตน 6) มองว่าเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้ผู้ชายยอมรับในความสามารถของผู้หญิงมากขึ้น 7) แรงจูงใจที่มาจากค่านิยมในตัวบุคคล 8) ต้องการที่จะเรียนวิชาทหารเพื่อนำไปใช้ช่วยเหลือสังคม 9) ต้องการที่จะได้รับสิทธิในการเรียนวิชาทหารประกอบด้วย สิทธิ์ในการได้รับการประดับยศและสิทธิ์ที่จะได้คะแนนพิเศษในการเข้าสมัครเรียนต่อในสถาบันการศึกษาของทหาร สอบเข้าวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกซึ่งเป็นวิทยาลัยของผู้ประกอบวิชาชีพทหาร ส่วนเงื่อนไขภายนอกที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดใจเรียนวิชาทหารประกอบด้วย 1) อาชีพบิดาและมารดาที่ประกอบธุรกิจส่วนตัวไม่ได้มีอาชีพเป็นทหาร 2) รายได้ของครอบครัว 3) สื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วย ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ขององค์การรักษาดินแดน เพื่อนผู้ชาย สื่อเฉพาะกิจและสื่อมวลชน สื่อดังกล่าวทำให้บุคคลได้ทราบข่าวสารในการรับสมัครเรียนวิชาทหารอันเป็นเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจเข้ามาสมัครเรียนวิชาทหาร

2. แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารดังกล่าวนี้ เป็นการศึกษาแรงจูงใจในฐานะเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาจากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจประกอบวิชาชีพทหารดังนี้

จากงานวิจัยของ ปิยวรรณ อัศวราชันย์. (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคิดของผู้นำและกิจกรรมของหญิงไทยในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ภายใต้เงากองทัพญี่ปุ่น โดยพบว่ามีกิจกรรมของผู้หญิงที่เกิดขึ้นอย่างเฟื่องฟูเป็นครั้งแรกหลายอย่าง เช่น การเกิดกองทหารหญิงขึ้นในกองทัพสมัยใหม่ของไทยเป็นครั้งแรก มีวันที่ระลึกข้าราชการสตรีเป็นครั้งแรก และมีการเปิดรับสมัครนักเรียนนายร้อยหญิง เป็นครั้งแรก โดยมีแนวคิดว่าการจัดตั้งกองทหารหญิงนั้นเพื่อสร้าง “แม่ที่เข้มแข็ง” และ คุณสมบัติอย่างหนึ่งของแม่ที่เข้มแข็งที่รัฐต้องการ คือ สร้างลูกที่มีสุขภาพแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง และ สามารถจะสอนลูกให้ไม่ให้ขี้ขลาดกลัวชาวต่างชาติ

การก่อตั้งกลุ่มทหารหญิงที่เริ่มจากนักเรียนนายร้อยหญิงในปี พ.ศ. 2485 โดยท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ได้เสนอขอให้รัฐบาลไทยจัดตั้ง สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรี จอม

พล ป. พิบูลสงครามเป็นประธาน และท่านผู้หญิงเป็นกรรมการด้วยผู้หนึ่ง จากนั้นได้ผลักดันให้รัฐบาลไทยแต่งตั้งองค์กรของรัฐเพื่อเป็นเจ้าของเรื่องงานพัฒนาสตรี ได้แก่ คณะกรรมการวัฒนธรรมฝ่ายหญิง ก่อนที่สหประชาชาติจะกำหนดให้มี ทศวรรษสตรี ถึงเกือบสามทศวรรษ ทั้งนี้ ท่านผู้หญิงละเอียดได้รับเลือกเป็น ประธานคณะกรรมการ พ.ศ. 2486ให้ก่อตั้งสโมสรวัฒนธรรมหญิงโดยให้เริ่มจากภริยาข้าหลวง ภริยาผู้พิพากษา ภริยานายทหาร ตำรวจ ตลอดจนครู อาจารย์สตรี ฯลฯ ชวนกันออกมาร่วมทำงาน ในรูปแบบขององค์กรสตรี โดยท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม มีแนวคิดว่าเมืองไทยยุคก่อน พ.ศ. 2500 สตรีไทยส่วนใหญ่ยังคงเป็นช้างเท้าหลัง แต่สตรีจำนวนไม่น้อยได้ก้าวออกมาทำงานเพื่อพัฒนาสังคมในกิจกรรมที่ตนถนัด จึงได้เริ่มกระตุ้นให้สตรีไทยตื่นตัวเลิกเก็บตัวทำงานอยู่แต่ในบ้านออกมาช่วยสังคมทำงานซึ่งเป็นผลให้เกิดประโยชน์มหาศาลต่อสังคมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรม บทบาท ความศรัทธา และความก้าวหน้าของสตรีไทย ทั้งนี้แนวคิดของท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ดังกล่าวนี้จึงเป็นที่มาของนโยบายในการก่อตั้งกลุ่มทหารหญิงที่เริ่มจากนักเรียนนายร้อยทหารหญิงเป็นครั้งแรกในประเทศไทย(สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์. ม.ป.ป:ออนไลน์)

ปัจจุบันอาชีพทหารหญิงยังคงเป็นความต้องการของสถาบันทางทหารที่จะเปิดรับบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงเข้ารับการสอบคัดเลือกเป็นทหารหญิงอาชีพตามหน่วยงานต่างๆในสถาบันทางทหาร ดังเช่น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก เป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลระดับอุดมศึกษาแห่งเดียวของกองทัพบก ได้ก่อตั้งขึ้นในปี 2506 ตามนโยบายของกองทัพบก เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้ากรมแพทย์ทหารบก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตพยาบาลวิชาชีพให้แก่หน่วยงานของกองทัพบกในการให้บริการด้านการดูแลสุขภาพอนามัยของทหาร ครอบครัว และประชาชนทั่วไป ปัจจุบันวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกได้เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4ปี) หลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (1ปี) หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาต่างๆ และหลักสูตรอื่นๆตามที่กองทัพบกกำหนด โดยเปิดรับสมัครบุคคลพลเรือนเข้าศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ทั้งชายและหญิง โดยจะเห็นได้จากจำนวนเปิดรับสมัครปี 2557 ที่รับผู้สมัครจำนวน 85 คน โดยจำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 ประเภททุนกองทัพบกรับเฉพาะเพศหญิง 20 คน ประเภทที่ 2 ประเภททุนส่วนตัว รับเพศชายและหญิง 60 คน โดยเพศชายไม่เกิน 10 คน (วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก. มปป: 3-7) จะเห็นได้ว่าจำนวนการรับสมัครเพศหญิงนั้นมากกว่าเพศชายซึ่งแสดงให้เห็นว่าในบางหน่วยงานของสถาบันทางทหารจะเปิดรับบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายในขณะที่บางหน่วยงานในสถาบันทางทหารจะไม่เปิดรับบุคคลเพศหญิง ดังจะเห็นได้จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเกี่ยวกับแนวคิดในการเป็นทหารของบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงโดยผู้วิจัยจึงพบข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางสู่ทหารจากเว็บไซต์ข่าวสารการรับสมัครเข้ารับราชการทหารที่ปรากฏคำกล่าวของบุคคลท่านหนึ่งที่กล่าวว่า

“การที่ผมได้ทำเพจข่าวสารการรับสมัครเข้ารับราชการทหารขึ้นมานั้น คำถามที่เจอมากที่สุดก็คือ คำถามเกี่ยวกับการรับสมัครทหารหญิง เช่น จะมีการรับสมัครทหารหญิงเมื่อไหร่ ไม่มีรับผู้หญิงบ้างหรือ เป็นต้น” จะเห็นได้ว่าคำกล่าวของบุคคลดังกล่าวนี้เป็นคำกล่าวที่แสดงตัวตนของบุคคลผู้

เป็นเจ้าของเว็บไซต์การรับสมัครเข้ารับราชการและคำถามที่บุคคลท่านนี้พบเจอในเว็บไซต์เพจการรับสมัครดังกล่าวก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการ ความสนใจที่บุคคลเพศหญิงอยากจะเข้ารับราชการทหารเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุคคลที่แสดงตนว่าเป็นเจ้าของเว็บไซต์เพจข่าวสารการรับสมัครเข้ารับราชการทหารดังกล่าว โดยกล่าวว่าอาชีพรับราชการทหารนั้นเหมาะสมกับผู้ชายมากกว่า เพราะว่าในการทำงานส่วนใหญ่จะมีการใช้พละกำลังในการทำงานมากกว่า เช่น การรบ การฝึกต่างๆ การลาดตระเวน เป็นต้น ซึ่งบางภารกิจก็ต้องปฏิบัติงานกันแบบข้ามวันข้ามคืน ไม่ได้นอน ไม่ได้อาบน้ำ ต้องใช้ความอดทนทางกายสูง แต่ก็มีผู้หญิงหลายคนที่มีความใฝ่ฝันอยากจะรับราชการทหาร มียศนำหน้าชื่อ ได้แต่งเครื่องแบบที่ทรงเกียรติ มีอาชีพที่มั่นคงและสวัสดิการต่างๆงานราชการทหารในปัจจุบันจะมีงานทางธุรการมากขึ้น ดังนั้นจึงมีการนำผู้หญิงเข้ามาทำงานในงานที่เหมาะสมเพื่อความราบลื่นของการทำงาน การรับสมัครสอบทหารหญิงนั้นจะไม่มีในหน่วยที่เป็นเหล่ารบ เช่น กองพลทหารราบ กองพลทหารม้า เป็นต้น แต่จะมีในหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยรบโดยตรง เช่น กองบัญชาการกองทัพภาค กรมพลาธิการทหารบก กรมสรรพาวุธทหารบก เป็นต้น (แนวทางการสอบเป็นทหารหญิง. ม.ป.ป: ออนไลน์)

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงในสังคมไทยนั้นมีโอกาสที่จะประกอบอาชีพทหารที่เป็นไปด้วยความยากลำบากกว่าเพศชายถึงแม้ว่าจะมีการจัดตั้งกลุ่มทหารหญิงที่เริ่มจากนักเรียนนายร้อยหญิงเป็นครั้งแรกในประเทศไทยแต่ปัจจุบันการสมัครคัดเลือกเข้าเป็นทหารหญิงนั้นไม่ได้ง่ายสำหรับเพศหญิงที่จะสอบคัดเลือกเข้าไปเป็นนทหารด้วยอัตราการรับสมัครที่น้อยกว่าเพศชาย ด้วยบริบทของสังคมไทยที่มองว่าอาชีพรับราชการทหารนั้นเหมาะสมกับผู้ชายมองและเปิดโอกาสให้บุคคลเพศชายสมัครสอบคัดเลือกในอัตราที่มากกว่าเพศหญิง แต่ก็ยังพบว่าบางหน่วยงานในสถาบันทางทหารก็เปิดรับบุคคลเพศหญิงสมัครสอบเข้าเป็นทหารมากกว่าเพศชาย เช่น วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกที่เปิดรับอัตราการผู้สมัครเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาชีพทหารหญิงจึงเป็นอาชีพที่บุคคลเพศหญิงหลายๆคนต้องการถึงแม้ว่าจะมีโอกาสและช่องทางในการสอบคัดเลือกเข้าเป็นทหารได้น้อยกว่าเพศชาย แต่เพศหญิงก็ยังมีความพยายามที่จะผลักดันตนเองให้ก้าวไปสู่อาชีพทหารหญิงได้ตามที่ตนเองคาดหวัง ดังเช่นนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่เข้ามาเรียนวิชาทหารก็เพื่อจะใช้เป็นช่องทางในการผลักดันให้ตนเองก้าวไปสู่วิชาชีพทหารตามที่ตนคาดหวัง

จากการที่ผู้วิจัยทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารดังที่กล่าวมาข้างต้นก็พบว่าบุคคลต้องการที่จะได้รับสิทธิ์ในการเรียนวิชาทหารโดยใช้คะแนนพิเศษในการเข้าสมัครเรียนต่อในสถาบันการศึกษาของทหารและสอบเข้าวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกซึ่งเป็นวิทยาลัยของผู้ประกอบวิชาชีพทหาร ซึ่งสอดคล้องกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงรายหนึ่งที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสเก็บข้อมูลเบื้องต้นและได้สอบถามกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงดังกล่าวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนวิชาทหารก็พบบทสนทนาที่สะท้อนให้เห็นแรงจูงใจในการเรียนจากคำกล่าวที่ว่า *“ก็มันสอนกฎระเบียบให้กับเราน่ะค่ะ และก็อีกอย่างหนูก็อยากเป็นทหารอยู่แล้วด้วย”* ซึ่งจากข้อความที่กลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงกล่าวมานั้นเป็นข้อความที่แสดงให้

เห็นว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการที่จะใช้เป็นสิ่งผลักดันให้ตนเองก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพ

สรุปแรงจูงใจในฐานะที่เป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารหญิงนั้น ส่วนหนึ่งมาจากความคาดหวังที่บุคคลต้องการจะประกอบวิชาชีพทหารในอนาคตจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อที่จะนำประสบการณ์และสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการการเรียนดังเช่นการได้รับคะแนนเพิ่มในการสอบเข้าในสถาบันโรงเรียนทหารและสถาบันหน่วยงานองค์กรที่ประกอบวิชาชีพทหาร แต่ทั้งนี้ก็ยังไม่พบว่าบุคคลมีแรงจูงใจอะไรในฐานะที่ทำให้กลุ่มบุคคลผู้เป็นเพศหญิงต้องการที่จะผลักดันตนเองให้ก้าวไปสู่วิชาชีพทหาร นอกจากนี้จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารหญิงดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นก็เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยพบว่าแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารหญิงมาจากเงื่อนไขหลายประการซึ่งสามารถอธิบายโดยเทียบเคียงจากแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจดังต่อไปนี้

แรงจูงใจเป็นพลังผลักดันให้เกิดการกระทำอย่างมีจุดหมายปลายทางหรือมีทิศทางซึ่งอาจเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกก็ได้ แรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งผลักดันในตัวบุคคลคือสิ่งเดียวกันกับแรงขับ ถ้าเป็นแรงจูงใจพฤติกรรมจะมีทิศทางมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุความต้องการนั้นแต่แรงขับอาจทำให้เกิดพฤติกรรมที่มีทิศทางหรืออาจไม่มีทิศทางให้บรรลุความต้องการก็ได้ โดยแหล่งเกิดของแรงจูงใจตามมี 3 ประเภทดังนี้ (พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. 2548: 211-212)

1. แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางกาย เป็นแรงจูงใจที่เป็นไปเพื่อความมีชีวิตอยู่ตามธรรมชาติที่ต้องการขับถ่ายหายใจเคลื่อนไหวพักผ่อนหลับนอนและสนองความต้องการทางเพศ

2. แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางจิตวิทยา เป็นแรงจูงใจที่มีผลในทางจิตใจเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความเป็นมนุษย์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นเช่น ความรักความสนใจ เอาใจใส่ความ อยากรู้อยากเห็นการยอมรับยกย่องเป็นต้น

3. แรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคมเกิดจากการเรียนรู้เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมผสมผสานกับลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะบุคคลซึ่งมักจะทำให้แต่ละคนมีวิธีปฏิบัติแตกต่างกันและระดับแรงจูงใจในเรื่องเหล่านี้แต่ละคนก็ไม่เท่าเทียมกันซึ่งแรงจูงใจจากการเรียนรู้ในสังคมประกอบไปด้วย 3 ชนิดดังนี้

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการความสำเร็จเช่นความสำเร็จด้านการเรียนการทำงานชีวิตครอบครัวหรือชีวิตส่วนตัวอื่นๆ

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ เกิดจากความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นมีความผูกพันต่อกัน มีเพื่อนมีญาติมีกลุ่มสมาชิกที่เป็นพวกเดียวกันมีคนที่เข้าใจกัน

3.3 แรงจูงใจใฝ่อำนาจเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการครอบครองและอิทธิพลเหนือผู้อื่นรวมทั้งความต้องการมีสถานะที่จะดูแลหรือสั่งการผู้อื่นได้

สรุปแล้วแรงจูงใจคือสิ่งที่ผลักดันให้มนุษย์เกิดการกระทำมาจากแรงจูงใจภายในบุคคลประกอบไปด้วย ความต้องการทางกายความต้องการภายในจิตใจ เช่นความรักความสนใจ เอาใจใส่ความอยากรู้อยากเห็นการยอมรับยกย่อง ส่วนแรงจูงใจภายนอกเกิดจากการเรียนรู้เมื่อมีปฏิสัมพันธ์

กับผู้อื่นในสังคมผสมผสานกับลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะบุคคล ประกอบไปด้วยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เช่น เช่น ความต้องการความสำเร็จด้านการเรียนการทำงาน แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์เป็นความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น แรงจูงใจใฝ่อำนาจเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นสั่งการผู้อื่นได้

สอดคล้องกับแนวคิดของ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1970) ที่เชื่อว่ามนุษย์มีความต้องการทั้งหมด5ขั้น มนุษย์จะมีความต้องการในขั้นต่ำสุดก่อนเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการในขั้นนี้จนเป็นที่พอใจแล้วก็จะเกิดความต้องการในขั้นสูงต่อไปความต้องการในขั้นต่ำกว่าจะต้องได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจเสียก่อนเสมอ มนุษย์จึงจะเกิดความต้องการขั้นสูงได้ความต้องการทั้งห้าขั้นเรียงลำดับจากขั้นต่ำสูงสุดไปยังขั้นต่ำสุดได้ดังนี้(สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2554: 253; อ้างอิงจาก Abraham Maslow.1970)

1. ความต้องการด้านสรีระ (Physiological needs)ได้แก่ความต้องการเพื่อตอบสนองความหิวความกระหายความต้องการนี้สนองตอบแรงขับทางกายเพื่อความอยู่รอดของชีวิตเช่นน้ำอาหารเครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย

2. ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความต้องการปลอดภัยมีที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจปราศจากความกลัวการสูญเสียและภยันตรายทั้งปวง เช่น สภาพบ้านที่มั่นคงเงินออมความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านสรีระได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว

3. ความต้องการความรักหรือสังคม (Belongingness or Social Needs) เป็นความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่นความต้องการเป็นมิตรกับผู้อื่นหรือความต้องการเป็นเจ้าของและมีเจ้าของต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่นความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นสองได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจ

4. ความต้องการความนิยมนับถือในตนเอง (Esteem Needs) ความต้องการนับถือตนเองภูมิใจในตนเองและให้ผู้อื่นยกย่องนับถือตัวเรา ความต้องการมีเกียรติมีศักดิ์ศรี เช่นรางวัลเกียรติคุณตำแหน่งบริหาร

5. ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตน (Salf-Actualization) ความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์และความต้องการนี้ยากต่อการบอกได้ว่าคืออะไรเราเพียงสามารถกล่าวได้ว่าความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเป็นความต้องการที่มนุษย์ต้องการจะเป็นหรือต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในเป้าหมายชีวิตของตนและต้องการเป็นเอกลักษณ์ส่วนตนซึ่งความต้องการในขั้นนี้มาสโลว์กล่าวว่าบุคคลที่บรรลุศักยภาพจะมีลักษณะที่ประกอบไปด้วย 1) สามารถรับรู้ได้ดีกว่า 2) ยอมรับตนเองยอมรับผู้อื่นและยอมรับธรรมชาติมากขึ้น 3) มีความชอบในการโต้ตอบมากขึ้น 4) สนใจปัญหามากขึ้น 5) มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น 6) เป็นอิสระมากขึ้นและรู้จักต่อต้านปทัสถานทางสังคมที่เข้มงวดเกินไป 7) แสดงความชื่นชมได้เร็วขึ้นนะมีอารมณ์อ่อนหวานมากขึ้น 8) มีประสบการณ์สุดยอดในเรื่องต่างๆมากขึ้น 9) ร่วมเอกลักษณ์กับมนุษย์ชาติมากขึ้น 10) มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีขึ้น 11) เป็น

ประชาธิปไตยมากขึ้นและมีบุคลิกดีขึ้น 12) มีความสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น 13) มีระบบค่านิยมที่เป็นระเบียบ(สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2554: 349; อ้างอิงจาก Abraham Maslow.1970)

จากแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์สามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจของมนุษย์มาจากความต้องการของตนเองประกอบไปด้วยความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการทางด้านจิตใจ โดยความต้องการทางด้านร่างกายนั้นเป็นความต้องการในขั้นแรกที่หากบุคคลไม่ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้บุคคลนั้นหาหนทางและวิธีการเพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าวจนบรรลุความสำเร็จ จากนั้นจะทำให้บุคคลเกิดความต้องการในขั้นถัดไปเป็นขั้นที่2-5 ประกอบไปด้วยความต้องการความต้องการความมั่นคงความต้องการความรักความต้องการความนิยมนับถือในตนเองและความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองในขั้นที่ 5 เป็นขั้นที่บุคคลบรรลุเอกลักษณ์แห่งตน ทั้งนี้ความต้องการในแต่ละขั้นจะต้องได้รับการตอบสนองตั้งแต่ขั้นแรกและในแต่ละขั้นของความต้องการจนเป็นผลสำเร็จจึงจะทำให้บุคคลเกิดความต้องการในขั้นที่ 5 อันเป็นขั้นสูงสุดที่จะทำให้บรรลุเอกลักษณ์แห่งตน ซึ่งสามารถ อธิบายเทียบเคียงได้กับแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารที่บุคคลต้องการจะ เรียนวิชาทหารเพื่อพัฒนาตนเองให้มีประสบการณ์ความรู้ใหม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ช่วยเหลือป้องกันตนเองในยามคับขันความต้องการที่จะเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารเพื่อให้ได้มาซึ่งยศทางทหารให้เกิดการยอมรับจากทางสังคมในเรื่องของความไม่เท่าเทียมในบทบาทหน้าที่ทางสังคมที่เปิดโอกาสให้เพศชายมีบทบาททางด้านการประกอบวิชาชีพทหารมากกว่าเพศหญิง ความต้องการนำสิทธิประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารไปใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดการบรรลุเอกลักษณ์ของตนเองตามที่อับราฮัม มาสโลว์ ไดกล่าวไว้ในขั้นที่ 5

นอกจากนี้แนวคิดในความต้องการขั้นที่ 5 อันเป็นความต้องการพัฒนาศักยภาพของตน (Salf-Actualization) ดังที่อับราฮัม มาสโลว์ กล่าวมาข้างต้นนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีตัวตนของ คารล์โรเจอร์ (Cal Rosom Rogers; 1902-1987) ที่เสนอว่ามนุษย์ทุกคนมีตัวตนสามแบบคือ 1. ตนที่ตนมองเห็น (Self concept) 2.ตนตามที่เป็นจริง (Real Self) 3.ตนตามอุดมคติ(Ideal Self) โดยคารล์โรเจอร์ เสนอในทฤษฎีว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่บุคคลสำนึกรู้เฉพาะตนผู้อื่นสามารถล่วงรู้และเรียนรู้ถึงประสบการณ์ของคนอื่นได้เฉพาะบางส่วนเท่านั้น ประสบการณ์ของบุคคลมีทั้งส่วนจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก บุคคลจะสื่อสารประสบการณ์ที่ตนสำนึกรู้ต่อตัวเองและต่อผู้อื่นด้วยระบบสัญลักษณ์ประสบการณ์ส่วนจิตใต้สำนึกบางอย่างบุคคลไม่สามารถสื่อสารด้วยระบบสัญลักษณ์ใดได้ทั้งต่อตัวเองและต่อผู้อื่นทั้งประสบการณ์จิตสำนึกและจิตใต้สำนึกเป็นพลังกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม โดยโรเจอร์เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามีความปรารถนาที่จะรู้จักตนพอใจตนและเป็นคนดี มนุษย์ไม่มีธรรมชาติใฝ่ต่ำแต่เพราะสถานการณ์แวดล้อมไม่เอื้ออำนวยให้เขาได้แสดงธรรมชาติแห่งความใฝ่ดีออกมาเขาจึงไม่ได้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น และเชื่อว่าความคิดนึกเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบมีรากฐานและโครงสร้างมาจากในวัยเด็กโดยเฉพาะรากฐานที่สำคัญคือวัยทารกและวัยเด็กตอนต้น(สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2554: 349; อ้างอิงจาก Cal Rosom Rogers.1902-1987)ซึ่งสอสามารถอธิบายเทียบเคียงได้กับการที่บุคคลตัดสินใจเลือกเรียน

วิชาทหารและการประกอบวิชาชีพทหารอันเป็นสิ่งที่บุคคลตัดสินใจภายใต้เงื่อนไขที่มาความรู้จักและเข้าใจในความต้องการของตนเอง รับรู้ได้ว่าข้อดีของตนเองในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารสามารถนำมาพัฒนาตนเองได้ ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคลที่บุคคลที่ถูกการปลูกฝังในเรื่องของวัฒนธรรมบทบาทหน้าที่ทางสังคมตั้งแต่วัยทารกและวัยตอนต้นจนเกิดเป็นการนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับดังกล่าวมาใช้ตัดสินใจในการเรียนวิชาทหารเพื่อให้ตนเองได้ก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพดังที่ตนเองคาดหวังโดยการตัดสินใจดังกล่าวนั้นมาจากการรับรู้ตนเอง มองเห็นและรับรู้ตนตามที่เป็นจริงในปัจจุบันของตนเองจึงเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร เพื่อที่จะให้ตนเองนั้นก้าวไปสู่การเป็นตัวตนตามอุดมคติที่ตนคาดหวังนั่นก็คือการได้เห็นตนเองบรรลุเอกลักษณ์แห่งตนเช่นการได้เป็นทหารหญิงอาชีพตามที่ตนเองคาดหวัง

สรุป แรงจูงใจเกิดจากความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคลและเมื่อได้รับการตอบสนองก็จะมีความต้องการในลำดับขั้นต่อไป ซึ่งความต้องการเหล่านั้นเกิดจากปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล อาทิ ความต้องการความต้องการนับถือตนเองภูมิใจในตนเองและให้ผู้อื่นยกย่องนับถือตัวเรา แต่ความต้องการดังกล่าวนี้ส่วนหนึ่งมาจากเงื่อนไขเป็นภายนอกตัวบุคคลที่บุคคลได้นำเอาประสบการณ์จากการได้รับการถ่ายทอดทางสังคมตั้งแต่การอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดาในวัยเด็กการได้รับการปลูกฝังประเพณีและวัฒนธรรมจากสังคมจนก่อเกิดเป็นทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งดังเช่นบุคคลเพศหญิงที่ตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะเกิดจากประสบการณ์จากการที่บุคคลรับรู้ว่าทหารคือใคร นักศึกษาวิชาทหารคือใครโดยอาจจะเกิดจากการที่บุคคลได้รับรู้จากตัวแบบที่เป็นทหารจนเกิดความชอบความสนใจในวิชาชีพทหารผนวกกับการที่บุคคลได้รับข่าวสารความมั่นคงทางวิชาชีพทหาร การได้รับสื่อที่เกี่ยวกับการเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาทหาร การเห็นสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนวิชาทหาร ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเงื่อนไขภายนอกที่ทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจ ค่านิยมและทัศนคติด้านบวกต่อวิชาชีพทหารนำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารในที่สุด ดังนั้นจึ้งกล่าวได้ว่าแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการภายในจิตใจของยุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กับเงื่อนไขภายนอกตัวบุคคลอันเป็นสิ่งเร้าจากภายนอกมาจูงใจให้เกิดแรงจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรม

นอกจากนี้จากการที่ผู้วิจัยทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจก็พบว่าแรงจูงใจยังแบ่งประเภทไปตามลักษณะสิ่งเร้าได้เป็น 2 ประเภท

1. แรงจูงใจภายใน เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากพฤติกรรมภายใน เช่น ความสนใจความกระหายใคร่รู้ ความคิดเห็น ความเข้าใจ ความรู้สึก ความตั้งใจ ค่านิยม ความต้องการทางใจ ความพอใจ ความต้องการเหล่านี้เป็นสิ่งผลักดันให้เกิดพฤติกรรมที่มีความคงทนถาวรบุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นโดยสม่ำเสมอและมีอิทธิพลที่ถาวรมากกว่าแรงจูงใจภายนอก หากเสริมสร้างให้มีแรงจูงใจภายในบุคคลก็จะเป็นพลังผลักดันให้ทำอะไรได้ดีมากขึ้น

2. แรงจูงใจภายนอก เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นภายนอกเช่นการได้รับรางวัลการถูกลงโทษเกียรติยศคำชมชื่อเสียงซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมชั่วครั้งชั่วคราวไม่คงทนถาวรบุคคลมักแสดงพฤติกรรมในกรณีที่ต้องการสิ่งดังกล่าว ถ้าเมื่อใดก็ตามไม่ได้รับความต้องการนั้นหรือ

ต้องการแต่รู้ว่าทำไม่ได้บุคคลมักจะงดไม่กระทำพฤติกรรมนั้น (พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. 2548: 211-212)

เดซิ (Deci,1971 – 1979)เดซิและไรแอน (Deci; & Ryan, 1980) เดอ ชาร์ม (DeCharm,1968)ได้มีความเห็นตรงกันว่าพฤติกรรมที่เนื่องมาจากแรงจูงใจภายในจะเกิดขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องมีรางวัลเพราะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความสนใจของผู้แสดงพฤติกรรม ดีซี (Deci. 1975) พบว่าผู้ที่ทำงานด้วยการมีแรงจูงใจภายในจะพยายามที่จะเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ Deci และ Ryan จึงได้เสนอคำจำกัดความของแรงจูงใจภาย คือ พฤติกรรมของบุคคลที่เนื่องมาจากความสนใจภายในซึ่งทำให้บุคคลนั้นประกอบกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง เป็นโอกาสที่บุคคลเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างแสดงอาการชื่นชอบและทำโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย เป็นพฤติกรรมที่จูงใจตนเองจากความต้องการภายในซึ่ง Deci Ryan(1980) เรียกว่าความต้องการที่จะเป็นตัวของตัวเองและอิสระ (Self determination หรือ autonomy)โดยเดซิ และไรแอน (1985) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจภายในออกเป็นสามชนิดดังนี้รังสรรค์ โฉมยา. มปป: 1-2)

1. แรงจูงใจภายในนี้มาจากความต้องการทางจิตวิทยาที่ต้องการที่จะเป็นผู้มีสมรรถภาพต้องการที่จะมีประสบการณ์ว่าตนเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพ

2. แรงจูงใจภายในที่มาจากความต้องการเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเองต้องการที่จะเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมของตนเอง

3. แรงจูงใจภายในที่มาจากความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์มีแรงจูงใจที่จะเอื้ออาทรผู้อื่นมีความรู้สึกว่าผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับตนเอง และต้องการมีความสัมพันธ์กับตน

จากแนวคิดแรงจูงใจภายในของ เดซิ และไรแอนที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าแรงจูงใจภายในที่ทำให้บุคคลแสดงออกพฤติกรรมต่อกิจกรรมใดนั้นมาจากความชอบความสนใจที่บุคคลมีต่อกิจกรรมนั้น บุคคลจึงเลือกที่จะกระทำกิจกรรมที่ตนชอบอย่างมีเป้าหมายด้วยตนเองโดยไม่คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อยและจะเอาชนะอุปสรรคต่างในการทำกิจกรรมนั้นไปด้วยความพยายาม โดยในระหว่างทำกิจกรรมนั้นบุคคลก็เกิดความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่นในสังคมด้วยเช่นกัน แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจภายในดึงกล่าวนี้สามารถนำมาอธิบายเทียบเคียงได้กับการที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้นอาจเป็นไปได้ที่มาจากความชอบความสนใจในกิจกรรมการเรียนการฝึกวิชาทหารความชอบความสนใจที่จะมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนในสังคมใหม่ๆ ต้องการที่จะพัฒนาบุคคลิกภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแกร่ง ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาทั้งในมุมมองของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารและกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาในอดีต ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารของกลุ่มบุคคลทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวย่อมมีความแตกต่างกันทางด้านมุมมองของบุคคลที่มีต่อหลักสูตรการฝึกวิชาทหารและมุมมองที่มีต่อการประกอบวิชาชีพทหาร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดและมุมมองดังนี้

ก๊ด (Good, 1973) กล่าวว่า ความจริงแล้วความคิดเห็นมีหลายความหมายประกอบไปด้วย 1) ความหมายทั่วไปที่เป็นการแสดงความรู้สึก ทัศนคติที่ยังไม่มีการพิสูจน์อาจจะมีหรือไม่มีเหตุผลประกอบก็ได้ 2) ความหมายเฉพาะ คือ การแสดงความคิดเห็นของผู้ที่มีความรู้ หรือมี ความน่าเชื่อถือ หรือจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ 3) ความคิดเห็นสาธารณะ คือ การที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคล มีการพิจารณาแบบองค์ว่ามีความเชื่อถือได้ (รณภพ นพสุวรรณ . 2555: 34; อ้างอิงจาก Good.1973)

สุจิณณา สวัสดี (2555) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเองก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้นหาก ความต้องการของตนไม่ได้รับการตอบสนองความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

เบลกิน และสภายเดล (Belkin and Skydell. 1979) กล่าวว่าทัศนคติเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะตอบสนองในทางที่พอใจและไม่พอใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ทัศนคติจึงหมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นทั้งในความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกในทางลบและความรู้สึกที่เป็นกลางซึ่งความรู้สึกในทางบวกเป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็น ด้วย ชอบและสนับสนุน ส่วนความรู้สึกในทางลบเป็นการแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ชอบและไม่สนับสนุน และความรู้สึกที่เป็นกลางคือ ไม่มีความรู้สึกใด ๆ บุคคลจะแสดงความรู้สึกทางด้านพฤติกรรมภายนอกเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ เช่นท่าทางหน้าตาบอกความพึงพอใจ และพฤติกรรมภายในเป็นพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้ ชอบหรือไม่ชอบก็ไม่ แสดงออกหรือความรู้สึกที่เป็นกลาง (มณฑกาญจน์ วิจิตรสกลธ์.2552:13;อ้างอิงจาก Belkin; & Skydell.1979

สรุปมุมมอง (perspective) เป็นการที่บุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีทัศนคติความเชื่อและค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นสิ่งของหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและไม่พอใจในสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้น ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ในสิ่งสิ่งนั้นทั้งในด้านบวกและด้านลบ บุคคลจึงแสดงออกถึงความพึงพอใจและไม่พอใจในสิ่ง ๆนั้นและสถานการณ์นั้นออกมาเป็นพฤติกรรมต่าง ๆเช่น กิริยาท่าทางการแสดงความคิดเห็น ในขณะที่บางบุคคลก็แสดงออกถึงความพอใจและไม่พึงพอใจในลักษณะพฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้เช่น ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในสิ่งนั้น การไม่มีความรู้สึกพึงพอใจและไม่พึงพอใจใด ๆเลยทั้งสิ้นหรือที่เรียกว่าความรู้สึกที่เป็นกลาง ดังนั้นการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องของแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมุมมองนั้นเพื่อที่จะนำมาเทียบเคียงและอธิบายแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลเพศหญิงตัดสินใจเรียนวิชาทหารและการประกอบวิชาชีพทหาร ซึ่งอาจมีแนวโน้มของความเป็นไปได้ที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะมีมุมมองทางด้านบวกต่อการเรียนหลักสูตรวิชาทหารที่แตกต่างกันจึงเกิดความพึงพอใจในการเรียนวิชาทหาร และภายหลังจากที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารก็เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดมุมมองต่อการประกอบวิชาชีพทหารที่แตกต่างกัน ซึ่งหากบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารนั้นเกิดความพึงพอใจในวิชาชีพทหารก็จะตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารในที่สุด ในขณะที่อีกกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงอาจจะ

ไม่พึงพอใจหรือมีความรู้สึกเฉยๆต่อวิชาชีพทหารก็เป็นแนวโน้มที่จะทำให้บุคคลไม่เกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารได้เช่นกัน

สอดคล้องกับแนวคิดของ Hellriegel et al. (2001:7-8) กล่าวว่า บุคคลที่จะสำเร็จในวิชาชีพนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับการเลือกวิชาชีพ และประสบการณ์โอกาสของทางเลือกวิชาชีพประกอบไปด้วย 5 มุมมองดังนี้ (สมิดานันท์ ศรีวาสโนดม,ณกมล จันทร์สม. 2555: 7; อ้างอิงจาก Hellriegel et al. 2001)

1. ความก้าวหน้าช้าหรือเร็ววิชาชีพไม่ได้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวแต่สิ่งที่บ่งบอกความสำเร็จหรือความล้มเหลวในวิชาชีพที่ดีที่สุดคือ ตัวบุคคลนั้น

2. ความสำเร็จหรือล้มเหลวในวิชาชีพนั้นมีความเกี่ยวข้องกับมโนมติเป้าหมาย และความสามารถของบุคคล

3. บุคคลควรจะศึกษาวิชาชีพทั้งเชิงปรนัย (Objective) และเชิงอัตนัย (Subjective) เชิงปรนัยได้แก่ค่านิยม ทัศนคติ คุณลักษณะและการจูงใจ ส่วนเชิงอัตนัยได้แก่การเลือกงาน การดำรงตำแหน่งและการพัฒนาทักษะในงาน

4. การพัฒนาวิชาชีพมีผลต่อการต่อการตัดสินใจในกิจกรรมสู่เป้าหมายของวิชาชีพ ที่มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น สภาวะทางการเงิน ครอบครัว บุคลิกลักษณะของบุคคลตลอดจนลักษณะของงาน

5. วัฒนธรรมองค์การเป็นปัจจัยที่มีผลต่อวิชาชีพ สถานภาพทางสังคมและการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของเส้นทางวิชาชีพ (Career path)

สรุปจากแนวคิดของ Hellriegel et al. (2001: 7-8) ที่กล่าวว่า บุคคลที่จะสำเร็จในวิชาชีพนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับการเลือกวิชาชีพและประสบการณ์โอกาสของทางเลือกวิชาชีพประกอบไปด้วย 5 มุมมองซึ่ง 5 มุมมองดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้เป็น 2 องค์ประกอบ 1) องค์ประกอบภายในตัวบุคคล ได้แก่ บุคคลจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกความสำเร็จหรือความล้มเหลวในวิชาชีพด้วยตนเอง และความสำเร็จหรือล้มเหลวในวิชาชีพก็เป็นสิ่งที่กำหนดเป้าหมายและความสามารถของบุคคล บุคลิกลักษณะของบุคคล โดยบุคคลจะศึกษาวิชาชีพทั้งค่านิยม ทัศนคติ คุณลักษณะและการจูงใจ การเลือกงาน 2) องค์ประกอบภายนอกตัวบุคคล ได้แก่ การดำรงตำแหน่งและการพัฒนาทักษะในงานอันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิชาชีพ นอกจากนี้สภาวะทางการเงิน ครอบครัว ลักษณะของงานที่บุคคลคาดหวังวัฒนธรรมองค์กร สถานภาพทางสังคมและการศึกษาก็เป็นผลต่อการเลือกประกอบอาชีพการงาน ดังนั้นการที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงจะตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากเรียนวิชาทหารจนจบหลักสูตรนั้น องค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดจะต้องมีขั้นตอนและกลวิธีในการถ่ายทอดเพื่อปลูกฝังวัฒนธรรมทางทหาร ความมั่นคงทางวิชาชีพทหารให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนมีค่านิยม ทัศนคติที่ดีต่อสถาบันทางทหาร ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นเทคนิคในการจูงใจให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารในที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจเพื่อนำมาอธิบายว่า อะไรเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารโดยมีรายละเอียดดังนี้

การจูงใจ เป็นกระบวนการพฤติกรรมที่เข้มข้นของบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือสำเร็จความต้องการแรงกระตุ้นต่อพฤติกรรมดังกล่าวเรียกว่าแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลถ้าผู้นั้นมีแรงจูงใจในการทำงานสูงมักทำงานขยันขันแข็งลงทุนลงแรงทำเต็มความสามารถเพื่อให้ผลงานดี แหล่งที่มาของแรงจูงใจส่วนใหญ่จะเนื่องมาจากความต้องการและมีภาวะพฤติกรรมอย่างอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น แรงขับ การตื่นตัว ความคาดหวัง การตั้งเป้าหมาย สิ่งล่อใจ แรงจูงใจแบ่งเป็นสองประเภทคือแรงจูงใจภายในและภายนอกมีแหล่งกำเนิดของแรงจูงใจมาจากสามแหล่งคือแรงจูงใจจากความต้องการทางกายแรงจูงใจจากความต้องการทางจิตใจแรงจูงใจจากการเรียนรู้ในสังคม (พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. 2548: 227-228) ซึ่งทฤษฎีการจูงใจจากการเรียนรู้ในสังคมของแบนดูร่าเรียกว่าทฤษฎีความคาดหวังและค่านิยม โดยแบนดูร่าอธิบายว่าการจูงใจในบุคคลเกิดจากปัจจัย 2 ประการได้แก่ความคาดหวังที่จะไปให้ถึงเป้าหมายการมีค่านิยมในเป้าหมายนั้นถ้าบุคคลมีความคาดหวังที่จะไปถึงเป้าหมายเป้าหมายอันเป็นเป้าหมายที่บุคคลชอบพอใจศรัทธามองเห็นคุณค่า บุคคลก็พร้อมปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งนั้นก็จะเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมที่เข้มข้นเพื่อบรรลุเป้าหมาย

ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ท (Fredeerick Herzberg . 1959) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่เสนอว่าความพึงพอใจในการท างานประกอบด้วย 2 แนวคิดเป็นทฤษฎีที่ เสนอแนะว่าความพึงพอใจในการทำงานประกอบด้วยแนวคิดที่มีขอบเขตจากความพึงพอใจไปยังความไม่พึงพอใจจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยจูงใจ และแนวคิดที่มีขอบเขตจากความไม่พึงพอใจ ไปยังความไม่พึงพอใจจะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอนามัย ซึ่งทฤษฎี 2 ปัจจัยประกอบด้วย 2 ปัจจัยดังนี้ (ธกรศักดิ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร. มปป: 5-6)

1. ปัจจัยจูงใจหรือตัวจูงใจ (Motivation Factor หรือ Motivations) เป็นปัจจัยที่เกิดจากความต้องการภายในของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการสร้างความพอใจในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่กระตุ้นจูงใจให้คนปฏิบัติงานดีขึ้น ได้แก่

1.1 ความสำเร็จในการปฏิบัติงานเมื่อบุคคลปฏิบัติงานหรือทำอะไรได้สำเร็จก็จะมีความรู้สึกภาคภูมิใจว่าได้ทำงานสำเร็จ ซึ่งจะทำให้มีความพอใจในการปฏิบัติงาน

1.2 การยอมรับนับถือ เมื่อบุคคลได้รับการยอมรับนับถือก็จะเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

1.3 ความก้าวหน้า ความก้าวหน้าอาจจะมีหลายอย่าง เช่น ความก้าวหน้าในด้านหน้าที่การงานและเงินเดือน ซึ่งเมื่อบุคคลได้รับความก้าวหน้าก็เท่ากับได้รับการตอบสนองความต้องการของบุคคล

1.4 ลักษณะงาน กล่าวคือ ลักษณะงานจะเป็นสิ่งที่จูงใจบุคคลได้ถ้าผู้บริหารหรือหัวหน้างานใช้เทคนิคการจูงใจ เช่น การมอบหมายงานโดยตรงกับความสามารถของบุคคล ตรงกับความชอบหรือความถนัดของบุคคลรวมทั้งการมอบหมายงานอย่างเป็นธรรม

1.5 ความรับผิดชอบ บุคคลจะมีความพึงพอใจเมื่อได้รับผิดชอบที่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ หากบุคคลได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานแล้วจะทำให้มีความรักงาน และมีความพึงพอใจในงานมากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยค้ำจุน (Maintenance หรือ Hygiene Factor) เป็นปัจจัยภายนอก ที่ป้องกันไม่ให้พนักงานเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน เป็นการป้องกันความไม่พึงพอใจประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมาทำงาน หรือการขาด งานของพนักงาน ได้แก่

2.1 นโยบายและการบริหารของบริษัท หมายถึง การจัดการ การบริหารงานขององค์กรและ การติดต่อสื่อสารในองค์กร

2.2 การบังคับบัญชา หมายถึง การที่บุคคลสามารถปฏิบัติงานและมีความสัมพันธ์อันดีต่อผู้บังคับบัญชา

2.3 ความมั่นคงในงาน ความมั่นคงและยั่งยืนในการปฏิบัติงานการทำงานหรืออาชีพ ปฏิบัติงานและมีความสัมพันธ์อันดีต่อผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานทั้งในแผนกและนอกแผนก

2.4 เงินเดือน หมายถึงผลตอบแทนหรือการเลื่อนขั้นเงินเดือนอย่างเป็นธรรมในหน่วยงาน

2.5 สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สภาพทางกายภาพของสถานที่ทำงาน เช่น อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ องค์ประกอบทั้ง 2 ด้านนี้เป็นความต้องการของคนทำงานเพราะเป็นแรงจูงใจในการทำงานและองค์ประกอบค้ำจุนจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความสุขเมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองทั้งสองด้านบุคคลจะเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

สรุป การจูงใจคือการที่มีสิ่งเร้าจากทั้งภายในและภายนอกมากระตุ้นให้มีแรงจูงใจในระดับมากน้อยของแต่ละบุคคลต่างกันก่อให้เกิดการกำหนดเป้าหมายในสิ่งที่ตนคาดหวังที่จะกระทำไว้ล่วงหน้า ซึ่งการจูงใจนี้ไม่เพียงแต่เป็นแรงจูงใจภายนอกแต่สามารถส่งผลต่อแรงจูงใจภายในที่ทำให้บุคคลเกิด ความคิด ความเชื่อ เจตคติและจึงเกิดการกระทำ ซึ่งสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกจะเกิดได้ทีละอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองสิ่งพร้อมกันได้ซึ่งจากแนวคิดทฤษฎีสองปัจจัยดังที่กล่าวมานี้เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในการทำงานที่บุคคลที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำ นับได้ว่าเป็นเทคนิคในการนำไปใช้จูงใจให้บุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานขององค์กร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกทฤษฎีสองปัจจัยมาเป็นแนวทางในการศึกษาในประเด็นแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารของกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านกระบวนการฝึกวิชาทหารมาก่อนเนื่องจากทฤษฎีนี้มีเนื้อหาสาระสำคัญที่ครอบคลุมถึงเนื้อหาในการศึกษาเรื่องกระบวนการถ่ายทอดสังคมในการเรียนวิชาทหารและแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าฝึกวิชาทหารของเพศหญิงทุกประเด็นซึ่งจะมีรายละเอียดชัดเจนในการใช้เป็นแนวทางการศึกษาครั้งนี้ที่จะสามารถนำมาเทียบเคียงอธิบายได้ว่า การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารของบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพดังกล่าวนั้นอาจเป็นไปได้ที่มาจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารที่ทำให้บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ว่าจะเป็นความมั่นคงในวิชาชีพทหาร นโยบาย เงินเดือน สภาพแวดล้อมสังคมใน

การทำงานของสถาบันทางทหาร ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ได้รับผิดชอบตรงกับความรู้ความสามารถของบุคคล การได้มาซึ่งยศทางทหารที่ทำให้สังคมเกิดการยอมรับในความสามารถของบุคคลก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลพึงพอใจในการทำงานสิ่งต่างๆเหล่านี้ที่บุคคลไม่ว่าบุคคลจะได้รับข่าวสารจากสื่อในช่องทางใดก็ตาม แต่การได้รับสื่อเกี่ยวกับความมั่นคงในวิชาชีพทหารที่ตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดในกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารนั้นย่อมมีอิทธิผลต่อการจูงใจให้บุคคลเกิดการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารได้มากกว่า ดังเช่นจะเห็นได้จากงานวิจัยของ สมิดานันท์ ศรีวาสโนดม และ ณกมล จันทร์สม (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของพยาบาลทหารบก : กรณีศึกษาเฉพาะ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า* ที่พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อม ด้านนโยบายขององค์กร ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการได้รับการยอรมรับนับถือ และด้านความพึงพอใจในงานมีผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของพยาบาลทหารบก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี อ่อนศร (2555) ที่ศึกษาเกี่ยวกับ*การเปรียบเทียบและติดตามระดับแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลต่อการเข้าเรียนที่วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก* เป็นงานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มนักเรียนพยาบาลกองทัพบกในเรื่องของแรงจูงใจตั้งแต่ก่อนที่บุคคลเข้าเรียนและหลังบุคคลเข้าเรียน โดยพบว่าแรงจูงใจของนักเรียนพยาบาลก่อนและหลังเข้าเรียนมีความแตกต่างกัน กล่าวคือแรงจูงใจก่อนเข้าเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าแรงจูงใจหลังเข้าเรียนและพบว่าแรงจูงใจด้านความมั่นคงหรือความปลอดภัยมีค่าสูงสุด โดยกล่าวว่า วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเป็นสถาบันที่ได้รับการยอมรับชื่อเสียงมีอาชีพและมีงานทำที่แน่นอนความมั่นคงในหน้าที่การงานของบุคคลภายหลังจากเรียนจบ จึงเป็นแรงจูงใจในการทำให้บุคคลมีความมุ่งมั่นตั้งใจพยายามเรียนให้ดีที่สุดเพื่อที่จะจบไปเป็นพยาบาลและตั้งใจเพื่อที่จะได้รับการแต่งตั้งยศ ต้องการเป็นพยาบาลทหารบกที่จบออกมาแล้วได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือสังคมรวมถึงเป็นทหารหญิงที่มีเกียรติเป็นกำลังพลปกป้องประเทศชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการถ่ายทอดเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินในเลือกประกอบวิชาชีพขององค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดที่จะใช้กลวิธีในการถ่ายทอดเพื่อจูงใจผู้เรียนให้เกิดความสนใจประกอบวิชาชีพในองค์กรของตน ดังนั้นอาจเป็นไปได้ที่องค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีที่สร้างแรงจูงใจให้กลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารตัดสินใจเลือกประกอบวิชาชีพทหารในอนาคต ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดทางสังคมเพื่อนำมาเทียบเคียงและอธิบายว่า กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารมีความเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารหญิงของบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงหรือไม่ อย่างไร โดยมีรายละเอียดแนวคิดทฤษฎีการถ่ายทอดทางสังคมในการนำเสนอส่วนที่ 3 ดังนี้

ส่วนที่ 4. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคม

การถ่ายทอดทางสังคม คือ การรวมกันของกระบวนการการเรียนรู้การปฏิสังสรรค์ทางสังคมและกระบวนการสื่อสารซึ่งเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับการเรียนรู้ คือ ระบบชีวจิตวิทยาเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดกระบวนการถ่ายทอดอันได้แก่ ความด้อยในสัญชาตญาณของมนุษย์ การต้องพึ่งพาผู้อื่นเมื่อเยาว์วัย ความเฉลียวฉลาดและความสามารถในการเรียนรู้ แต่เนื่องจากมนุษย์ไม่ค่อยมีสัญชาตญาณจึงจำเป็นที่เขาจะต้องเรียนรู้วิธีการอยู่รอดให้เจริญก้าวหน้าท่ามกลางสิ่งแวดล้อม (งามตา วนินทานนท์. 2537: 106-108) ซึ่งการถ่ายทอดทางสังคมนั้นจะต้องผ่านการเรียนรู้จากผู้เรียนดังที่งามตา วนินทานน์ (2537: 109) กล่าวว่า การเรียนรู้หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมซึ่งพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเกิดจากการเรียนรู้ทาง บวก และจะมีการเรียนรู้พฤติกรรมที่แตกต่างออกไป

สเมลเซอร์ (Smelser. 1998) กล่าวว่าการถ่ายทอดทางสังคม คือการที่คนเรียนรู้ทักษะและเจตคติที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมของตนจนเกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของตนจากการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมโดยได้รับการถ่ายทอดทางสังคมจากพ่อแม่ครูเพื่อนและตัวแทนอื่นๆ

สรุปแล้วการถ่ายทอดทางสังคม หมายถึง กระบวนการรับรู้และการเรียนรู้ของบุคคลซึ่งได้จากการที่ถูก สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อมวลชนเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาในการถ่ายทอด กระบวนการหรือกลวิธีที่จะนำเอา ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ขนมธรรมเนียมประเพณี ถ่ายทอดให้กับบุคคล แต่ขึ้นอยู่กับบุคคลว่าบุคคลผู้นั้นเต็มใจที่จะรับรู้ในสิ่งที่จะนำไปถ่ายทอดหรือไม่นั้นเกิดจากประสบการณ์และกระบวนการทางความคิดอันซับซ้อนซึ่งการถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการพื้นฐานที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคมก่อนที่บุคคลจะเข้าสู่สังคมในการทำงาน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมทั้งในช่วงที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดในการเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารซึ่งเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารทั้ง 2 กระบวนการถ่ายทอดดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรดังนี้

เฮิรก์ (Heck.1995: 31 – 49) กล่าวว่า การถ่ายทอดทางสังคมขององค์การ เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้รับการสอนและการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้และทักษะในการทำงานตามบทบาทขององค์การผ่านกระบวนการปลูกฝังวัฒนธรรมค่านิยมทัศนคติและประเพณีต่าง ๆให้กับบุคคลในองค์การทำให้บุคคลภายนอกองค์การเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกขององค์การถ่ายทอดทางสังคมขององค์การยังสามารถเสริมสร้างและพัฒนาให้สมาชิกในองค์การมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมขององค์การสามารถปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์การ

สรุปการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรเป็นการถ่ายทอดที่เริ่มต้นจากกระบวนการถ่ายทอดบุคคลช่วงเข้าสู่วัยเรียนและการถ่ายทอดทางสังคมช่วงบุคคลเข้าสู่วัยทำงาน เช่นเดียวกันกับสถาบันทางทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดหลักสูตรการฝึกวิชาทหารวิชาทหารอันเป็นรูปแบบที่จะทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของการเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของทหาร ผ่านทางการถ่ายทอดทางสังคมในองค์การทหาร ซึ่งนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนจะได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบของทหารรวมถึงประวัติ นโยบาย ภาษา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป้าหมายและค่านิยมขององค์การสถาบันทางทหารแม้จะไม่ใช่กระบวนการถ่ายทอดของกลุ่มบุคคลในวัยทำงานหรือประกอบวิชาชีพทหาร แต่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารก็เป็นขั้นตอนหนึ่งในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพทหารช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเรียนการฝึก การศึกษาวิชาทหาร เพื่อให้บุคคลมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาทหารมาใช้ในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารได้ ซึ่งบุคคลจะเลือกที่จะประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่นั้น เงื่อนไขประหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการตัดสินใจที่บุคคลได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ วัฒนธรรมทางทหารและการได้รับข่าวสารความมั่นคงเชิงวิชาชีพทหารอันเป็นสิ่งที่จูงใจให้บุคคลมีความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพทหาร

สอดคล้องกับแนวคิดในงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสิทธิ (2557) ที่กล่าวว่าการถ่ายถอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการของการถ่ายทอดทางสังคมเพื่อให้บุคคลเกิดความรู้ทักษะ ความสามารถ รวมไปถึงการซึมซับวัฒนธรรมของวิชาชีพ ค่านิยมและบรรทัดฐานของกลุ่มเข้าสู่พฤติกรรม รวมทั้งยกเลิกลักษณะบางอย่างทางสังคมที่เขามีอยู่และเกิดลักษณะบางอย่างทางสังคมที่ถูกยึดถือโดยสมาชิกในวิชาชีพนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และผลลัพธ์ของการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ คือ บุคคลที่ผ่านกระบวนการนี้จะมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความคิด และซึมซับเอาค่านิยม บรรทัดฐาน วัฒนธรรม คุณธรรม และจริยธรรมที่ต้องการในวิชาชีพและสิ่งที่คาดหวังของสังคม

จะเห็นได้ว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารก็เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพ ดังเช่นที่ แคทซ์ และคาห์น (Katz; & Kahn. 1978: 377-378) กล่าวว่าการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ (Professional Socialization) มีองค์ประกอบของการถ่ายทอดด้วยกัน 3 ระยะ ได้แก่ 1) การถ่ายทอดทางสังคมในระยะแรก (Early Socialization) เป็นการถ่ายทอดในช่วงวัยเด็กของบุคคลที่บุคคลถูกกระบวนการถ่ายทอดจากสถาบันครอบครัวเป็นการสร้างอัตลักษณ์ของตนเองและถูกถ่ายทอดให้เป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคม 2) การถ่ายทอดทางสังคมล่วงหน้า (Anticipatory Socialization) เป็นการถ่ายทอดและฝึกให้บุคคลรู้จักบทบาทในวัยผู้ใหญ่ในด้านต่างๆก่อนที่จะเข้าสู่บทบาทนั้นอย่างเต็มตัวตามกระบวนการที่สังคมกำหนดไว้ โดยการถ่ายทอดความรู้ บรรทัดฐานและคุณค่า ภายในระบบการศึกษาและเป็นการเตรียมสมาชิกเพื่อเข้าสู่วิชาชีพ หรือองค์การต่างๆ 3) การถ่ายทอดทางสังคมเพื่อเข้าสู่สมาชิกขององค์การเป็นการถ่ายทอดช่วงที่บุคคลประกอบอาชีพแล้วองค์การจะเตรียมการฝึกและอบรมให้ยอมรับกฎระเบียบ ตลอดจนเป้าหมายขององค์การ บุคคลจะยอมรับและแสดงตนเป็นสมาชิกขององค์การ เช่นเดียวกันกับการถ่ายทอดวิชาทหารซึ่งเป็นการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารล่วงหน้า เช่นเดียวกันกับกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารอันเป็น

ขั้นตอนของการถ่ายทอดทางสังคมล่วงหน้าที่องค์กรทางทหารถ่ายทอดความรู้ทางวิชาทหารให้กับผู้เรียนก็เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะทางทหาร แต่อาจเป็นไปได้ที่การถ่ายทอดวิชาทหารนั้นเป็นขั้นตอนกระบวนการผลิตทหารหญิงอาชีพที่องค์กรใช้กลวิธีการถ่ายทอดจูงใจบุคคลให้เข้ามาสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพ และอาจเป็นไปได้ที่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากการที่บุคคลถูกถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารจากตัวแบบในครอบครัวที่ประกอบวิชาชีพทหารหรือการได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับวิชาชีพทหาร จึงทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจในการเป็นทหารซึ่งถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดในระยะแรกตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการถ่ายทอดทางทางสังคมสู่วิชาชีพทหารทั้งในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การถ่ายทอดวิชาทหารและในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการทบทวนเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานเพื่อนำมาเทียบเคียงและอธิบายในช่วงที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานโดยมีรายละเอียดดังนี้

การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงาน (Work Socialization) คือ กระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางสังคมของบุคคลเมื่อเข้าสู่ในวัยผู้ใหญ่แลเป็นวัยเข้าสู่สังคมของการทำงานเพื่อให้บุคคลที่เป็นสมาชิกในองค์กรเกิดความรู้ทักษะบุคลิกภาพตามบทบาทในการทำงานในอาชีพนั้นๆรวมทั้งมีความยึดมั่นในอาชีพของตนรวมถึงการซึมซับเอาค่านิยมบรรทัดฐานและวัฒนธรรมของสมาชิกในกลุ่มอาชีพนั้นๆโดยการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานที่เป็นรูปธรรมมักเกิดขึ้นในองค์การซึ่งสมาชิกใหม่ที่เข้ามาในองค์การจะได้รับการอบรมให้เรียนรู้ความเป็นระเบียบทางสังคมแบบแผนประเพณีและธรรมเนียมปฏิบัติและปรับปรุงพัฒนาตนเองเข้าสู่ความเป็นสมาชิกได้อย่างกลมกลืนกับแบบแผนที่มีอยู่ก่อนในสังคมจนเกิดความพึงพอใจตามความสำคัญและความจำเป็นต่อการแสดงบทบาทในองค์การกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานจึงมีความสำคัญที่ทุกคนในองค์การจะต้องคำนึงถึงการผลิตสมาชิกขององค์การเพื่อทดแทนสมาชิกเดิมที่สิ้นสภาพตามกาลเวลาถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญของสมาชิกและองค์การที่จะต้องช่วยกันอบรมจนทำให้สมาชิกใหม่สามารถทดแทนสมาชิกเดิมได้ทั้งในด้านทักษะความรู้ความสามารถตลอดจนการมีวัฒนธรรมร่วมกันขององค์การซึ่งการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานมีความสำคัญอย่างมากที่มีผลให้สมาชิกในสังคมเกิดความผูกพันต่อสังคมองค์การและกลุ่มอาชีพ(วิรัติปานศิลา. 2542: 44-46)

สรุปแล้ว กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ(Professional Socialization) หมายถึงกระบวนการที่บุคคลได้รับการซึมซับนำเอา ความรู้บรรทัดฐานค่านิยมและความเชื่อวัฒนธรรมของวิชาชีพ โดยบุคคลดังกล่าวจะได้รับการถ่ายทอดในวิชาชีพนั้นๆจากตัวแทนในการถ่ายทอดที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเนื้อหาในวิชาชีพและกระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพดังกล่าวจะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้ความสามารถทักษะความคิดและซึมซับเอาค่านิยมบรรทัดฐานวัฒนธรรมในวิชาชีพตามความคาดหวังของสังคมเพื่อสามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทที่ได้รับจนสามารถพัฒนาตนเองจนเป็นที่ยอมรับของกลุ่มวิชาชีพหรือองค์กรนั้นๆ ซึ่งการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ กับการถ่ายทอดทางสังคมมีความหมายที่คล้ายคลึงกัน แต่จะต่างกันตรงที่ การถ่ายทอดทางสังคมเชิง

วิชาชีพ เป็นการถ่ายทอดในเรื่อง การทำงาน หรือบุคคลในวัยที่พร้อมจะประกอบอาชีพ หรือกลุ่มคนวัยทำงานในขณะที่การถ่ายทอดทางสังคม หมายถึงเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกถ่ายทอดมาตั้งแต่เกิด ซึ่งมีตัวแทนในการถ่ายทอดที่เป็นสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและสังคมเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาในการนำเอา ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ขนมธรรมเนียมประเพณี ถ่ายทอดให้กับบุคคลนั้นเพื่อให้บุคคลนั้นปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามบทบาทหน้าที่และตามความคาดหวังของสังคมดังนั้นการถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการพื้นฐานที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดทางสังคมก่อนที่บุคคลจะเข้าสู่สังคมในการทำงานหรือเข้าสู่กระบวนการได้รับการถ่ายทอดในวิชาชีพอีกครั้ง ทั้งนี้การที่บุคคลนั้นๆจะซึมซับนำเอาสิ่งที่ตัวแทนในการถ่ายทอดได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับการรับรู้หรือแรงจูงใจที่อยากจะรับรู้ในสิ่งที่ตนถูกถ่ายทอด จากการที่ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพพบว่าตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกวิชาชีพ ที่ประกอบด้วยสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มอาชีพองค์การในการทำงาน เป็นต้น ซึ่งในแต่ละตัวแทนก็จะมีเนื้อหาในการถ่ายทอดที่แตกต่างกันออกไป เช่น ทักษะ ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับวิชาชีพ เป็นต้น และรายละเอียดของเนื้อหานั้นก็มีกลวิธีที่แตกต่างกันไปซึ่งในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในประเด็นที่ผู้วิจัยจะศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการเรียนวิชาทหาร การถ่ายทอดวิชาทหารผลจากการถ่ายทอดวิชาทหารไปสู่อาชีพทหารนั้น จะต้องผ่าน ตัวแทน (Agent) เนื้อหา (Content) และเทคนิคในการถ่ายทอด (Tactic) ที่สัมพันธ์กันทั้ง 3 ประเด็น ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่มีการศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการถ่ายทอดก็พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษากระบวนการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการศึกษาของผู้วิจัย ดังเช่นงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสิทธิ์ (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ : กรณีศึกษานักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มืออาชีพเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งในการศึกษาวิจัยนั้นมีขั้นตอนในการศึกษาการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพของนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เป็น 3 ระยะ ประกอบด้วยระยะก่อนเข้าสู่วิชาชีพ หมายถึง เป็นการถ่ายทอดทางสังคมในวัยเด็กจนกระทั่งบุคคลเติบโตแต่ยังไม่เข้าสู่การประกอบวิชาชีพ ระยะระหว่างอยู่ในวิชาชีพ เป็นการถ่ายทอดทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากบุคคลได้รับการบรรจุเข้าทำงานแล้ว และระยะมั่นคงทางวิชาชีพ เป็นการถ่ายทอดทางสังคมในระยะที่บุคคลประสบความสำเร็จ จนเกิดความผูกพันยึดมั่นกับวิชาชีพของตน โดยผู้วิจัยยังพบว่าในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพในทุกระยะจะประกอบไปด้วยประเด็นในการถ่ายทอด 3 ประเด็น คือ ตัวแทน (Agent) เนื้อหา (Content) และกลวิธี (Tactic) ในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ ซึ่งพบว่าตัวแทนจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพสู่บุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบไปด้วยตัวแทนที่มาจากสถาบันครอบครัว สถานศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และองค์การในการทำงานหรือกลุ่มอาชีพ และตัวแทนในแต่ละกลุ่มก็ยังมีเนื้อหาในการถ่ายทอดที่แตกต่างกันออกไป และพบว่าเนื้อหาในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพจะเปรียบเสมือนชุดของความรู้ที่นักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาดังกล่าวพึงเพื่อที่จะสามารถนำไปสู่การประยุกต์เมื่อบุคคลประกอบวิชาชีพได้ โดยเนื้อหาในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพมีความ

หลากหลายต่างกันไปจากแต่ละตัวแทน จึงทำให้การถ่ายทอดเนื้อหาของตัวแทนเป็นไปด้วยกลวิธีในการถ่ายทอดที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกไปโดยกระบวนการถ่ายทอดที่ประกอบด้วย3 ตัวแทน (Agent) เนื้อหา (Content) และกลวิธี (Tactic) จากงานวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีในเรื่องการถ่ายทอดทางสังคมดังนี้

สเมลเซอร์ (Smelser. 1998) กล่าวว่าการถ่ายทอดทางสังคม คือ การที่บุคคลเรียนรู้ทักษะเจตคติที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ทางสังคมของตนและคนจะพัฒนาบุคลิกภาพของตนจากการปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆในสังคม คนทั้งหลายจึงกลายเป็นสมาชิกของวัฒนธรรมของเขาโดยผ่านทางอิทธิพลของพ่อแม่ ครู เพื่อน และตัวแทนอื่นๆ (งามตา วนินทานนท์.2545: 7; อ้างอิงจาก Smelser. 1998) เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะต้องได้รับการถ่ายทอดจากพ่อแม่ ครูฝึกวิชาทหารและตัวแทนจากองค์กรหน่วยงานอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร

เชาว์ (Chao;et al.1994: 730-743) พบว่าเนื้อหาในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพกับบุคคลที่เข้าทำงานใหม่ขององค์การ พบว่าเนื้อหาในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพมี 6 ประการดังนี้

1) ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน คือ การเรียนรู้เพื่อให้บุคคลทำงานได้อย่างถูกต้องถูกต้อง

2) การมีสัมพันธภาพร่วมกันของสมาชิกในองค์การเป็นเนื้อหาในการถ่ายทอดที่มีผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจต่อการทำงานของสมาชิกในองค์การที่บุคคลจะต้องเรียนรู้เนื้อหาการอยู่ร่วมกันของสมาชิกกลุ่มทั้งที่มีความเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่การทำงานของตนโดยบุคคลจะเรียนรู้คุณลักษณะทางบุคลิกภาพของกลุ่มสมาชิกอย่างเป็นพลวัตรของกลุ่มด้วยความสนใจร่วมกัน ซึ่งเป็นเนื้อหาเนื้อหาในการถ่ายทอดที่จะทำให้บุคคลมีทักษะทางสังคมและพฤติกรรมที่ยอมรับของสมาชิกในองค์การเช่นเดียวกับที่บุคคลเข้าสู่การถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารไม่ว่าจะในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารหรือช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารบุคคลก็จะได้รับการถ่ายทอดแบบธรรมเนียมทหารซึ่งเป็นหลักปฏิบัติในการทำงานการอยู่ร่วมกันของทางทหาร

3) เนื้อหาการถ่ายทอดทางสังคมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กล่าวคือบุคคลจะต้องรับรู้ว่าใครมีความรู้และมีอำนาจในกลุ่มองค์การ พร้อมกับเรียนรู้แบบแผนของพฤติกรรมที่เหมาะสมในบทบาทหน้าที่ของตนในองค์การเป็นเนื้อหาในการถ่ายทอดที่ทำให้บุคคลเกิดการปรับตัวตามโครงสร้างทางสังคมในองค์กร

4) ภาษาเป็นเนื้อหาในการถ่ายทอดที่สมาชิกในองค์กรจะถูกถ่ายทอดเนื้อหาการเรียนรู้ภาษาที่เอาไว้สื่อสารกันเองกับคนในองค์การหรือกลุ่มอาชีพ ซึ่งจะเป็นคำเฉพาะสำหรับคนในกลุ่มองค์กรอาชีพเท่านั้น

5) เป้าหมายและค่านิยมขององค์การเป็นเนื้อหาการถ่ายทอดที่เกี่ยวกับเป้าหมาย ค่านิยมและบรรทัดฐานที่เฉพาะเจาะจงของแต่ละองค์การหรือกลุ่มอาชีพ เพื่อให้สมาชิกในองค์การเข้าใจเกี่ยวกับกฎและหลักการขององค์การเพื่อให้บุคคลมีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวกับองค์การ

6) การรู้ประวัติวัฒนธรรม ความเชื่อ ข้อปฏิบัติต่างๆขององค์กรเป็นเนื้อหาที่ทำให้สมาชิกในเข้าใจหลักปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อเข้ามาอยู่ในองค์กร

แวน มาเนนและชีน (Van Mannen; & Schein. 1979: 232-250) ได้พัฒนาโมเดลกลวิธีการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ โดยองค์การสามารถสร้างประสบการณ์ให้พนักงานใหม่ได้เรียนรู้ค่านิยมบรรทัดฐานทางสังคมและทักษะในการปฏิบัติงานด้วยกลวิธีการถ่ายทอดทางสังคมขององค์การ โดยมองว่ากลวิธีในการถ่ายทอดขององค์กรจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของพนักงานใหม่ในองค์การซึ่งแต่ละกลวิธีประกอบด้วยมิติที่เป็นคู่ที่ตรงข้ามต่อเนื่องกัน 6 กลวิธี ได้แก่

(1) การถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล (Collective vs. Individual) กลวิธีการถ่ายทอดแบบเป็นกลุ่ม คือการจัดเนื้อหา ประสบการณ์ชุดเดียวกันพร้อมกันให้บุคคลที่เข้ามาใหม่เรียนรู้ในสิ่งเดียวกันและพร้อมกันเป็นกลุ่ม ส่วนกลวิธีการถ่ายทอดเป็นรายบุคคลเป็นการให้เนื้อหา ประสบการณ์ต่อสมาชิกใหม่แยกลำพังเพียงคนเดียว โดยแยกจากบุคคลอื่นในองค์การ

(2) การถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ (Formal vs. Informal)กลวิธีการถ่ายทอดแบบเป็นทางการ คือ กิจกรรมหรือมีโปรแกรมเนื้อหาการฝึกอบรมที่จัดแยกสำหรับผู้เข้าทำงานใหม่อย่างชัดเจนและเป็นทางการ ส่วนกลวิธีการถ่ายทอดทางสังคมแบบไม่เป็นทางการจะไม่มีการระบุบทบาทของพนักงานใหม่อย่างเฉพาะเจาะจง และไม่แยกกิจกรรมหรือเนื้อหาในการฝึกอบรมออกจากสมาชิกคนอื่นๆที่ มีประสบการณ์มากกว่า โดยพนักงานใหม่จะเรียนรู้บทบาทใหม่ตามสบายอย่างไม่เป็นทางการ

(3) การถ่ายทอดทางสังคมแบบยอมรับลักษณะเดิม หรือแบบถอดถอนลักษณะเดิม (Investiture vs. Divestiture) การถ่ายทอดทางแบบยอมรับลักษณะเดิม คือ กระบวนการที่พนักงานใหม่สามารถใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะของตนเองที่มีอยู่เดิมจากประสบการณ์ของตนโดยองค์การจะไม่พยายามเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของพนักงานใหม่ ส่วนการถ่ายทอดทางสังคมแบบถอดถอนลักษณะเดิม คือพนักงานเข้าใหม่จะถูกปฏิเสธคุณลักษณะเดิมส่วนบุคคลบางประการ และจะถูกถ่ายทอดจากตัวแทนด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถและทักษะการทำงานใหม่ขององค์กร

(4) การถ่ายทอดทางสังคมแบบตามลำดับขั้นตอนหรือแบบไม่เป็นขั้นตอน (Sequential vs. Random) การถ่ายถอดทางสังคมแบบตามลำดับขั้นตอน คือการถ่ายทอดที่องค์การวิชาชีพนั้นๆกำหนดขั้นตอนของเนื้อหาในการถ่ายทอดที่เป็นขั้นตอนตามลำดับจนกว่าพนักงานจะสามารถปฏิบัติงานในขั้นนั้นๆได้ ส่วนการถ่ายทอดทางสังคมแบบไม่เป็นขั้นตอน คือการถ่ายทอดที่มีลำดับขั้นตอนของเนื้อหาในการถ่ายทอดที่ไม่ชัดเจนหรือมักเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สามารถจัดจัดการถ่ายทอดเนื้อหาเนื้อหาประสบการณ์ใดก่อนหรือหลังก็ได้

(5) การถ่ายทอดทางสังคมแบบมีตัวแบบหรือแบบที่ไม่มีตัวแบบ (Serial vs. Disjunctive) การถ่ายทอดทางสังคมแบบมีตัวแบบ คือ การจัดผู้มีประสบการณ์มากกว่าและมีตำแหน่งใกล้เคียงกันให้เป็นผู้ดูแลและถ่ายทอดเนื้อหาต่างๆให้กับพนักงานใหม่ในการทำงานอย่างใกล้ชิด ส่วนการถ่ายทอดทางสังคมแบบไม่มีตัวแบบคือ พนักงานใหม่ไม่มีผู้มีประสบการณ์หรือตัวแบบคอยถ่ายทอดเนื้อหาการทำงาน หรือเป็นเพราะหนักงานไม่ปฏิบัติตามที่ตัวแบบถ่ายทอด

(6) การถ่ายทอดทางสังคมแบบตารางเวลาคงที่ หรือแบบที่ตารางเวลาไม่คงที่ (Fixed vs. Variable) การถ่ายทอดทางสังคมแบบตารางเวลาคงที่ คือการจัดเนื้อหาในการอบรมแก่พนักงานใหม่ตามกำหนดเวลาที่แน่นอนให้สัมพันธ์กับการทำงานแต่ละขั้นตอน การถ่ายทอดทางสังคมแบบตารางเวลาไม่คงที่ คือ พนักงานใหม่จะได้รับเนื้อหาในการการถ่ายทอดที่ ไม่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอน

สรุป กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ (Professional Socialization) ทุกระยะไม่ว่าจะเป็นระยะก่อนที่บุคคลเข้าสู่เข้าสู่วิชาชีพหรือระยะที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพบุคคลจะได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรการทำงานขององค์กรที่ประกอบไปด้วยตัวแทน (Agent) เนื้อหา (Content) และกลวิธี (Tactic) ที่มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละองค์กร การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคมในช่วงก่อนที่บุคคลเข้าสู่วิชาชีพและการถ่ายทอดทางสังคมช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพ (Work Socialization) ทั้ง 2 แนวคิด เนื่องจากผู้วิจัยต้องการจะศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารและผู้ที่เข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์ในประเด็นที่ผู้วิจัยจะศึกษา ทั้งในประเด็นเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหาร และเมื่อเข้ามาเรียนแล้วได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารจากตัวแทนนั้นจะทำให้นักศึกษาวิชาทหารมีแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่ จากแนวคิดทฤษฎีเรื่องแรงจูงใจและการถ่ายทอดทางสังคมที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนก็พบว่าเป็นแนวคิดที่สามารถใช้เทียบเคียงเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่ผู้วิจัยจะศึกษาครบทุกประเด็น ผู้วิจัยจะนำมุมมองแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์มาใช้ในการทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้วิจัยจะศึกษาในรายละเอียดการนำเสนอส่วนที่ 4 ดังนี้

ส่วนที่ 5 มุมมองทางการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง สิ่งที่บุคคลกระทำ แสดงออกหรือสนองตอบต่อสิ่งเร้า ซึ่งพฤติกรรมศาสตร์จะเป็นแนวทางการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญในการแสวงหาปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรม มุ่งศึกษาพฤติกรรม อันได้จากตัวแปรภายในและตัวแปรภายนอกของบุคคล มุ่งหาคำตอบว่า อะไรเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม (ประทีป จินงี่.2540)

สรุปแล้ว พฤติกรรมศาสตร์(Behavioral Science) หมายถึง ศาสตร์วิชาที่ว่าด้วยการศึกษาการกระทำของมนุษย์เพื่อการอธิบาย เพื่อการทำนาย เพื่อทำความเข้าใจ เพื่อการประยุกต์ใช้ในการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์นำไปสู่การประยุกต์ใช้พัฒนาบุคคลและสังคม

กระบวนการเกิดพฤติกรรมเมื่อบุคคลกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นมา การแสดงออกในเชิงพฤติกรรมนั้นนั้นได้ ย่อมต้องอาศัยขั้นตอนของการเกิดอย่างเป็นกระบวนการมาก่อนทั้งสิ้น และในกระบวนการเกิดพฤติกรรมทั้งหมดนี้ เราอาจแยกออกเป็นกระบวนการย่อยได้อีกอย่างน้อย 3 กระบวนการ คือ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2553) (ไหมไทย ไชยพันธุ์. 2557 : 24; อ้างจาก สุภางค์ จันทวานิช. 2554)

1. กระบวนการรับรู้ (perception process)

กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มจากการที่บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารสัมผัสจากสิ่งเร้าต่างๆโดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ซึ่งรวมถึงการที่รู้สึก (sensation) กับสิ่งเร้าที่รับสัมผัส นั้นๆ ด้วย

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ (cognition process)

กระบวนการนี้อาจเรียกได้ว่า กระบวนการทางปัญญา ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ การคิด และการจำ ตลอดจนการนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้นั้นๆ ด้วยการรับสัมผัส การรู้สึก ที่นำมาสู่การคิดและเข้าใจนี้เป็นระบบการทำงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการภายในทางจิตใจ

3. กระบวนการแสดงออก (spatial behavior process)

หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้และการคิดและเข้าใจแล้ว บุคคลจะมีอารมณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้นั้นๆ แต่ยังมิได้แสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ ยังคงเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายใน (covert behavior) แต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นสังเกตได้ เราจะเรียกว่าพฤติกรรมภายนอก (overt behavior) ซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดภายในตัวบุคคลนั้น เมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง การแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริงเช่นนี้ จึงเรียกว่า (spatial behavior) โดยแท้ที่จริงแล้ว กระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ ไม่สามารถแยกเป็นขั้นตอนต่างหากหรือเป็นอิสระจากกัน เพราะการเกิดพฤติกรรมในแต่ละครั้งนั้น จะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก

สรุปการที่บุคคลจะเกิดพฤติกรรมได้นั้นจะต้องมาจากการรับรู้ที่ประกอบไปด้วยกระบวนการ 3 ขั้นตอนประกอบด้วย 1)กระบวนการรับรู้ที่บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารสัมผัสจากสิ่งเร้าต่างๆโดยผ่านระบบประสาทสัมผัส (sensation) กับสิ่งเร้าที่รับสัมผัส นั้นๆ ด้วย 2) กระบวนรู้คิดและเข้าใจจะเกิดขึ้นภายหลังจากการกระบวนการรับรู้ที่เรียกว่า การเรียนรู้ การคิด และการจำ ตลอดจนการนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้นั้นๆ 3) ภายหลังจากบุคคลเข้าสู่กระบวนการรับรู้จนเกิดการเรียนรู้แล้วบุคคลก็จะแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ซึ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมดังกล่าวนี้สามารถนำมาอธิบายได้ว่าบุคคลมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารอาจเป็นเพราะเกิดจากกระบวนการรับรู้ที่บุคคลได้รับข่าวสารการรับสมัคร สารสนเทศต่างเกี่ยวกับความมั่นคงเชิงวิชาชีพทหาร นอกจากนี้ยังสามารถนำมาอธิบายใน

บริบทของการศึกษากระบวนการถ่ายทอดที่บุคคลจะเกิดการรับรู้ในสิ่งที่ตัวแทนถ่ายทอดวิชาทหาร จนก่อให้เกิดการรู้คิดในการนำไปพัฒนาตนเองในการเรียนแสดงพฤติกรรมในการตั้งใจเรียนในที่สุด

ในการศึกษาวิจัยผู้วิจัยอาศัยมุมมองทางด้านที่เป็นสหวิทยาการในการมองปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่จะทำการศึกษา ด้วยการนำหลักการแนวคิดทฤษฎีทั้งทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาอื่นๆมาใช้ในการทำความเข้าใจสามารถนำมาอธิบายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุมทุกประเด็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาดังนี้

1 . ทฤษฎีทางปัญญาสังคม(social cognative Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมพัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวแคนาดา ชื่อ อัลเบอร์ต แบนดูร่า (Albert Bandura.1977) กล่าวว่าการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมออกมาทันทีเรียนรู้นั้นเป็นการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ซึ่งยังไม่จำเป็นที่จะต้องแสดงออกมา ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในไม่จำเป็นจะต้องเป็นสิ่งที่แสดงออกมาให้เห็น แต่ถ้าแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกก็เป็นการยืนยันว่าเกิดการเรียนรู้ โดยแบนดูร่าเชื่อการเรียนรู้ที่เกิดจากการสังเกตตัวแบบหรือการเรียนรู้โดยการสังเกตตัวแบบที่กำลังแสดงพฤติกรรมต่างๆ บุคคลจะจดจำพฤติกรรมต่างๆ ของตัวแบบเอาไว้ แต่ไม่แสดงพฤติกรรมตามตัวแบบในทันที จะแสดงเมื่อมีโอกาสจึงได้แสดงพฤติกรรมนั้นออกมา ถือได้ว่าเป็นขั้นของการเรียนรู้ นอกจากนี้แบนดูร่า ยังเชื่อว่าบุคคลมีความสามารถในการใช้สัญลักษณ์ คือเปลี่ยนประสบการณ์ชั่วคราวที่พบเห็นให้เป็นรูปแบบภายในซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวชี้แนะการกระทำในเวลาต่อมา ดังนั้น พฤติกรรมของบุคคลจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในของบุคคลซึ่งหมายถึง สติปัญญา ตัวแปรชีวภาพ และสิ่งอื่นๆ ในตัวคนรวมกับสภาพแวดล้อม การแสดงพฤติกรรมจึงสามารถอธิบายได้ในลักษณะการมีปฏิสัมพันธ์หรือเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน ระหว่างองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ (ไหมไทย ไชยพันธุ์. 2557: 26-27)

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล ได้แก่ ความคิด ความคาดหวัง ความเชื่อ ความรู้สึกการรับรู้ตนเอง เป้าหมาย ความตั้งใจกับพฤติกรรม ปัจจัยดังกล่าวกำหนดว่าจะแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบุคคลด้วยที่จะทำการตอบสนองความรู้สึก

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมและตัวบุคคล กล่าวคือสิ่งแวดล้อมซึ่งอาจจะเป็นสื่อข้อความหรือ ตัวแบบ เป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิด ความคาดหวัง ความรู้สึก การรับรู้ตนเองและลักษณะ อื่นๆ ของบุคคล โดยผ่านตัวแบบการอบรมสั่งสอนหรือการชักจูงทางสังคม ในขณะเดียวกันบุคคลจะมีปฏิกิริยาตอบสนองภายในต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม คือ การเกิดพฤติกรรมจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนเงื่อนไขสภาพแวดล้อมและสภาพแวดล้อมก็เป็นเงื่อนไขที่เปลี่ยนพฤติกรรมบุคคลได้เช่นกัน

สรุปการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นเป็นผลมาจากองค์ประกอบ 2ด้าน คือ ด้านที่1 เงื่อนไขภายในตัวบุคคลที่ประกอบไปด้วยความคิดความคาดหวังความเชื่อความรู้สึกการรับรู้ตนเอง

อันเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางด้านจิตวิทยาทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม ส่วนด้านที่ 2 เกิดจากเงื่อนไขภายนอกบุคคลเป็นสิ่งที่บุคคลเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม เช่น การได้รับการขัดเกลาทางสังคมเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในที่ประกอบไปด้วยความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ตนเอง และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดทางทฤษฎีทางปัญญาสังคมมาอธิบายในการศึกษาได้ว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้นเพราะเงื่อนไขภายในบุคคลโดยบุคคลเรียนวิชาทหารก็เพื่อต้องการตอบสนองความต้องการภายในจิตใจของตน เช่น ความคาดหวังที่จะนำสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนไปสมัครเป็นทหารหญิงอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ยังสามารถนำมาอธิบายได้ว่าการที่กลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพเคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารหญิงมาก่อนนั้น จะเป็นกระบวนการถ่ายทอดที่อบรมสั่งสอนขัดเกลาให้บุคคลมีความรัก ความชอบ ความยึดมั่นผูกพันต่อวิชาชีพทหารจนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก การรับรู้ตนเองและความคาดหวังที่จะเปลี่ยนการประกอบอาชีพของตนเองในอนาคตเป็นการประกอบวิชาชีพทหาร โดยผู้วิจัยมีแนวคิดว่าการที่บุคคลจะตัดสินใจเรียนวิชาทหารหรือตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารได้นั้นเงื่อนไขประการหนึ่งอาจจะมาจากการที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตน ที่บุคคลรับรู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียนวิชาทหารจนจบหลักสูตร รับรู้ตนเองได้ว่ามีความรู้ทักษะประสบการณ์ด้านวิชาชีพทหารสามารถที่จะสอบคัดเลือกเข้าเป็นทหารหญิงอาชีพได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทบทวนแนวคิดของแบนดูร่า ที่อธิบายเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนได้ดังนี้

บันดูร่า(Bandura.1986) กล่าวว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนที่จะจัดการกับพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในสถานการณ์บางครั้งอาจมีการคลุมเครือ ไม่ชัดเจน มีความแปลกใหม่ที่ไม่สามารถทำนายสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสภาพการณ์เหล่านี้มักจะทำให้บุคคลเกิดความเครียดได้ การรับรู้ความสามารถของตนจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่ตัวบุคคลมี แต่ยังขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของบุคคลว่าเขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขามีอยู่ ดังนั้นการพัฒนาความสามารถของตนจะประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวของกับการรับรู้ความสามารถตนเองนั้น Bandura เสนอว่ามีอยู่ 4 ปัจจัย คือ

1) การเพิ่มประสบการณ์ที่ประสบการณ์สำเร็จ(Mastery Experiences)เป็นการทำให้บุคคลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองเนื่องจากเป็นประสบการณโดยตรงกับความสำเร็จที่ทำให้เพิ่มความสามารถของตนเองบุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้เขามีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อมๆกับการทำให้เขารับรู้ว่าเขามีความสามารถจะกระทำสิ่งนั้น จะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าตนเองมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ แต่จะพยายามทำงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนต้องการ

2) การใช้ตัวแบบ (Modeling) คือการได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนและได้ผลกรรมที่มีความพอใจ ก็จะทำให้ผู้สังเกตตนเองมีความรู้สึกว่าตนก็มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าเขาพยายามจริงและไม่ย่อท้อ ลักษณะของการใช้ตัวแบบที่ส่งผลต่อความรู้สึกว่า

เขามีความสามารถที่จะทำได้นั้นได้แก่ การแก้ปัญหาของคนที่มีความกลัวต่อสิ่งต่าง ๆโดยที่ให้ดูตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับตนก็ทำให้สามารถลดความกลัวเหล่านั้นได้ แบนดูร่า (Bandura, 1969) กล่าวว่าตัวแบบนั้นให้ประโยชน์ 3 ด้านคือ ช่วยให้บุคคลเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ช่วยให้พฤติกรรมที่เรียนรู้มาแล้วได้มีโอกาสแสดงออกละมีผลให้เกิดการระงับพฤติกรรมบางอย่าง

3) การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) เป็นการบอกบุคคลนั้นว่ามีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นวิธีค่อนข้างง่ายและใช้กันทั่วไป ซึ่ง Bandura กล่าวว่า การใช้คำพูดชักจูงไม่ค่อยได้ผลนัก ในการที่จะทำให้บุคคลสามารถพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน(ประทีป จินงี่. 2540:116;อ้างจาก Evans.1989) ซึ่งถ้าจะให้ได้ผลควรใช้ร่วมกับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ความสำเร็จ อาจต้องสร้างความสามารถให้กับบุคคลอย่างค่อยเป็นค่อยไปและให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอน พร้อมกับการใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ซึ่งบุคคลที่จะมีอิทธิพลในการชักจูงให้บุคคลคล้อยตาม เชื่อถือ ไว้วางใจวางใจ เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อน หรือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อตัวเขา การพูดชักจูงในสิ่งที่เกินความสามารถของบุคคลจะทำให้เกิดการกระทำนั้นล้มเหลว

4) การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนในสภาพที่ถูกข่มขู่ ในการตัดสินถึงความวิตกกังวล ความเครียดของบุคคลนั้นบางส่วนขึ้นอยู่กับการกระตุ้นทางสรีระ การกระตุ้นที่รุนแรงและมากมักจะทำให้บุคคลกะทำพฤติกรรมไม่ได้ผลดี บุคคลคาดหวังความสำเร็จ แล้วเมื่อเขาไม่ได้อยู่ในสภาพการที่ถูกกระตุ้นในสิ่งที่ไม่พอใจ ความกลัวจะกระตุ้นให้เกิดความกลัวมากขึ้น บุคคลจะเกิดประสบการณ์ความล้มเหลว จะทำให้การรับรู้ในความสามารถของตนต่ำ การลดการกระตุ้นทางอารมณ์จะช่วยทำให้บุคคลนั้นเกิดการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนได้ (พรทิพย์ภา ธิมายอม.2557:18)

5) การชี้แนะ เป็นการให้สิ่งเร้ากระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการ การชี้แนะมักนิยมใช้ร่วมกับการให้แรงเสริม การชี้แนะอาจจะเป็นคำพูด กิริยาท่าทางหรือสื่อต่าง ๆ เครื่องชี้แนะอาจจะช่วยปรับพฤติกรรมทางการเรียน หรือพฤติกรรมทางสังคม (ไหมไทย ไชยพันธุ์. 2557: 30)

6) การลงโทษ เป็นการให้สิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ (aversive stimulus) หลังจากการตอบสนองอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้โอกาสที่จะแสดงออกแล้วควบคุมด้วยสิ่งเร้าที่ไม่น่าพึงพอใจ ซึ่งเป็นวิธีการควบคุมพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสียเพราะเป็นการให้สิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจหลังจากพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นการลงโทษมักจะเป็นวิธีที่ใช้กับเด็กที่ปรับตัวไม่ได้อย่างรุนแรง เช่น ก้าวร้าวต่อสู้ ทุบตี เป็นต้น การลงโทษอาจจะเป็นการทำให้เจ็บกาย เช่น ตีและเจ็บปวดทางใจ เช่น ตำหนิ เยาะเย้ย นอกจากนี้ยังมีการช็อตด้วยไฟฟ้า เสียงรบกวน เป็นต้น (ไหมไทย ไชยพันธุ์. 2557 : 30)

ดังนั้น การรับรู้ความสามารถของตนเกิดขึ้นได้หลายวิธีดังที่ bandura กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถของบุคคลนั้นอาจเกิดจากวิธีใดวิธีหนึ่งหรืออาจเกิดจากหลายวิธีผสมกันก็ได้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนมาอธิบายปรากฏการณ์ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะต้องลงไปศึกษาว่าในการรับรู้ความสามารถของตนในการฝึกวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารนั้นตัวแทนในการถ่ายทอดมีการใช้กลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารอย่างไรบ้างที่จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

อีริคสัน (Erikson. 1968) ที่กล่าวว่า บุคคลจะมีพัฒนาการด้านจิตสังคมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพราะต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจรวมถึงสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ทำให้บุคคลมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคมได้ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางสังคมจึงเป็นตัวที่ผลักดันและขัดขวางความสามารถของบุคคลในการปรับตัว ซึ่งการที่บุคคลจะปรับตัวได้หรือไม่นั้นอยู่ขึ้นอยู่กับการปรับตัวในช่วงแรกของชีวิต ที่ส่งผลทำให้บุคคลเกิดการปรับตัวในช่วงต่อไปจนตลอดชีวิตของบุคคลนั้นและการที่บุคคลจะปรับตัวได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบุคคล 3 ประการ ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงทางสรีระในแต่ละช่วงวัยจากแรกเกิดเป็นทารกจนถึงช่วงวัยชราที่ทำให้บุคคลมีความต้องการและความสามารถที่ต่างกันไปตามช่วงวัย 2)ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมรอบข้างและสังคมที่บีบบังคับให้บุคคลปฏิบัติตามและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนตามที่สังคมได้กำหนดตามช่วงอายุที่กำหนด ตามโอกาส ตามบทบาทที่บุคคลเป็นอยู่ 3) ขึ้นอยู่กับปริมาณการปรับตัวของบุคคลนั้นในช่วงแรกของวัยมีมากน้อยเพียงใดจะเป็นตัวช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเมื่อเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันร่วมกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและสังคม ดังนั้นบุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวจึงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ดีส่วนผู้ที่ปรับตัวไม่ได้มักมีปัญหาทางสังคม อารมณ์ และการปรับตัวในช่วงชีวิตต่อไป

สรุป การที่บุคคลจะสามารถมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีนั้นมาจากเงื่อนไขภายในตัวบุคคล 3 ประการได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางสรีระในแต่ละช่วงวัยจากแรกเกิดเป็นทารกจนถึงช่วงวัยชรา การได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่ถูกสังคมบีบบังคับให้บุคคลปฏิบัติตามและรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนตามที่สังคมได้กำหนด และขึ้นอยู่กับปริมาณการปรับตัวของบุคคลนั้นในช่วงแรกของวัยที่ส่งผลให้ให้บุคคลสามารถปรับตัวเมื่อเผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการของอิริคสันมาอธิบายว่าการที่นักศึกษาวิชาทหารเข้ามาเรียนแล้วและประกอบวิชาชีพทหารอันเป็นสิ่งที่บุคคลจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมสังคมใหม่นั้นบุคคลจะเกิดการปรับตัวได้หรือไม่ นอกเหนือจากปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลดังที่ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวมาแล้วนี้ ยังมีปัจจัยภายนอกตัวบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมได้แก่ปัจจัยที่เป็นปัจจัยทางสภาพแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แนวคิดทางสังคมวิทยามาอธิบายการเกิดพฤติกรรมดังนี้

2.ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม (Structural-Functional Analysis)

คาลฮูน (Calhoun 2002: 369-370) กล่าวว่าสังคมมนุษย์เปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งที่ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบด้วยอวัยวะต่าง ๆทำหน้าที่เพื่อให้อยู่รอดในสังคมมนุษย์เป็นองค์ประกอบต่าง ๆที่ทำหน้าที่ประสานงานสอดคล้องกันในสังคมของมนุษย์ทุกส่วนของหน่วยงานสถาบันและองค์กรที่ต้องทำงานประสานสอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดสังคมดุลยภาพ องค์ประกอบของมี 2ทฤษฎี 2 ส่วนคือ ส่วนที่1 เป็นโครงสร้าง (Structure) หมายถึงรูปแบบอันถาวรที่เกิดจากความสัมพันธ์ของพฤติกรรมทางสังคม ส่วนที่2 คือหน้าที่ (Function) หมายถึงกระบวนการที่เคลื่อนไหวภายใต้โครงสร้างเป็นผลจากกิจกรรมต่าง ๆในแต่ละโครงสร้างของสังคม สังคมทุกสังคมจะต้องมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยหน่วยต่าง ๆแต่ละหน่วยทำหน้าที่ประสานกันเพื่อความคงอยู่ของ

สังคมสังคมเป็นระบบทีมระเบียบเรียบร้อยเพราะสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคมยอมรับบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคมบทบาททางสังคมกลุ่มทางสังคมและสถาบันทางสังคมต่าง ๆจะดำเนินไปอย่างมีเอกภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยมเพื่อที่จะนำมาอธิบายจากข้อค้นพบที่ได้ในงานวิจัยที่จะต้องศึกษาโครงสร้างขององค์กรสถาบันการฝึกวิชาทหารว่าการที่องค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารนั้นมีสถาบันองค์กรหรือหน่วยงาน แผนกกองการฝึกใดบ้างที่มีส่วนร่วมในการฝึกหลักสูตรวิชาทหาร และแต่ละหน่วยงานองค์กร หรือแผนกกองการฝึกนั้นทำหน้าที่อะไร นักศึกษาวิชาทหารและทหารหญิงอาชีพอยู่ในบทบาทใดบ้างในโครงสร้างทางสังคมของทหาร

3. ทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Theory)

การศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะใช้ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่แล้ว ผู้วิจัยยังใช้มุมมองทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ เพื่อนำมาอธิบายกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในเชิงการปฏิสังสรรค์ระหว่างผู้ถ่ายทอดซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงกับกับตัวแทนในการถ่ายทอด เพื่อทำความเข้าใจในประเด็นการถ่ายทอดทางสังคมได้อย่างละเอียดครบถ้วน

บลูเมอร์ (Blumer. 1969: 2) ได้ให้คำจำกัดความของทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ว่าเป็นทฤษฎีที่มีความหมายถึงข้อเท็จจริงที่ว่ามนุษย์ไม่เพียงแต่จะมีปฏิกิริยาต่อการกระทำของมนุษย์ด้วยกันและกันเท่านั้นแต่มนุษย์ ยังมีการตีความหรือมีการให้ความหมายซึ่งกันและกันบลูเมอร์ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการกระทำระหว่างกันของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการให้ความหมายไว้ ว่าการที่จะเป็นเช่นนี้ได้จำเป็นต้องมีข้อเสนออันเป็นกรอบความคิดพื้นฐานรองรับสาระต่าง ๆของทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์

สรุป การปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์ คือการให้ความหมายของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเกิดขึ้นจากการกระทำร่วมกันในสังคมหรืออุบัติขึ้นจากการกระทำร่วมกันที่บุคคลหนึ่งกระทำต่อบุคคลอื่นซึ่งการกระทำนั้นเป็นผลจากการให้ความ หมายและตีความตามสถานการณ์ที่พวกเขาได้ทำให้เกิดการกระทำนั้นขึ้นถ้าปราศจากการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ที่มีการตีความหมายร่วมกัน กระบวนการทางสังคมจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น มนุษย์จึงอยู่ในโลกแห่งสัญลักษณ์ที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อชีวิตและพื้นฐานหลักของการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีปฏิสังสรรค์สัญลักษณ์เพื่อนำมาเทียบเคียงกับการอธิบายปรากฏการณ์ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาเรื่องการถ่ายทอดทางสังคมในการเรียนวิชาทหารเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบถึงกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมนั้นมีการสื่อสาร การให้ความหมาย ระหว่างตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมและผู้รับการถ่ายทอดวิชาทหารมีปฏิสังสรรค์ในเรื่องของการถ่ายทอดอย่างไรบ้าง

ส่วนที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นเรื่องราวศึกษาวิจัยในประเด็นที่สอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้แบ่งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ 1) แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร 2) การถ่ายทอดทางสังคม โดยมีรายละเอียดข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยในประเด็นดังกล่าวที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็พบว่ามี 5 งานวิจัยที่มีการศึกษาในประเด็นที่สามารถเทียบเคียงได้กับการีศึกษาของผู้วิจัยตามลำดับของงานวิจัยที่มีความสอดคล้องกันดังนี้

จากงานวิจัยการศึกษาเรื่อง*ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงของศูนย์การกำลังสำรอง* (วัชรินทร์ มุทะสินธุ์: 2556) ซึ่งการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่1 ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่าบุคคลมีแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารที่ต่างกันไปอันเนื่องมาจากแรงจูงใจที่มีอยู่ทั้งภายในและภายนอก ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐบาล อาชีพบิดาและมารดาประกอบธุรกิจส่วนตัว รายได้ครอบครัวและ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับชั้นปี การเรียนวิชาทหาร มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง โดยระดับชั้นปี การเรียนวิชาทหารที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงแตกต่างกัน ปัจจัยสิทธิของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ด้านสิทธิได้รับการประดับยศ ด้านสิทธิเพิ่มโอกาสสอบเข้าวิทยาลัยพยาบาล ทบ. และปัจจัยอื่นๆ ด้านค่านิยม ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการช่วยเหลือสังคมดังนั้นจะเห็นได้ว่าแรงจูงใจภายนอกอันได้แก่สื่อประชาสัมพันธ์และการถ่ายทอดย่อมมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารซึ่งจะเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ

จากงานวิจัยของ วิมลกานต์ แช่มช้อย (2544) เรื่อง*ปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงกรมการรักษาดินแดนในเขตกรุงเทพมหานคร*พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารการเข้าเรียนวิชาทหาร จากสื่อบุคคลจาก ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ของกรมรักษาดินแดน และเพื่อนชายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สื่อเฉพาะกิจ สื่อมวลชน ในส่วนของทัศนคติเชิงสตรีนิยมต่อการเรียนวิชาทหารพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกทุกประเด็น โดยมีความเห็นเชิงบวกกับประเด็นนักศึกษาวิชาทหารชาย และควรจะให้เกียรตินักศึกษาวิชาทหารหญิงมากที่สุด และบุรุษกับสตรีควรมีความเท่าเทียมกันทางสังคมในการที่สตรีต้องพัฒนาคนเองในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคมและจาก

พรหมเมศวร์ เกษมไพศาล (2550) การตัดสินใจศึกษาต่อวิชาทหารชั้นปีที่ 5 ของนักศึกษาวิชาทหารซึ่งผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการที่นักศึกษาวิชาทหารมีแรงจูงใจในการเรียนต่อในชั้นปีถัดไปนั้น นอกจากปัจจัยภายในแล้ว ยังมีปัจจัยภายนอกที่เป็นการถ่ายทอดทางสังคม และผลจากการถ่ายทอดนั้นจะก่อให้เกิดความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรทหารรวมถึงปัจจัยทางด้านสื่อประชาสัมพันธ์

ซึ่งมีผลต่อปัจจัยทางด้านเพศในการรับรู้เรื่องสิทธิประโยชน์ในการเรียนวิชาทหารที่แตกต่างกัน ดังนั้นปัจจัยทางด้านทัศนคติต่อการเรียนวิชาทหารชายและหญิงจึงต่างกัน

ณัฐนันท์ ธรรมธิรา (2541) ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดนของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาวิชาทหารหญิง มีแรงจูงใจในการเรียนวิชาทหารเพื่อต้องการช่วยเหลือสังคม ต้องการพัฒนาตนเองด้านประกอบอาชีพ และต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงที่สมัครเข้าเรียนเป็นระดับมัธยมตอนปลายและระดับอุดมศึกษามีมากกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังได้เสนอแนะให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กรมการรักษาดินแดนควรมีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาหญิงสมัครเข้าเรียนวิชาทหารมากขึ้นเพื่อยกระดับความสามารถศักยภาพของสตีให้เท่าเทียมกับบุรุษ

เวชศักดิ์ ขันธอุบล (2550) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะการตัดสินใจสมัครเข้ารับการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงที่มีปัจจัยพื้นฐานต่างกันในด้านระดับการศึกษา สถานศึกษา ชั้นปี เครือญาติทางทหารและอาชีพบิดามารดามีความคิดเห็นต่อภาวะการตัดสินใจที่แตกต่างกัน ปัจจัยค่านิยมต่อสถาบันทหารมีความสัมพันธ์ต่อภาวะการตัดสินใจสมัครเข้ารับการศึกษาวิชาทหารในด้านความภาคภูมิใจในเครื่องแบบและการแต่งกาย ความน่าเคารพนับถือของบุคคลในสถาบันและความมีอำนาจของหน่วยงาน ปัจจัยผลกระทบอันเกิดจากการฝึกวิชาทหารไม่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะการตัดสินใจสมัครเข้ารับการศึกษาวิชาทหารในภาพรวมแต่มีความสัมพันธ์ในรายด้านได้แก่ด้านผลกระทบทางเศรษฐกิจและผลกระทบทางด้านร่างกาย

สรุปจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารที่ผู้วิจัยได้ทำการมาทบทวนดังกล่าวทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นงานวิจัยที่ศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงอันเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติเดียวกันกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการศึกษาทั้งสิ้น และข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยทำให้ผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวทั้งหมดนี้ทำให้ได้ได้ข้อสรุปว่าบุคคลเพศหญิงตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้นเป็นเพราะเงื่อนไขที่มีอยู่ภายในบุคคลและภายนอกบุคคล โดยเงื่อนไขภายในบุคคลนั้นประกอบไปด้วยความต้องการของตนเอง ส่วนเงื่อนไขภายนอกที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจนั้นเป็นผลมาจากการได้รับสื่อไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคลสื่อมวลชน หรือสื่อเฉพาะกิจต่างๆทางสื่อสารสนเทศก็ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งกระตุ้นจากภายนอกที่ทำให้บุคคลรับรู้เรื่องราวข่าวสารเกี่ยวกับการรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิงและความมั่นคงทางด้านวิชาชีพทหารจนทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารทั้งสิ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดทางสังคม

ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสิทธิ์ (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ : กรณีศึกษานักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มืออาชีพเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งในการศึกษาวิจัยนั้นมีขั้นตอนในการศึกษาการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพของนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นทั้งในระยะก่อนเข้าสู่วิชาชีพ และระยะระหว่างอยู่ในวิชาชีพ

สอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยที่ศึกษากระบวนการถ่ายทอดทั้งในช่วงก่อนที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารและในช่วงที่บุคคลเข้าสู่ระยะการประกอบวิชาชีพทหารเป็นการถ่ายทอดทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากบุคคลได้รับการบรรจุเข้าทำงานแล้ว โดยงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสิทธิ์ (2557) พบว่าในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพในทุกระยะจะประกอบไปด้วยประเด็นในการถ่ายทอด 3 ประเด็น คือ ตัวแทน (Agent) เนื้อหา (Content) และกลวิธี (Tactic) ในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ ซึ่งพบว่าตัวแทนจะเป็นผู้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพสู่บุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบไปด้วยตัวแทนที่มาจากสถาบันครอบครัว สถานศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน และองค์การในการทำงานหรือกลุ่มอาชีพ และตัวแทนในแต่ละกลุ่มก็ยังมีเนื้อหาในการถ่ายทอดที่แตกต่างกันออกไป และพบว่าเนื้อหาในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพจะเปรียบเสมือนชุดของความรู้ที่นักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องมีความรู้ในเนื้อหาดังกล่าวพึงเพื่อที่จะสามารถนำไปสู่การประยุกต์เมื่อบุคคลประกอบวิชาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผู้วิจัยในประเด็นการถ่ายทอดทั้งช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารและช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารที่จะต้องมีทั้ง ตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรวิชาทหารด้วยกลวิธีการถ่ายทอดต่างๆของตัวแทน

สมิดานันท์ ศรีวาสโนดม และ ณกมล จันทร์สม (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในวิชาชีพของพยาบาลทหารบก กรณีศึกษาเฉพาะ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เป็นการศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเรียนพยาบาลทหารบก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่จะทำให้บุคคลมีผลต่อความสำเร็จในด้านวิชาชีพของพยาบาลทหารบก ในอนาคตมีอยู่ 5 ปัจจัยได้แก่อายุ สถานภาพ สถานภาพการสมรส ประสบการณ์ทำงาน ระดับชั้นยศ ตำแหน่งงานรายได้สุทธิต่อเดือน ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กรด้านนโยบายขององค์กร ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความพึงพอใจในงาน ซึ่งจากงานวิจัยได้มีข้อเสนอแนะว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านองค์กรควรจะมีส่วนร่วมในการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพการงานโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร รวมถึงนโยบายปฏิบัติขององค์กร แผนพัฒนาศักยภาพของบุคคลเพื่อสร้างให้พยาบาลเกิดความรู้สึกรักในอาชีพพยาบาล มีความคิดที่จะพัฒนาตนเองในด้านการประกอบอาชีพพยาบาลได้อย่างมีความสุขกับการทำงาน

ปราณี อ่อนศร (2555) ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกเป็นสถาบันที่ได้รับการมีชื่อเสียงเมื่อจบการศึกษาแล้วมีอาชีพการงานที่องค์กรรองรับให้ทำอย่างแน่นอนจึงเป็นสิ่งที่ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองของตนผู้เรียนสบายใจที่เห็นบุตรของตนมีหน้าที่การงานที่มั่นคง ดังนั้นนักเรียนพยาบาลจึงมีแรงจูงใจที่จะพยายามเรียนให้ดีที่สุดเพื่อที่จะจบไปประกอบวิชาชีพพยาบาล เพื่อที่จะได้รับการแต่งตั้งยศ ความเป็นพยาบาลทหารบกที่จบออกมาแล้วได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือสังคม รวมถึงเป็นวิชาชีพทหารที่มีเกียรติ เป็นกำลังพลปกป้องประเทศชาติ นอกจากนี้ยังพบว่าการฝึกอบรมที่มากเกินไปในบางครั้งทำให้ไม่มีเวลาที่จะจัดการกับกิจกรรมส่วนตัวเพราะความเหนื่อยล้าที่สาสมในการฝึกและอบรมเพราะนอกจากการเรียนแล้วก็ยังต้องมีการฝึกควบคู่กันไปด้วยทำให้ความเอาใจใส่ต่อการเรียนมีไม่เต็มที่เพราะร่างกายน่าจะการฝึกและในการฝึกนั้นก็ทำให้ร่างกายได้รับการ

บาดเจ็บโดยพบว่าการเรียนที่ติดต่อหลายชั่วโมงจะทำให้บุคคลมีอาการง่วงและหลับในเวลา ผลการเรียนคะแนนสอบจึงไม่ดีถึงแม้จะพยามตั้งใจเรียนแล้ว โดยนักเรียนพยาบาลได้มีการแนะนำในเรื่องของการเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนด้วยวิธีการสร้างจุดหมายในตนเอง การคิดในแง่บวกถึงอนาคตคนว่าทุกคนต้องลำบากให้ถึงที่สุดถึงจะพบกับความสบาย คิดถึงผู้เป็นพ่อแม่เพื่อเป็นกำลังใจในการเรียน การดูตัวอย่างรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ พยามทำใจให้ยอมรับในทุกเรื่องทำทุกอย่างเต็มที่ สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิทยาลัยอาจารย์และเพื่อนๆ ด้วยวิธีการจัดกิจกรรมอบรมที่เสริมสร้างทำให้รู้สึกมีความอดทนเข้มแข็ง กิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องให้เป็นที่ปรึกษาของกันได้เช่น กิจการปลูกฝังความรักสถาบัน กิจการจิตอาสาช่วยเหลือสังคมเพื่อให้กิจกรรมนั้นผ่อนคลายจากความเครียด ส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในการเป็นนักเรียนพยาบาลกองทัพบกเช่นการออกงานแสดงถึงระเบียบวินัยโครงการกิจกรรมภายในที่สร้างความสามัคคีกิจกรรมวันพุธอนุสาวรีย์โครงการตัวอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอนการแข่งขันเกี่ยวกับทักษะวิชาการ

ศิริรัตน์สุดใจ (2557) *เรื่อง แนวทางการเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหารเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน* ที่มีเนื้อหาในเรื่องของการถ่ายทอดวิชาทหารนำไปสู่การเป็นนักเรียนเตรียมทหาร เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ และทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเตรียมทหาร เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผลการวิจัยพบว่าครูโรงเรียนเตรียมทหารให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้โดยองค์กรจะมีการกระตุ้นผู้เรียนด้วยวิธีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน สนับสนุนและพัฒนาการด้านการใช้ทรัพยากรสำหรับการเรียนโดยพบว่าตำราเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการใช้สื่อสารด้านการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการสัมฤทธิ์ผลมากที่สุดเป็นเพราะการสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้มากกว่าการฟังครูสอนเพียงอย่างเดียว และโรงเรียนเตรียมทหารมีความมุ่งมั่นที่จะผลิตนักเรียนเตรียมทหารให้มีมาตรฐานทางวิชาชีพเพื่อตอบสนองต่อสภาวะทางสังคมไทยและสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยคุณธรรมจริยธรรมและอย่างมีพัฒนาศักยภาพ ครูจึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมโดยครูจัดการเรียนการสอนให้บุคคลมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของชุมชนและสังคมและพัฒนาผู้เรียนอย่างมีแบบแผนโดยวิธีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและรายวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการคิดวิจารณญาณ การคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดให้มีส่วนร่วมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนรวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผล และด้วยความที่ผู้เรียนอาจเป็นบุคคลที่มาจากหลายท้องถิ่นทั่วประเทศรวมถึงครูผู้สอน ดังนั้นครูจึงให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในด้านความเป็นตัวตนของสมาชิกในองค์กรให้เกิดความภาคภูมิใจในองค์กรกับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในองค์กร

สรุปจากงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรดังกล่าวมาข้างต้น ล้วนแล้วแต่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในองค์กรที่ประกอบไปด้วยเนื้อหาวิชาความรู้หลักสูตรเกี่ยวกับการทำงานขององค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดโดยการถ่ายทอดทางสังคมในงานวิจัยที่ทำการทบทวนมานั้นล้วนแล้วแต่เป็นการถ่ายทอดที่ประกอบไปด้วยตัวแทนในการถ่ายทอดที่สำคัญขององค์กรซึ่งเป็นบุคคลผู้มีทักษะ ความรู้

ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาหลักสูตรการทำงานในองค์กรเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรด้วยเทคนิคและกลวิธีต่างๆ ของตัวแทน ในบางงานวิจัยที่ได้ทำการทบทวน พบว่าการถ่ายทอดในช่วงที่บุคคลยังอยู่ในช่วงก่อนเข้าสู่การประกอบอาชีพในองค์กร เช่นการเป็นนักเรียนพยาบาล ในงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจก่อนและหลังเข้ามาเรียนของนักเรียนวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบกที่พบว่าบุคคลมีแรงจูงใจในการพยายามศึกษาตั้งใจเรียนเพื่อก้าวไปสู่การประกอบวิชาชีพพยาบาลในกองทัพบก ซึ่งสามารถนำมาเทียบเคียงในการศึกษาของผู้วิจัยได้ว่า การที่บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพเคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมานั้น ภายหลังจากที่จบหลักสูตรการฝึกแล้วตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารอาจเป็นเพราะว่าได้รับการถ่ายทอดจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเหมือนดังเช่นข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวทั้งหมดหรือไม่อย่างไร

3. ข้อมูลสนับสนุนที่ได้จากการสำรวจสนามวิจัยเบื้องต้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ข้อสังเกตว่าการที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นเพศหญิงตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้น อาจเป็นไปได้ที่มาจากความคาดหวังที่จะผลักดันตนเองให้ก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพ จะเห็นได้จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสนทนากับบุคคลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง2รายจึงทำให้ผู้วิจัยได้พบคำตอบที่สะท้อนในประเด็นแรงจูงใจในการเข้ามาเรียนวิชาทหาร โดยนักศึกษาวิชาทหารหญิงดังกล่าวให้เหตุผลที่ตัดสินใจเข้ามาเรียนวิชาทหาร ดังบทสนทนาที่ปรากฏคำพูดของนักศึกษาวิชาทหารหญิงรายแรกกล่าวว่า*“อยากให้มีร่างกายแข็งแรงและก็เป็นคนมีระเบียบค่ะและเมื่อจบไปแล้วอยากมีหน้าที่การงานที่ดี”* และนักศึกษาวิชาทหารหญิงอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า *“ก็มันสอนกฎระเบียบให้กับเรานะค่ะ และก็อีกอย่างหนูก็อยากเป็นทหารอยู่แล้วด้วย”* ซึ่งจากข้อความที่กลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงกล่าวมานั้นเป็นข้อความที่สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลมีการตัดสินใจเรียนวิชาทหารภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกัน โดยนักศึกษาวิชาทหารหญิงรายแรกตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกร่างกายที่แข็งแรง มีความเป็นระเบียบวินัยโดยคาดหวังพัฒนาตนเองให้มีโอกาสก้าวไปสู่การประกอบอาชีพการงานที่ดีแต่ก็ไม่ได้คาดหวังที่จะประกอบวิชาชีพทหารไปในทิศทางเดียว ในขณะที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงรายที่สองตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการที่จะใช้เป็นสิ่งผลักดันให้ตนเองก้าวไปสู่การเป็นทหารอาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารภายใต้เงื่อนไขของแรงจูงใจที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในช่วงที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สนามวิจัยเพื่อสำรวจความเป็นไปได้ในการเก็บข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยก็ได้มีโอกาสการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารก็พบว่าช่วงที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงได้เข้ามาเรียนแล้วจะต้องผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในสถานศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นกระบวนการที่บุคคลต้องเรียนรู้ อุดมการณ์ วัฒนธรรมทางทหาร เนื้อหาหลักสูตรวิชาทหารทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สเมลเซอร์ (Smelser. 1998: 197 -217)ที่กล่าวว่า *“กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเป็นกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากตัวแทนซึ่งเป็นพ่อแม่ ครูเพื่อน และตัวแทนอื่นๆปลูกฝังให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ทักษะและเจตคติที่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคมของตนจนเกิดการพัฒนา*

บุคลิกภาพของตนเองและกลายเป็นสมาชิกของวัฒนธรรมทางสังคมที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด" ซึ่งในการเป็นนักศึกษาวิชาทหารเมื่อเข้ามาเรียนจะต้องผ่านกระบวนการดังกล่าวเช่นเดียวกัน กล่าวคือเมื่อกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้เข้ามาสู่กระบวนการถ่ายทอดแล้วบุคคลจะได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารจากครูฝึกวิชาทหารอันเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด และจะมีสถานภาพเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงซึ่งเปรียบเสมือนการที่บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้กลายมาเป็นสมาชิกของสถาบันทางทหารและเกิดคุณลักษณะทางทหารบางประการขึ้นกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงภายหลังจากได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทน อาทิ ความมีระเบียบวินัย ซึ่งจะเห็นได้จากบทสนทนาที่ผู้วัยได้สนทนากับครูฝึกวิชาทหารท่านหนึ่งที่กล่าวว่า*"ผมพูดตามตรงนะฝึกผู้หญิงดีกว่าผู้ชาย อย่างผู้หญิงปี 2 เนี่ยเรื่องการนับหรือการเดินแถวผู้หญิงจะกินหมดแทบทุกชั้นปี ไม่ว่าเรื่องการตอบเวลาถามผู้หญิงกินหมดยิ่งผู้หญิงปี 5 ที่มาผลัดที่แล้ว เดินเป็นแถวดีนะยิ่งกว่าทหารอีก ครูฝึกนี่งงเลย นับเสียงดัง เดินสวย"* ซึ่งจากข้อความแสดงให้เห็นว่าตัวแทนมีกลวิธีในการถ่ายทอดที่ทำให้นักศึกษาวิชาทหารเกิดคุณลักษณะทางทหารขึ้นได้จริงและทำได้ดีกว่านักศึกษาวิชาทหารชายคุณลักษณะบางประการที่ตัวแทนถ่ายทอด ในขณะที่ตัวแทนอีกท่านหนึ่งกล่าวว่า *"ในการถ่ายทอดวิชาทหารให้ผู้หญิงเราคาดหวังให้พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพบก เราอยากได้พยาบาลในยามศึกยามสงคราม เหมือนเป็นฝ่ายสนับสนุนในการช่วยรบ งานบรรเทาสาธารณภัย"* จากข้อความจะเห็นได้ว่าการที่ตัวแทนถ่ายทอดวิชาทหารให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงก็เพื่อต้องการที่จะให้บุคคลได้มีความรู้ในเรื่องของการเป็นฝ่ายสนับสนุนการช่วยรบในยามสงครามที่บุคคลสามารถที่จะมีความรู้ทางด้านการปฐมพยาบาลและงานบรรเทาสาธารณะภัยเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นในสนามรบสอดคล้องกับในบริบทของสังคม ณ ปัจจุบันที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงเข้าร่วมโครงการ รด จิตอาสาเพื่อบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมซึ่งแสดงให้เห็นว่าถึงแม้เพศหญิงจะมีสรีระร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวยต่อความอดทนในการฝึกวิชาทหารด้านยุทธวิธีการสู้รบได้ดีดังนักศึกษาวิชาทหารแต่นักศึกษาวิชาทหารก็มีคุณลักษณะทางทหารบางประการที่ดีกว่าและเท่าเทียมกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เช่น ความมีระเบียบวินัย การปฐมพยาบาล การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นตอบกับวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดวิชาทหารขององค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด ที่คาดหวังจะให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะทางทหาร ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงให้มีคุณลักษณะทางทหารดังกล่าวนั้นองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดมีกลวิธีในการถ่ายทอดอย่างไร หลักสูตรเนื้อหาวิชาทหารที่องค์กรผู้เป็นตัวแทนใช้ในการถ่ายทอดให้นักศึกษาวิชาทหารมีคุณลักษณะทางทหารนั้นมีเนื้อหาวิชาอะไรบ้าง ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดกับนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นเป็นอย่างไร

ดังนั้นจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมองค์ความรู้งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนและกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนี้ผู้วิจัยจึงพบว่ายังไม่มีงานวิจัยที่ทำการศึกษาในเรื่องแรงจูงใจและการถ่ายทอดทางสังคมในทั้งสองประเด็นร่วมกันประกอบกับการที่ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเบื้องต้นที่พบว่ากลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่มีหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนนั้นส่วนมากเคยผ่าน

ประสบการณ์ฝึกวิชาทหารในอดีตมาก่อนจึงทำให้ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารนั้นประกอบด้วยเงื่อนไขของแรงจูงใจอะไรบ้างที่ทำให้เกิดการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร และเพื่อเป็นการหาข้อค้นพบจากสิ่งที่ผู้วิจัยได้มีการตั้งสมมติฐานเบื้องต้นว่ากระบวนการถ่ายทอดเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่ หากวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดขององค์กรผู้เป็นตัวแทนต้องการจะถ่ายทอดโดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิงมีคุณลักษณะทางทหารตามที่ต้องการและองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารนั้นมีกลวิธีในการถ่ายอย่างไรตั้งแต่การกลวีในการถ่ายทอดประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงมาสมัคร โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบบกรณีศึกษา Case Study ที่ใช้รูปแบบการศึกษา Instrumental cases เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนกับสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาได้อย่างครบถ้วนทุกประเด็นดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทบทวนแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study)ในรายละเอียดหัวข้อถัดไปส่วนที่ 6 ดังนี้

ส่วนที่ 6 การศึกษาเฉพาะกรณี (Case study)

ยิน (Yin. 2003: 3) ให้ความหมาย การวิจัยแบบกรณีศึกษาว่าเป็นวิธีการหาความรู้เชิงประจักษ์วิธีหนึ่ง โดยศึกษาจากปรากฏการณ์ในบริบทสภาพแวดล้อม สถานที่และเวลาในการศึกษาที่เป็นจริง เป็นวิธีการมุ่งเน้นดำเนินการสืบค้นและตรวจสอบหาข้อมูลสิ่งใดสิ่งหนึ่งและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคสมัยนั้นโดยนักวิจัยก็มีความสนใจใคร่รู้ที่จะศึกษาหาความจริงเกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้นอย่างไม่ได้แยกปรากฏการณ์ที่จะศึกษาดังกล่าวออกจากบริบทสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงด้วยกระบวนการสืบค้นหา ข้อเท็จจริงอย่างมีระเบียบแบบแผนในการศึกษา เป็นวีการศึกษาที่มีความแตกต่างในลักษณะตรงกันข้ามกับการวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการที่นักวิจัยจะเป็นผู้ควบคุมหรือแยกปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัยออกจากสภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกเพื่อป้องกันไม่ให้สภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกดังกล่าวเข้ามามีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์หรือสิ่งที่ต้องการจะศึกษา

องอาจ นัยพัฒน์ (2554) กล่าวว่าการศึกษาเฉพาะกรณี (case Study) หรือกรณีศึกษาเป็นกระบวนการและผลผลิตของการสืบค้นหาความรู้ความจริงอย่างละเอียดลุ่มลึกเกี่ยวกับกรณีหรือปรากฏการณ์บางอย่างที่สนใจซึ่งเกิดขึ้นภายในบริบทหรือระบบที่มีขอบเขตเฉพาะเจาะจง ปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาอาจเป็นบุคคลกลุ่มบุคคลโครงการชุมชนหรือองค์กรเฉพาะรายใดรายหนึ่งหรือหลายรายก็ได้ที่นักวิจัยเลือกมาศึกษา ผลของการนำข้อมูลหลักฐานในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการวิจัยที่ต้องการสืบเสาะหาความรู้ความจริงจากกรณีศึกษามาวิเคราะห์และตีความหมายอย่างละเอียดเข้มข้นโดยมุ่งศึกษาหรือเรียนรู้กรณีเฉพาะที่นักวิจัยมีความสนใจเป็นพิเศษ และเน้นทำความเข้าใจปรากฏการณ์ใดๆ ที่เป็นข้อสงสัยหาคำตอบโดย การศึกษาเฉพาะกรณีจะดำเนินการภายใต้ สภาวการณ์จริง ให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์โดยตรงแก่นักปฏิบัติสำหรับนำไปใช้พัฒนา

คุณภาพการดำเนินงานขององค์กรใดองค์กรหนึ่งและเป็นประโยชน์โดยอ้อมแกนักวิชาการสำหรับนำไปใช้ทำวิจัยในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวางลุ่มลึกต่อไป (สถาบันวิจัยพฤติกรรมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 32)

สรุปแล้วการศึกษาแบบกรณีเป็นการศึกษาทำความเข้าใจปรากฏการณ์บุคคลกลุ่มบุคคล โครงการเหตุการณ์ชุมชนหรือองค์การเฉพาะรายใดรายหนึ่งหรือหลายราย โดยมีวิธีการศึกษาในขอบเขตที่ชัดเจนภายใต้สภาพการณ์จริง ผ่านการวิเคราะห์ตีความมีความสมบูรณ์ในเนื้อหาเวลาสถานที่และสิ่งที่ถูกศึกษาจะต้องมีลักษณะเจาะจงมีขอบเขตชัดเจนและสมบูรณ์ในตัวเพื่อประโยชนในการตอบสนองสิ่งที่ผู้วิจัยศึกษาและประโยชน์ต่อผู้อื่น ประโยชน์ต่อการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการดำเนินงานขององค์กรใดองค์กรหนึ่ง และเป็นประโยชน์โดยอ้อมแกนักวิชาการผู้วิจัยต้องการศึกษา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในลักษณะกระบวนการของบุคคลหรือกรณีศึกษาที่ได้รับการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพตลอดทั้งช่วงที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารภายใต้สภาวการณ์จริงของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่กำลังศึกษาวิชาทหาร และผู้ประกอบวิชาชีพทหารในสถานศึกษาวิชาทหารอันเป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบันทางทหารที่มีหน้าที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับบุคคล ซึ่งบริบทที่ศึกษามีขอบเขตที่เฉพาะเจาะจงในวิชาชีพทหารผู้วิจัยจึงได้ทบทวนเกี่ยวกับรูปวิธีการศึกษาเฉพาะกรณีได้ดังนี้

1. การออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพ

การออกแบบการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพเป็นการออกแบบการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพเป็นการดำเนินงานในขั้นตอนเบื้องต้นต้นก่อนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการอย่างคร่าวๆ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลรวบรวมหลักฐานในการที่ศึกษาวิจัย โดยมีวิธีการขั้นตอนในการออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพดังนี้ (ฐาศุกร์ จันประเสริฐ. 2553: 55)

1) การกำหนดประเด็นคำถามในการวิจัย

การกำหนดประเด็นคำถามในการวิจัยเป็นการตั้งคำถามทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการหรือการดำเนินไปของสรรพสิ่งหรือคำถามทั่วไปเกี่ยวกับการรับรู้หรือเข้าใจสรรพสิ่งและสิ่งที่เกิดขึ้นจะต้องมีความหมายต่อผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเนื้อหาสาระของคำถามหลักแต่ละข้อที่เขียนขึ้นจะต้องเป็นลักษณะที่น่าสงสัยชวนให้มีการติดตามสืบค้นหาคำตอบ เป็นที่น่าสนใจสำหรับบุคคลหลายกลุ่ม โดยคำถามหลักไม่ควรที่จะมีมากเกินไป เพราะจะทำให้การสืบค้นหาคำตอบของคำถามการวิจัยแต่ละข้อมีระดับความรู้ลึกลดลงและอาจทำให้ยากต่อการมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลหลักฐานต่างๆสำหรับใช้ตอบประเด็นคำถามการวิจัยรวมทั้งยากต่อการบูรณาการกับผลการศึกษาวิจัย นอกจากนี้ยังต้องมีการกำหนดคำถามย่อยในการวิจัยซึ่งเป็นขั้นตอนของการนำข้อคำถามหลักของการวิจัยที่ได้มาเขียนแยกแยะให้อยู่ในรูปประเด็นคำถามการวิจัยย่อยที่มีเนื้อหาเฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรมชัดเจนมากกว่าคำถามหลักของการวิจัย การตั้งคำถามย่อยจะต้องใช้ดุลยพินิจและเหตุผลทางวิชาการตัดสินใจเลือกมาเขียนเป็นประเด็นคำถามย่อยของการวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อคำถามย่อยในประเด็นที่มีความสำคัญทางทฤษฎีหรือทางปฏิบัติ สามารถทำการศึกษาวิจัยได้ มี

ความเกี่ยวข้องกับกรณีเฉพาะที่ต้องการศึกษาวิจัย และมีความน่าสนใจทั้งในทัศนะของนักวิจัยในฐานะบุคคลภายนอกที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกรณีศึกษามาก่อนและทัศนคติของบุคคลที่อยู่ภายในขอบเขตของกรณีเฉพาะหรือมีความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาโดยตรง จากนั้นปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามย่อยของการวิจัยในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นคำถามย่อยของการวิจัยอาจได้รับการแก้ไขปรับปรุงหรือเปลี่ยนใหม่ในระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูลหลักในสนามการวิจัยโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในแง่ของการปฏิบัติได้จริงความสลับซับซ้อน การทำนายความคิดการดึงดูดความสนใจของนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งความสอดคล้องกลมกลืนกับบริบทของการวิจัย

สรุปการกำหนดประเด็นคำถามในการวิจัยเป็นการตั้งคำถามของการวิจัยไว้ล่วงหน้าก่อนลงปฏิบัติเก็บข้อมูลจริง โดยคำถามที่จะศึกษาวิจัยนั้นจะต้องเป็นคำถามที่มีความน่าสนใจในมุมมองของกลุ่มบุคคลทุกกลุ่มเป็นคำถามที่นาทำการวิจัยเพื่อสืบหาข้อมูลหาคำตอบ โดยคำถามหลักจะต้องไม่เป็นข้อคำถามที่มีมากเกินไปและจะต้องนำไปสู่การกำหนดของคำถามย่อยที่มีเนื้อหาเฉพาะเจาะจงอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนมากกว่าประเด็นคำถามหลัก ทั้งนี้การตั้งคำถามจะต้องเป็นคำถามที่มาจากแนวคิดทฤษฎีสามารถทำการศึกษาวิจัยได้มีความเกี่ยวข้องกับกรณีศึกษาโดยเฉพาะ ซึ่งการตั้งคำถามย่อยในการวิจัยนั้นสามารถปรับเปลี่ยนไปได้ตลอดตามความเหมาะสมของนักวิจัยในระหว่างทำการเก็บข้อมูลให้เป็นไปตามความสอดคล้องในบริบทของการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีวิธีการตั้งข้อคำถามการวิจัยจากวัตถุประสงค์และชื่อเรื่องในงานวิจัยโดยมีการตั้งคำถามย่อยจากการเทียบเคียงแนวคิดทฤษฎีพร้อมกับปรับข้อคำถามไปตามข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อยู่เสมอในระหว่างการลงสนามวิจัยเพื่อทำการเก็บข้อมูล

2) รูปแบบในการเลือกกรณีศึกษา

ชาย โพธิสิตา (2549) กล่าวว่า การเลือกกรณีเพื่อนำมาศึกษานั้นผู้วิจัยสามารถที่จะใช้เกณฑ์ในการเลือกรูปแบบการศึกษากรณีตามความสนใจของนักวิจัยหรือจุดมุ่งหมายในการศึกษาได้ โดยรูปแบบของการศึกษาเฉพาะกรณีแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้ (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 33-34; อ้างอิงจาก องอาจ นัยพัฒน์. 2548; ชาย โพธิสิตา. 2549)

2.1) การศึกษาเฉพาะกรณีแบบ Intrinsic Case เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีแบบเน้นสาระภายใน กล่าวคือกรณีที่เลือกมาศึกษาเพื่อค้นหาความรู้ความจริงเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของกรณีเฉพาะหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นหลัก และเป็นกรณีศึกษาที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากรณีนั้นด้วยความสนใจอยากรู้อยากทำความเข้าใจอยากเปิดเผยรายละเอียดของกรณีนั้นโดยไม่มีจุดประสงค์อย่างอื่น

2.2) การศึกษาเฉพาะกรณีแบบ Instrumental Case เป็นการศึกษาแบบเน้นสาระภายนอก กล่าวคือ เป็นกรณีที่ใช้เพื่อสนับสนุนข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเพื่อเสนอข้อโต้แย้งต่อข้อสรุปอย่างใดอย่างหนึ่งของนักวิจัยเช่น แสดงตัวอย่างเพื่อสนับสนุนข้อสรุปของเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอหรือข้อโต้แย้งของเรื่องที่กำลังนำเสนออยู่ในขนาดนั้นหรือแสดงตัวอย่าง

2.3) การศึกษาเฉพาะกรณีแบบรวมกลุ่ม Collective Case เป็น เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีแบบเน้นสาระภายนอกมากกว่าการศึกษาเฉพาะกรณีแบบเน้นสาระภายในซึ่ง

บางครั้งนักวิจัยเลือกที่จะศึกษาเฉพาะกรณีแบบเน้นสาระภายนอกหลายหลายรายเพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งที่ต้องการแสดงนั้นมีความชัดเจนและเพื่อความมั่นใจในข้อสรุปที่ได้ สามารถใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนหรือสร้างข้อเสนอเพื่อโต้แย้งเรื่องเดียวกันให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้มากขึ้นเนื่องจากมีกรณียืนยันข้อมูลเชิงประจักษ์หลายกรณี

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรณีศึกษาแบบ instrumental cases เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนหาข้อสรุป หรือข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในประเด็นแรงจูงใจในฐานะเป็นเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและการการประกอบวิชาชีพทหาร ประเด็นการถ่ายทอดทางสังคมและผลจากการถ่ายทอดทางสังคม โดยศึกษากับกลุ่มกรณีที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพของ ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร เพียงแห่งเดียวเท่านั้น เพื่อใช้กลุ่มกรณีศึกษาเป็นตัวอย่างในการนำเสนอในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา

3) หลักการกำหนดกรณีที่จะศึกษา

เมื่อผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยของตนเองได้อย่างชัดเจนแล้วผู้วิจัยต้องทำการค้นคว้าศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษาอย่างละเอียดเพื่อให้มีความเข้าใจต่อประเด็นดังกล่าวอย่างท่องแท้จึงจะทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดหน่วย หรือกรณีที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการศึกษานั้นได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ Information-rich cases ดังนั้นหน่วยหรือกรณีที่จะศึกษานั้นจึงจะมีความหมายต่อจุดมุ่งหมายในการวิจัยเป็นการสนับสนุนและท้าทายแนวความคิดซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านกรณีศึกษา นำไปสู่ข้อสรุปจากการศึกษาที่มีคุณค่าทางวิชาการและทางปฏิบัติด้วยเหตุนี้จึงเรียกการเลือกตัวอย่างแบบนี้ว่าการเลือกโดยยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก (Purposive sampling) (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 34; อ้างอิงจาก ชาย โพธิสิตา. 2549)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างจากกรณีศึกษาแบบ Purposive sampling โดยให้ความสำคัญกับการเลือกกลุ่มกรณีศึกษาที่เป็นกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิง และกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านการฝึกวิชาทหารมาในอดีตและเป็นกลุ่มทหารหญิงอาชีพที่รับบทบาทหน้าที่ในการทำงานเป็นครูฝึกวิชาทหาร ณ ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร เท่านั้นและเป็นกลุ่มที่สามารถให้ข้อมูลได้มากที่สุดอย่างครอบคลุมทุกประเด็นที่จะศึกษาตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

4) รูปแบบการนำเสนอ

ชาย โพธิสิตา (2548: 156-157; อ้างอิงจาก Yin. 1993)ได้กล่าวว่า การวิจัยแบบกรณีศึกษามี 3 รูปแบบและในแต่ละรูปแบบและในแต่ละรูปแบบนักวิจัยจะเลือกกรณีศึกษามาเพียงกรณีเดียวหรือหลายกรณีก็ได้ประกอบด้วย

4.1) ศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive) มุ่งแสดงรายละเอียดพร้อมทั้งบริบทอย่างสมบูรณ์ของปรากฏการณ์ที่จะศึกษาด้วยวิธีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะบรรยายพรรณนาไม่เน้นการวิเคราะห์

4.2) ศึกษาแบบมุ่งการค้นหา (Exploratory) เป็นการศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลนำร่องเพื่อหานิยามสำหรับมโนทัศน์ที่ยังไม่ชัดเจนหรือเพื่อสร้างสมมุติฐานสำหรับการวิจัยเชิงสำรวจที่จะตามมาภายหลัง เป็นการค้นหาว่าประเด็นปัญหาที่แท้จริงของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือเพื่อการศึกษาให้ลึกลงไปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อหาข้อค้นพบที่ได้ชั่วคราวและรอการวิเคราะห์เจาะลึกมายืนยัน

4.3) ศึกษาแบบมุ่งหาคำอธิบาย (Explanatory) เป็นการศึกษาในรูปแบบเลือกกรณีศึกษาจากคนรู้จักหรือคุ้นเคยอยู่บ้างแล้วไม่มากก็น้อย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อที่จะเปิดเผยทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์หรือสิ่งที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษาและหาคำอธิบายให้สิ่งที่เลือกมาศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การศึกษาแบบเชิงพรรณนา(Descriptive) โดยเน้นการบรรยายแบบมุ่งหาคำอธิบายไปพร้อมๆกันเพื่อศึกษาทำความเข้าใจแรงจูงใจในฐานะเป็นเงื่อนไขสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารพร้อมแสดงรายละเอียดบริบทต่างๆในสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงที่กลุ่มกรณีศึกษากำลังเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยในประเด็นของกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในการเรียนวิชาทหารและตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยได้อย่างครอบคลุมทุกข้อที่จะศึกษาสามารถนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาได้อย่างครอบคลุมทุกประเด็น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยที่สำคัญของงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ตัวผู้วิจัยเองที่จะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือวิจัยที่ดีผู้วิจัยต้องพยามทำตัวให้เป็นกลางที่มีความเข้าใจในส่วนลึกของประชากรที่ศึกษาโดยการถนัดความเชื่อหรือระบบคิดเดิมของผู้วิจัยออกให้หมดสิ้นเพื่อรับรู้ความเชื่อระบบคิดและความหมายที่เป็นของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลและใช้ความรู้สึกนึกคิดนั้นอธิบาย (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 34; อ้างอิงจาก สุภางค์ จันทวานิช. 2554)นักการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการวิจัยที่จะสามารถเก็บข้อมูลโดยพักวางประสบการณ์เดิมของตนอันเนื่องมาจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์โดยตรงในการฝึกวิชาทหารซึ่งผู้วิจัยเคยผ่านการเป็นเจ้าของประสบการณ์มาก่อนและจะไม่นำประสบการณ์จากความคิดเดิมมาอธิบายร่วมกับสิ่งที่จะศึกษา แต่จะวางตัวเป็นกลางโดยปรับเปลี่ยนความคิดว่าตนเองไม่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อนเพื่อป้องกันการเกิดความอคติในการเปิดรับข้อมูลที่ได้จากกรณีศึกษานำไปสู่การทำความเข้าใจและอธิบายตามความรู้สึกจริงในช่วงเวลาที่ลงสนามวิจัยเก็บข้อมูลกับกลุ่มกรณีศึกษา

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาเฉพาะกรณีเชิงคุณภาพมีหลายวิธี เช่น การเก็บรวบรวมจากเอกสารข้อมูลเกี่ยวข้อง บันทึกเหตุการณ์ สถานการณ์ สถิติ การสัมภาษณ์ การเจาะลึก การสังเกตเป็นต้น ซึ่งแต่ละเทคนิคจะต้องมีความเหมาะสมตามความมุ่งหมายหลักของการวิจัย (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 34; อ้างจาก Yin. 1993)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธีประกอบด้วย การเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และเนื่องจากการวิจัยศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องมีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเช่นเอกสารตำราเรียนของนักศึกษาวิชาทหาร ข้อมูลสาระสนเทศต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอด ซึ่งเทคนิคในการเก็บรวบรวมดังกล่าวนี้มีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักในการศึกษาของผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถกระทำได้ทันทีที่เก็บข้อมูลหลักฐานจากแหล่งต่างๆมาได้จำนวนหนึ่งแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ข้อมูลในระยะแรกนี้จะเป็นตัวบอกทิศทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะต่อไปและเป็นผลนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงหรือกำหนดประเด็นคำถามย่อยของการวิจัยขึ้นใหม่ ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปด้วยกัน (ฐาศุกร์ จันประเสริฐ. 2553: 57) โดยองค์ประกอบหลักที่สำคัญในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบไปด้วยการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ประการดังนี้ (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 36; อ้างจาก ชายโพธิสิตา . 2549)

1) การจัดระเบียบข้อมูล (Data organizing) เป็นกระบวนการจัดการด้วยกรรมวิธีต่างๆเพื่อทำให้ข้อมูลเป็นระเบียบทั้งในทางกายภาพและในทางเนื้อหา พร้อมที่จะแสดงและนำเสนออย่างเป็นระบบ

2) การแสดงข้อมูล (Data display) เป็นกระบวนการนำเสนอข้อมูล ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการพรรณนา อันเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่จัดระเบียบแล้วเข้าด้วยกันตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อบอกเรื่องราวของสิ่งที่ศึกษาตามความหมายที่ข้อมูลนั้นได้ทำการจัดระเบียบไว้ดีแล้ว

3) การหาข้อสรุปการตีความและการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion, interpretation and verification) เป็นกระบวนการหาข้อสรุปและการตีความหมายของผลหรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูลรวมถึงการตรวจสอบว่าข้อสรุปและความหมายที่ได้นั้นมีความถูกต้องตรงประเด็นน่าเชื่อถือได้เพียงใดข้อสรุปและสิ่งที่ตีความออกมานั้นอาจจะอยู่ในรูปของคำอธิบายกรอบแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิเคราะห์นั้น

องค์ประกอบทั้ง 3 ข้อในการวิเคราะห์ดังกล่าว ควรดำเนินไปพร้อมกับการเก็บข้อมูลและมักจะเสร็จสิ้นเมื่อได้จัดทำรายงานผลการวิจัยเรียบร้อย ดังนั้นจึงเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและการทำซ้ำกลับไปมา (สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2557: 36)

5.การตรวจสอบความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล

เป็นการตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิเคราะห์ข้อมูลอาจทำได้โดยการเชื่อมโยงสามเส้าจากการอาศัยแหล่งข้อมูลหลักฐานหลายแหล่ง(Data Triangulation)การเก็บ

รวบรวมข้อมูลหลายวิธี(Methodological Triangulation) การใช้นักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล (Investigator triangulation) หลายคนควบคู่ไปกับการให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลและการตรวจสอบร่องรอย (องอาจ นัยพัฒน์, 2548 อ้างอิงจาก Lincoln; & Guba,1985; Bogdan; & Biklen, 2003)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้าประกอบด้วย 1) การเก็บข้อมูลจากหลายแหล่งเช่น ข้อมูลประวัติของกลุ่มกรณีศึกษา เอกสารตำราระเบียบการในการเปิดรับสมัครและตารางการเรียนการสอนวิชาทหาร 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีด้วยวิธีการสัมภาษณ์ในเชิงลึก การสังเกต 3) การใช้นักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลหลายคน โดยการเปลี่ยนนักวิจัยผู้ทำการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 7 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาวิชาทหารและการถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงโดยมุ่งทำความเข้าใจและให้ความสำคัญต่อแรงจูงใจในการสมัครเข้าเรียนวิชาทหารของเพศหญิงและการถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหาร จากเสียงสะท้อนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งในมุมมองของผู้ถูกถ่ายทอดและผู้ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารในเรื่องของแรงจูงใจและการถ่ายทอดต่อนักศึกษาวิชาทหารหญิงและครูผู้ฝึก ผ่านการรับรู้ และตีความ รูปแบบและปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการสมัครเรียนวิชาทหาร และศึกษากระบวนการที่นักศึกษาถูกถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารในระหว่างที่ฝึกหลักสูตรวิชาทหาร เพื่อนำมาอธิบายในประเด็นของผลจากการได้รับการถ่ายทอดทำให้นักศึกษาวิชาทหารมีความยึดมั่นผูกพันธุ์ต่อองค์กรทหารโดยการประกอบวิชาชีพทหารต่อไปหรือไม่ และเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะทางทหารหรือไม่ ทั้งนี้ในการศึกษาผู้วิจัยได้ทำการวิจัยจากมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ประกอบด้วยนักศึกษาวิชาทหารหญิงและครูผู้ฝึกวิชาทหาร รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ไม่ว่าจะเป็น ครูผู้กำกับนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อน ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักศึกษาวิชาทหารและครูผู้ฝึกวิชาทหาร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและครอบคลุมในการตอบปัญหาการวิจัยทุกประเด็น จากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่กล่าวมาสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

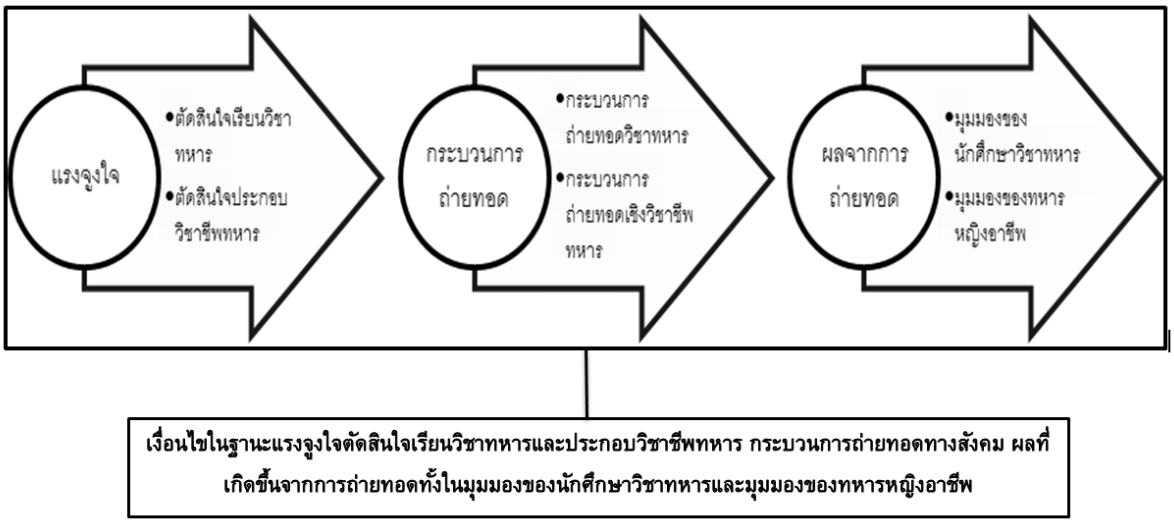

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) โดยผู้วิจัยจะศึกการศึกษาเฉพาะกรณีแบบ Instrumental Case เพื่อแสดงสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประเด็นผ่านกรณีศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม เป็นข้อมูลสนับสนุนและสร้างข้อสรุปในประเด็นที่ต้องการจะศึกษาได้อย่างอย่างละเอียดครบทุกประเด็นทั้งเกี่ยวกับปรากฏการณในบริบทและขอบเขตเฉพาะเจาะจงที่มีขอบเขตด้านเนื้อหาเวลาสถานที่ บุคคลเหตุการณ์ปรากฏการณ์ซึ่งผู้วิจัยอาศัยการศึกษานี้เพื่อทำความเข้าใจและมุ่งแสดงรายละเอียดพร้อมทั้งบริบทอย่างสมบูรณ์ของกรณีที่เลือกมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารและกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงจนไปสู่การเป็นทหารหญิงโดยผู้วิจัยจะทำความเข้าใจในรายละเอียดที่จะศึกษา 3 ประเด็น ประกอบด้วย ประเด็นที่ 1 เป็นการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงและแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารวิชาชีพทหารของกลุ่มทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน ประเด็นที่ 2 เป็นการศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมโดยศึกษากระบวนการถ่ายทอดช่วงที่กรณีศึกษาเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและช่วงที่กรณีศึกษาเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพทหาร ประเด็นที่ 3 เป็นการศึกษาผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหารโดยศึกษาทั้งในมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารและมุมมองของทหารหญิงอาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพทหารการฝึกวิชาทหารกับนักศึกษาวิชาทหารหญิง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งแสดงรายละเอียดในเรื่องของแรงจูงใจในฐานะที่เป็นเงื่อนไขให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหาร และแรงจูงที่เป็นเงื่อนไขให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารโดยศึกษาทั้งในมุมมองของกลุ่มกรณีศึกษาที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง และมุมมองของผู้ที่ประกอบวิชาชีพทหารที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อน การศึกษานั้นจะเป็นการศึกษาสภาพทางจิตของกรณีศึกษา เช่นความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจที่มีต่อการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหารผ่านการตีความจากผู้วิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำข้อค้นพบที่ได้มาพัฒนาในเรื่องของกลวิธีการประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้บุคคลเพศหญิงเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการศึกษาปรากฏการณ์เชิงพฤติกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในประเด็นของการศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมอันจะเป็นประโยชน์ในการนำข้อค้นพบที่ได้มาพัฒนาในเรื่องของกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารเพื่อจูงใจให้บุคคลเกิดการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยมองเห็นว่างานวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการแสวงหาความรู้ความจริงทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมมนุษย์ทั้งในด้านความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยมของบุคคลและสังคมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติสามารถค้นพบคำตอบเกี่ยวกับสาเหตุความเป็นมาและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆได้ ทั้งขั้นตอนของ

การเกี่ยวข้องช่วงเวลาของการเกี่ยวข้องจนเกิดเป็นกระบวนการและสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการดังกล่าวได้ จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่ผู้วิจัยจะนำวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพดังที่กล่าวมานี้ใช้ในการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร โดยได้มาซึ่งข้อมูลอย่างละเอียดครอบคลุมทุกเนื้อหาสามารถอธิบายตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ทุกประเด็นด้วยวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. สนามวิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล

1. สนามวิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive sampling) กลุ่มกรณีศึกษาผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นทหารหญิงอาชีพผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ฝึกวิชาทหารเท่านั้น โดยเลือกสนามวิจัยที่จะศึกษาในโรงเรียนศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเป็นแหล่งของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญของทุกกลุ่มกรณีศึกษา และเพื่อให้ได้ราบละเอียดข้อมูลที่ครอบคลุมทุกประเด็นที่จะศึกษา ผู้วิจัยจึงได้แบ่งคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลพร้อมทั้งเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเยาวชนเพศหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับ ปวช.ปวส.และอุดมศึกษา โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลนี้เป็นผู้ที่กำลังศึกษาวิชาทหารอยู่ในชั้นปีที่1-3 หรือผู้ที่ผ่านการฝึกวิชาทหารในชั้นปีที่ 1-5 ณ ศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานครโดยเลือกเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีความพร้อมและสมัครใจที่จะให้ข้อมูลเพื่อให้ได้คำตอบในประเด็นของการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยอันเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารได้อย่างเป็นธรรมชาติโดยปราศจากการถูกบังคับให้เป็นผู้ตอบเพราะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนด และสามารถที่จะให้ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารทั้งในด้านของตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาที่ถ่ายทอด วิธีการถ่ายทอดและผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดวิชาทหารของบุคคลตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-5

กลุ่มที่ 2 กลุ่มทหารหญิงอาชีพในสังกัดของกองทัพบก โดยเลือกเฉพาะกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่ผ่านประสบการณ์การฝึกหลักสูตรวิชาทหารหญิง ซึ่งภายหลังกลุ่มบุคคลได้ประกอบวิชาชีพทหารในสังกัดกองทัพบก จะต้องเป็นผู้ที่ประกอบวิชาชีพทหารมาแล้วเป็นเวลา 1 ปี

เนื่องจากนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่ผ่านการฝึกวิชาทหารแล้วเข้ามาสมัครสอบเพื่อทำงานในกองทัพบกนั้นเมื่อผ่านการสอบคัดเลือกเข้าทำงานในกองทัพบกจะต้องผ่านการอบรมหรืออยู่ในระยะช่วงทดลองงานเป็นเวลาไม่น้อยกว่า6เดือนแต่ไม่เกิน1 ปีตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการพัฒนาข้าราชการที่อยู่ระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ พ.ศ. 2553 ซึ่งเมื่อผ่านการทดลองงานแล้วบุคคลจะบรรจุข้าราชการในสังกัดกองทัพบกอย่างสมบูรณ์ทั้งนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 อันเป็นผลที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายหลังจากเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหารเพื่อต้องการให้ได้มาซึ่งคำตอบเกี่ยวกับผลที่เกิดขั้นจากการที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดมีอะไรบ้าง และมีเงื่อนไขอะไรที่นำไปสู่การตัดสินใจให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากบุคคลได้ผ่านการถ่ายทอดวิชาทหารจนจบหลักสูตรชั้นปีที่ 5ทั้งนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 นี้ ยังสามารถที่จะตอบคำถามและให้ข้อมูลแทนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์โดยตรงที่จะเคยเป็นกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-5 มาก่อน แต่เนื่องจากการศึกษาในเรื่องของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารหญิงนั้น การได้มาซึ่งข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3กลุ่มในฐานะนักศึกษาวิชาทหารผู้เข้ารับการถ่ายทอดเป็นเพียงข้อมูลที่ได้จากกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นผู้เรียนเพียงมิติเดียว ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดจะต้องเป็นข้อมูลที่สะท้อนการได้มาซึ่งคำตอบในกระบวนการถ่ายทอดทั้งในมิติของกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนและกลุ่มผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด ครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารจะเป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลในประเด็นเรื่องของกระบวนการถ่ายทอดเพื่อสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้เรียนอันเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 กลุ่ม

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน (Informant)

เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ต่อกันภายในกลุ่มเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 1 เป็นกลุ่มกรณีศึกษาที่ประกอบไปด้วยกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารที่อยู่หมวดหมู่ กองร้อยเดียวกัน สังกัดสถานศึกษาเดียวกัน ส่วนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 2 เป็นกลุ่มทหารหญิงอาชีพโดยบุคคลในกลุ่มเป็นร่วมงานกัน มีความสัมพันธ์ต่อกันภายในกลุ่ม ดังนั้นการตรวจสอบข้อมูลและเพื่อเป็นการสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกกลุ่มนั้นสามารถที่จะนำมาเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนภายในกลุ่มเดียวกันโดยสามารถแบ่งคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน(Informant) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดทางสังคมได้แก่ ครูฝึกสอนวิชาทหาร เพื่อนร่วมงาน เพื่อตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ให้ได้มาซึ่งคำตอบในประเด็นของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและกระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหาร สามารถที่จะตอบได้ว่าตัวแทนถ่ายทอดเนื้อหาอะไรบ้าง ถ่ายทอดด้วยกลวิธีใด อย่างไรบ้าง

กลุ่มที่ 2 กลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักของแต่ละกลุ่ม ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้กลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนสนับสนุนได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละกลุ่มเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกัน เช่น ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาวิชาทหารอยู่กองร้อย หมวดหมู่เดียวกัน

สังกัดสถานศึกษาโรงเรียนเดียวกัน จึงมีความสัมพันธ์กันสามารถที่จะตรวจสอบยืนยันข้อมูลซึ่งกันได้เป็นอย่างดี

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะสามารถตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างละเอียดครบถ้วนทุกประเด็นและมีความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากประวัติของกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลที่ได้มาจากตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนซึ่งจะเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยตรงพร้อมกับการมีสิทธิและอำนาจที่จะเปิดเผยประวัติกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักในฐานะครูฝึกวิชาทหารนอกจากนี้ยังสามารถที่จะตรวจสอบเอกสารประวัติส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากการที่ผู้วิจัยให้บุคคลกรอกรายละเอียดประวัติบุคคลในการเข้าร่วมโครงการวิจัย อีกทั้งข้อมูลที่ได้จากการยืนยันคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน และเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาการของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล รวมไปถึงการยืนยันคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นจริงด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ของผู้วิจัยที่ได้โอกาสเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มทุกคนในช่วงที่กลุ่มบุคคลอยู่ในระหว่างการถ่ายทอด และในระหว่างการทำงาน การได้มาซึ่งการตรวจสอบคุณสมบัติของบุคคลจากข้อมูลหลายๆแหล่งดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสามารถที่จะรวบรวมกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นไปตามคุณสมบัติที่กำหนด ประกอบด้วยกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1-3 จำนวน 9 เคส เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 กลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 4-5 จำนวน 6 เคส เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยกลุ่มทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านการฝึกวิชาทหารหญิงจำนวน 5 เคส โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองที่สำคัญเป็นกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย ครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด 9 เคส และผู้มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้บังคับบัญชาการ หรือหัวหน้างาน 8 เคส

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สำคัญที่สุดคือ ตัวผู้วิจัยซึ่งต้องมีประสบการณ์และความสามารถในการเก็บข้อมูลมีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูล มีความชำนาญเข้าใจในเรื่องที่ตนจะศึกษาและมีศักยภาพเพียงพอในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้การเก็บข้อมูลได้มาอย่างระเอียดครบถ้วนทุกประเด็นที่ต้องการจะเก็บ ผู้วิจัยจึงมีการสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อให้เกิดความลื่นไหลในการสัมภาษณ์ทั้งกับผู้วิจัยและผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยแนวคำถามในการสัมภาษณ์นั้นได้มาจากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีโครงสร้างผนวกกับการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและหาสิ่งที่บกพร่องหรือสิ่งที่ขาดหายไปในงานวิจัยนั้นจะนำมาปรับเปลี่ยนข้อคำถามให้มีโครงสร้างโดยแบ่งเป็นแนวคำถามสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการสังเกตทั้งแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ข้อมูลหลายแหล่งสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้ โดยตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัย ครบถ้วนทุกประเด็นในการเก็บข้อมูลให้เป็นไปอย่างมีทิศทาง ทั้งนี้ผู้วิจัย

สามารถปรับเปลี่ยนประเด็นคำถามโดยคำนึงถึงสถานการณ์ในการสัมภาษณ์ และในระหว่างการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยวิธีการจดบันทึก อัดเทป (ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากผู้ให้ข้อมูล) ใช้การจดจำจากการรับรู้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้วิจัยโดยเน้นจดจำเฉพาะใจความที่เป็นประเด็นสำคัญ หรือที่เป็นประเด็นข้อค้นพบใหม่ๆ ในกรณีที่ผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกที่จะให้การสัมภาษณ์ในการอัดเทปพร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาวิชาทหารและครูผู้ฝึกสอน สิ่งแวดล้อม และบริบทที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยมีเครื่องมือในการวิจัยไว้ดังนี้

2.1 แนวคำถามในการสัมภาษณ์

แนวคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแรงจูงใจในฐานะเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร เป็นแนวคำถามที่สร้างจากวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร 2) กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร 3) ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอด โดยแนวคำถามได้มีรับการตรวจแก้ไขกลุ่มผู้เชี่ยวชาญประกอบไปด้วย อาจารย์ ดร.ฐาศุกร์ จันประเสริฐ รองศาสตราจารย์ อังศินันท์ อินทรกำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริสรา พึ่งโพธิ์สภ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรรธรรม และอาจารย์ ดร. สุดารัตน์ ตันติวิวัทน์ เมื่อได้รับการตรวจสอบแนวคำถามจากผู้เชี่ยวชาญแล้วจากนั้นจะทำการทดลองใช้สัมภาษณ์เบื้องต้นแล้วนำไปใช้กับการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งแนวคำถามจะเป็นแนวคำถามปลายเปิดที่สามารถให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้มีโอกาสในการตอบคำถามได้อย่างอิสระและยืดหยุ่นได้ในการตอบคำถามทำให้ผู้วิจัยสามารถเปลี่ยนข้อคำถามเปตามสถานการณ์ได้อยู่ตลอดการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งข้อคำถามตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้ รองศาสตราจารย์ อังศินันท์ อินทรกำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาจารย์ ดร.วิชุดา กิจธรรธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริสรา พึ่งโพธิ์สภ และอาจารย์ ดร. สุดารัตน์ ตันติวิวัทน์

1) ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยภูมิหลังชื่ออายุระดับชั้นปีที่เรียนวิชาทหาร สังกัดสถานศึกษา ระดับชั้นปีของสถานศึกษา

2) แนวคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนและแรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพทหาร

-ก่อนที่จะสมัครเรียนวิชาทหาร ทราบข่าวการรับสมัครมาจากไหนหรือใครเป็นผู้ชักชวนให้มาเรียน

-เพราะอะไรจึงมีความสนใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหาร

-คาดหวังอะไรบ้างจากการเรียนวิชาทหาร

3) แนวคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคมวิชาชีพทหาร

-การสอนวิชาทหารของครูฝึกผู้ถ่ายทอดวิชาทหารเป็นอย่างไร ถ่ายทอดเนื้อหาอะไรบ้าง ครูฝึกใช้วิธีการถ่ายทอดอย่างไร

-ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนวิชาทหารทั้งในส่วนการเรียนภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติภาคสนามมีอะไรบ้าง และนักศึกษามีวิธีแก้ไขอย่างไร และมีวิธีการปรับตัวอย่างไรบ้าง

-ท่านคิดว่าท่านจะได้ประโยชน์ในด้านใดบ้างจากการเรียนวิชาทหาร

-ท่านคิดว่าเนื้อหาในการเรียนดังกล่าวบุคคลหรือองค์กรใดบ้างควรเป็นผู้ถ่ายทอด และควรถ่ายทอดอย่างไร

-ท่านคิดว่าเนื้อหาในการเรียนเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

-เพราะอะไรท่านถึงเรียนวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-5 จนจบหลักสูตรและท่านก็ยังมาประกอบวิชาชีพทหารโดยทำหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหาร ณ ศูนย์การกำลังสำรองกรุงเทพมหานคร

-เพราะอะไรท่านจึงประกอบอาชีพทหาร อะไรที่ชักจูงให้ท่านมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพทหาร

-เนื้อหาที่ได้รับการถ่ายทอดจากการที่ท่านเรียนวิชาทหารมานั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ท่านได้นำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่ อย่างไร

-ใครเป็นผู้ถ่ายทอด สอนวิธีการทำงานเป็นครูฝึกวิชาทหารให้กับท่านบ้าง ถ่ายทอดเนื้อหาการทำงานอะไรบ้าง และมีวิธีการถ่ายทอดอย่างไร

4) แนวคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นในเรื่องของผลของการถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารจากมุมมองของครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร

-ในความคิดของครูมองว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารเพราะอะไร

-คุณครูมีขั้นตอนวิธีการในการถ่ายทอดวิชาทหารหรือการฝึกวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงอย่างไรสอนวิชาอะไรบ้าง

-การจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไรตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหารหญิงตลอดจนเข้าเรียน

-ความสัมพันธ์กับเพื่อนครูและนักศึกษาวิชาทหารเป็นอย่างไร

-พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นอย่างไร

-ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนและครูมีวิธีแก้ไขอย่างไรใครมีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหานี้บ้าง

-ครูฝึกมีความคาดหวังในการถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารอย่างไรบ้างต่อนักศึกษาวิชาทหารหญิงต้องการให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นอย่างไร

-ครูมีวิธีการปฏิบัติกับนักศึกษาวิชาทหารอย่างไร หากนักศึกษาไม่ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย จงยกตัวอย่างและอธิบาย

-การถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นครูฝึกคิดว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไรต่อสถาบันทางทหาร หรือเกิดประโยชน์อย่างไรต่อสังคม และประเทศชาติ

5) แนวคำถามสำหรับ ครอบครัว เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเรียน ผู้มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

-ข้อมูลทั่วไป อาทิภูมิหลังชื่ออายุตำแหน่งยศ

-มีความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักในฐานะอะไร

-ท่านคิดว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงที่ท่านรู้จักเรียนวิชาทหารด้วยเหตุผลใด เมื่อเข้ามาเรียนแล้วเค้าเกิดการเปลี่ยนแปลงตัวเองหรือไม่อย่างไร ด้านใดบ้าง เช่น เป็นผู้ที่มีความอดทนสูง

-ท่านคิดว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงที่ท่านรู้จักประกอบอาชีพทหารเพราะอะไร ทั้งที่เรียนวิชาทหารจนจบหลักสูตรแล้วยังมาประกอบอาชีพทหารอีก

จากแนวคำถามที่ผู้วิจัยกล่าวมานี้ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเองเพื่อเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลเท่านั้นทั้งนี้ผู้วิจัยจะปรับข้อคำถามตามความเหมาะสมแต่ละสถานการณ์ในการสัมภาษณ์ให้มีความยืดหยุ่นและลื่นไหลในการสัมภาษณ์มากขึ้น

2.2 แบบสังเกต

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุมทุกประเด็นที่จะศึกษาผู้วิจัยจะใช้การศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้แบบสังเกตทั้งในตอนที่สัมภาษณ์เชิงลึก และในตอนที่กำลังฝึกวิชาทหาร เป็นการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกในระหว่างการสัมภาษณ์และในระหว่างการฝึก บริบททั่วไปรอบข้างในระหว่างการฝึกและเพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบและวิเคราะห์ได้ถูกต้องครอบคลุมทุกประเด็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีแนวทางในการสังเกตดังนี้

2.2.1 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเกต

1) พฤติกรรม ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งในระหว่างการสัมภาษณ์ และการฝึก การถ่ายทอดวิชาทหาร พฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำในระหว่างการถ่ายทอดวิชาทหารของผู้ฝึกสอนและผู้ถูกถ่ายทอดทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสังเกตกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 ออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่เข้ามาสมัครเรียนและทำการทดสอบร่างกาย และระยะที่กำลังได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารจากตัวแทน เพื่อดูว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารในช่วงคัดเลือกบุคคลตัวแทนใช้กลวิธีใดในการคัดเลือกบ้าง นักศึกษาวิชาทหารมีพฤติกรรมการปรับตัวอย่างไรเมื่อเข้าสู่สนามการทดสอบสมรรถภาพ

2) ฉากและบุคคล ได้แก่ สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในระหว่างทำการคัดเลือก อุปกรณ์ที่ใช้ในการคัดเลือกทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย

3) การมีส่วนร่วม ได้แก่ สังเกตว่ากระบวนการคัดเลือกมีใครบ้างที่เข้ามามีส่วนร่วมในระหว่างที่ทำการทดสอบสมรรถภาพทางกาย

2.3 อุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล

2.3.1 สมุดจดบันทึก ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการที่ผู้วิจัยจะใช้ในการบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์และการสังเกต

2.3.2 เครื่องบันทึกเสียง เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้วิจัยที่จะต้องใช้ในการบันทึกรายละเอียดขณะทำการสัมภาษณ์ในกรณีที่ได้รับการอนุญาตให้บันทึกเสียงจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อป้องกัน การสูญหายและการตกหล่นของข้อมูลจากการที่ผู้วิจัยใช้การจดบันทึกลงสมุดอาจมีข้อมูลบางส่วนที่ผู้วิจัยจดไม่ทัน

2.3.3 กล้องถ่ายภาพ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้กล้องถ่ายภาพในการบันทึกภาพเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยจะทำการสังเกตดังที่กล่าวมาข้างต้นในเรื่องของการสังเกต เพราะเนื่องจากการใช้วิธีสังเกตด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้วิจัย อาจจะจดบันทึกไม่ละเอียดครบถ้วนในสิ่งที่เห็นอีกทั้งยังใช้เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์กับผู้อื่นในการอ้างอิงสิ่งที่ผู้วิจัยกำลังทำการวิจัยให้ผู้อื่นเชื่อถือในงานวิจัยได้

3.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อทำความเข้าใจแรงจูงใจในฐานะเป็นเงื่อนไขการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร พร้อมกับศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมทั้งในช่วงที่บุคคลเป็นนักศึกษาวิชาทหารและช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหาร รวมถึงผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดวิชาทหารทั้งจากมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงและมุมมองของทหารหญิงอาชีพ โดยการเข้าถึงข้อมูลนั้นผู้วิจัยจะพักวางประสบการณ์เดิมของตนอันเนื่องมาจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีประสบการณ์โดยตรงในการฝึกวิชาทหารซึ่งผู้วิจัยเคยผ่านการเป็นเจ้าของประสบการณ์มาก่อนและจะไม่นำประสบการณ์จากความคิดเดิมมาอธิบายร่วมกับสิ่งที่จะศึกษา แต่จะวางตัวเป็นกลางโดยปรับเปลี่ยนความคิดว่าตนเองไม่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อนเพื่อป้องกันการเกิดความอคติในการเปิดรับข้อมูลที่ได้จากกรณีศึกษานำไปสู่การทำความเข้าใจและอธิบายตามความรู้สึกจริงในช่วงเวลาที่ลงสนามวิจัยเก็บข้อมูลกับกลุ่มกรณีศึกษา จากนั้นผู้วิจัยจะสวมบทบาทเป็นทหารหญิงอาชีพโดยสมัครงานเข้าไปเป็นทหารในหน่วยงานของจิตอาสา ศูนย์การกำลังสำรองกรุงเทพ ซึ่งเป็นสถานศึกษาวิชาทหารที่ประกอบไปด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา เพื่อสร้างความไว้วางใจต่อการมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบอย่างเป็นธรรมชาติในประเด็นแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียน กระบวนการถ่ายทอด ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดทั้งในมิติของกลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง และกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาในอดีต ผู้วิจัยจึงมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธีประกอบด้วย การรวมรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และเนื่องจากการวิจัยศึกษาครั้งนี้

เป็นการศึกษากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องมีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเช่นเอกสารตำราเรียนของนักศึกษาวิชาทหาร ข้อมูลสาระสนเทศต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายทอด ซึ่งวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยมีเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนทั้ง 2 กลุ่ม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประเด็นปัญหาที่จะศึกษาทั้ง 3 ประเด็น อันได้แก่ ประเด็นที่1เป็นการสัมภาษณ์เรื่องของแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาวิชาทหารและแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร ประเด็นที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและกระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหาร ประเด็นที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ผลจากการถ่ายทอดวิชาทหารทั้งในมุมมองของกลุ่มกรณีศึกษาที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง และกลุ่มกรณีศึกษาผู้เป็นทหารหญิงอาชีพโดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการการเข้าไปสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับกลุ่มที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงโดยไม่เปิดเผยว่าตนเป็นผู้วิจัยเนื่องจากเมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวทราบว่าเป็นผู้วิจัยอาจจะมีการเตรียมคำตอบในประเด็นเรื่องของแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนไว้ล่วงหน้าและอาจได้คำตอบที่ไม่เป็นจริงจากความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในเรื่องของแรงจูงใจแต่จะเปิดเผยก็ต่อเมื่อสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นครูฝึกและผู้ผ่านการฝึกวิชาทหาร โดยมีแนวคำถามเพื่อช่วยในการได้มาซึ่งคำตอบจากการสัมภาษณ์ตรงประเด็นที่จะศึกษาทุกประเด็น แนวคำถามนั้นจะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้มีความเป็นอิสระในการตอบและการให้ข้อคิดเห็นในงานวิจัยเพิ่มเติม และจะไม่ถามคำถามชี้นำตอบ ไม่บังคับหรือทำกิริยาท่าทางแสดงความไม่พอใจในข้อคำถามที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์จะให้คำตอบ แต่ผู้วิจัยจะใช้คำถามที่เป็นคำถามทางอ้อมให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ตรงกับประเด็นที่จะศึกษาได้เช่นกันทั้งนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์และสรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ไปในระหว่างการสัมภาษณ์ด้วยเพื่อที่จะปรับเปลี่ยนข้อคำถามตามสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสมและเป็นการทบทวนคำตอบให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทราบว่าคำตอบที่ได้มานี้ทั้งผู้สัมภาษณ์และถูกสัมภาษณ์ได้ยินในคำพูดนั้นและเข้าใจในคำพูดนั้นตรงกันอย่างถูกต้องและเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ถามและแรกเปลี่ยนความรู้กันในระหว่างการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้สัมภาษณ์ เพื่อนำมาเป็นสิ่งที่สนับสนุนในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) การรวมรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการสังเกต (Observation) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยตัวผู้วิจัยเอง โดยใช้จากการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและครอบคลุมทุกประเด็นที่จะศึกษาผู้วิจัยหลายแหล่งจะใช้แบบสังเกตทั้งในตอนที่สัมภาษณ์เชิงลึก และในตอนที่กำลังฝึกวิชาทหารเป็นการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกในระหว่างการสัมภาษณ์และในระหว่างที่นักศึกษาวิชาทหารรายใหม่กำลังทอดสอบสมรรถภาพทางร่างกายเพื่อคัดเลือกเป็นนักศึกษาวิชาทหารการฝึก บริบททั่วไปรอบข้างในระหว่างการฝึก เพื่อเป็นข้อมูลในการตรวจสอบและวิเคราะห์ได้ถูกต้องครอบคลุมทุกประเด็นเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

3.1 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยถึงศูนย์การกำลังสำรองซึ่งเป็นหน่วยงานที่เป็นกรณีศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลกับสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่มีผู้เรียนวิชาทหารหญิงด้วย

2) ทำการนัด วัน เวลา และสถานที่กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3) ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ให้ชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ รวมถึงขออนุญาตในการจดบันทึกสิ่งที่สัมภาษณ์ บันทึกเสียง หรือบันทึกวีดีโอ และถ่ายภาพ

4) เริ่มการสัมภาษณ์โดยการคุยเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างสัมพันธภาพในระหว่างการสัมภาษณ์แล้วจึงโยงเข้าคำถามเบื้องต้น จากนั้นทำการสัมภาษณ์เชิงลึกตามแนวข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้ มีการวิเคราะห์และสรุปด้วยตัวผู้วิจัยเองเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้ทบทวนคำถามคำตอบไปพร้อมๆกับผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้มีโอกาสยืนยันและตรวจสอบความถูกต้องในสิ่งที่ตนได้ให้การสัมภาษณ์

5) หลังสัมภาษณ์แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบอีกครั้งเพื่อดูว่ามีการตกหล่นในประเด็นใดที่ยังไม่สัมภาษณ์บ้าง เพื่อที่จะขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตอบคำถามในประเด็นที่ตกหล่นไปอีกครั้ง

4. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวิธีการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลดังนี้

1) การตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล(data triangulation)

การตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งหลายแหล่ง (Data triangulation) คือเมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วผู้วิจัยจึงได้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้เก็บโดยวิธีการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรอง อันได้แก่ ผู้ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 2 กลุ่มเช่นบุคคลในครอบครัวเพื่อนร่วมการศึกษาเพื่อนร่วมงาน ทั้งเป็นต้นเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากทุกแหล่งว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเหมือนกันหรือไม่อย่างไร

2) การตรวจสอบข้อมูลจากการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธี (Methodologicals Triangulation) เพื่อยืนยันความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเอกสารและข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากการบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ การถ่ายภาพ และวีดีโอในขณะที่นักศึกษาวิชาทหารและตัวแทนในการถ่ายทอดกำลังอยู่ในช่วงถ่ายทอดวิชาทหาร หรือการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบข้อมูล (Members Check) ด้วยการที่ผู้วิจัยมีการทบทวนคำถามและคำตอบทุกครั้งในการสัมภาษณ์โดยสรุปและกล่าวให้ผู้ให้ข้อมูลฟังว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นถูกต้องเข้าใจตรงกันสามารถตรวจสอบได้ก่อนที่จะเปลี่ยนประเด็นคำถามเมื่อผู้วิจัยจบการสัมภาษณ์จึงถอดเทปในสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ทันทีเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีข้อผิดพลาดอะไรบ้าง ไม่ว่าจะในเรื่องของการตอบไม่ตรงประเด็นคำถาม หรือผู้วิจัยตกหล่นใน

เรื่องของประเด็นคำถามไม่ครบ เพื่อที่จะได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่ตกหล่นหรือนัดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ประเด็นที่ตกหล่นเพิ่มเติมอีกครั้ง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมกับในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลและหลังจากเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและการตกหล่นของข้อมูลและสร้างสมมติฐานชั่วคราวเทียบกับทฤษฎี ผู้วิจัยจึงจึงมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล(Mile and Huberman.1994)

1) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing)ผู้วิจัยจะนำเอาข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกลงสมุด การบันทึกเสียง มาจัดเป็นข้อมูลให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะนำมาวิเคราะห์โดยการทอดเทปจากบทสัมภาษณ์ที่ได้มาพิมพ์ไวในคอมพิวเตอร์ หรือจากการจดนำมาพิมพ์ไว้ทุกครั้งหลังการสัมภาษณ์และทำไปพร้อมกับการสัมภาษณ์เพื่อความสะดวกในการเรียกดูข้อมูลอีกครั้ง และป้องกันการสูญหายของข้อมูลที่ถูกบันทึกได้

2) การลง รหัสข้อมูล และการแสดงข้อมูล (Coding & Data Display)ผู้วิจัยจะทำการลงรหัสกับข้อมูลที่ได้หลังจากจัดระเบียบข้อมูลแล้วโดยกำหนดรหัสให้กับข้อความที่ได้และจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันกรณีที่ข้อความนั้นมีความหมายในลักษณะเดียวกัน เพื่อคัดเลือกข้อความที่มีความหมายตรงประเด็นคำถาม หลังจากกำหนดรหัสแล้วผู้วิจัยจะจัดข้อความที่มีความหมายสัมพันธ์กันในรูปแบบ การแสดงข้อมูลด้วยตาราง

3) การหาข้อสรุป การตีความและการยืนยัน (Conclusion, Interpretation and Verification) ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ลงรหัสไว้แล้วมาทำการ วิเคราะห์สรุปและตีความ โดยการนำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยได้ทบทวนมาแล้วมายืนยันและเทียบกับข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาทั้ง 3 ประเด็นจากนั้นจะทำการอภิปรายผลเพื่อยืนยันความถูกต้องในการสรุปข้อมูลจากการวิเคราะห์

6. การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะมีการพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลโดยทำหนังสือเพื่อขอใบจริยธรรมในการวิจัยซึ่งได้รับแบบขอเสนอการวิจัยเลขที่ SWUEC-054/58E และทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลอย่างเป็นทางการไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม โดยมีการนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์ตามที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสะดวกซึ่งในการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยจะขออนุญาตบันทึกเสียงทุกครั้งในการสัมภาษณ์หากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลไม่อนุญาตผู้วิจัยจะใช้การจดบันทึกบทสัมภาษณ์ให้ได้มากที่สุด รวมถึงจะไม่บังคับให้ตอบในข้อคำถามที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ประสงค์จะตอบและเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัยได้อย่างอิสระ มีการทวนคำถามและคำตอบจากผู้ให้ข้อมูลทุกครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันในสิ่งที่ให้ข้อมูลนั้นตรงกันกับผู้สัมภาษณ์อย่างเข้าใจตรงกันในทุกข้อทุกประเด็นและถูกต้องได้อย่างละเอียด

ครบถ้วน ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยชื่อจริงของผู้ให้สัมภาษณ์และในการสัมภาษณ์หรือการสังเกตบริบทต่างๆนั้นผู้วิจัยจะขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการถ่ายภาพเพื่อเป็นการบันทึกเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นแต่หากผู้ให้ข้อมูลไม่อนุญาตนั้นผู้วิจัยจะใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการสังเกต การฟังและ การจดให้ได้มากที่สุด

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิงศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study)โดยผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะกรณีแบบ Instrumental Case โดยผู้วิจัยมุ่งหวังที่จะให้ได้มาซึ่งรายละเอียดครบทุกประเด็นโดยเริ่มตั้งแต่ศึกษาศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารและกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงจนไปสู่การเป็นทหารหญิง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้ง3 ประเด็นเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย ประเด็นที่ 1 เป็นการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงและแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารวิชาชีพทหารของกลุ่มทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน ประเด็นที่ 2 เป็นการศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมโดยศึกษากระบวนการถ่ายทอดช่วงที่กรณีศึกษาเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและช่วงที่กรณีศึกษาเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพทหาร ประเด็นที่ 3 ผลของการถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารจากมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงและมุมมองผู้ผ่านการฝึกวิชาทหาร เพื่อแสดงรายละเอียดข้อค้นพบที่ได้จากสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประเด็น ผู้วิจัยจึงได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร

ตอนที่ 2.1 แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

ตอนที่ 2.2 แรงจูงใจในฐานะเงิ่นไขสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

ส่วนที่ 3 กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

ตอนที่ 3.1 กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหาร

ตอนที่ 3.2 กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพช่วงประกอบวิชาชีพทหาร

ส่วนที่ 4 ผลของการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

ตอนที่ 4.1 ผลที่เกิดขึ้นในมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

ตอนที่ 4.2 ผลที่เกิดขึ้นในมุมมองของทหารหญิงอาชีพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 กลุ่ม

ในการแสดงรายละเอียดข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 3 กลุ่มนี้เป็นการบรรยายถึงข้อมูลที่มีองค์ประกอบรวมเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 คือนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่1-3และนักศึกษาวิชาทหารหญิงปีที่4-5 ซึ่ง ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มทหารหญิงอาชีพ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนจำนวน 2 กลุ่ม เพื่อนำมาเป้นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนและตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนกลุ่มที่ 1 ประกอบไปด้วยครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารมาร่วมให้ข้อมูลในกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 2 จะเป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลสนับสนุนยืนยันตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในรูปแบบ Instrumental Case เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาได้อย่างละเอียดครบถ้วนทุกประเด็น โดยผู้วิจัยจะไม่เจาะลึกในด้านรายละเอียดส่วนนี้ แต่ผู้วิจัยอาศัยรายละเอียดบางส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อ เช่นรายละเอียดเกี่ยวกับชีวิตและบริบทนั้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันภายในกลุ่มและสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่ม โดยการนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวใดๆ นอกจากเพศ อาชีพหรือ ตำแหน่ง ยศ ประสบการณ์ทำงาน โดยรายละเอียดสำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองมีดังต่อไปนี้

ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษากลุ่มที่ 1

นามสมมติ	สังกัดสถานศึกษา (นามสมมติ)	นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่	อาชีพบิดา	อาชีพมารดา	ประวัติการประกอบอาชีพทหารของญาติ
ปืนกล	โรงเรียนยุทธศาสตร์	1	ค้าขาย	ค้าขาย	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ไรเฟิล	โรงเรียนยุทธศาสตร์	1	ข้าราชการทหาร	แม่บ้าน	มีญาติเป็นทหาร
ลูกโม่	โรงเรียนยุทธศาสตร์	1	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	ไม่มีญาติเป็นทหาร
บีกัน	โรงเรียนยุทธหัตถี	2	รับจ้าง	รับจ้าง	มีญาติเป็นทหาร
เอสเค	โรงเรียนยุทธหัตถี	2	ไม่ทราบ	ไม่ทราบ	มีญาติเป็นทหาร
อาก้า	โรงเรียนยุทธหัตถี	2	ค้าขาย	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
แม็กกาซีน	โรงเรียนยุทธหัตถี	2	ถึงแก่กรรม	ธุรกิจส่วนตัว	มีญาติเป็นทหาร
สไนเปอร์	โรงเรียนประวัติศาสตร์	3	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	ไม่มีญาติเป็นทหาร
อาก้า	โรงเรียนประวัติศาสตร์	3	ธุรกิจส่วนตัว	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
กันดั้ม	โรงเรียนประวัติศาสตร์	3	ข้าราชการกรมที่ดิน	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
นิวเคลียร์	มหาวิทยาลัยพุทธปัญญา	4	ไม่ทราบ	ค้าขาย	มีญาติเป็นทหาร
คอมแบท	มหาวิทยาลัยพุทธปัญญา	4	พนักงานเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	มีญาติเป็นทหาร
ดาบคม	มหาวิทยาลัยพุทธปัญญา	4	พนักงานเอกชน	พนักงานเอกชน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
อาวุธ	มหาวิทยาลัยปัญญานิยม	5	รัฐวิสาหกิจ	รัฐวิสาหกิจ	มีญาติเป็นทหาร

ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษากลุ่มที่ 1

นามสมมติ	**สังกัดสถานศึกษา (นามสมมติ)**	**นักศึกษาวิชาทหาร ชั้นปีที่**	**อาชีพบิดา**	**อาชีพมารดา**	**ประวัติการประกอบอาชีพทหารของญาติ**
รถถัง	มหาวิทยาลัยปัญญานิยม	5	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	มีญาติเป็นทหาร
เหล็กกล้า	มหาวิทยาลัยปัญญานิยม	5	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	ไม่มีญาติเป็นทหาร
เข็มทิศ	มหาวิทยาลัยปัญญานิยม	5	รับจ้าง	รับจ้าง	มีญาติเป็นทหาร
ฮอ	มหาวิทยาลัยปัญญานิยม	5	แม่บ้าน	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร

จากตารางที่แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 ซึ่งเป็นกลุ่มกรณีศึกษาที่ประกอบไปด้วยนักศึกษาวิชาทหารหญิงตั้งแต่ชั้นปีที่หนึ่งถึงปีที่ห้าจำนวน 18 เคส จากข้อมูลที่ปรากฏในตารางข้างต้นดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าแต่ละชั้นปีในการศึกษาวิชาทหารนั้นจะเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เรียนวิชาทหารอยู่ในชั้นปีเดียวกันพร้อมสังกัดสถานศึกษาโรงเรียนเดียวกัน มหาวิทยาลัยเดียวกัน แต่ละกรณีจะเห็นได้ว่ามีทั้งผู้ปกครองที่ประกอบไปด้วยพ่อแม่และญาติซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพรับราชการเป็นทหารในขณะที่บางกลุ่มก็ไม่ได้มีครอบครัวที่รับราชการเป็นทหาร เช่น มีอาชีพค้าขาย รับจ้าง พนักงาน ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัทเอกชน บางครอบครัวก็มีพ่อแม่ประกอบอาชีพรับราชการในสังกัดหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการทหาร จะเห็นได้ว่าในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวจะมีนักศึกษาวิชาทหารเพียง 1 ท่านที่ไม่ทราบว่าพ่อแม่ประกอบอาชีพอะไรแต่ก็มีญาติประกอบอาชีพเป็นทหาร ซึ่งรายละเอียดที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกรณีศึกษาและผู้ปกครองนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการแสดงข้อมูลรายละเอียดต่างไปใช้ในการเป็นข้อมูลที่สนับสนุนในสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อทั้ง 3 ข้อ ในประเด็นการศึกษาแรงจูงในในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร การถ่ายทอดทางสังคมช่วงที่บุคคลเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ผลที่เกิดขึ้นจากการได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารซึ่งการที่กรณีศึกษาแต่ละรายมีความสัมพันธ์ระหว่างกันภายในกลุ่มเป็นเพื่อนร่วมสถาบันการศึกษาเดียวกันจะสามารถนำมาตอบได้ในเรื่องแรงจูง เช่น การตัดสินใจเรียนวิชาทหารบางคนก็มาจากเพื่อนในกลุ่มกรณีศึกษาดังกล่าวชักชวน และสามารถเป็นข้อมูลสนับสนุนในสิ่งที่เพื่อนของตนภายในกลุ่มให้ข้อมูลนั้นตรงกับความเป็นจริงสามารถตรวจสอบเพื่อนยืนยันข้อมูลได้ว่ากรบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นดังที่เพื่อนของตนเองในกลุ่มให้ข้อมูลกับผู้วิจัยมาจริง ผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารที่เพื่อนของตนให้ข้อมูลกับผู้วิจัยเป็นเรื่องจริง แลความสัมพันธ์ของกรณีศึกษากับบุคคลในครอบครัวนั้นสามารถนำมาตอบได้ว่าครอบครัวเป็นเงื่อนไขภายนอกที่จะเป็นสื่อในการถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับทหารให้บุคคลได้เกิดการรับรู้และมีแรงจูงใจในการตดสินใจเรียน

ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษากลุ่มที่ 1

นามสมมติ	ระดับการศึกษา	ตำแหน่ง	ยศ	ประสบการณ์ทำงาน	อาชีพบิดา	อาชีพมารดา	ประวัติการประกอบอาชีพทหารของญาติ
ทหารหญิงเก่งกาจ	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	รับราชการทหาร	พนักงานบริษัทเอกชน	มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงกล้าหาญ	ปริญาโท	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงใจรัก	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงนักรบ	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	รับราชการทหาร	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงระเบียบ	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	รับราชการทหาร	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงภักดี	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบโท	6 ปี	รับราชการทหาร	ค้าขาย	ไม่มีญาติเป็นทหาร

นามสมมติ	**ระดับการศึกษา**	**ตำแหน่ง**	**ยศ**	**ประสบการณ์ทำงาน**	**อาชีพบิดา**	**อาชีพมารดา**	**ประวัติการประกอบอาชีพทหารของญาติ**
ทหารหญิงเก่งกาจ	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	รับราชการทหาร	พนักงานบริษัทเอกชน	มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงกล้าหาญ	ปริญาโท	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	ธุรกิจส่วนตัว	ธุรกิจส่วนตัว	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงใจรัก	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	ธุรกิจส่วนตัว	ค้าขาย	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงนักรบ	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	รับราชการทหาร	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงระเบียบ	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	9 ปี	รับราชการทหาร	แม่บ้าน	ไม่มีญาติเป็นทหาร
ทหารหญิงภักดี	ปริญาตรี	ครูผู้ช่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร	สิบโท	6 ปี	รับราชการทหาร	ค้าขาย	ไม่มีญาติเป็นทหาร

จากตารางข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มกรณีศึกษาที่ประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพ ในสังกัดของกองทัพบกโดย ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารหญิงอยู่ในสถานศึกษาวิชาทหาร และเป็นกลุ่มบุคคลที่ผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อนในอดีต จากรายละเอียดข้อมูลที่ปรากฏในตารางข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นกรณีศึกษาทุกรายจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีเพียงกรณีเดียวที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโท มียศทางทหารในระดับสิบเอกทุกรายและมีเพียงรายเดียวที่มียศสิบโทมีอายุการทำงานที่น้อยกว่ากรณีศึกษารายอื่นภายในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลยังมีบิดา มารดา ญาติ ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพรับราชการทหาร บางรายก็ไม่มีบุคคลในครอบครัวประกอบอาชีพรับราชการทหาร แต่จะเห็นได้ว่ามีเพียงกรณีศึกษาเพียง 1 รายที่มีทั้งบิดาและญาติประกอบอาชีพรับราชการเป็นทหาร ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 (ทหารหญิงอาชีพ) ดังที่กล่าวนี้แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของกรณีศึกษาภายในกลุ่ม กล่าวคือ จากตารางจะมีกรณีศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานในอาชีพทหาร 9 ปี ทุกรายโดยมีกรณีศึกษาเพียง 1 ท่านที่มีประสบการณ์น้อยกว่าท่านอื่นภายในกลุ่ม ซึ่งกรณีศึกษาที่มีอายุงานเท่ากัน 9 ปีนี้เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ในฐานะเพื่อนร่วมงานที่ปฏิบัติงานในระยะเท่ากันและ1 ท่านที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่าผู้อื่นนั้นก็ยังพบว่ามีตำแหน่งยศที่แตกต่างจากรายอื่นซึ่งเป็นแสดงที่แสดงให้เห็นระยะเวลาของความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารเช่นเดียวกันทุกกรณีในกลุ่ม ข้อมูลดังกล่าวทั้งหมดนี้ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อ ในประเด็นแรงจูงในในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร แรงจูงในในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร การถ่ายทอดทางสังคมช่วงที่บุคคลเริ่มเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหาร ผลที่เกิดขึ้นจากการได้รับการถ่ายทอดวิชาทหาร ที่จะหาคำตอบได้ว่าการที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารหรือประกอบวิชาชีพทหารมาจากเงื่อนภายนอกบุคคลที่ครอบครัว เป็นผู้ถ่ายทอดสื่อข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับวิชาชีพทหาร นอกจากนี้การที่บุคคลมีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันสามารถนำมาตอบได้ว่ากระบวนการถ่ายทอดช่วงที่บุคคลเข้าทำงานนั้นบุคคลอาศัยการเรียนรู้จากตัวแบบที่มีประสบการณ์ทำงานมานาน มีความเชี่ยวชาญในการสอนงาน นอกจากนี้กรณีศึกษาดังกล่าวยังเป็นเพื่อนร่วมงานในตำแหน่งหน้าที่เดียวกัน สถานที่ปฏิบัติงานเดียวกัน สามารถที่จะนำมาเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนได้เช่นกัน

ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษากลุ่มที่ 3

นามสมมติ	ประวัติ	ยศ	ตำแหน่ง	เพศที่ทำการสอน	ประสบการณ์ทำงาน
ครูฝึกชัยชนะ	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	ครูผู้ช่วยฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	6 ปี
ครูฝึกยุทธภพ	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	ครูผู้ช่วยฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	6 ปี
ครูฝึกก่อเกียรติ	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	ครูฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	30 ปี
ครูฝึกอาจหาญ	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	สิบเอก	ครูฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	8 ปี
ครูฝึกเพิ่มพล	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	จ่าสิบเอก	ครูฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	20 ปี
ครูฝึกปราชัย	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	พันโท	ครูฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	30 ปี
ครูฝึกป้อมราบ	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	พันตรี	ครูฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	4 ปี
ครูฝึกทัพบก	ไม่ได้ศึกษาวิชาทหาร	ร้อยตรี	ครูฝึก นศท	ทั้งชายและหญิง	1 ปี

จากตารางของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นกลุ่มที่ประกอบไปด้วยครูฝึกวิชาทหารเพศชายทั้งหมด เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 2 กลุ่ม จะเห็นข้อมูลที่ปรากฏซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน เป็นกลุ่มตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิง ดังนั้นจะเป็นกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารและทหารหญิงอาชีพ ในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนที่ 1 ดังกล่าวนี้ผู้วิจัยนำมาใช้ต่อการหาคำตอบในเรื่องของ กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและสนับสนุนพร้อมกับตรวจสอบข้อมูลที่ได้ในประเด็นของกระบวนการถ่ายทอดจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักโดยโดยจะเป็นกลุ่มที่สามารถให้ข้อมูลสนับสนุนได้ในทุกประเด็น และข้อมูลในตารางที่ปรากฏอายุการทำงานที่ต่างกันนั้นเป็นสิ่งที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนดังกล่าวสามารถที่จะตอบในเรื่องกระบวนการถ่ายทอดได้ละเอียดครบถ้วนเนื่องจากกรณีบางรายที่มีประสบการณ์ทำงานเป็นครูฝึกวิชาทหารมานานสามารถที่จะตอบในเรื่องกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารได้ละเอียดครบถ้วน ยศตำแหน่งทางทหารกับข้อมูลที่ปรากฏในตารางที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนที่ 1 ดังกล่าวมีความมั่งคงทางวิชาชีพได้ทั้งๆที่ไม่ต้องศึกษาวิชาทหารมาก

ตารางแสดงข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษากลุ่มที่ 4

รายชื่อ	เพศ	อายุ	อาชีพ	ยศ	ลักษณะงานที่ทำ
ครูฝึกA	ชาย	50	รับราชการทหาร	พันโท	เป็นผู้บังคับบัญชาในสายงานบัญชาการกองการฝึก
ครูฝึกB	ชาย	55	รับราชการทหาร	ร้อยตรี	ครูฝึก นศท
ครูฝึก C	ชาย	35	รับราชการทหาร	สิบเอก	ครูฝึก นศท
ครูฝึก D	ชาย	22	รับราชการทหาร	สิบเอก	ครูฝึก นศท
ครูฝึก F	ชาย	50	รับราชการทหาร	จ่าสิบเอก	ครูฝึก นศท
ครูฝึก G	ชาย	42	รับราชการทหาร	จ่าสิบเอก	ครูฝึก นศท
ครูฝึก H	ชาย	52	รับราชการทหาร	จ่าสิบเอก	ครูฝึก นศท
ครูฝึก I	ชาย	45	รับราชการทหาร	จ่าสิบเอก	ครูฝึก นศท

จากตารางที่แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 4 ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 8 ราย อาทิ เป็นผู้บังคับบัญชาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 2 และครูฝึกวิชาทหารของกลุ่มผู้ให้ข้มูลที่1 เป็นเพื่อนร่วมงาน และเป็นครูสอนวิชาทหารให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มที่1และ กลุ่มที่ 2-1 ที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงตั้งแต่ชั้นปีที่1-5 จากตารางก็จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลนี้ประกอบอาชีพทหารทั้งหมด และเป็นเพศชายทั้งหมด ซึ่งข้อมูลที่ได้นี้ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ละเอียดลึกซึ้ง เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลโดยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ดังนั้นรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลอาจจะยังไม่ละเอียดถี่ถ้วนพอ และคำตอบที่ได้จากกลุ่มข้อมูลนี้ยังไม่ลึกพอ ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักต่างก็มีความเกี่ยวข้องกันภายในกลุ่ม ภายหลังจากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเสร็จสิ้น ผู้วิจัยจะนำมาเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองและใช้คำถามตรวจเช็คข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ท่านที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักรายก่อนหน้าที่จะสัมภาษณ์รายนี้ทันที และใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังตารางข้างต้นนี้อีกครั้ง

ส่วนที่ 2 แรงจูงใจสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับในประเด็นแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและและทั้ง 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1-5 (กลุ่มที่ 1) และกลุ่มทหารหญิงอาชีพ(กลุ่มที่ 2) ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เคยผ่านการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน โดยกลุ่มที่ 2 ผู้วิจัยทำการศึกษาทั้งในประเด็นแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและในประเด็นแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจการประกอบวิชาชีพทหารของ เป็นการนำเสนอเงื่อนไขที่ทำให้กลุ่มบุคคลทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวตัดสินใจเรียนวิชาทหารและเมื่อกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้เข้ามาสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารจนจบหลักสูตรของการถ่ายทอดแล้วมีเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารหลายประการซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดเงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและนำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารได้ดังนี้

ตอนที่ 2.1 แรงจูงใจที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

การที่บุคคลคนหนึ่งจะสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาวิชาความรู้ไม่ว่าจะเป็นการเลือกศึกษาทางด้านวิชาการหรือศึกษาในสาขาวิชาด้านอื่นๆที่หลากหลายมากมาย แต่ไม่ว่าจะเลือกสาขาวิชาด้านใดก็ตามตามหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ที่แบ่งการศึกษาด้านวิชาการให้ผู้เรียนเลือกเรียนไม่ว่าจะสายสามัญ หรือสายอาชีพ ก็ตามซึ่งเป็นศาสตร์วิชาการที่ไม่ได้หมายความว่าจะนำไปสู่การเลือกประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีหลักสูตรวิชาอื่นๆอีกมากมาย ที่เป็นวิชาเฉพาะขององค์กรหรือสถาบันทั้งของภาครัฐและเอกชนจัดตั้งขึ้นเป็นหลักสูตรการเรียนที่มีเปิดสอนเฉพาะสถาบันนั้นๆเองให้ความรู้เฉพาะด้านหรือเฉพาะอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสถาบันองค์กรของตนเท่านั้น ดังเช่น หลักสูตรวิชาทหาร เป็นหลักสูตรที่จัดตั้งขึ้นจากสถาบันทางทหาร และให้ความรู้เกี่ยวกับการฝึกวิชาทหารให้กับเยาวชนตั้งแต่อายุ 15-22 ปีโดยยึดหลักปฏิบัติในด้านการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียนตามกฎของแบบธรรมเนียมทหารเท่านั้น วิชานี้จึงเป็นวิชาที่ไม่สามารถที่จะเรียนได้ตาม

สถาบันทางวิชาการทั่วไป ดังนั้นผู้เรียนที่ยังเป็นเยาวชนดังกล่าวนี้จึงมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างผู้เรียนวิชาทหาร กับผู้ที่ไม่ได้เรียนวิชาทหารเหมือนเยาวชนทั่วไป และความต่างดังกล่าวนี้แหละ ก็เป็นที่หลายๆคนอยากที่จะหาคำตอบในความต่างดังกล่าว แต่ด้วยวิชาทหารนี้เดิมทีในอดีตเปิดสอนเฉพาะเพศชายเท่านั้นและเพิ่งจะเริ่มมีการเปิดสอนหลักสูตรวิชาทหารหญิงในภายหลัง และด้วยบริบททางสังคมในเรื่องของค่านิยมนั้น จึงเป็นที่ทราบและรับรู้กันอย่างแน่ชัดตั้งแต่ในอดีตว่า เยาวชนเพศชายได้รับสิทธิ์ที่จะไม่ต้องเกณฑ์ทหารจากการเรียนหลักสูตรวิชาทหาร เยาวชนเพศหญิงจึงเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจในสายตาที่ปรากฏกับผู้ที่พบเห็น ด้วยมูลเหตุของความสงสัยที่ว่านี้คือ เยาวชนเพศหญิงกลุ่มนี้ทำไมจะต้องมาเรียนวิชาทหารทั้งที่ไม่ได้สิทธิ์ทางทหารเช่นเดียวกับชาย ซึ่งเหตุและผลที่นำไปสู่แรงจูงใจในการที่บุคคลเหล่านี้จะตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารนั้นมีเงื่อนไขแห่งการตัดสินใจมากมาย โดยเริ่มจากชีวิตความเป็นอยู่ในวัยเด็กจนถึงปัจจุบันบุคคลทุกคนจะเกิดกระบวนการรับรู้และการเรียนรู้นำมาเป็นประสบการณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ในช่วงเวลาแห่งการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร เพราะเมื่อคนเราทุกคนเมื่อเกิดมานั้นจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นในทุกบริบทที่เกิดขึ้นโดยเริ่มจากบริบทครอบครัว สังคม สิ่งแวดล้อม แต่ด้วยความแตกต่างในบริบทดังกล่าวนี้บุคคลจะประสบพบเจอมาในลักษณะที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นความต่างในเรื่องของการถ่ายทอดของการดำรงชีวิตระหว่างบุคคลในครอบครัวที่อบรมเลี้ยงดู ความต่างของสังคม และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลจะต้องเผชิญอย่างเป็นพลวัตร จึงทำให้บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารที่ต่างกัน นำเอาทัศนคติ และความเชื่อ ค่านิยมจากการถูกถ่ายทอดทางสังคมดังกล่าว ก่อให้เกิดการตัดสินใจในการที่จะตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารที่ต่างกัน ซึ่งเงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารประกอบไปด้วย3 ประการ คือแรงจูงใจจากความต้องการของตนเองแรงจูงใจจากความคาดหวังของผู้อื่นและสังคมแรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอก

1) แรงจูงใจที่เกิดจากการตอบสนองความต้องการของตนเอง

การที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำสิ่งใดนั้นประกอบไปด้วยปัจจัยที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจแล้วจึงมาวิเคราะห์ประมวลผลในระบบกระบวนการรู้คิดที่อาศัยประสบการณ์ในการรับรู้จึงนำมาสู่การตัดสินใจกระทำต่อสิ่งนั้นในที่สุด แรงจูงใจที่เกิดจากการตอบสนองความต้องการของตนเองไม่ได้ตัดสินใจกระทำสิ่งใดเพื่อผู้อื่น ครอบครัว สังคมและคนรอบข้าง เรียกได้ว่าเป็นแรงจูงใจที่มีอยู่ภายในจิตใจของบุคคลกระตุ้นให้เกิดความต้องการ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความสนใจของบุคคล เช่นเดียวกันกับกรณีศึกษาที่เกิดการตัดสินใจเข้ามาเรียนวิชาทหารหญิงนั้นเงื่อนไขประการหนึ่งก็มาจากแรงจูงใจภายในบุคคลซึ่งกรณีศึกษาได้ให้ข้อมูลในรูปแบบของการเกิดแรงจูงใจที่เหมือนกันและต่างกันต่อการที่พวกเขาจะตัดสินใจเข้ามาเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง และยังพบว่าแรงจูงใจดังกล่าว ไม่ใช่เกิดจากความคิดพินิจภายในจิตใจเป็นต้นเหตุ แต่พบว่าสิ่งที่ส่งผลต่อแรงจูงใจภายในจิตใจมาจากความต้องการทางร่างกาย เมื่อร่างกายและจิตใจเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อกัน ดังนั้นเป็นไปได้ที่บุคคลจะตัดสินใจเรียนวิชาทหารจะเกิดแรงจูงใจจากความต้องการตอบสนองความต้องการของตนเองได้ 2ทางได้แก่แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางจิตใจแรงจูงใจที่เกิดจากความ

ต้องการทางร่างกายซึ่งการตอบสนองความต้องการทั้ง 2 ทางดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1) แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางจิตใจ

แรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการภายในจิตใจนี้ กล่าวได้ว่าเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่จะเรียนวิชาทหาร ไม่ว่าจะเกิดจากการที่กรณีศึกษาถูกสิ่งเร้าจากภายนอกมากระตุ้นให้ ก่อให้เกิดกระบวนการรู้คิดหรือเกิดจากความรู้สึกนึกคิดพินิจภายในจิตใจก็ตาม ทั้งหมดนี้ก็เป็นสิ่งที่ทำให้กรณีศึกษาเกิด เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความสนใจ ที่มีต่อการเรียนวิชาทหารทั้งสิ้น จึงทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่มาจากความต้องการทางด้านจิตใจอันเป็นเงื่อนไข 8 ประการที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลประกอบไปด้วย ความต้องการลดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในชาติกำเนิดความต้องการสวมเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารความต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตความต้องการพิสูจน์ความสามารถของตนความต้องการเพื่อนใหม่สังคมใหม่ความต้องการเรียนยุทธวิธีการต่อสู้ ความต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งแรงจูงใจที่มาจากความต้องการทางด้านจิตใจอันเป็นเงื่อนไข 8ประการที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1.1) ความต้องการลดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจน้อยเนื้อต่ำใจจากเพศสรีระ

การตัดสินใจเรียนวิชาทหารเป็นความตั้งใจที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลอยากจะประกอบวิชาชีพทหารในอนาคต ซึ่งมองว่าการมีอาชีพเป็นทหารหญิงนั้นจะเป็นสิ่งที่แสดงให้คนในครอบครัวมองเห็นว่าตนเองก็มีความเข้มแข็งมีความสามารถที่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวได้เช่นเดียวกับเพศชาย

“หนูชอบทหารอยู่แล้วนะค่ะ คือตอนเด็กใฝ่ฝันอยากเป็นทหารอยู่แล้วตั้งแต่แรก เพราะว่า แม่อยากได้ลูกชาย แล้วแบบ อยากแบบให้เรามีความเข้มแข็งมากกว่านี้ เพราะว่าหนูก็ไม่มีพ่อตั้งแต่เด็กเลยตัดสินใจที่จะเรียนวิชาทหารให้จบ 5 ปี” (แม็กกาซีน)

นอกจากนี้การตัดสินใจเรียนวิชาทหารยังเป็นสิ่งที่ทำให้กรณีศึกษาได้มีโอกาสที่จะพิสูจน์ความสามารถของตนที่จะให้สังคมยอมรับในความสามารถของ ที่ถึงแม้ว่าตนจะเป็นผู้หญิงแต่ตนก็มีความเข้มแข็ง

“ หนูเรียนมาทางนี้ หนูอยากลองอยากทำ ในสิ่งที่เค้าเห็นว่าผู้หญิงไม่ได้เป็นเพศที่อ่อนแอนะ”(นิวเคลียร์)

1.1.2) ความต้องการสวมเครื่องแบบที่มีเกียรติ

เครื่องแบบเป็นเครื่องแต่งกายของบุคคล ซึ่งโดยทั่วไปแล้วเครื่องแต่งกายคือสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่จะสวมใส่เครื่องแต่งกายที่ประกอบไปด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์ต่าง ๆ ประดับประดาไปด้วยเครื่องประดับซึ่งเป็นการแต่งกายของมนุษย์ในแบบปกติทั่วไป ใครจะสวมใส่เครื่องแต่งกายสีไหน เครื่องประดับแบบไหนก็แล้วแต่ตามใจชอบ แต่เมื่อมนุษย์ทุกคนเริ่มเข้าสู่สังคมการทำงาน หรือสังคมแห่งการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าแต่ละองค์กรแต่ละสถาบันจะมีหลักและกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับในเรื่องของการสวมใส่เครื่องแบบที่แตกต่างกันเพื่อแสดงเอกลักษณ์อันโดดเด่นของ

อาชีพนั้นๆ เช่นเดียวกันกับเครื่องแบบของสถาบันทางทหารที่บุคคลในสังคมมองว่าเป็นเครื่องแบบที่มีเกียรติประดับประดาไปด้วยเครื่องประดับยศทางทหารสร้างความชอบและความประทับใจต่อผู้พบเห็น เครื่องแบบทหารจึงเป็นสิ่งที่ทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดความต้องการที่จะได้มีโอกาสสวมใส่เครื่องแบบของทหารเพราะมองว่าเครื่องแบบนั้นเป็นเครื่องแบบที่ดูสง่าและมีเกียรติสำหรับผู้ที่ได้มีโอกาสสวมใส่

“อะไรหนูก็ทำ แค่ให้หนู อยู่ในข้าราชการ หนูอยากใส่ชุดสวยๆใส่ชุดทหาร เห็นครูใส่แล้วมันดูมีสง่า เพราะคนบ้านไม่ได้อยู่เป็นหมู่บ้าน เค้าอยู่กันเป็นสลัมเป็น”(นิวเคลียร์)

นอกจากนี้ยังมีกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงได้พบเห็นบุคคลสวมใส่เครื่องแบบทหารอาชีพทำให้เกิดความชอบความประทับใจในเครื่องแบบทหารอาชีพอยากที่จะมีโอกาสได้สวมใส่เครื่องแบบทหารอาชีพที่บุคคลมองว่าเป็นเครื่องแบบที่ทรงเกียรติ จึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อให้ตนได้มีโอกาสใส่เครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารและเครื่องแบบทหารอาชีพ

“ก็ตอนหนูเรียนอยู่ ม3 หนูไม่ได้เรียน รด ก็แบบเห็นพี่เค้าแต่งชุดก็แบบเอ่อเท่ห์ดีก็เลยอยากเรียนบ้าง อยากใส่ชุดบ้างก็เลยเรียนเลย มันเท่ห์ดีด้วย”(ลูกโม่)

“ไปเจอทหารทั่วไปดูเท่ห์ดี เห็นพี่ในครอบครัวเดียวกันนี่แหละ เค้าเคยเรียน รด เห็นเค้าใส่ชุดแล้วก็เท่ห์ดีพอ เห็นแล้วก็เลยอยากเป็นทหารตั้งแต่เด็ก”(เอสเค)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะเกิดจากความชอบความสนใจในเครื่องแบบทั้งเครื่องแบบที่เป็นทหารอาชีพและเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งความชอบดังกล่าวนี้เกิดจากการที่บุคคลได้ไปพบเห็นตัวแบบบุคคลสวมใส่เครื่องแบบทหารอาชีพและเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารจึงทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจในเครื่องแบบดังกล่าวจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อที่จะให้ตนเองได้มีโอกาสใส่เครื่องแบบดังที่ตนเองชอบ

1.1.3) ต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต

หลักสูตรการฝึกวิชาทหารเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการที่จะทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์ความรู้ ที่แปลกใหม่อันเป็นประสบการณ์ที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้จากองค์กร สถาบันที่ให้ความรู้ทั่วไป และสามารถที่จะทำให้บุคคลได้สัมผัสชีวิตในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมทางทหาร

“อยากรู้ว่าฝึกยังไง เพราะว่าตาเค้าก็เป็นทหาร ก็เลยอยากรู้ก็อยากได้อะไร ความรู้เพิ่มเติมแบบพวกสิ่งรอบตัวเวลาแบบเข้าป่าหรือแบบไปนอนในป่าหรืออะไรยังงี้ค่ะแล้วก็แบบอยากมีวิชาการช่วยเหลือ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น อะไรยังงี้ค่ะ” (อาก้า)

“คาดหวังว่าอยากจะได้วิชาความรู้ที่ไม่ใช่หาได้จากทั่วไปนั่นก็คือการเรียนวิชาทหาร” (ครูฝึกเก่งกาจ)

“อยากเรียนอยากเป็นนักศึกษาวิชาทหาร อยากลองสัมผัสชีวิตของคำว่าคนในเครื่องแบบเพราะเราไม่เคยสัมผัส เพราะที่บ้านก็ไม่ได้มีใครทำงานที่เกี่ยวกับราชการเลย เราก็อยากสัมผัสอยากจะรู้ว่ามันเป็นยังไงเราก็เลยเข้ามาเรียน”(ครูฝึกใจรัก)

ไม่เพียงแต่ต้องการประสบการณ์จากการเรียนเท่านั้นแต่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลยังมองว่าการที่ตนเองมีโอกาสในการสัมผัสประสบการณ์ความรู้ที่แปลกใหม่จากการเรียนวิชาทหารจะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลได้มีโอกาสพบเจอเพื่อนสังคมใหม่ๆ ได้อีกเช่นเดียวกัน

“อยากมาเจอคนข้างนอกก็แบบจะได้มีระเบียบวินัย และก็อยากเจอเพื่อนเยอะอยากมีเพื่อนเยอะๆ” (สไนเปอร์)

“สิ่งที่คาดหวัง ก็ได้ประสบการณ์ในการฝึกน่ะค่ะ และมันทำให้เราได้เพื่อนใหม่” (ลูกโม่)

ดังนั้นจึงแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการที่บุคคลอยากจะได้สังคมที่ประกอบไปด้วยเพื่อนใหม่ๆทำให้บุคคลคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารหญิง และมองว่าการได้เพื่อนใหม่จากสังคมการฝึกวิชาทหารหญิงนั้นจะทำให้ตนได้รับประสบการณ์จากการมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทด้านกิจกรรมการฝึกวิชาทหารและเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ซึ่งกันและกันนำพาให้ตนได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ

1.1.4) ต้องการที่จะเรียนวิชายุทธวิธีการต่อสู้

เป็นที่ทราบกันทั่วไปอย่างเป็นพื้นฐานในบริบททางวัฒนธรรมของเปรียบเสมืออาวุธประจำตัวของทุกประเทศภายใต้บริบทของการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องใช้ทักษะ ยุทธวิธีศิลปะการต่อสู้ทุกชนิดเพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะในการต่อสู้กับศัตรูซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่ในคุณลักษณะทางทหารทุกหมู่เหล่ารวมไปถึงหลักสูตรการฝึกวิชาทหารที่องค์กรทางทหารจะเป็นผู้ถ่ายทอดคุณลักษณะดังกล่าวให้กับผู้เรียนเพื่อประโยชน์ต่อการเป็นกำลังสำรองที่จะใช้ความรู้ทางยุทธวิธีในการต่อสู้กับศัตรูในยามที่ประเทศเกิดความขัดสนไม่เพียงพอทางด้านกำลังพลจากทหารประจำการในการสู้รบการฝึกยุทธวิธีการสู้รบ ทักษะทางด้านการต่อสู้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่นักศึกษาวิชาทหารจะต้องพึงมีอยู่ในคุณลักษณะความเป็นทหารทุกคน ที่จะทำให้กลุ่มบุคคลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนนั้นได้มีความรู้ในเรื่องของการสู้รบ การทำสงคราม การต่อสู้เพื่อความอยู่รอด

ดังนั้นการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการตอบสนองความชอบที่จะได้เรียนรู้การต่อสู้มีโอการได้สัมผัสจับอาวุธปืน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการนำความรู้ไปใช้ต่อสู้ป้องกันตัวให้กับบุคคลได้มีทักษะในการเอาตัวรอด

“หนูชอบยิงปืน ชอบการต่อสู้ประมาณนั้น หนูอยากรู้เรียนเอาไว้ป้องกันตัว” (นิวเคลียร์)

“อยากเรียนเพราะไปเห็นว่ามันมีแบบวิชาต่อสู้ถือปืน เหมือนได้ต่อสู้ด้วยหล่ะหนูชอบ”(คอมแบท)

1.1.5) ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อประโยชน์ต่อตนเองในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยวิธีการฝึกวิชาทหาร

“ก็คิดว่ามันน่าจะดี ก็อยากให้แบบใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คือไม่รู้ว่ามันเหนื่อยขนาดไหนตอนนั้น ก็คืออยากจะลองดูก่อน แล้วทีนี้พอเรียนต่อมาเรื่อยๆก็ เลยเรียนต่อเรื่อยเลย” (รถถัง)

1.1.6) ต้องการเกียรติยศชื่อเสียง

การมีชื่อเสียงและเกียรติยศเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนต้องการเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับในความสามารถของตนรับรู้ผ่านการใช้สัญลักษณ์เครื่องหมายหรือสื่อต่าง ๆที่แสดงให้ผู้อื่นเห็นคุณลักษณะเด่นพิเศษกว่าผู้อื่น และมีการยศว่าที่ร้อยตรีก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลคนนั้นมีความรู้ความสามารถทางด้านทหาร มีคุณลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไป นั่นก็คือคุณลักษณะทางทหาร

“ก็เรียนมาจนจบปี 1ขึ้นปี 2 ขึ้นปี 3ปุ๊บ มันก็ต้องเอาให้จบเพราะมันเป็นความใฝ่ฝันของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทุกคนค่ะว่าเมื่อจบปี 5 ค่ะเราก็จะมีการประดับยศซึ่งยศก็จะเป็นยศว่าที่ร้อยตรีค่ะ ทำการประดับยศ แล้วคำนำหน้ายศนี่แหละค่ะก็จะสามารถใช้ในบัตรประชาชนใช้ในทะเบียนบ้าน สามารถที่จะติดตัวเราไปจนตัวเราเสียชีวิตเลยค่ะ”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

“สิ่งที่คาดหวังก็ถ้าเราเรียนครบ 5 ปี ก็ได้เป็นว่าที่ร้อยตรีก็เลยจะเรียนให้ครบ 5 ปี เพราะว่าถ้า 1-3 มันก็ไม่ได้ มันก็อีกแค่ 2 ปีเอง ก็เลยเรียนให้ครบ 5 ปีก็แบบหนูอยากได้ว่าที่ร้อยตรี” (ลูกโม่)

1.1.7) ต้องการประกอบอาชีพทหารในอนาคต

อาชีพทหารหญิงยังคงเป็นความปรารถนาของกลุ่มบุคคลเพศหญิงหลายคนที่จะผลักดันตนเองให้ก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพด้วยความยากลำบากเนื่องด้วยเหตุเพราะบทบาททางสังคมที่มักจะไม่ให้ความเท่าเทียมในการประกอบอาชีพของบุคคลเพศหญิงและชาย หลักสูตรการฝึกวิชาทหารจึงเป็นช่องทางเลือกอีกทางหนึ่งที่ทำให้บุคคลได้รับสิทธิ์ในการประกอบวิชาชีพทหารนั่นก็คือการได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนและสิทธิจะได้คะแนนเพิ่มเติมในการสอบคัดเลือกเข้าเป็นทหารอาชีพตามหน่วยงานองค์กรต่าง ๆภายในสถาบันทางทหาร จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็พบว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลนั้นเพื่อต้องการที่จะใช้สิทธิประโยชน์จากการเรียนจบวิชาทหารชั้นปีที่ห้าไปใช้ในการสอบเป็นข้าราชการทหารได้ง่ายขึ้น จึงคาดหวังที่จะไปสมัครสอบเป็นทหารหญิงอาชีพทันทีภายหลังจากเรียนจบหลักสูตร

“เพราะว่าที่บ้านหนูเค้าก็เป็นแบบทหารนะค่ะ ก็อยากเป็นทหารบ้างถ้าเราเรียนครบ 5 ปี ก็ได้เป็นว่าที่ร้อยตรีและก็ ถ้าจะเข้าราชการทหารมันก็ง่ายกว่าถ้าแบบช่วงสอบเสร็จจบปี 5 ก็ไปสมัครงานไปสมัครทหารเลยแบบสอบเข้า”(ลูกโม่)

จะเห็นได้ว่าเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารนั้นมาจากเงื่อนไขภายในตัวบุคคล เช่น ความชอบความสนใจที่จะเป็นทหาร ชอบในเครื่องแบบ ความต้องการรถความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในเพศสรีระ ความต้องการได้มียศว่าที่ร้อยตรี ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความต้องการทางด้านจิตวิทยาหรือความต้องการที่ออกมาจากจิตใจของบุคคลคนนั้น แต่ทั้งนี้ยังมีเงื่อนไขภายในบุคคลที่มาจากทางร่างกายทำให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.8) ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นแรงขับชนิดหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการทางด้านจิตใจเมื่อจิตใจและร่างกายมีความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะ interaction ดังนั้นการที่บุคคลมีความต้องการทางด้านร่างกายก็มักจะออกมาจากความต้องการทางด้านจิตใจในขณะที่ความต้องการทางด้านจิตใจก็ส่งผลต่อความต้องการทางด้านร่างกายเช่นกัน

ดังนั้นหลักสูตรการฝึกวิชาทหารจึงเป็นสิ่งที่ทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะหวังผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียน นั่นก็คือเป็นการช่วยตอบสนองความต้องการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ให้มีสุขภาพร่างกายให้แข็งแกร่ง ต้องการความเปลี่ยนแปลงทางสรีระรูปร่างให้ผอมลงน้ำหนักตนเองลดลงตามต้องการ

“สนใจเรียนวิชาทหารในตอนนั้นเพราะการเรียนวิชาทหาร การได้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะต้องได้ฝึกออกกำลังกาย อย่างแรกคือต้องการให้มีร่างกายแข็งแรงก่อน ต้องวิ่ง และก็ทหารเนี่ยเป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่าจะต้องมีระเบียบวินัย และบุคลิกภาพดี ตอนนั้นเราก็อยากมีบุคลิกภาพที่ดี เราก็เลยเลือกที่จะเรียน รด”(ทหารหญิงกล้าหาญ)

“ก็หนูเป็นคนที่ร่างกายไม่ค่อยสบายบ่อย ก็เลยแบบว่า...ความคิดตอนนั้น เพื่อเรามาเรียนฝึกความอดทน ฝึกอะไรหลายอย่าง” (เหล็กกล้า)

“อยากเรียนวิชาทหารเพราะต้องการจะลดน้ำหนักให้ผอมลงค่ะ”(ไรเฟิล)

จะเห็นได้ว่าความต้องการทางร่างกายก็เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อความต้องการทางจิตใจทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจที่จะตัดสินใจเรียนวิชาทหารทั้งสิ้น ความต้องการทางด้านร่างกาย จึงเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคล อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าบุคคลจะตัดสินใจเรียนวิชาทหารด้วยเพราะมีแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการและความคาดหวังที่จะกระทำตนเองเพื่อให้บรรลุในสิ่งที่ตนต้องการแต่ทั้งนี้การตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อประโยชน์ต่อตนเองในการบรรลุผลสำเร็จตามความต้องการของตนเองแต่ก็ยังมีความคาดหวังอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองเพื่อทำตามความคาดหวังของผู้อื่นซึ่งสามารถอธิบายได้จากประเด็นในหัวข้อดังกล่าวได้ดังนี้

ตอนที่ 2.2 แรงจูงใจจากความคาดหวังของผู้อื่นและสังคม

ความคาดหวังของผู้อื่นในประเด็นนี้หมายถึงการที่บุคคลกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งสิ่งที่บุคคลกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ตอบสนองความต้องการของผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับหรือทำตามความต้องการของบุคคลซึ่งเป็นคนรักบิดามารดาครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากต่อแรงกระตุ้นภายในจิตใจให้บุคคลเกิดการตัดสินใจที่จะเรียนวิชาทหารเพื่อพัฒนาตนเองทำความต้องการความคาดหวังของผู้อื่น

ภายใต้เงื่อนไขของการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มบุคคลที่เกิดจากแรงจูงใจจากความคาดหวังของผู้อื่นและสังคมประกอบไปด้วยการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น 2 ประการ ได้แก่ ความต้องการของครอบครัวความต้องการของสังคมซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดที่บุคคลตัดสินใจเรียนเพราะทำตามความความต้องการของผู้อื่น 2 ประการดังกล่าวได้ดังนี้

1) ความต้องการของครอบครัว

หลักสูตรการฝึกวิชาทหารเป็นความต้องการของบุคคลผู้เป็นพ่อแม่และญาติญาติในครอบครัวที่จะเห็นบุตรของตน มีอาชีพทหารมียศในทางทหารอันทรงเกียรติดังนั้นการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาจากความต้องการที่จะตอบสนองความคาดหวังของครอบครัว2 ประการดังนี้

1.1) ญาติและครอบครัวอยากให้ประกอบวิชาชีพทหารในอนาคต

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะครอบครัวสนับสนุนให้

เรียนวิชาทหารเพื่อที่จะผลักดันให้บุคคลได้ก้าวไปสู่การได้ประกอบอาชีพรับราชการทหารในอนาคต

" คุณน้าอยากให้เรียน อยากให้ทำงานราชการทหาร แล้วเค้าก็แบบส่งเสริมด้วย มาเรียนที่นี่แล้วมันก็แบบรู้และว่าเออที่บ้านอยากให้เป็นข้าราชการใช่มั้ย"(รถถัง)

"พี่เค้าหวังตัวเองไม่ได้ ก็เลยหวังเพื่อให้น้องสอบติดให้ได้ เพราะพี่เข้าไปอยู่ตรงนั้น พี่เค้ารู้ว่า ชีวิตของทหารมันมีส่วนดีอย่างเนี่ย ก็อยากให้น้องเข้าไปเป็นทหาร ให้พ่อแม่เห็น" (อาวุธ)

นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลบางรายตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการตอบสนองความต้องการของผู้เป็นมารดาที่จะได้มีโอกาสเห็นตนเองซึ่งเป็นบุตรมียศทางทหารนั่นก็คือ ยศว่าที่ร้อยตรี บุคคลจึงมีความตั้งใจเรียนให้จบหลักสูตรวิชาทหารชั้นปีที่ 5 เพื่อคาดหวังจะให้ตนเองได้รับยศว่าที่ร้อยตรีตามความต้องการของมารดา

"เรียนให้แม่ แม่อยากให้เรียนเพราะอยากเห็นหนูมียศว่าที่ร้อยตรีก็เลยว่าจะเรียนให้ครบ 5 ปีเลย"(เข็มทิศ)

2) ความต้องการของสังคม

การที่บุคคลจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุขนั้น มนุษย์ทุกคนจะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันเพื่อตอบสนองความต้องการที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลซึ่งกันและกัน มนุษย์จึงเป็นผู้ที่มักจะทำตามคาดหวังของสังคม ดังนั้นบุคคลที่มีอาชีพในบางองค์กรจึงเป็นสิ่งที่สังคมต้องการโดยเฉพาะ อาชีพทหาร ที่ทำหน้าที่ป้องกันประเทศชาติจากภัยคุกคามต่าง ๆเพื่อให้สังคมอยู่รอดและด้วยคุณลักษณะความเป็นทหารที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นทำให้ตนเองเป็นผู้มีระเบียบวินัยและมีจิตอาสาที่จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อนอกเหนือจากหน้าที่ป้องกันประเทศชาติจึงเป็นสิ่งสังคมต้องการบุคคลที่มีคุณลักษณะทางทหารดังกล่าวเป็นอย่างมาก

การเรียนวิชาทหารเป็นสิ่งหนึ่งที่จะสามารถพัฒนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้มีคุณลักษณะทางทหาร จึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็เพื่อนำวิชาความรู้ทางทหารไปใช้ช่วยเหลือกองทัพและประเทศชาติในการเป็นกำลังสำรอง ผู้อื่นในสังคมได้ทุกสถานการณ์ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่บุคคลที่ประกอบอาชีพทหารก็ตาม และต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะทางทหารในการช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมเช่น เสียสละที่นั่งบนรถประจำทางเมื่อเห็นคนชราไม่มีที่ว่างนั่งรถ

“ก็อยากเรียนอยู่แล้วน่ะค่ะ อยากมาฝึกระเบียบวินัยทำให้หนูมีระเบียบวินัยมากขึ้น เป็นกองกำลังสำรองให้กับประเทศ ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมอย่างแบบถ้าเราออกไปข้างนอกขึ้นรถเมล์เราก็ต้องลุกให้คนแก่นั่ง ” (สไนเปอร์)

เช่นเดียวกันกับกรณีศึกษาอีกรายหนึ่งที่ตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อต้องการนำวิชาความรู้ในหลักสูตรวิชาทหารมาช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมโดยการนำวิชาปฐมพยาบาลไปใช้ในการช่วยเหลือทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นกับผู้อื่น

“ถ้าเรียน บางทีตอนนี้ก็มีเรียนภาคพิเศษเกี่ยวกับการเรียนพยาบาล ก็มี การปฐมพยาบาล เบื้องต้นอะไรยังงี้ค่ะอย่างน้อยเราก็จะมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น”(ปืนกล)

สรุปการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจึงไม่ใช่เป็นเพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง แต่ยังเป็นเพราะบุคคลได้มองเห็นประโยชน์จากการเรียนวิชาทหารว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นในการช่วยเหลือสังคมและสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้เป็นบอดามารดาและบุคคลในครอบครัวที่ปรารถนาจะได้มีโอกาสเห็นบุตรของตนได้มีอาชีพรับราชการทหารที่มั่นคง ได้มียศทางทหารอันทรงเกียรติ ดังนั้นการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะทำตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม ซึ่งบุคคลในครอบครัวและสังคมยังเป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งที่ทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดความชอบความสนใจในการเรียนวิชาทหารเพราะเกิดจากการได้รับสื่อบุคคลและสื่อสารสนเทศต่าง ๆที่ไม่ใช่บุคคล บริบทและสิ่งแวดล้อมในสังคมรอบข้างเป็นสิ่งกระตุ้นภายนอกให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร สิ่งกระตุ้นภายนอกดังกล่าวคืออะไร มีอะไรบ้าง สามารถที่จะศึกษารายละเอียดดังกล่าวในการนำเสนอหัวข้อถัดไปดังนี้

ตอนที่ 2.3 แรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอก

การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นจากแรงจูงใจภายในของบุคคลเพียงแค่เงื่อนไขเดียวที่จะทำให้อธิบายในการเลือกและตัดสินใจที่ดำเนินการกับสิ่งใดและแสดงออกในทางพฤติกรรมไปในลักษณะต่าง ๆ แต่สิ่งจูงใจจากภายนอกที่ประกอบไปด้วยสังคมและสิ่งแวดล้อมในบริบทต่าง ๆที่บุคคลจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการดำรงชีวิตตั้งแต่บุคคลเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งต่าง ๆเหล่านี้เรียกได้ว่าเป็นสิ่งกระตุ้นจากภายนอกตัวบุคคลมากระทบกับประสาทสัมผัสทั้ง 5 จนก่อให้เกิดการรับรู้และตีความต่อสิ่งนั้นออกมาจากความรู้สึกนึกคิดภายในตัวบุคคล เช่นเดียวกับการที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็เพราะถูกสิ่งกระตุ้นจากภายนอกทำให้เกิด

แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียน 2 ประการ 1) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อตัวแบบ 2) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดสิ่งกระตุ้นจากภายนอกที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียน 2 ประการดังกล่าวได้ดังนี้

1) แรงจูงใจที่เกิดจากตัวแบบ

การที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้มีโอกาสพบเห็นหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆทั้งในครอบครัวและบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ครอบครัวที่ประกอบอาชีพรับราชการเป็นทหาร เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจอยากที่จะประกอบอาชีพรับราชการเป็นทหารเหมือนบุคคลดังกล่าวที่ตนได้พบเจอเช่น เกิดจากความชอบความสนใจที่จะเป็นทหารเหมือนบุคคลในครอบครัว ความต้องการที่จะมีโอกาสได้เรียนวิชาทหารได้เป็นนักศึกษาวิชาทหารและประกอบอาชีพทหารเหมือนเพื่อนรุ่นพี่ในโรงเรียนที่ตนพบเจอ จึงทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อที่จะได้มีโอกาสเป็นนักศึกษาวิชาทหารและประกอบอาชีพรับราชการทหารเหมือนบุคคลที่ตนพบเจอ

“อยากเป็นทหารเหมือนปู่ เหมือนพ่อ คือ 1. อยากเรียนด้วย 2.อยากมียศทหารเหมือนปู่ ประมาณนี้” (ไรเฟิล)

“หนูก็เห็นว่ามันเท่ห์ดี หนูไปเห็นพี่ที่ดุสิตเรียน รด และบางที่โรงเรียนหนูเค้าก็จะมีเชิญลูกศิษย์เก่าๆที่แบบจบไปแล้ว และแบบมีการศึกษาดีๆมาแนะนำอ่ะค่ะ ว่าพี่คนนี้อยู่ตรงนี้อะไรยังงี้ค่ะ เรียนทหาร พยาบาล ” (ปืนกล)

นอกจากนี้การที่บุคคลได้ไปพบเห็นบุคคลต้นแบบภายใต้สื่อสารสนเทศดังเช่น การพบเห็นตัวละครที่มีบทบาทในการแสดงเป็นทหารหญิงก็ทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจในเครื่องแบบทหารที่ตัวละครดังกล่าวสวมใส่จึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อที่ตนเองจะได้มีโอกาสในการสวมใส่เครื่องแบบ

“หนูก็จะเห็นมีทหารผู้หญิงด้วยในทีวีในละครชอบก็เลยชอบตั้งแต่เด็กชอบอยากใส่ชุด อยากลองเรียนดูอยากใส่ชุดทหาร” (นิวเคลียร์)

ถึงแม้ว่าตัวแบบบุคคลที่มีอาชีพเป็นทหารหรือการได้พบเจอตัวละครที่สวมใส่เครื่องแบบทางทหารอันเป็นสิ่งกระตุ้นภายนอกจูงใจให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกิดความชอบความสนใจที่จะได้มีโอกาสสวมใส่เครื่องแบบและตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อให้ตนเองได้ใส่เครื่องแบบทหารในที่สุด แต่ก็ไม่ได้มีเพียงแค่สื่อตัวแบบบุคคลดังกล่าวที่จะจูงใจให้เกิดความชอบความสนใจในการเป็นทหารหรือการเป็นนักศึกษาวิชาทหารเท่านั้น แต่ยังมีสิ่งกระตุ้นจากภายนอกอันเป็นสื่อที่ไม่มีชีวิตทำให้บุคคลเกิดการรับรู้และเกิดความชอบความสนใจในการเรียนวิชาทหารโดยสามารถที่จะอธิบายรายละเอียดจากสื่อดังกล่าวได้ดังนี้

2) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศ

การที่บุคคลได้ไปพบเห็นบุคคลต้นแบบที่มีตัวตนจริงและตัวตนในอุดมคติจากสื่อที่ไร้ชีวิตประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดที่เป็นสื่อถึงเอกลักษณ์เชิงวิชาชีพทหาร และนักศึกษาวิชาทหาร และสื่อที่มีชีวิตซึ่งเป็นสื่อที่มาจากบุคคล รวมไปถึงการได้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อดังกล่าวใน

เรื่องของการรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิง หรือข้อมูลเกี่ยวกับทหารอาชีพ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสื่อที่มากระตุ้นให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารอันเป็นเงื่อนไขที่มาจาก 1) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับทหาร 2) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศออนไลน์ 3) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศจากบุคคลซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนที่มาจากเงื่อนไขของสื่อ 3 ชนิดดังกล่าวได้ดังต่อไปนี้

2.1) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับทหาร

การที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้พบเห็นชุดเครื่องแบบทหารจากบุคคลในครอบครัวที่ประกอบวิชาชีพทหารจึงเป็นสื่อวัสดุประเภทหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจ มองว่าเครื่องแบบดูเท่ห์ ตนเองจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็เพื่อที่จะให้ตนเองได้มีโอกาสสวมใส่เครื่องแบบ

“ตอนแรกที่อยากเรียนเพราะชอบชุดทหารค่ะก็เลยมาเรียน หนูเห็นคนในครอบครัวใส่ชุดแล้วมันเท่ค่ะคุณลุง แต่ที่เห็นบ่อย ๆจะเป็นคุณตา คุณตาหนูค้าเป็นทหารพราน เฮ้ยชุดมันเท่มากพี่หนูเห็นแล้วก็ฉันอยากใส่ชุดแบบนั้นบ้าง” (อาก้า)

ดังนั้นจะเห็นว่า สื่อประเภทวัสดุที่เป็นเครื่องแบบทหาร หรือเครื่องแบบนักศึกษาวิชาทหารก็ตามเป็นสื่อที่จูงใจให้บุคคลชอบประทับใจในตัวแบบด้านบุคคลที่มีตัวตนจริงจากการได้ไปพบเห็นในขณะสวมเครื่องแบบดังกล่าว โดยมีเงื่อนไขภายใต้ ความชอบในเครื่องแบบจากตัวแบบด้านบุคคลคนที่สวมใส่เครื่องแบบนั้นหลายประการ เช่น ชอบและสนใจผู้ประกอบวิชาชีพทหาร หรือผู้ที่กำลังเรียนวิชาทหาร จากการที่บุคคล ได้ไปพบได้ไปเห็น ตัวแบบที่กำลังอยู่ในเครื่องแบบทหารภายใต้บริบทต่าง ๆ ในขณะที่บุคคลได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ทั้งที่ตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจก็ตาม เครื่องแบบจึงเป็นเหตุที่มาของความชอบในตัวบุคคลผู้ประกอบอาชีพทหารที่กำลังสวมใส่ เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลซึ่งเป็นกรณีศึกษาดังกล่าวนั้น วิเคราะห์ตีความจากการรับรู้เมื่อพบเห็นว่าเครื่องแบบ เป็นสื่อที่แสดงถึงเอกลักษณ์ในวิชาชีพทหาร และเป็นสิ่งที่บ่งบอกไปถึงคุณลักษณะทางทหาร ของผู้สวมใส่นำทางไปสู่การได้รับข่าวสารในเรื่องของการเปิดรับหลักสูตรการฝึกวิชาทหารหญิงเกิดการได้รับรู้ว่าการฝึกวิชาทหารให้ประโยชน์กับการพัฒนาตนเองด้านบุคลิกภาพและพัฒนาอาชีพทหารที่ตนใฝ่ฝันจนทำให้เกิดการตัดสินใจ เรียนวิชาทหาร เพื่อคาดหวังที่จะพัฒนาบุคลิกภาพให้เหมือนตัวแบบบุคคลที่พบเจอ เพื่อนำประสบการณ์และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนจบหลักสูตรวิชาทหารเป็นแนวทางไปสู่การประกอบวิชาชีพทหารในอนาคต ดังที่ตนใฝ่ฝัน

2.2) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศออนไลน์

การที่บุคคลพบเห็นตัวละครในทีวีที่สวมบทบทบาทในการแสดงเป็นทหารหญิง หรือการพบเห็นตัวการตูนย์ทหารในสื่อโทรทัศน์เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลได้พบเห็นเครื่องแบบทหารจากในทีวีแล้วทำให้เกิดความชอบในเครื่องแบบ จึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อคาดหวังว่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองได้มีโอกาสสวมใส่เครื่องแบบทหารเหมือนตัวละครในทีวีหรือตัวการ์ตูนทหารในทีวี

“อยากเรียนก็ตอนช่วง ม3 ม4 นี่แหละค่ะ หนูกำลังติดการ์ตูนย์ทหาร เห็นแบบการ์ตูนทหารก็เลยชอบอยากจะเรียน รด ตั้งแต่ ม3 ม4 ก็เลยตัดสินใจเข้ามาเรียนเพราะความชอบนี้ด้วย” (อาวุธ)

“หนูก็จะเห็นมีทหารผู้หญิงด้วยในทีวีในละครชอบก็เลยชอบตั้งแต่เด็กชอบอยากใส่ชุด อยากลองเรียนดูอยากใส่ชุดทหาร” (นิวเคลียร์)

2.3) แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศจากบุคล

การกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้รับข้อมูลข่าวสารและระเบียบการเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิงหรือข่าวสารต่าง ๆที่เกี่ยวกับโอกาสและช่องทางที่จะทำให้บุคคลได้ประกอบวิชาชีพทหาร ใน โดยได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจากบุคคลในครอบครัวหรือสื่อสารสนเทศจากบุคคลในสังคมเป็นผู้มาบอกกล่าวรายละเอียดการเปิดรับสมัคร ทำให้บุคคลเกิดการรับรู้สื่อดังกล่าวตัดสินใจที่จะเรียนวิชาทหารในที่สุด

“มี ตา พ่อของแม่เค้าเป็นทหารอยู่ที่กรมวิทยาศาสตร์เค้าบอกว่ามีวิธีเป็นทหารต้องเรียน รด. ก็น่าจะได้เป็นด้วยก็จบแล้วไปสอบงานราชการเลย”(เอสเค)

นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลยังได้รับสื่อระเบียบการเปิดรับสมัครจากบุคคลในสังคม เช่น ครูที่โรงเรียน เพื่อนบ้านเป็นผู้มาบอกกล่าวแนะนำรายละเอียดในการเรียนวิชาทหารและการสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหาร โดยใช้คำพูดในลักษณะชี้แนะและชักจูงให้บุคคลเกิดความสนใจที่จะตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

“ทราบข่าวการรับสมัครจากโรงเรียนค่ะ คุณครูเป็นคนมาเสนอก็คุณครูเป็นคนชักชวนหนูมาเรียนคุณครูเค้าก็เรียนจบ รด. มาเค้าก็เป็นผู้หญิงเหมือนกัน เค้าก็เลยชวนมาเรียน” (สไนเปอร์)

เช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลบางรายที่มีเพื่อนบ้านมาแนะนำเกี่ยวกับการเรียนวิชาทหารสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียน เช่น ยศว่าที่ร้อยตรี บุคคลจึงเกิดความสนใจและตัดสินใจเรียนวิชาทหารในที่สุด

“ก็มีพี่ข้างบ้านนะค่ะพี่ผู้หญิงค่ะ เค้าก็แนะนำให้เรียน เอ่อ อะไรยังงี้ แนะนำว่าเรียนครบ 5 ปีได้ว่าที่ร้อยตรีอะไรยังงี้นะ หนูก็เลยสนใจด้วย”(ฮอ)

จะเห็นได้ว่าสื่อสารสนเทศที่บุคคลได้รับจากสังคมไม่ว่าจะได้รับจากเพื่อนหรือครูอาจารย์ที่โรงเรียนก็ล้วนแล้วแต่เป็นสื่อที่นำพาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทางทหารมาให้บุคคลรับทราบและเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

ตอนที่ 2.2 แรงจูงใจที่นำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

ในปัจจุบันวิชาชีพทหารเป็นอาชีพที่นิยมมากในกลุ่มบุคคลผู้เป็นเพศหญิง แต่ด้วยบริบททางสังคมที่มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประกอบวิชาชีพทหารที่น้อยกว่าเพศชาย จะเห็นได้ว่าเพศหญิงถูกจำกัดในเรื่องของการไม่ให้เกณฑ์ทหารเหมือนเพศชาย การสอบคัดเลือกในองค์กรสถาบันทางทหารที่มีจำนวนจำกัดอัตราการรับเพศหญิงที่น้อยกว่าเพศ

ชาย ดังนั้นด้วยบริบทของสังคมปิดกั้นบทบาททางทหารของกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงจึงเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเพศหญิงพยายามหาโอกาสทุกวิถีทางที่จะผลักดันให้ตนเองได้ก้าวไปสู่การได้เป็นทหารหญิงอาชีพตามที่ตนเองใฝ่ฝัน หลักสูตรการเรียนวิชาทหารก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะเป็นช่องทางทำให้บุคคลได้มีประสบการณ์ทักษะความรู้ความสามารถและสิทธิประโยชน์จากการเรียนที่จะได้รับการเพิ่มคะแนนในการนำไปสอบคัดเลือกเข้ารับราชการเป็นทหาร ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่บุคคลซึ่งเป็นเพศหญิงจะตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อที่ต้องการจะนำสิทธิประโยชน์และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้เป็นใบเบิกทางให้ตนเองได้ก้าวไปสู่วิชาชีพทหาร ปัจจุบันจึงพบว่าทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงมาก่อนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาทำความเข้าใจแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารของกลุ่มทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์เป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน เพื่อต้องการจะศึกษาว่าอะไรเป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารจนจบหลักสูตรแล้วเพราะอะไรภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาทหารบุคคลดังกล่าวจึงตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์นำเสนอข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่สองกลุ่มทหารหญิงอาชีพ ซึ่งจากการได้ข้อมูลมานั้นก็พบว่าเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารมาจากเงื่อนไขทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคล 2 ประการประกอบด้วย 1) แรงจูงใจภายในบุคคล 2) แรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอก เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวสามารถอธิบายในรายละเอียดดังนี้ประการดังกล่าวที่ทำให้บุคคลเกิด

1) แรงจูงใจจากความต้องการของตนเอง

แรงจูงใจภายในบุคคลคือแรงจูงใจที่ออกมาจากภายในจิตใจของบุคคลกระตุ้นให้เกิดความต้องการ ทัศนคติ เจตคติ ความเชื่อ และค่านิยม ความพึงพอใจ ความสนใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรียกได้ว่าแรงจูงใจภายในบุคคลก็คือแรงจูงใจที่มาจากความรู้สึกนึกคิดพินิจภายในของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเช่นเดียวกันการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(กลุ่มที่2) เป็นผลมาจากแรงจูงใจภายในบุคคลที่ทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจในอาชีพทหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารในที่สุด จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่สองก็พบว่าแรงจูงใจภายในบุคคลที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเลือกประกอบวิชาชีพทหารนั้นมาจากแรงจูงใจที่ประกอบด้วยเงื่อนไข 3 ประการคือ 1) ความต้องการสวมเครื่องแบบทหารหญิงอาชีพ 2) ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง 3) เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝันในวัยเด็ก แรงจูงใจจากเงื่อนไข 3 ประการดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

1.1) ความต้องการสวมเครื่องแบบทหารหญิงอาชีพ

เครื่องแบบของทหารอาชีพเป็นสื่อวัสดุประเภทหนึ่งที่เป็นเงื่อนไขทำให้บุคคลพบเห็นแล้วเกิดความชอบความสนใจ จึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อนำพาตนเองให้ก้าวไปสู่การเป็น

ทหารหญิงอาชีพและสามารถที่จะมีโอกาสได้ใส่เครื่องแบบทหารหญิงอาชีพซึ่งบุคคลมองว่าเป็นโอกาสของผู้หญิงในส่วนน้อยที่จะได้มีโอกาสสวมใส่เครื่องแบบทหารหญิงอาชีพ

"มันเป็นความใฝ่ฝันตั้งแต่เด็กมากเลยค่ะว่าอยากที่จะเป็นทหารค่ะ เพราะว่าทหารที่เป็นผู้หญิงอ่ะค่ะในกองทัพบกมันมีน้อยค่ะ และก็ชุดเครื่องแบบที่ใส่ค่ะมันดูสง่างาม เท่ห์มากค่ะ"(ครูฝึกเก่งกาจ)

"สมัยเด็กๆก็คิดว่าชุดทหารดูเท่ห์ ก็เลยอยากเรียน รด เพื่อความอยากเป็นทหารก็พอเรียน รด จบก็เปิดสอบพอดีก็ได้เป็นทหารตามใจที่อยากทำ"(ครูฝึกระเบียบ)

1.2) ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(กลุ่มที่ 2) มองว่าอาชีพทหารเป็นอาชีพที่จะต้องใช้พละกำลังในกิจกรรมการทำงาน จะต้องมีการทำกิจกรรมที่สร้างความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน และการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(กลุ่มที่ 2)ได้มีโอกาสประกอบวิชาชีพทหารก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้บุคคลได้ฝึกตนเองให้มีคุณลักษณะทางทหารเช่น ความมีระเบียบวินัยและสามารถที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนได้บุคคลจึงตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

"ก็คือการเป็นทหารเหมือนเป็นการฝึกตัวเองขั้นหนึ่ง ให้ตัวเองรู้สึกว่าเข้าไปสู่ความมีระเบียบวินัย ปรับปรุงบุคลิกภาพ และก็อีกอย่างหนึ่งเหมือนกับว่าได้ทำอะไรที่มันเหมือนแอคทีฟตัวเองมากขึ้นทหารจะแบบออกแนวลุยๆ ได้ทำกิจกรรมพวกนี้มากขึ้น"(ทหารหญิงเก่งกาจ)

1.3) เป็นอาชีพที่ใฝ่ฝันในวัยเด็ก

อาชีพทหารหญิงเป็นอาชีพที่บุคคลเพศหญิงหลายคนมีความชอบความสนใจมาตั้งแต่ในวัยเด็ก เช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(กลุ่มที่2)ที่มีความชอบความสนใจใฝ่ฝันอยากที่จะ ประกอบอาชีพเป็นทหารหญิงในอนาคต บุคคลจึงตัดสินใจเรียนวิชาเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนจบหลักสูตรไปสอบคัดเลือกเป็นทหารตามความต้องการของตน

"สมัยเด็กๆก็คิดว่าแค่ดูเท่ห์ สมัยเด็กก็คิดว่าทหารเท่ห์ ก็เลยอยากเรียน รด เพื่อความอยากเป็นทหาร ก็พอเรียน รด จบก็เปิดสอบพอดี ก็ได้เป็นทหารตามใจที่อยากทำ" (ทหารหญิงระเบียบ)

เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(กลุ่มที่2)รายหนึ่งที่ตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารเพราะเกิดความชอบความสนใจในวิชาชีพทหารตั้งแต่ในวัยเด็กและด้วยความที่ตนเองไม่คิดว่าจะมีโอกาสได้เป็นทหารหญิงอาชีพบุคคลจึงตัดสินใจทำอาชีพอื่นๆที่ไม่ใช่อาชีพทหาร และเมื่อมีโอกาสจึงสมัครงานเป็นทหารหญิงชีพตามที่ตนใฝ่ฝันในวัยเด็ก อยากที่จะสัมผัสชีวิตการทำงานของสังคมทหารเพราะครอบครัวของตนไม่มีใครประกอบอาชีพทหาร

"เรารู้สึกว่าเราชอบเป็นทหารนะ ตั้งแต่เด็กแล้ว เราก็แค่เก็บความชอบเอาไว้เพราะเราไม่คิดว่าเราจะก้าวเข้ามาในชีวิตทหารตอนที่เริ่มเข้าตั้งแต่ชั้นปีแรกที่สมัครก็คาดหวังอยากเรียนอยากเป็นนักศึกษาวิชาทหารพอเรียนจบก็ทำงานบริษัทเอกชน 2 ปีก็ลาออกมาสมัครสอบเป็นครูฝึก

รด.ที่นี่ เรารู้สึกว่ามันใช่อาชีพที่ตรงกับใจเราต้องการมากกว่า อยากลอง อยากสัมผัสชีวิตของคำว่าเครื่องแบบ เพราะที่บ้านก็ไม่ได้มีใครที่เกี่ยวกับราชการเลย เราก็อยากสัมผัสอยากจะรู้ว่ามันเป็นยังไงเราก็เลยเข้ามาสอบเป็นครูฝึกในหน่วยรบพิเศษ"(ทหารหญิงใจรัก)

2) แรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอก

แรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอกเป็นแรงจูงใจที่เกิดจากสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นภายนอกมาจูงใจให้บุคคลเกิดแรงจูงใจภายในที่ออกมาจากภายในจิตใจของบุคคลกระตุ้นให้เกิดความต้องการ ทัศนคติ เจตคติ ความเชื่อ และค่านิยม ความพึงพอใจ ความสนใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาทหารนั้นเป็นเพราะได้รับสื่อสิ่งเร้าต่างๆที่มากระตุ้นจากภายนอกทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกความชอบความสนใจและทัศนคติที่ดี ความพึงพอใจต่อการประกอบวิชาชีพทหารจึงตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารในที่สุด สิ่งกระตุ้นภายนอกดังกล่าวที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจนั้นประกอบไปด้วยเงื่อนไขสามประการคือ 1) แรงจูงใจจากสื่อตัวแบบบุคคล 2) แรงจูงใจจากสื่อบริบทดังนี้ยืนขายที่มาจากแรงจูงใจสิ่งกระตุ้นภายนอกทั้งสามประการดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1)แรงจูงใจจากสื่อตัวแบบบุคคล

การที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนๆในสังคมที่มีอาชีพเป็นทหารนั้นทำให้บุคคลได้เกิดการรับรู้ตัวแบบเชิงพฤติกรรมจากสื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วยครอบครัวและบุคคลรอบข้างที่ประกอบอาชีพทหารนั้นจนทำให้บุคคลได้รับรู้ซึมซับรับเอาข้อมูลข่าวสารการทำงานของกองทัพบกจากบุคคลในครอบครัวและเพื่อนรุ่นพี่ที่ประกอบวิชาชีพทหารจึงทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อกองทัพบก เกิดความชอบในกองทัพบกเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจให้บุคคลมีความต้องการที่อยากจะเป็นทหารหญิงอาชีพในอนาคต

"อันดับแรกก็ต้องมาจากความชอบก่อนความชอบในกองทัพบกก่อน และก็ตัวอย่างจากรุ่นพี่อะไรยังงี้เกิดจากครอบครัวก่อนค่ะอันดับแรกเกิดมามีครอบครัวเป็นทหารก็ต้องมีความชอบ ก็คือเห็นตั้งแต่เด็กๆอ่ะ"(ครูฝึกภักดี)

นอกจากนี้การที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้พบเห็นครูฝึกวิชาทหารที่ดีในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารก็เป็นตัวแบบของการปฏิบัติหน้าที่ของการเป็นครูทหารที่ดี ทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพทหารจึงมีความสนใจอยากที่จะประกอบวิชาชีพทหาร

"ตัวอย่างของครูที่ดี ทำให้เรารู้สึกว่าเรามีทัศนคติต่อกองทัพในแง่บวก เห็นแล้วนี้แบบกองทัพให้ประโยชน์อะไรกับเราบ้างอะไรยังงี้ค่ะ ทำให้เรารู้สึกอยากจะมาเป็นทหารบ้างค่ะ"(ครูฝึกนักรบ)

2.2) แรงจูงใจจากสื่อบริบท

สื่อบริบท คือปรากฏการณ์เชิงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของบุคคลจากกิจกรรมการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ได้ถึงประโยชน์ของการเป็นทหารหญิงอาชีพ โดยบุคคลมองว่าการเข้าไปสู่การเป็นทหารนั้นจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองในการพัฒนาบุคลิกภาพและความ

เป็นระเบียบวินัยให้มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับทหารจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหาร เพื่อคาดหวังว่าจะได้ทำกิจกรรมทางทหารเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ตนเองมีความตื่นตัว ได้ทำกิจกรรมการงานที่ออกแนวลุย

> *"เรารู้สึกว่าเราชอบ เราก็แค่เก็บความชอบเอาไว้ เพราะเราไม่คิดว่าเราจะก้าวเข้ามาในชีวิตทหารคือ เป็นการฝึกตัวเองขั้นหนึ่ง ให้ตัวเองรู้สึกว่ามีความแตกต่างจากผู้อื่น คือเข้าไปสู่ความมีระเบียบวินัย ปรับปรุงบุคลิกภาพ อะไรยังงี้ และก็อีกอย่างหนึ่งเหมือนกับว่าได้ทำอะไรที่มันเหมือนแอคทีฟตัวเองมากขึ้น ทหารจะแบบออกแนวลุยๆ ได้ทำกิจกรรมพวกนี้มากขึ้น"(ครูฝึกใจรัก)*
>
> จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารนั้นมาจากความชอบความสนใจทัศนคติที่ดีต่ออาชีพทหาร ภายในบุคคลที่เกิดความชอบความสนใจในอาชีพทหารตั้งแต่ในวัยเด็ก อีกประการหนึ่งคือได้รับแรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอกที่มาจากสื่อตัวแบบบุคคล สื่อบริบทที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนในกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร

นอกจากนี้การได้รับแรงจูงใจจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นสิ่งที่ทำให้ (กลุ่มที่2) บุคคลได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาทหารที่ตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารให้กับบุคคลมีความอดทนเข้มแข็งต่อการใช้ชีวิตตนเองจึงอยากจะถ่ายทอดวิชาทหารอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านคุณลักษณะทางทหารนี้ให้กับผู้อื่นจึงตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารเพื่อให้ตนเองได้มาเป็นครูฝึกโดยคาดหวังว่าจะนำวิชาทหารที่ได้รับจากตัวแทนมาถ่ายทอดให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

"ทหารนี่แหละถ่ายทอดเรายิ่งเรียนมันยิ่งหล่อหลอมเราเราชอบที่ครูฝึกให้เรามาตอนแรกเราไม่เป็นแบบนี้เราไม่ได้เข้มแข็งเรายังเหลาะแหละกับชีวิตแต่ครูฝึกให้เรามาเรารู้สึกว่าเราเข้มแข็งขึ้นเราอยากให้ในสิ่งที่ครูฝึกให้เรามาให้กับคนอื่นให้กับลูกศิษย์ของเราเลยอยากมาเป็นครูฝึกบ้าง"(ครูฝึกภักดี)

จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจที่ทำให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (กลุ่ม2) ตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารนั้นมาจากความชอบ ความสนใจ ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพทหาร ความชอบความสนใจในอาชีพทหารตั้งแต่ในวัยเด็ก อีกประการหนึ่งคือได้รับแรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอกที่มาจากสื่อตัวแบบบุคคล สื่อบริบทที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอนในกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร แสดงให้เห็นว่าการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารส่วนหนึ่งมาจากความชอบความสนใจที่มีต่อวิชาชีพทหารที่มีมาตั้งแต่ในวัยเด็กอีกส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจในวิชาชีพทหารเป็นผลมาจากได้รับสื่อต่างๆที่เกิดขึ้นจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารและตัดสินใจประกอบวิชาทหารหรือไม่

กระบวนการถ่ายทอดเป็นอย่างไรโดยผลที่ได้จากการศึกษาสามารถอธิบายในส่วนการนำเสนอหัวข้อถัดไปดังนี้

ส่วนที่ 3 กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่ 3 นี้เป็นการวิเคราะห์ในเรื่องราวของกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากประเด็นดังกล่าวมาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 คือนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่1-5 และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มทหารหญิงอาชีพนี้โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนที่ 1 เป็นกลุ่มครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารมาร่วมให้ข้อมูลในกระบวนการถ่ายทอดในระยะที่กลุ่มบุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหาร โดยผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลในเรื่องของกระบวนการทางสังคมสู่วิชาชีพทหารได้ออกเป็น 2 ระยะ ประกอบด้วย1) ระยะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงการเป็นนักศึกษาวิชาชีพทหาร2) ระยะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงประกอบวิชาชีพทหารข้อมูลที่ได้จากกระบวนการถ่ายทอดทั้ง 2 ระยะดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดเนื้อหาที่ได้จากการเก็บข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 3.1 กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหาร

การวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารดังกล่าวนี้ เป็นการอธิบายในเรื่องราวของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารในช่วงระยะที่1เป็นระยะที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์เชิงบรรยายเรื่องราวและปรากฏการณ์ต่างที่เกิดขึ้นกับกลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 (นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1-5) ในช่วงระหว่างที่กลุ่มบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารจากสถานศึกษาวิชาทหารผู้เป็นองค์กรหลักในการถ่ายทอด เพื่อต้องการจะทราบว่า กลุ่มบุคคลได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารจากตัวแทนนั้นมีอะไรบ้าง ตัวแทนถ่ายทอดด้วยกลวิธีอย่างไร ใครเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดบ้าง ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลกับการตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ในเรื่องของกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารแต่ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มบุคคลผู้เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 (ทหารหญิงอาชีพ)เป็นผู้ที่เคยผ่านประสบการณ์ในช่วงที่กลุ่มบุคคลได้รับการถ่ายทอดทางสังคมตอนเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ผ่านการถ่ายทอดหลักสูตรวิชาชีพทหารจากสถานศึกษาวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดองค์กรเดียวกัน ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในช่วงที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้งกลุ่มที่ 1 และ2 ยังเป็นนักศึกษาวิชาทหารอยู่นั้นย่อมจะผ่านการฝึกหลักสูตรวิชาทหารด้วยเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นพื้นฐานเดียวกันตามนโยบายการฝึกหลักสูตรวิชาทหาร ในส่วนการนำเสนอการวิเคราะห์เชิงบรรยายเรื่องราวและปรากฏการณ์ต่างที่เกิดขึ้นในช่วงที่ยังเป็นนักศึกษาวิชาทหารทั้งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวจึงเป็นการนำเสนอข้อมูลในภาพรวมทั้ง 2 กลุ่มภายใต้กระบวนการถ่ายทอดด้วยองค์ประกอบ 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ตัวแทนในการถ่ายทอด Agent 2) เนื้อหาในการถ่ายทอด Content3)

กลวิธีในการถ่ายทอด Tactic ระยะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหารทั้ง3ประเด็นดังกล่าวนี้ สามารถอธิบายเนื้อหารายละเอียดที่ได้ดังนี้

1) ตัวแทนในการถ่ายทอด (Agent)

การศึกษาไม่ว่าจะหลักสูตรสาขาหรือศาสตร์วิชาแขนงใดก็ตามองค์กรและสถาบันแห่งการเรียนรู้และการศึกษาจะต้องมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยตัวแทนในการถ่ายทอดซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการให้ความรู้ในด้านวิชาต่างๆ ทุกสถาบันเช่นเดียวกับสถานศึกษาวิชาทหารอันเป็นสถาบันการเรียนการสอนที่มาจากโครงสร้างขององค์กรทางทหาร ซึ่งจะต้องมีตัวแทนในการถ่ายทอดทางด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาทหารให้กับผู้เรียนได้นำเอาความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีคุณลักษณะที่โดดเด่นกว่าคนทั่วไป นั่นก็คือการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ผู้เรียนหรือผู้รับการถ่ายทอดให้มีคุณลักษณะทางทหารแต่ทั้งนี้เนื้อหาสาระในการถ่ายทอดวิชาทหารนั้น ไม่ได้หมายความว่าจะต้องเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นบุคลากรในสถานศึกษาวิชาทหารเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดให้วิชาความรู้กับผู้เรียนแต่เพียงองค์กรเดียว นอกจากนี้ก็ยังมีหน่วยงานอื่นและบุคลากรจากหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการถ่ายทอดหลักสูตรวิชาทหารให้กับผู้เรียน ซึ่งแบ่งเป็น 2 หน่วยงานได้แก่ บุคลากรในสถาบันทางทหารและบุคคลากรภายนอกสถานศึกษาวิชาทหารซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดเนื้อหาได้ดังนี้

1.1) บุคลากรในสถาบันทางทหาร

หลักสูตรการฝึกวิชาทหารเป็นวิชาที่ให้ความรู้เนื้อหาสาระเกี่ยวกับวิชาทหารโดยเฉพาะที่จัดตั้งขึ้นจากสถาบันทางทหาร ไม่มีหลักสูตรการฝึกวิชาทหารได้ทั่วไปจากสถาบันทางการศึกษาด้านวิชาการ หรือสถาบันอื่นๆ ดังนั้นกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร ที่มาจากบุคลากรในสถาบันทางทหารโดยตรงบุคลากรดังกล่าวนี้หมายถึง ทหารอาชีพหรือที่เรียกกันว่า ครูฝึกวิชาทหาร ซึ่งเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพทหารและได้ผ่านการขัดเกลาทางสังคมในการฝึกหลักสูตรทางทหารมาก่อนจึงทำให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิชาทหารสามารถที่จะถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จึงมีตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารที่มาจากบุคลากรในสถาบันทางทหาร 2 องค์กรประกอบด้วยบุคลากรในสถานศึกษาวิชาทหารและบุคลากรหน่วยงานอื่นในสถาบันทางทหาร ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1.1) บุคลากรในสถานศึกษาวิชาทหาร

ตัวแทนในการทอดวิชาทหารเป็นครูฝึกวิชาทหารอาชีพโดยตรง มีการสอนในเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันและสอนด้วยกลวิธีเทคนิค

“ครูที่สอนเป็นทหารโดยตรงค่ะ หนูก็ว่ามันก็น่าจะเหมาะสุดแล้วหนูว่าสอนแบบทหารแบบนี้ดีแล้วนี้ดีแล้วเพราะว่าเค้าสอนเวลาเค้าสอนเค้าก็จะมีคุยบ้างเค้าไม่เครียดจนเกินไปไม่แบบมายืนตะคอกยืนอะไรยังงี้ก็สนุกนะ”(ปืนกล)

“ครูที่เป็นทหารก็จะสอนเกี่ยวกับทหารทุกอย่างหมดเลยเค้าเสียงดัง ครูฝึกแต่ละคนเค้าไม่เหมือนกันตั้งแต่การสอนทำความเคารพการจัดแถวทุกอย่าง” (นิวเคลียร์)

1.1.2) บุคลากรหน่วยงานอื่นในสถาบันทางทหาร

จากการสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็พบว่าตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นครูฝึกวิชาทหาร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดวิชาทหารให้บุคคลผู้เรียนเช่นการฝึกภาคสนามที่เขาชนไก่ก็จะมีตัวแทนที่เป็นครูฝึกวิชาทหารอาชีพในค่ายฝึกวิชาทหารเขาชนไก่

“เวลาเราไปฝึกภาคสนามเขาชนไก่มีแค่ครูทหาร เราก็ได้ใช้อย่างที่เราเรียนเค้าก็มีสอนการปฐมพยาบาล แล้วก็ไปฝึกเกี่ยวกับเรื่องเชือก การช่วยเหลือ การช่วยเหลือวิธีต่างๆ การใช้เชือกแล้วก็การใช้ชีวิตอยู่ในป่า การเอาตัวรอด แล้วก็การฝึกโดดหอ” (เหล็กกล้า)

จากการสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็พบว่าตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นครูฝึกวิชาทหาร ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดวิชาทหารให้บุคคลผู้เรียนเช่นการฝึกภาคสนามที่เขาชนไก่ก็จะมีตัวแทนที่เป็นครูฝึกวิชาทหารอาชีพในค่ายฝึกวิชาทหารเขาชนไก่

“ปีสองจะเริ่มถืออาวุธและ หนูไปเรียนตรงลาดปลาเคล้า ช.พันหนึ่ง ร.อ ศูนย์ฝึกที่นี่จะเป็นทหารหมดเลยส่วนใหญ่จะเป็นครูผู้ชายครูผู้หญิงหนูจะเจอที่ภาคสนามครูผู้หญิงโหดกว่าค่ะ ค่อนข้างจะเป็นระเบียบกว่าที่นั่นเน้นอาวุธอย่างเดียวมีเข้าห้องเรียนบ้างแต่ส่วนใหญ่เน้นอาวุธปืนเป็นหลัก”(คอมแบท)

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารจะเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกหลักสูตรทางทหารมาก่อน แต่กลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารของครูฝึกวิชาทหารแต่ละบุคคลย่อมต่างกัน อันเนื่องมาจากครูฝึกวิชาทหารมีทั้งครูฝึกที่เป็นเพศชายและเพศหญิง เป็นครูฝึกต่างหน่วยงานในสถาบันทางทหารอีกทั้งหลักสูตรการฝึกวิชาทหารที่หลากหลายนั้นก็ย่อมที่จะได้รับประสบการณ์จากการถ่ายทอดวิชาทหารที่แตกต่างกันออกไปนั่นก็คือ ครูฝึกที่ได้เข้ามาเป็นทหารอาชีพโดยการสอบบรรจุตามระเบียบการรับสมัครบุคลากรของกองทัพบก กับอีกบุคลากรประเภทหนึ่งก็คือ ผู้ที่ใช้สิทธิประโยชน์จากการได้รับสิทธิพิเศษในการเรียนหลักสูตรวิชาทหารชั้นปีที่ 5 แล้วจึงมาสมัครสอบเป็นทหารอาชีพ แต่ไม่ว่าจะแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม เมื่อเข้ามาสู่สถาบันการฝึกวิชาทหารแล้วบุคคลก็จะได้รับการถ่ายทอดทางสังคมวิชาชีพทหารเช่นเดียวกัน ดังนั้นไม่ว่าครูฝึกวิชาทหารแต่ละบุคคลจะก้าวเข้ามาสู่ทหารอาชีพได้โดยวิธีใดก็ตามหรือหน่วยงานใดในสถาบันทางทหารก็ตาม ทุกคนล้วนแล้วจะต้องมีคุณลักษณะทางทหารที่จะสามารถนำเอาความรู้ประสบการณ์ที่ผ่านการฝึกวิชาทหารมาถ่ายทอดได้ดีกว่าบุคลากรที่มาจากองค์กรภายนอกสถาบันทางทหาร

1.2) บุคลากรภายนอกสถาบันการศึกษาวิชาทหาร

ถึงแม้ว่าตัวแทนในการถ่ายทอดที่มาจากทหารอาชีพจะเป็นบุคลากรภายในสถาบันการศึกษาวิชาทหารหรือบุคลากรทางทหารจากหน่วยงานในสถาบันทางทหารทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารจะสามารถใช้กลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนได้เป็น

อย่างเชี่ยวชาญเพราะเป็นทหารอาชีพที่จะสามารถถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารของตนเองให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้โดยตรง แต่เนื่องจากในบางวิชาที่มีอยู่ในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารนั้นเป็นวิชาเฉพาะทางหรือเฉพาะด้านในวิชาดังกล่าว เช่น วิชาการดับเพลิง การบรรเทาสาธาณภัย ซึ่งครูฝึกสอนวิชาทหารไม่มีทักษะความรู้ความสามารถในวิชานั้นๆได้อย่างละเอียดลึกซึ้งได้เทียบเท่ากับบุคลากรเจ้าหน้าที่ๆมาจากสถานีดับเพลิงโดยตรงถึงแม้ว่าจะเป็นวิชาที่ครูฝึกวิชาทหารเคยผ่านการฝึกหลักสูตรทางสถาบันทหารที่ทหารทุกคนจำเป็นจะต้องมีความรู้วิชาดังกล่าวนี้ติดตัวเอาไว้ใช้ในยามจำเป็นเมื่อปฏิบัติหน้าที่หรือนำมาใช้ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็พบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารในบางรายวิชา จากตัวแทนในการถ่ายทอดที่มาจากบุคลากรภายนอกสถาบันทางทหารหรือนอกสถาบันการฝึกวิชาทหารเช่นการถ่ายทอดวิชาการเรียนวิชาจราจรจะมีตัวแทนที่เป็นตำรวจจราจรมาสอนโดยตรง

“ตอนนั้นที่เรียนก็จะมี อย่างเช่น ดับเพลิง บรรเทาสาธารณภัยมาสอนการดับถังแก๊ส มีการฝึกพยาบาล จราจร ก็จะเป็นตำรวจจราจรมาสอนเลยนะค่ะ”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

“ก็มีวิทยากรพิเศษอย่างวิชาป้องกันไฟจากการลุกไหม้ หรือวิชาทฤษฎีอะไรสักอย่างหนึ่งซึ่งหนูจำไม่ได้ และก็มีฟังบรรยายในห้องแอร์บ้าง ปีละหน เรื่องการเริ่มงานอาชีพมีคนมาบรรยายจากบริษัท ซีพี ของปีที่แล้ว”(อาวุธ)

จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารที่มาจากบุคลากรในสถานศึกษาหรือ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องในสถาบันทางทหารและบุคลากรนอกสถาบันการศึกษาวิชาทหารที่เข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชาทหารทุกตัวแทนที่มาจากต่างองค์กรก็ล้วนแล้วแต่เป็นผู้ที่ให้ความรู้ในการถ่ายทอดวิชาต่างๆที่มีอยู่ในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารทั้งสิ้น

2) เนื้อหาในการถ่ายทอด Content

บุคคลใดก็ตามที่ประกอบอาชีพทหารจะต้องผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรของทางทหารเพื่อให้บุคคลนั้นได้มีคุณลักษณะทางทหารก่อนเข้าสู่สังคมในการทำงานเป็นทหารอาชีพ ซึ่งมีทั้งการฝึกอบรมในหลักสูตรระยะสั้นก่อนเข้าทำงานและหลักสูตรระยะยาวอย่างเช่นโรงเรียนเตรียมทหารอันเป็นสถานศึกษาที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับวิชาทหารโดยเฉพาะก่อนที่จะสมัครสอบบรรจุเข้าเป็นทหารอาชีพโดยตรงเช่นเดียวกันกับการฝึกหลักสูตรวิชาทหาร ที่จะต้องมีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารอีกทั้งเป็นการถ่ายทอดทางสังคมของทหารให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความสามารถในการนำเนื้อหาวิชาทางทหารไปใช้ประกอบวิชาชีพทหารในอนาคตหรือนำเนื้อหาสาระความรู้ในเรื่องของคุณลักษณะทางทหารไปใช้ในการทำงานหรือประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่อาชีพทหาร สามารถใช้ความรู้และคุณลักษณะทางทหารที่ได้ศึกษามานั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดีดังนั้นหลักสูตรวิชาทหารจึงเป็นวิชาที่ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดได้จากสถาบันกานเรียนรู้ทั่วไป เนื่องจากเป็นวิชาที่ผู้เรียนจะต้องมีคุณลักษณะทางทหารอันเป็นเอกลักษณ์เชิงวิชาชีพของทหาร เนื้อหาสาระในการเรียนรู้ก็ย่อมจะแตกต่างจากสถาบันการศึกษา

อื่นๆทั่วไป ซึ่งในการถ่ายทอดวิชาทหารดังกล่าวได้แบ่งเนื้อหาสาระในวิชาทหารออกเป็น 2 ภาคการศึกษา 1) วิชาทหารเบื้องต้น2) เทคนิคยุทธวิธีซึ่งเนื้อหาสาระในการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร 2 วิชาหลักดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

2.1.1) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ในภาคทฤษฎี

ในการเรียนการสอนวิชาทหารเจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในเชิงทฤษฎีก่อนที่จะลงมือปฏิบัตินักศึกษาวิชาทหารทุกคนจะต้องได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กับครูฝึกสอนที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร เนื่องจากเนื้อหาการเรียนในบางรายวิชาเป็นวิชาที่จะต้องบรรยายหรืออธิบายในเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียวหรือบางวิชาก็เป็นเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในเชิงทฤษฎีเพื่อนำเอาไปปฏิบัติก่อนลงฝึกวิชาทหารในภาคสนามหรือภาคปฏิบัตินั่นเอง ซึ่งเนื้อหาในการฝึกหลักสูตรวิชาทหารมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดทางสังคมไปสู่วิชาชีพทหารให้มีความรู้ความสามารถในแบบคุณลักษณะทางทหารดังนั้นเนื้อหาที่ผู้เรียนจะได้รับการถ่ายทอดจากครูผู้ฝึกสอนนั้นจึงเป็นเนื้อหาที่ประกอบไปด้วยกลุ่มวิชาที่อยู่ในหมวดหมู่ของหลักสูตรการฝึกวิชาทหารที่ประกอบไปด้วย 2 วิชาหลักในการเรียน คือ 1) วิชาทหารเบื้องต้น 2) วิชาเทคนิคและยุทธวิธี โดยรายละเอียดเนื้อหาวิชาทหารทั้ง2 วิชาดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังนี้

2.1) วิชาทหารเบื้องต้น

ในการเรียนการสอนวิชาทหารเบื้องต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ในเชิงทฤษฎีก่อนที่จะลงมือปฏิบัตินักศึกษาวิชาทหารทุกคนจะต้องได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้กับครูฝึกสอนที่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร เนื่องจากเนื้อหาการเรียนในบางรายวิชาเป็นวิชาที่จะต้องบรรยายหรืออธิบายในเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียวหรือบางวิชาก็เป็นเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในเชิงทฤษฎีเพื่อนำเอาไปปฏิบัติก่อนลงฝึกวิชาทหารในภาคสนามหรือภาคปฏิบัตินั่นเอง ซึ่งเนื้อหาในการฝึกหลักสูตรวิชาทหารมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดทางสังคมไปสู่วิชาชีพทหารให้มีความรู้ความสามารถในแบบคุณลักษณะทางทหารดังนั้นเนื้อหาที่ผู้เรียนจะได้รับการถ่ายทอดจากครูผู้ฝึกสอนนั้นจึงเป็นเนื้อหาที่ประกอบไปด้วยกลุ่มวิชาที่อยู่ในหมวดหมู่ของวิชาทหารเบื้องต้นทั้งสิ้น

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงพบว่าในการเรียนการสอนวิชาทหารเบื้องต้นเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ตัวแทนได้ถ่ายทอดเกี่ยวกับระเบียบวินัยการแต่งกายการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรักชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นการเรียนการสอนในลักษณะภาคทฤษฎีโดยครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดเป็นผู้นำเนื้อหารายละเอียดวิชาดังกล่าวมาจากหนังสือตำราการฝึกวิชาทหารแล้วนำมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการบรรยายซึ่งการเรียนการสอนในลักษณะนี้เป็นการเรียนการสอนในภาคทฤษฎี

“ปี1 ปี2 มันจะเรียนพวกระเบียบวินัย ระเบียบวินัยมากกว่าระเบียบวินัยจะอยู่ลำดับแรก และพวกการแต่งกายเกี่ยวกับอุดมการณ์ เนื้อหาเกี่ยวกับความรักในสถาบันพระมหากษัตริย์ ระเบียบทุกอย่าง การแต่งกาย ในหนังสือในตำราหมดเลย คือทุกอย่างมันมีในตำรา คือ เค้าจะมาพูดคร่าวๆ”(นิวเคลียร์)

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาในการถ่ายทอดวิชาทหารทั้งในมิติผู้เรียนเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาในการเรียนการสอนในวิชาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางทหารและแบบธรรมเนียมทหารเช่น การปลูกฝังอุดมการณ์ ระเบียบวินัยทางทหารเป็นต้น

2.2) เทคนิคและยุทธวิธี

การเรียนการสอนในรายวิชาที่จัดอยู่ในหมวดเนื้อหาสาระทางด้านวิชายุทธวิธีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาสาระทางยุทธวิธีในเชิงทฤษฎีซึ่งเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาในลักษณะการบรรยายในห้องเรียนยังไม่มีการปฏิบัติจริงแต่ทั้งนี้บางวิชา ก็จะเป็นวิชาที่ผู้เรียนจะต้องได้รับเนื้อหาวิชาความรู้นั้นทั้งในเชิงทฤษฎีแล้วนำความรู้ในเชิงทฤษฎีที่ได้เรียนไปปฏิบัติจริงในการเรียนภาคปฏิบัติเป็นวิชาที่มีความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติซึ่งลักษณะของเนื้อหาในการถ่ายทอดย่อมแตกต่างกันไปในทางบริบทของภาคการเรียน อีกส่วนหนึ่งก็เป็นส่วนที่มีเนื้อหาในรายวิชาในทางยุทธวิธีที่เป็นเพียงแต่ทฤษฎีไม่ได้มีการประสานต่อที่จะนำไปเรียนต่อในภาคปฏิบัติ รายละเอียดเนื้อหาในการถ่ายทอดวิชาทหารในหมวดสาระการเรียนวิชาเทคนิคและยุทธวิธีจะมีรายวิชาต่างๆที่ล้วนแล้วแต่เป็นวิชาที่อยู่ในหมวดการเรียนวิชาเทคนิคและยุทธวิธีทั้งสิ้น

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็พบว่านักศึกษาวิชาทหารได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทางด้านวิชาเทคนิคและยุทธวิธีในภาคทฤษฎีซึ่งเป็นลักษณะการเรียนในห้องเรียนที่มีตัวแทนในการถ่ายทอดอธิบายในเนื้อหาวิชาดังกล่าวผ่านโปรแกรมนำเสนอเช่นการฉายภาพสไลด์ เพื่อให้ผู้เรียนฟังเมื่อเรียนเสร็จแล้วก็จะมีการทำข้อสอบ หรือในบางกรณีก็เป็นวิชาที่ต้องใช้การปฏิบัติสาธิต ให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้ฟังและทดสอบผู้เรียนโดยการให้ปฏิบัติตามซึ่งการถ่ายทอดในลักษณะนี้เป็นการถ่ายทอดของการเรียนภาคทฤษฎีที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารได้ให้ข้อมูลว่าเป็นลักษณะของการเรียนในภาคทฤษฎีที่มีความคล้ายคลึงกับการเรียนการสอนวิชาการทั่วไปในสังกัดสถานศึกษาที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเรียนอยู่

“ตอนปี 1 เป็นวิชาที่แบบในห้องเรียนก็เรียนวิชาพยาบาล ปี 2 ก็มีเรียนการสื่อสารเรื่องระเบิดนิวเคลียร์ เรื่องพยาบาลการปฐมพยาบาลก็ครูเค้าอธิบายให้ดูสไลด์เหมือนแบบที่เราเรียนในมหาวิทยาลัย เรียนในโรงเรียน มีการทำข้อสอบ มีการเรียนทฤษฎี”(รถถัง)

“ทฤษฎีก็เรียนเกี่ยวกับกฎหมายก็เรียนเกี่ยวกับการสื่อสารแล้วก็เกี่ยวกับส่วนประกอบของระเบิด อุปกรณ์ปืนก็เรียน การปฐมพยาบาลก็เรียน แล้วถ้าแบบพวกแผนที่

ก็เรียนทฤษฎีก่อน ว่าส่วนประกอบของเข็มทิศอันนี้มันเป็นอย่างไร ใช้อย่างไรอาจารย์เค้าก็เดินไปหาอธิบายให้ฟังรอบหนึ่ง อะไรอย่างนี้ พอนี่เสร็จก็ออกปฏิบัติเลย"(เหล็กกล้า)

2.1.2) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ

เนื้อหาสาระในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติเป็นเนื้อหาการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนในทางปฏิบัติจริงซึ่งในส่วนของวิชาทหารทั่วไปหรือวิชาทหารเบื้องต้นก็มีทั้งส่วนที่เป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้นในภาคปฏิบัตินั้นจะเน้นในเนื้อหาสาระวิชาที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะทางทหารในเชิงปฏิบัติ เช่นการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า หรือบุคคลท่าอาวุธที่จะต้องใช้การปฏิบัติจริงไม่สามารถที่จะนำไปสอนในเชิงทฤษฎีอีกประเด็นหนึ่งก็จะเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ต่อยอดมาจากการเรียนภาคทฤษฎีแล้วนำมาผสมผสานร่วมกันกับรายวิชาที่จะต้องมีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติเช่น ในช่วงการฝึกภาคสนามนั้นก็เป็นการฝึกที่ผู้เรียนจะต้องนำเอาความรู้ที่ได้เรียนในเชิงทฤษฎีมาปฏิบัติจริง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหาร พบว่าการถ่ายทอดวิชาทหารในลักษณะการสอนภาคปฏิบัติจะเป็นการสอนที่ครูฝึกเน้นให้นักศึกษาวิชาทหารปฏิบัติจริงและเป็นการสอนในเนื้อหาวิชาที่จะต้องใช้สรีระร่างกายเคลื่อนไหวในการฝึกให้นักศึกษาวิชาทหารมีร่างกายที่แข็งแรง โดยเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติเป็นวิชาเดียวกันกับการถ่ายทอดในการเรียนภาคทฤษฎี ที่ประกอบไปด้วยวิชาทหารเบื้องต้น วิชาเทคนิคและยุทธวิธี ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการถ่ายทอดทั้ง 2 วิชาหลักดังกล่าวในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติได้ดังนี้

2.1.2) วิชาทหารเบื้องต้น

เนื้อหาสาระในการเรียนรู้ภาคปฏิบัติเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาทหารเบื้องต้นในช่วงที่จะต้องถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนในทางปฏิบัติจริงซึ่งในส่วนของวิชาทหารทั่วไปหรือวิชาทหารเบื้องต้นก็มีทั้งส่วนที่เป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนั้นในภาคปฏิบัตินั้นจะเน้นในเนื้อหาสาระวิชาที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะทางทหารในเชิงปฏิบัติ เช่นการฝึกบุคคลถ้ามือเปล่า หรือบุคคลท่าอาวุธที่จะต้องใช้การปฏิบัติจริงไม่สามารถที่จะนำไปสอนในเชิงทฤษฎีอีกประเด็นหนึ่งก็จะเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่ต่อยอดมาจากการเรียนภาคทฤษฎีแล้วนำมาผสมผสานร่วมกันกับรายวิชาที่จะต้องมีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติเช่น ในช่วงการฝึกภาคสนามนั้นก็เป็นการฝึกที่ผู้เรียนจะต้องนำเอาความรู้ที่ได้เรียนในเชิงทฤษฎีมาปฏิบัติจริง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหาร พบว่าการถ่ายทอดวิชาทหารในลักษณะการสอนภาคปฏิบัติจะเป็นการสอนที่ครูฝึกเน้นการฝึกให้นักศึกษาวิชาทหารปฏิบัติจริงและเป็นการสอนในเนื้อหาวิชาที่จะต้องใช้สรีระร่างกายเคลื่อนไหวในการฝึกให้นักศึกษาวิชาทหารมีร่างกายที่แข็งแรง เช่นการฝึกถืออาวุธปืนที่ครูฝึกจะบรรยายสาธิตให้ดูแล้วให้นักศึกษาวิชาทหารทำตามไปพร้อมๆกัน

“ส่วนใหญ่ก็มีท่ามือเปล่าและก็ฝึกถือปืน ฝึกความอดทนกล้ามเนื้อแขน การถือปืนอะไรนานๆ มันเป็นอะไรที่ปวดมาก อย่างท่ายิงปืนยังงี้เค้าก็จะยกตัวอย่างให้เรานั่งดูหนหนึ่งบ้างสองหนบ้าง แล้วก็ให้เราลุกขึ้นมาทำพร้อมเค้าอีกสองหนแล้วเค้าก็จะปล่อยให้เราทำเอง”(อาวุธ)

2.2) วิชาเทคนิคและยุทธวิธี

เมื่อผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดในเนื้อหาสาระการเรียนรู้**วิชาเทคนิคและยุทธวิธี**มาจากภาคทฤษฎีแล้วจะต้องมีความรู้ในทางปฏิบัติจริงไปพร้อมๆกันซึ่งเนื้อหาในการถ่ายทอดในภาคปฏิบัตินี้จะเป็นเนื้อหาวิชาเดียวกับในภาคทฤษฎีเพียงแต่จะแตกต่างกันตรงในเรื่องของการถ่ายทอดเนื้อหาสาระในบริบทที่ตัวแทนในการถ่ายทอดจะต้องนำเอาเนื้อหาในการเรียนมาปฏิบัติเป็นตัวแบบให้นักเรียนดูและปฏิบัติตามจริงในสภาพสถานที่จำลองเหตุการณ์จริงไม่ได้ถ่ายทอดเน้นเนื้อหาในเชิงทฤษฎีครูฝึกผู้ถ่ายทอดใช้การบอกเล่าและบรรยายโดยไม่มีการปฏิบัติจริง ดังนั้นความแตกต่างระหว่างการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ทางยุทธวิธี จึงเป็นไปตามบริบทของการเรียนภาคปฏิบัติแต่ทั้งนี้ก็ยังมีในส่วนบางวิชาที่มุ่งเน้นในการเรียนแต่เพียงภาคปฏิบัติประการเดียวไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนในทางทฤษฎีนั้นก็คือเนื้อหาในรายวิชาที่จะต้องใช้การอธิบายไปพร้อมกับปฏิบัติทันทีในเวลาเดียวกันเช่นวิชาการต่อสู้ ด้วยมือเปล่าการกระโดดหอหรือการดำรงชีพในป่าที่ไม่จำเป็นจะต้องเรียนภาคทฤษฎีมาก่อน

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงพบว่าการเรียนการสอนวิชาเทคนิคและยุทธวิธีในการเรียนภาคปฏิบัตินั้นเป็นการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อสาระการเรียนรู้เนื้อหาวิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบที่ล้วนแล้วแต่เป็นวิชาที่จะต้องมีการเรียนการสอนในเชิงปฏิบัติจริง เช่นการปฐมพยาบาล การดำรงชีพในป่า แผนที่เข็มทิศ การฝึกปฏิบัติกระโดดหอจากหน้าผาสูง การฝึกปฏิบัติใช้อุปกรณ์การสื่อสารพร้อมกับให้ฝึกปฏิบัติถอดชิ้นส่วนและประกอบอุปกรณ์ โดยวิชาดังกล่าวนี้ตัวแทนในการถ่ายทอดจะเป็นผู้อธิบายแล้วให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนปฏิบัติตามซึ่งเป็นลักษณะการถ่ายทอดในรูปแบบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติทั้งสิ้น

“เขาชนไก่ก็สอนเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเหมือนกันเหมือนเดิมผู้หญิงก็จะปฐมพยาบาล และก็มีเดินไอ้นี่นะค่ะ เดินเข็มทิศ ผู้หญิงก็จะปฐมพยาบาล”(อาก้า)

“เขาชนไก่ เค้าก็มีสอนการปฐมพยาบาล แล้วก็ไปฝึกเกี่ยวกับเรื่องการใช้เชือกช่วยเหลือวิธีต่างๆการใช้ชีวิตอยู่ในป่า การเอาตัวรอด แล้วก็การฝึกโดดหอ แล้วก็มีปีนหน้าผาด้วย เค้าสอนวิชาสื่อสารเกี่ยวกับวิทยุเค้าก็จะมีอุปกรณ์ให้ แล้วก็ให้เราถอด อาจารย์เค้าก็อธิบายให้ฟังรอบหนึ่งเสร็จก็ออกปฏิบัติเลย”(เหล็กกล้า)

การถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารในระยะช่วงที่นักศึกษาวิชาทหารเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดด้านเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในวิชาทหารให้กับ สถานศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นหน่วยงานในการถ่ายทอดวิชาทหารจะต้องมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนและวางแผนในเรื่องของเนื้อหาที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ทางทหารให้กับผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหาร เพื่อผู้เรียนได้มีคุณลักษณะ

ปฏิบัติตนในแบบธรรมเนียมทหารตาม วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาวิชาทหารที่จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาทหารดังนั้นจะเห็นได้ว่าเนื้อหาที่ครูฝึกวิชาทหาร ถ่ายทอดให้กับผู้เรียนจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับวิชาทหารทั่วไปซึ่งมีเนื้อหาสาระรายวิชาในหมวดหมู่วิชาทหารทั่วไป ประกอบด้วยการฝึกในเรื่องของระเบียบวินัยหรือแบบธรรมเนียมทหารบุคคลท่าอาวุธคุณลักษณะ เฉพาะทางทหารวิชาที่ว่าด้วยอุดมการณ์ ซึ่งในรายวิชาที่เป็นส่วนประกอบต่าง ๆในวิชาทหารพื้นฐานทั่วไปมีทั้งเนื้อหาในทางที่เน้นไปในเนื้อหาทางทฤษฎีและเน้นไปในทางเนื้อหาเชิงปฏิบัติ และอีกหมวดหมู่สาระการเรียนรู้อีกวิชาหนึ่งซึ่งเป็นวิชาที่สำคัญและเป็นภารกิจหลักขององค์กรทหารที่จะต้องมีความรู้ความสามารถทางเทคนิคและยุทธวิธีในการสู้รบเมื่อเกิดภาวะสงครามดังนั้นในฐานะที่นักศึกษาวิชาทหารเป็นกำลังพลสำรองที่สำคัญจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีคุณลักษณะเฉพาะในด้านวิชาทหารที่เรียกว่ายุทธวิธีทางทหาร ซึ่งในหมวดหมู่สาระการเรียนรู้ที่มีอยู่ในวิชาเทคนิคและยุทธวิธีจะประกอบด้วยวิชายุทธวิธีในการสู้รบการปฐมพยาบาลการบรรเทาสาธารณภัย การดำรงชีพในป่า การสื่อสารการเดินทางตามแผนที่และเข็มทิศ การส่งกำลังจากกองอำนวยการซึ่งในหมวดการเรียนวิชาเทคนิคและยุทธวิธีดังกล่าวมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเช่นเดียวกันนอกจากนี้ก็ยังพบว่ามีหลักสูตรการเรียนพิเศษที่จัดให้มีการเรียนการสอนนอกเหนือจากนโยบายในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาวิชาทหาร ประกอบด้วยวิชาการต่อสู้ด้วยมือเปล่าและวิชาการฝึกกระโดดร่มพาราเซลซึ่งเป็นหลักสูตรพิเศษที่สถานศึกษาวิชาทหารจัดขึ้นในการถ่ายทอดให้กับผู้เรียนโดยไม่ได้อยู่ในภาคบังคับของการเรียนหลักสูตรวิชาทหารทั้งสิ้นอย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการเรียนการสอนในหลักสูตรและรายวิชาดังกล่าวจะมีการจัดในเรื่องของการถ่ายทอดเนื้อหาทั้งในภาคปฏิบัติ และภาคทฤษฎีก็ล้วนแล้วแต่มีความสัมพันธ์ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติจริงเมื่อบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้ก้าวเข้าไปสู่การเป็นทหารอาชีพในอนาคต

3) กลวิธีในการถ่ายทอด (Tactics)

กลวิธีในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรวิชาทหารเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการถ่ายทอด ซึ่งตัวแทนในการถ่ายทอดจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะนำเอาเทคนิควิธีการสอนในเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ดังนั้นกลวิธีในการถ่ายทอดจะมีความเหมือนและแตกต่างกันไปตามทักษะความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด แต่ถึงแม้ว่าเทคนิคในการถ่ายทอดของตัวแทนในการถ่ายทอดจะแตกต่างกันแต่ทุกคนก็ต้องดำเนินการสอนไปตามนโยบายคำสั่งจากหน่วยงานทางสถาบันทหารและหลักปฏิบัติต่อผู้เรียนตามแผนการเรียนการสอนของสถานศึกษาวิชาทหารซึ่งแบ่งออกได้เป็น ประเด็นประกอบด้วย 1) กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหาร 2) กระบวนการจัดการความรู้ด้านเนื้อหาซึ่งกลวิธีในการถ่ายทอดตามแผนการเรียนการสอนของสถานศึกษาสามารถอธิบาย 2 กลวิธีโดยมีรายละเอียดเนื้อหาของกลวิธีการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารดังนี้

3.1) กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหาร

กระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเป็นกลวิธีในการถ่ายทอดขั้นตอนแรกที่จะต้องใช้แบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของผู้สมัครเรียนเพื่อที่จะทำให้ครูผู้ฝึกสอนสามารถประเมินได้ว่าบุคคลผู้ผ่านการทดสอบสมรรถภาพทางกายจะสามารถพร้อมที่จะเข้ารับการฝึกวิชาทหารทั้งทางร่างกายและจิตใจถือได้ว่าผู้ผ่านการทดสอบมีคุณลักษณะความเป็นทหารประการหนึ่งนั่นก็คือความอดทนที่บุคคลผู้สมัครเรียนจะสามารถผ่านขั้นตอนการคัดเลือกเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารอันเป็นสิ่งที่เปรียบเสมือนการทรมานทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้สมัครเรียน แรงจูงใจที่เกิดจากการตัดสินใจเรียนวิชาทหารเป็นเงื่อนประการหนึ่งที่กระตุ้นการตอบสนองทางร่างกายจากการเหนื่อยล้าแล้วก็หยุดการทดสอบทางร่างกายในท่าของการทดสอบตามสถานีการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายต่างๆ

“ก็มีมาถึงก็มีมาสอบดันพื้น 15 ครั้ง และก็ลุกนั่ง ซิทอัพนะค่ะ20 ครั้ง หรือ25 ครั้งนี่แหละหนูจำไม่ได้ และก็มีวิ่ง 800 เมตร ในเวลา 4 นาที”(ลูกโม่)

การทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายไม่ใช่เกณฑ์ตัดสินว่าบุคคลนั้นจะผ่านการทดสอบแล้วได้เข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร แต่จะต้องมีคุณสมบัติตามที่ระเบียบการคัดเลือกของสถานศึกษาวิชาทหาร เช่นจะต้องมีใบรับรองแพทย์และเกรดเฉลี่ยการเรียนตามที่กำหนด

“ทดสอบร่างกาย มีวิ่ง มีวิดพื้น มีซิกอัพ นั่นหละค่ะสิบห้าจำไม่ได้ค่ะสิบห้าหรือยี่สิบห้าวิ่งแปดร้อยเมตรสามนาทีกว่า สี่นาที ผู้หญิงกับผู้ชายเค้าสอบเหมือนกัน แต่เวลามันไม่เหมือนกัน เหมือนเวลาวิ่งมีใบรับรองแพทย์ค่ะเกรดเฉลี่ยก็เป็นวุฒิที่เราจบ”(เหล็กกล้า)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้วิจัยด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมผู้สมัครเรียนที่เข้าทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายดังกล่าวทุกสถานีของการทดสอบที่สถานศึกษาวิชาทหารเป็นผู้กำหนด สิ่งที่ผู้วิจัยได้พบจากการสังเกต ก็พบว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังเข้ารับการทดสอบ เช่น สถานีการทดสอบวิ่ง มีกลุ่มบุคคลเพศหญิงที่กำลังทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายดังกล่าวมีความเหน็ดเหนื่อยจากการวิ่ง สังเกตจากการตอบสนองทางร่างกายที่มีการขับเหงื่อในร่างกาย สีหน้าท่าทาง การหยุดพัก และระดับลมหายใจที่ค่อนข้างถี่และยังพบเห็นว่าบางรายก็เป็นลมหมดสติ บ้างก็ไม่ไหวที่จะวิ่งต่อจึงหยุดแต่เมื่อนักศึกษาวิชาทหารได้ยินครูฝึกวิชาทหารพูดว่า “อีกนิดเดียว อย่ายอมแพ้จะเป็นทหารต้องอดทน” ซึ่งเมื่อบุคคลได้ยินเสียงที่ครูฝึกวิชาทหารพูด จึงมีแรงกระตุ้นให้บุคคลเกิดการวิ่งต่อไปจนถึงเส้นชัยได้อย่างประสบความสำเร็จ และผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าสถานีการทดสอบร่างกายนั้นประกอบไปด้วยการทดสอบวิ่ง การวิดพื้น การซิทอัพ ซึ่งสอดคล้องกับในกำหนดการระเบียบการสอบคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหารดังที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลกล่าวสรุปแล้วการคัดเลือกผู้สมัครเรียนจะต้องมีคุณสมบัติที่ประกอบไปด้วยผลการเรียนการทดสอบสมมรรถภาพทางกาย ผลการตรวจสุขภาพที่ได้จากใบรับรองแพทย์ที่เป็นสิ่งยืนยันให้เห็นว่าผู้สมัครมีสุขภาพแข็งแรงดี มีดัชนีมวลกายตามมาตรฐานที่กำหนด แต่ผลการคัดเลือกผู้สมัครจะมุ่งเน้นไปในประเด็นของการทดสอบสมรรถภาพทางกายที่ผู้สมัครจะต้องทดสอบให้ผ่าน

3.2) กระบวนการจัดการความรู้ด้านเนื้อหา

เมื่อผู้สมัครเรียนผ่านการทดสอบคุณสมบัติผู้เข้าเรียนแล้ว ก็จะเปลี่ยนสถานภาพของตนเองเป็นนักศึกษาวิชาทหารเมื่อเข้ามาสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมทหาร เป็นหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดจะต้องดำเนินการตามแผนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามขั้นตอนเทคนิควิธีการสอนจากระเบียบการคำสั่งและนโยบายของสถานศึกษาวิชาทหารเป็นและเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานทั่วไปทั้งครูผู้ฝึกสอนและนักศึกษาวิชาทหารในการเรียนการสอนการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียนที่ปฏิบัติกันอย่างทั่วไปตามองค์กรสถานศึกษาและสภาบันที่ให้วิชาความรู้อื่นทั่วไป ซึ่งกลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารผู้เป็นเจ้าของประสบการณ์ในการเข้ารับการถ่ายทอดหลักสูตรวิชาชีพทหารได้รับการถ่ายทอดด้วยเทคนิคและกลวิธีในการถ่ายทอดจากครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นตัวแทนภายใต้หลักปฏิบัติในการถ่ายทอดตามแผนการดำเนินการสอนของนโยบายหลักสูตร 8 กลวิธีประกอบด้วย1) การปฐมนิเทศ2) การบอกเล่าบรรยาย 3) การสาธิต4) การฝึกปฏิบัติจริง5)การวัดผลและประเมินผลการศึกษา6)การจัดการแหล่งเรียนรู้7)การลงโทษทางวินัยทหาร8) เทคนิคในการถ่ายทอดด้วยความสามารถพิเศษของตัวแทนซึ่งกระบวนการถ่ายทอดด้วยกลวิธีทั้ง 8วิธีการดังกล่าวที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้รับจากครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดสามารถอธิบายในรายละเอียดเนื้อหาของกลวิธีทั้ง8ประการได้ดังนี้

3.2.1) การปฐมนิเทศ

การปฐมนิเทศผู้เรียนเป็นอีกหนึ่งกระบวนการถ่ายทอดผู้เรียนที่สำคัญขั้นตอนแรกก่อนเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของทุกสถาบันการศึกษาเช่นเดียวกันกับสถาบันการศึกษาวิชาทหารที่จะต้องมีการปฐมนิเทศผู้เรียนทั้งผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารรายใหม่เพื่อเป็นการแนะนำแนวทางในการเรียนโดยสถาบันทางการศึกษาวิชาทหารจะถ่ายทอดเกี่ยวกับแผนการเรียนการสอน แบบธรรมเนียมทหารที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย พร้อมกับให้ฝึกปฏิบัติในท่าบุคคลมือเปล่าเช่น การจัดตามระเบียบแถวเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความชอบความสนใจในการเรียนวิชาทหารมากขึ้น โดยพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้รับการปฐมนิเทศภายหลังจากผ่านการสอบคัดเลือกและในการประถมนิเทศก็จะเริ่มมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกจัดระเบียบแถวการสอนเรื่องความมีระเบียบวินัยและการแต่งกายเพื่อเป็นการสร้างกิจกรรมจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารมีความสนุกต่อการเรียนอยากที่จะเรียนวิชาทหารมากขึ้น

“แรกเข้าก็จะมีแค่ตอนทดสอบนะค่ะ ปฐมนิเทศเสร็จก็เรียนเลยก็ไม่มีปัญหาอะไรมีการปฐมนิเทศจัดการเรียนการสอน การจัดแถวตอน จัดแถวหน้ากระดาน แบบตอนนั้นยังไม่ได้ชุดครูที่เป็นทหารเค้าก็ให้ใส่เสื้อแบบวันที่มาสอบค่ะก็ใส่กางเกงวอมมาปฐมนิเทศก็สนุกดีมีแรงจูงใจอยากเรียนมากขึ้น”(ลูกโม่)

“มาวันแรกเค้าก็ให้ใส่กางเกงวอมกับเสื้อเข้าข้างในค่ะเกี่ยวกับระเบียบทุกอย่างการแต่งกาย สอนเรื่องระเบียบวินัยมากกว่า ระเบียบวินัยจะอยู่ลำดับแรกพวกการแต่งกายเวลาออกไปข้างนอกหนูเจอก็ต้องใส่หมวก”(นิวเคลียร์)

นอกจากนี้การปฐมนิเทศในวันเริ่มแรกที่จะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดได้สร้างความกดดัน โดยให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนทุกคนยืนในท่าตามระเบียบพักตลอดทั้งวันเพื่อเป็นการสร้างความกดดันให้นักศึกษาวิชาทหารมีความอดทน

ให้ปฏิบัติฝึกท่าบุคคลมือเปล่าร่วมกับการฝึกกับนักศึกษาวิชาทหารชายโดยให้ยืนในท่าระเบียบพักเป็นเวลานานตลอดทั้งวันที่ปฐมนิเทศโดยไม่ได้ปล่อยให้กลุ่มบุคคลได้พักจนพบว่ามีเพื่อนร่วมกองร้อยที่เรียนเกิดหมดสติเป็นลม จึงทำให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มปฐมนิเทศว่าวัตถุประสงค์ในการที่ครูฝึกให้ปฏิบัตินั้นก็เพื่อให้ตนเองมีความอดทนและอยากให้ตนเองเป็นผู้มีระเบียบวินัย

“วันนั้นเพื่อนหนูเป็นลมเค้าให้ยืนตามระเบียบพักทั้งวันเลยไม่ได้ขยับไปไหนเลย ทุกอย่างเหมือนจะทำให้เราไม่อยากเรียน เหมือนอยากให้เราฝึกอดทนว่าจะไหวมั้ยคือครูฝึกแต่ละคนเค้าไม่เหมือนกันอย่างครูผู้ชายบางทีเค้าก็ดุ ที่เค้าดุหนูเข้าใจเค้าอยากให้เรามีระเบียบวินัย แต่เค้าเป็นการแบ่งการสอนแบบว่ารวมกันฝึกรวมๆกัน”(นิวเคลียร์)

3.2.2) การบอกเล่าบรรยาย

การถ่ายทอดวิชาทหารด้วยวิธีการบอกเล่าหรือบรรยายเป็นการที่ครูผู้ฝึกสอนซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดเป็นผู้วางแผนที่จะนำเสนอเนื้อหาสาระวิชาทหารให้กับผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารในภาคการเรียนทฤษฎีที่จะต้องมีการถ่ายทอดในลักษณะเชิงบรรยายนำเสนอและอธิบายเนื้อหาในวิชาทหารต่างๆที่มีอยู่ในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารโดยนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนจะต้องเป็นผู้รับฟังและจดจำความรู้หรือบันทึกสาระสำคัญต่าง ๆ ที่ได้รับฟังตามไปด้วย ในขณะที่ครูฝึกสอนบรรยาย ตำราเรียนจึงเป็นสื่อสำคัญที่จะใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาในลักษณะเชิงบรรยาย แต่ก็มีการใช้สื่อทางด้านอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดเข้าร่วมกับการบรรยายด้วย เช่นการใช้สื่อสารสนเทศโดยการฉายภาพสไลด์เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพจากการบรรยายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

“เค้าก็เรียนกันแบบฉายโปรเจคเตอร์นะค่ะเค้ามาสอนตอนแรกมาเปิดให้ดูว่าผู้บังคับบัญชาในที่นี้มีใครบ้างชื่ออะไรกองทัพเราต้องมีกี่หน่วย มีกองทัพอะไรบ้างแล้วเค้าก็อธิบายให้ฟังแล้วก็ให้จด”(สไนเปอร์)

“เข้าค่ายเขาชนไก่มีสอนวิชาเข้าป่าในเวลากลางคืนเรียนพวกทฤษฎีอย่างเช่น อาวุธ เคมี ชีวภาพ การยิงกระสุนปืน ลักษณะกระบอกปืน ประวัติศาสตร์สงครามเค้าก็เปิดสไลด์อธิบายไปเรื่อยๆ อารมณ์เหมือนเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่กำลังจะหลับ”(อาวุธ)

3.2.3) การสาธิต

การสาธิตเป็นกลวิธีในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระวิชาความรู้ในหลักสูตรวิชาทหารที่ตัวแทนในการถ่ายทอดใช้วิธีการสาธิตควบคู่ไปกับกลวิธีการถ่ายทอดแบบเชิงบรรยายในการถ่ายทอดให้กับผู้เรียนไปพร้อมกันเนื่องจากกลวิธีในการถ่ายทอดในลักษณะเชิงบรรยายไม่อาจที่จะทำให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนนั้นมองภาพในลักษณะที่ปรากฏตามเนื้อหาสาระที่เกิดจากคำบอกเล่าคำบรรยายในการนำเสนอของตัวแทนในการถ่ายทอดได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการสาธิตจึงเป็นวิธีการที่ตัวแทนในการถ่ายทอดปฏิบัติหรือทำให้เห็นเชิงปรากฏในสิ่งที่สอนด้วยสายตาของผู้เรียนทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ควบคู่กับกลวิธีการบรรยายไปพร้อมกันหลังจากนั้นในบางรายวิชาครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนจะให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนทดลองทำเพื่อจูงใจกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนผู้เรียนจะเห็นภาพในสิ่งที่ตัวแทนนำเสนอได้อย่างชัดเจนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจซึมซับเอาความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดได้มากกว่าการได้รับการถ่ายทอดที่มีเพียงเฉพาะการนำเสนอโดยการเล่าเรื่องบรรยาย ซึ่งการถ่ายทอดด้วยการสาธิตเป็นกลวิธีที่ตัวแทนในการถ่ายทอดสามารถใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมกับแผนนโยบายการฝึกสอนของสถาบันการศึกษาวิชาทหาร ดังเช่นกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้รับความรู้ในการถ่ายทอดเนื้อหาด้วยกลวิธีที่ตัวแทนบรรยายการดำรงชีวิตในป่าไปพร้อมกับการนำต้นไม้ในป่ามาสาธิตให้นักศึกษาได้มองเห็นว่าต้นไม้ชนิดใดสามารถนำมาเป็นอาหารได้ในการดำรงชีวิตเวลาอยู่ในป่าภายหลังจากสาธิตจบก็จะให้นักศึกษาวิชาทหารมาลองทำ ดังเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่รับการถ่ายทอดวิชาการดำรงชีพในป่าที่จะต้องมีครูฝึกมาอธิบายและสาธิตให้ดูและให้นักศึกษาวิชาทหารลองทำตาม

> *“ก็มีเรียนกับครูหน่วยรบพิเศษที่อธิบายเวลาเราอยู่ในป่า ต้นไหนกินได้อะไรอย่างนี้ค่ะ ถ้าไม่มีน้ำทำอย่าง เค้าก็ทำให้ดูแล้วก็ให้เราลองทำ”(คอมแบท)*

เช่นเดียวกันกับที่ครูฝึกวิชาทหารได้สอนวิธีการกู้ระเบิดโดยเปิดโปรแกรมนำเสนอไปพร้อมกับการบรรยายและนำลูกระเบิดมาสาธิตเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นลักษณะของส่วนประกอบระเบิดพร้อมกับสอนวิธีการกู้ระเบิดจากประสบการณ์ของตนเองให้ผู้เรียนได้ฟัง

> *“วิธีของเค้าส่วนใหญ่จะพูดใส่ไมค์มีเพาเวอร์พ้อยเปิดให้เราดูเอาอุปกรณ์มาให้เราดูเลย อย่างของที่นี่ถ้าเป็นพวกระเบิดก็จะมีระเบิดให้ดูหน้าตาอย่างนี้นะ ถ้าเกิดมีกู้ระเบิดตัดสายไหนแบบมีวิธีแก้ให้เราและก็เล่าเรื่องที่เค้าไปเจอกันมาให้เราฟัง ”(คอมแบท)*

3.2.4) การฝึกปฏิบัติจริง

ถึงแม้ว่ากลวิธีในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้วิชาทหารในรูปแบบลักษณะการนำเสนอเนื้อหาสาระการเรียนรู้เชิงบรรยายและการสาธิตจะเป็นวิธีการถ่ายทอดผู้เรียนที่เหมาะสมและดีที่สุดอย่างเป็นพื้นฐานทั่วไปขององค์กรและสถาบันการเรียนรู้เช่นเดียวกันกับสถาบันการศึกษาวิชาทหารที่ใช้วิธีการถ่ายทอดทั้งการสาธิตและการนำเสนอสาระการเรียนรู้ในเชิงบรรยายให้กับนักศึกษาวิชาทหารได้รับรู้และสามารถจดจำในสิ่งที่ครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นตัวแทนใน

การถ่ายทอดได้ให้ความรู้ผ่านกลวิธีทั้ง 2 รูปแบบดังกล่าวแต่ก็ไม่สามารถที่จะรู้ได้ว่าผู้เรียนได้รับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ไปนั้นจะสามารถนำไปใช้และปฏิบัติจริงได้หรือไม่

ดังนั้นการฝึกปฏิบัติเป็นการนำเอาวิธีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เชิงบรรยายและการสาธิตไปพร้อมๆกันโดยครูฝึกสอนผู้ถ่ายทอดจะสาธิตให้ดูเป็นตัวแบบเชิงพฤติกรรมด้วยตนเองพร้อมกับคอยให้การชี้แนะแล้วให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนปฏิบัติตามไปพร้อมๆกันเป็นการถ่ายทอดที่ทำให้ครูผู้ฝึกสอนได้ทราบว่าผู้เรียนเข้าใจหรือไม่เข้าใจในสิ่งที่สอนไปจากการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติในสิ่งที่สอนให้ดู เช่นการฝึกท่าบุคคลมือเปล่า ครูฝึกผู้สอนจะอธิบายบรรยายท่าบุคคลมือเปล่าไปพร้อมกับทำท่าให้ผู้เรียนดูและให้ผู้เรียนปฏิบัติตามพร้อมกับให้การชี้แนะเมื่อผู้เรียนมีจุดที่ปฏิบัติผิด

“เค้าจะสอนแต่ภาคปฏิบัติอย่างเดียวก่อนนะค่ะตอนนี้ทำให้เรามีความรู้ในเรื่องการฝึกวิชาทหารท่าบุคคลพร้อมอาวุธ และก็ท่าทำความเคารพพร้อมอาวุธ และก็ท่าเตรียมอาวุธ ท่าแบกอาวุธ แถวชิด ท่าบุคคลมือเปล่าเค้าจะสอนเป็นขั้นตอนไปค่ะแบบเป็นปิดจังหวะได้แล้วก็จะค่อยมาเปิดจังหวะแล้วเค้าจะสาธิตให้ดูก่อนนะค่ะแล้วเค้าจะให้พวกหนูทำและก็จะมีครูคอยประกบคนที่ไม่ได้ด้วยน่ะค่ะ”(ไรเฟิ่ล)

นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารยังได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนโดยการให้บุคคลได้ฝึกปฏิบัติในเนื้อหาการเรียนวิชาเดิมที่เคยผ่านการฝึกสอนมาแล้วซ้ำๆกันบ่อยๆทุกชั้นปีโดยเพิ่มระดับการฝึกปฏิบัติที่ยากขึ้นไปตามระดับชั้นปีที่ศึกษาทำให้บุคคลซึ่งเป็นผู้เรียนได้มีความรู้จากการได้ฝึกปฏิบัติจริงพร้อมกับการให้คำชี้แนะจากครูฝึกในระหว่างการปฏิบัติ

“ปฏิบัติก็คือฝึกพร้อมกัน ทำซ้ำๆ ทำบ่อยๆแต่ละปีมันเรียนวิชาเดิมๆแต่มันก็จะแบบยากขึ้น อย่างยิงปืนก็คือเค้าก็ฝึกให้เราทำจริงๆนะค่ะ พอเราได้ลงไปปฏิบัติจริงทำให้เรามีความรู้ทั่วไป พอเราไม่เข้าใจเราก็จะถามอาจารย์ตรงนั้นได้เลย อาจารย์เค้าก็จะแบบแนะนำให้เลยอย่างปฐมพยาบาลก็เหมือนกัน ได้ทำทุกคน”(รถถัง)

3.2.5) การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

การวัดและประเมินผลทางการศึกษาเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนการสอนอย่างเป็นพื้นฐานทุกสังคมทั่วไปไปของสถาบันการศึกษาและให้ความรู้กับผู้เรียนเพื่อต้องการทราบประสิทธิผลในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียนว่าสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากกระบวนการถ่ายทอดจากครูผู้ฝึกสอนนั้นผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจจดจำและสามารถที่จะปฏิบัติได้ในสิ่งที่ครูผู้ฝึกสอนได้ถ่ายทอดไปมากน้อยเพียงใดซึ่งในการวัดและประเมินผลทางการศึกษานั้นในสถานศึกษาบางสถาบันก็จะมีทั้งการสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการสอบภาคทฤษฎีจะเป็นการสอบที่รวบรวมในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในทุกรายวิชาโดยรวบรวมและนำมาจัดให้เป็นข้อสอบที่เรียกว่าการสอบข้อเขียนนั่นเองแต่ทั้งนี้การสอบข้อเขียนอาจจะยังไม่ตอบโจทย์ว่าจะสามารถทำให้ตัวแทนในการถ่ายทอดทราบได้ว่าผู้เรียนนั้นได้เข้าใจจดจำและสามารถปฏิบัติในสิ่งที่ครูผู้ฝึกสอนถ่ายทอดได้มากน้อยเพียงใดเนื่องจากเนื้อหาในบางรายวิชาไม่เหมาะสมที่จะใช้การสอบเพื่อวัดและ

ประเมินผลในลักษณะข้อเขียน เช่นการสอบฝึกท่าบุคคลมือเปล่าที่ไม่สามารถที่จะให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนทำข้อสอบในลักษณะการเขียนอธิบายท่าที่ถูกต้องได้นอกจากการสอบปฏิบัติทำท่าทางการฝึกนั้นจริง เช่นเดียวกับการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้รับคำแนะนำจากครูฝึกให้กลับไปทบทวนซักซ้อมในท่าที่จะทำการสอบปฏิบัติแล้วมาสอบจริงในท่าการสอบปฏิบัติยิงปืนหรือการสอบท่าวิดพื้นซึ่งเป็นท่ากายบริหารทางทหาร

"อ่อมีค่ะตอนจะสอบภาคอันนี้ ภาคปฏิบัติ ก็ครูฝึกให้กลับไปแบบไปฝึกไปไรยังงี้ก่อนที่จะมาสอบปฏิบัติ ซ้อมมาก่อนไม่มีค่ะ แต่ว่าถ้าตอนสอบแบบยังไง เค้าให้สอบสอบวิดพื้นยังงี้และก็มียิงปืน"(กันดั้ม)

ในขณะที่การสอบข้อเขียนก็เป็นการข้อสอบในลักษณะเนื้อหาวิชาที่ไม่ต้องทำการปฏิบัติซึ่งเป็นเนื้อหาในภาคทฤษฎี ครูฝึกผู้เป็นตัวแทนจะถ่ายทอดโดยวิธีบรรยายในห้องเรียนและทำข้อสอบในรายวิชานั้นในห้องเรียนเช่นเดียวกับการเรียนการสอนของสถานศึกษาวิชาการทั่วไปที่มีการวัดประเมินผลผู้เรียนจากการทำข้อสอบข้อเขียน

"มีการเรียนทฤษฎีเป็นวิชาที่แบบในห้องเรียน ก็คืออธิบายดูสไลด์มีการทำข้อสอบเขียนก็เหมือนแบบที่เราเรียนในมหาวิทยาลัย เรียนในโรงเรียน"(รถถัง)

3.2.6) การจัดการแหล่งเรียนรู้

การจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นขั้นตอนของกลวิธีในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนวิธีหนึ่ง ซึ่งเมื่อผู้เรียนจะต้องเข้ารับการถ่ายทอดในบางรายวิชาที่จำเป็นจะต้องควบคุมสิ่งเร้าบริบทภายนอกหรือสิ่งแวดล้อมต่าง ๆภายในสถานที่ที่ทำการฝึกสอนเพื่อให้เอื้ออำนวยกับการถ่ายทอดไปพร้อมๆกันดังนั้นการจัดสถานที่อันเป็นแหล่งที่ทำให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้รับการถ่ายทอดไปในบริบทและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการถ่ายทอดในวิชานั้นๆ ซึ่งการที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้มีโอกาสเข้ารับการถ่ายทอดวิชาทหารกับองค์กรซึ่งเป็นหน่วยงานของสถาบันทางทหารได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับบุคคล เช่น การที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้ไปฝึกวิชาทหารที่ค่ายฝึกทหารเขาชนไก่ บุคคลจะได้ฝึกปฏิบัติในสิ่งที่เรียนมาภายใต้สภาวะแวดล้อมจำลองจริง เช่น การได้ปฏิบัติกระโดดหอจากที่สูงด้วยการใช้เชือกประครองตนเองลงมา

"ปีหนึ่งนี่จะฝึกแถวส่วนมากจะเป็นท่ามือเปล่าแล้วก็พยาบาลแค่ในห้องเรียนพอมาขึ้นปีสองปีสามได้ไปเขาชนไก่ไปสามวันก็ไปโดดหอปีสี่ก็ที่โรยตัวมาจากข้างบนเอาเชือกจับแล้วหงายท้องขึ้นมาแล้วค่อยผ่อนจนลงมาข้างล่างโหนลง" (เข็มทิศ)

การที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงได้เรียนรู้วิชา*บรรเทาสาธารณภัย*ที่ค่ายฝึกวิชาทหารเขาชนไก่โดยตัวแทนที่เป็นครูฝึกประจำค่ายเป็นผู้ทำการถ่ายทอดโดยการสาธิตวิธีการดับเพลิงให้ผู้เรียนได้ดูทำให้บุคคลได้มีความรู้พร้อมกับได้สัมผัสด้วยประสาทสัมผัสทั้ง5 ของตนเองเมื่ออยู่ในบรรยากาศที่รอบล้อมไปด้วยเปลวไฟจนทำให้บุคคลรู้สึกถึงความร้อนของไฟ

“ที่เขาชนไก่เค้าก็มีหน่วยของบรรเทาสาธารณภัยดับแก๊สไฟเดือดทำให้ดูใช้ถังดับเพลิงแบบไหนชนิดไหนแล้วเราก็พอรู้บ้างอย่างครูเค้าก่อกองไฟไว้เค้าก็ได้ทำให้ดูแล้วนักศึกษาก็เยอะมันก็ร้อน”(เข็มทิศ)

เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารบางรายที่ได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนที่ค่ายฝึกเขาชนไก่โดยตัวแทนที่เขาชนไก่ถ่ายทอดบุคคลในเรื่องของความสามัคคี โดยให้บุคคลทำการฝึกปฏิบัติใช้ชีวิตในป่าที่เป็นสภาพแวดล้อมในป่าจริงที่เขาชนไก่ การฝึกให้บุคคลปฏิบัติข้ามสะพานด้วยเชือก การกระโดดหอ ด้วยสภาพแวดล้อมที่กลุ่มบุคคลเผชิญจริงทำให้บุคคลผู้เป็นนักศึกษาได้เกิดความสามัคคีที่จะช่วยเหลือเพื่อนที่กำลังตกอยู่ในความลำบาก

“แต่ตอนรุ่นหนูเรียนเป็นรุ่นแรกที่แบบไปเขาชนไก่ตอนปี 3เค้าจะสอนเรื่องความสามัคคือย่างเช่น อย่างเดินทางไกลการใช้ชีวิตอยู่ในป่า ข้ามสะพานเชือก กระโดดหอ คือแบบเพื่อนบางคนไม่ไหวยังไงก็ต้องช่วยเหลือกันกับเพื่อนอะไรยังงี้ค่ะ”(ฮอ)

3.2.7) การลงโทษทางวินัยทหาร

มนุษย์ทุกคนเมื่อเกิดมาแล้วก็ย่อมต้องมีสังคมเริ่มจากการได้รับการขัดเกลาจากสถาบันครอบครัวจนไปสู่สถาบันต่างๆทางสังคมจึงทำให้เกิดความแตกต่างของบุคคลจากการถูกอบรมเลี้ยงดูจากสถาบันครอบครัวหล่อหลอมให้บุคคลมีทัศนคติเจตคติความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ แต่เมื่อบุคคลเข้ามาสู่สังคมภายนอกที่ไม่ใช่สถาบันครอบครัวจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดการปรับตัวเพื่อให้ตนเองปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมที่ตนกำลังเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์

เช่นเดียวกันกับการที่ผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารเมื่อเข้ามาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีและสังคมทางทหารก็ย่อมจะต้องปฏิบัติตามตามกฎระเบียบทางทหารหรือที่เรียกกันว่าแบบธรรมเนียมทหารนั่นเอง และเมื่อนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหารก็ย่อมต้องถูกตัวแทนซึ่งเป็นผู้ถ่ายทอดกระตุ้นเพื่อเป็นการดัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้วยวิธีการลงโทษผสมผสานกลวิธีในการถ่ายทอดจากครูฝึกผู้เป็นตัวแทนด้วยเทคนิควิธีการลงโทษภายใต้ระเบียบข้อบังคับทางทหารเท่านั้นหรือนโยบายจากผู้บังคับบัญชาในเฉพาะในสถาบันการศึกษาวิชาทหารเท่านั้น ซึ่งกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้สัมผัสและรับรู้วิธีการลงโทษทางวินัยทหารในระหว่างเข้ารับการถ่ายทอดด้วยเทคนิคการลงโทษที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด7วิธี ประกอบด้วย 1) การลงโทษด้วยวิธีกายบริหาร 2) การใช้อุปกรณ์กระตุ้นทางกาย3) การใช้ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์แล้วได้รับการลงโทษ 4) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการฝึกซ้ำปฏิบัติซ้ำ5) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการตัดคะแนนความประพฤติ 6) การลงโทษเป็นหมู่คณะแบบรับผิดชอบร่วมกัน7) การลงโทษทางวาจาด้วยการว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งการถูกลงโทษจากครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดที่กลุ่ม

บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงได้ประสบพบเจอทั้ง 7 วิธีดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดเนื้อหาได้ดังนี้

1) การลงโทษด้วยวิธีกายบริหาร

การออกกำลังกายในท่าทางที่มาจากกายบริหารทางทหารเป็นการออกกำลังกายท่าพื้นฐานทางวัฒนธรรมของสถาบันทางทหารซึ่งจะต้องปฏิบัติเพื่อให้บุคคลที่เข้ามาสู่สังคมทางทหารนั้นได้มีร่างกายที่แข็งแรงอดทนในแบบคุณลักษณะทางทหาร กายบริหารทางทหารจึงเป็นท่าที่ใช้ทดสอบสมรรถภาพทางกายสำหรับบุคคลที่เข้ารับการคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ไม่ว่าจะเป็นการดันพื้น ซิทอัพ งอเข่า ลุกนั่ง หรือการวิ่งล้วนแล้วแต่เป็นท่ากายบริหารที่บุคคลผ่านการคัดเลือกเข้ามาเป็นนักศึกษาวิชาทหารทั้งสิ้น ดังนั้นเมื่อการลงโทษทางวินัยด้วยท่ากายบริหารนักศึกษาวิชาทหารก็ย่อมที่จะสามารถปฏิบัติตามคำสั่งการลงโทษทางวินัยจากครูผู้ฝึกสอนได้อย่างไม่เกินขีดความสามารถ เช่น การที่บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้ถูกครูฝึกทำโทษโดยให้ทำท่ากายบริหารลุกนั่ง ดันพื้น และวิ่ง ซึ่งก็ล้วนแล้วแต่เป็นท่าที่บุคคลทำการสอบมาแล้วทั้งสิ้นดังเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลบางรายที่ถูกตัวแทนในการถ่ายทอดลงโทษด้วยวิธีการให้ออกกำลังกายวิ่ง การลุกนั่ง การวิดพื้น ซึ่งเป็นท่าที่บุคคลเคยทำการทดสอบสมรรถภาพร่างกายก่อนเข้าเรียนซึ่งบุคคลจะได้รับการลงโทษเมื่อไม่สามารถที่จะฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ครูฝึกสอนได้ทำการถ่ายทอดได้

“แบบเค้าจะฝึกแบบสอนจริงๆเลยเค้าก็จะทำให้ดูก่อนค่ะ แล้วเค้าก็จะให้ลองทำ เพราะถ้าใครไม่ได้ก็ได้ก็ทำโทษก็มีวิ่งรอบโดม และก็ลุกนั่ง ดันพื้น เหมือนที่สอบมาเลยค่ะ”(ลูกโม่)

2) การใช้อุปกรณ์กระตุ้นทางกาย

การลงโทษผู้เรียนในรูปแบบของวิธีการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆกระตุ้นทางกายเพื่อให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองกำลังทำผิดเป็นการลงโทษในลักษณะที่เป็นพื้นฐานทั่วไปที่ใช้การลงโทษเพื่อดัดพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์กับผู้เรียนตามสถานศึกษาและสถาบันที่ให้ความรู้ทั่วไปเช่นเดียวกับการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารได้ถูกลงโทษโดยครูฝึกได้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนกระตุ้นที่ร่างกายให้ผู้เรียนที่กำลังหลับในระหว่างทำการเรียนการสอนรู้สึกตัวตื่นขึ้นเพื่อรับฟังการถ่ายทอดจากครู

“แบบว่าตอนที่หนูเรียนปี 1 เรียนสายวิทยุเพื่อนมันหลับเค้าก็ช็อตเลย แล้วช็อตไม่ค่อยเจ็บ มันเหมือนมดกัดเค้าจะทดสอบให้ดูว่าใครหลับเพื่อนหลับแล้วจะโดนแบบนี้ แต่มันก็ไม่ได้ร้ายแรงอะไรนะก็แค่แบบเหมือนโดนหยิกโดนมดต่อยนิดเดียว”(เอสเค)

3) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการฝึกซ้ำปฏิบัติซ้ำ

การลงโทษทางวินัยด้วยการฝึกปฏิบัติซ้ำนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นผู้เรียนเมื่อตัวแทนในการถ่ายทอดให้การเสริมแรงในทางลบเพื่อดัดพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ในระหว่างทำการถ่ายทอดด้วยกลวิธีการลงโทษทางวินัยให้นักศึกษาวิชา

ทหารผู้เรียนฝึกทบทวนปฏิบัติในเนื้อหาที่เรียนมาซ้ำๆเพิ่มเติมเป็นการลงโทษที่ให้ประโยชน์กับผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการทบทวนซ้ำจนนำไปสู่เกิดการซึมซับจดจำในสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากครูผู้ฝึกสอนและนำไปปฏิบัติได้ดี โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารก็พบว่าบุคคลได้ถูกตัวแทนซึ่งเป็นครูฝึก ลงโทษโดยการให้ฝึกเพื่อเป็นการฟื้นฟูวินัยซ้ำอีกครั้งภายหลังจากเลิกเรียนหรือหมดคาบเรียนในรายวิชาวิชา เพื่อเป็นการลง โทษนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนที่ไม่ตั้งใจในการเรียนถามและตอบคำถามไม่ได้ในสิ่งที่ครูถ่ายทอด โดยจะทำการฝึกเพื่อฟื้นฟูวินัยให้นักศึกษาวิชาทหารฝึกถ้าบุคคลมือเปล่าใหม่อีกรอบและทำโทษด้วยกายบริหารทาทางต่าง ๆ ที่เป็นการฟื้นฟูวินัย

“สอนพยาบาลเค้าให้ดูตามเค้าจะถามตอบเราก็ตอบอาจารย์เค้าแล้วก็ทำส่งแต่เค้าจะจับใครไม่ตั้งใจฟังใครหลับเค้าจะถามทหารข้างล่างเค้าก็จะเรียกไปเหมือนไปเรียนต่ออีกนิดนึงชั่วโมงนึงตอนเย็นฝึกวินัยใหม่”(เอสเค)

“ก็บางทีก็มีทำโทษให้ฟื้นฟูวินัยก็ อย่างเช่นฝึกท่าบุคคลใหม่ ให้กอดคอลุกนั่งหมอบ อะไรยังงี้”(อาก้า)

4) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการตัดคะแนนความประพฤติ

การลงโทษทางวินัยด้วยวิธีการตัดคะแนนความประพฤติเป็นกลวิธีในการดัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนที่จัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ผิดกฎระเบียบวินัยของนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนโดยครูฝึกจะลงโทษด้วยการหักคะแนนจากคะแนนจำนวนเต็ม 100 คะแนนของนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนโดยมีเกณฑ์การหักคะแนนไปตามลำดับความผิด ดังเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารได้เคยถูกลงโทษจากตัวแทนที่เป็นครูฝึกวิชาทหารและมีหน้าที่เป็นชุดตรวจวินัยของนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนโดยทำโทษผู้เรียนจากการหักคะแนนความประพฤติทุกครั้งเมื่อพบเห็นนักศึกษาวิชาทหารไม่ปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัยดังเช่น การไม่สวมหมวก

“ก็คือด้านนอกเค้าจะมีชุดตรวจวินัย ก็บางทีก็มีทำโทษบ้างการให้ฟื้นฟูวินัยก็ อย่างเช่นโดนเรื่องไม่สวมหมวกเรื่องที่เค้าย้ำแล้วย้ำอีกถ้ายังทำอีกก็โดนหักคะแนนเป็นระดับความผิดไปนะค่ะ อย่างวันนี้เรื่องเอาบุหรี่มาสูบที่นี่ก็โดนฟื้นฟูวินัยและหักคะแนนความประพฤติ ไม่แน่ใจว่าหักคะแนนความประพฤติไปเท่าไหร่แต่รู้ว่าโดนเยอะอยู่ก็คะแนนมันมี100 ก็อาจจะหัก 30 40 อะไรยังงี้”(อาก้า)

5) การลงโทษเป็นหมู่คณะแบบรับผิดชอบร่วมกัน

การลงโทษทางวินัยของสถาบันทางทหารในลักษณะรูปแบบที่จะต้องมีการรับผิดชอบร่วมกันเป็นหมู่คณะนั่นหมายถึงหากพบบุคคลใดกระทำความผิดทางวินัยแม้เพียงรายหนึ่งในการฝึกปฏิบัติหน้าที่ทางทหารร่วมกันอย่างเป็นหมู่คณะผู้อื่นที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ด้วยนั้นจะต้องมีส่วนร่วมในการที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกันกับบุคคลที่กระทำความผิดด้วยถึงแม้ว่าตนเองจะไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดไม่มีส่วนรู้เห็นในความผิดนั้นก็ตามเช่นเดียวกับการที่กลุ่มบุคคลผู้เป็น

นักศึกษาวิชาทหารถูกลงโทษทุกคนเมื่อครูฝึกวิชาทหารได้มาพบเห็นเพื่อนในกลุ่มคนใดคนหนึ่งกระทำความผิดวินัยทำให้กลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาบางกลุ่มมีความรู้สึกไม่อยากเรียนถอนตัวออกจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหารในที่สุด

"เค้าจะไม่ดุเลยถ้าคนส่วนมากทำตามระเบียบวินัย คนหนึ่งทำคนส่วนมากก็โดนด้วยหนูจะโดนทั้งหมอบกลิ้งกลางน้ำตอนปีหนึ่ง ทุกอย่างเลยโดนมาหมดเลย แล้วก็มีคนออกไปเยอะเหมือนกัน ไม่อยากเรียนต่อ"(นิวเคลียร์)

6) การลงโทษทางวาจา

การลงโทษทางวาจาเป็นกลวิธีปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของกลุ่มบุคคลผู้เรียนรด้วยเทคนิคกลวิธีการเจรจาด้วยคำพูดในการลงโทษผู้เรียนที่แตกต่างกันไปตามทักษะและความสามารถในการเจรจาของบุคคลซึ่งเป็นครูผู้ฝึกสอน ดังเช่นการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(นักศึกษาวิชาทหาร) ได้ถูกครูฝึกวิชาทหารลงโทษด้วยถ้อยคำที่เสียงดัง เพื่อเป็นการดุให้นักศึกษาผู้เรียนได้รู้สึกเกรงกลัวต่อการกระทำความผิดทางระเบียบวินัย

"ครูฝึกแต่ละคนเค้าไม่เหมือนกันอย่างครูผู้ชายบางทีเค้าก็ดุ เค้าอยากให้เรามีระเบียบวินัยเค้าเสียงดัง คือเค้าจะไม่ดุเลยถ้าคนส่วนมากทำตามระเบียบวินัย เค้าบอกว่าให้อยู่เฉยๆ ก็ไม่อยู่เฉย"(นิวเคลียร์)

นอกจากนี้ครูฝึกผู้เป็นตัวแทนยังได้ทำการว่ากล่าวตักเตือนให้คำชี้แนะเมื่อพบเห็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารแต่งกายผิดระเบียบวินัย เป็นการลงโทษทางวาจาเพื่อสอนให้บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้รู้และเข้าใจเรื่องระเบียบวินัยทางทหาร

"ระเบียบวินัยหรือ เวลาครูเค้าสอน เค้าก็จะตักเตือนแบบใส่เสื้อผ้าไม่เรียบร้อย รองเท้าไม่ขัด และก็ หมวกใส่ไม่ดี ผิด และก็ย้อมสีผมมาอะไรแบบนี้"(อาวุธ)

3.2.8) การสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียน

นอกจากวิธีการลงโทษเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนตั้งใจเรียนวิชาทหารแล้ว ยังมีกลวิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะตั้งใจฟังครูสอน ทำให้มีความสนใจในการเรียนวิชาทหาร โดยครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนจะมีกลวิธีในการถ่ายทอดด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียนวิชาทหารที่แตกต่างกันไปตามทักษะความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการฝึกสอนวิชาทหารของครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนด้วยกลวิธี 3 วิธีการ ประกอบด้วย 1) การสร้างบรรยากาศในการเรียน 2) กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอน 3) การสร้างความกดดันในการเรียนกลวิธีในการถ่ายทอดด้วยเทคนิควิธีการตามความสามารถพิเศษของตัวแทน3 กลวิธีดังกล่าวสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) การสร้างบรรยากาศในการเรียน

การสร้างบรรยากาศในการเรียนที่ตัวแทนในการถ่ายทอดใช้ควบคู่กับการเรียนการสอนนั้นเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะรับฟังในสิ่งที่ตัวแทนถ่ายทอดได้อย่างเข้าใจ โดยครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนจะสร้างบรรยากาศในการเรียนด้วย

วิธีการพูดชักจูงให้บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนอย่างมีความสุขในการเรียน จนทำให้บุคคลสนใจในสิ่งที่เรียนรับฟังในการถ่ายทอดของครูอย่างตั้งใจและเข้าใจในเนื้อหาที่ครูถ่ายทอดในที่สุด

"ตอนปีสองก็จะมีพรางหน้าเค้าก็ให้เราพรางกันเค้าก็พูดไปเราไม่ได้สนใจฟังพอครูเค้าพูดทุกคนมาพรางหน้ากัน เฮ้ยทุกคนสนุกสนานกัน เข้าใจและก็ฟังครูกัน" (คอมแบท)

2) กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอน

การกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในระหว่างทำการถ่ายทอดนั้นเป็นเทคนิคกลวิธีในการถ่ายทอดลักษณะการเรียนการสอนเชิงตอบโต้ 2 ทาง ระหว่างผู้ถ่ายทอดและผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารได้รับการถ่ายทอดจากครูฝึกโดยครูฝึกจะบรรยายไปพร้อมกับสาธิตและสั่งให้นักศึกษาวิชาทหารฝึกปฏิบัติตามไปพร้อมๆกันทำให้นักศึกษาวิชาทหารที่บุกำลังมีอาการง่วงนอนในระหว่างการเรียนรู้สึกตื่นตัว สนใจในการสอนของครูฝึกอยากที่จะปฏิบัติตามและทำให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนหายจากอาการง่วงนอนหันกลับมาสนใจเรียน

"หนูชอบเข้าค่ายเขาชนไก่ค่ะ เพราะเค้ามีสอน อาวุธ เคมี ชีวภาพ อย่างการยิงกระสุนปืน เค้าก็เปิดสไลด์อธิบายไปเรื่อยๆ อารมณ์เหมือนกำลังจะหลับแต่พอเค้าสาธิตให้ดูแล้วให้เราทำตามไปพร้อมๆกันหนูก็อยากจะยิงปืนทำให้หนูหายง่วงเลยค่ะ"(อาวุธ)

(3) การสร้างความกดดันในการเรียน

การถ่ายทอดวิชาทหารโดยการจัดให้นักศึกษาวิชาทหารชายและนักศึกษาวิชาทหารหญิงฝึกร่วมกันเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทหารเป็นการสร้างความกดดันให้ที่สร้างนักศึกษาวิชาทหารหญิงตั้งใจเรียนมากขึ้นเพื่อที่จะทำการฝึกวิชาทหารให้ได้เท่ากับนักศึกษาวิชาทหารชาย ดังเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ถูกครูฝึกวิชาทหารจัดวันและเวลาในการเรียนพร้อมกับรวมพลในการฝึกรวมไปกับนักศึกษาวิชาทหารชายและเน้นการถ่ายทอดในเนื้อหาการเรียนที่ฝึกหนักเหมือนเพศชายจึงเป็นสิ่งที่ทำให้นักศึกษาวิชาทหารมีแรงกระตุ้นในการฝึกให้เท่ากับเพศชายและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารตั้งใจเรียนมากขึ้นอย่างมีความสุข

"ครูแต่ละคนไม่เหมือนกันค่ะบางอาจารย์บางคนโหดหน่อยอย่างตอนหนูอยู่ปีหนึ่ง ปีสอง ปีสามเลย เค้าสร้างความกดดันให้พวกหนูฝึกรวมกับผู้ชาย จากเดิมที่หนูฝึกแต่ผู้หญิงก็เปลี่ยนวันมาเรียนวันพุธธรรมดา เรียนพร้อมกันกับผู้ชายเลยเนื้อหาการฝึกก็โหดเหมือนกับฝึก รดชาย เค้าก็จะโหดและดุหน่อยเพื่อกดดันเรา แต่หนูว่ามันก็ทำให้เราแบบน่าเรียนน่ะ มันก็แบบสนุกค่ะ" (เข็มทิศ)

เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารที่ได้ข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่1(นักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่ 1-5) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 (ทหารหญิงอาชีพ) เป็นเพียงข้อมูลในมิติของผู้รับการถ่ายทอด ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอการวิเคราะห์

ข้อมูลในมิติของผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนกลุ่มที่ 1 (ครูฝึกวิชาทหาร) เพื่อเป็นการสนับสนุนข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักดังกล่าวทั้ง 2 กลุ่ม และเพื่อให้ได้มาคำตอบในประเด็นที่ศึกษากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ได้อย่างละเอียดครบถ้วน สะท้อนในมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารผู้รับการถ่ายทอดและมุมมองของครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร โดยสามารถอธิบายรายละเอียดกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารในมิติของครูฝึกวิชาทหารได้ดังนี้

1) เนื้อหาในการถ่ายทอด Content

เมื่อกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้เข้ามาสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหาร ครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนจะถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาในการเรียนที่ประกอบด้วยวิชา 2 วิชาหลัก คือ วิชาทหารเบื้องต้นและเทคนิคยุทธวิธีโดยถ่ายทอดเนื้อหาในการเรียนการสอน 2 วิชาดังกล่าวทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งเนื้อหาสาระที่ครูฝึกวิชาทหารเป็นผู้ถ่ายทอดทางทั้ง 2 วิชาหลักดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1) วิชาทหารเบื้องต้น

เป็นการถ่ายทอดเนื้อหารายวิชาที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับแบบธรรมเนียมทหารอันเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการถ่ายทอดเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนรู้จักปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมทหารพร้อมกับการปลูกฝังอุดมการณ์ทางทหารให้บุคคลมีความยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติและการปฏิบัติตนตามหน้าที่บนค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นพลเมืองดีมีลักษณะความเป็นผู้นำ

“พื้นฐานให้รู้ในเรื่องของระเบียบวินัยทหาร ให้รู้จักการปกครองแบบทหาร การใช้คำพูดคำจา การใช้ชีวิตและรู้จักอาวุธโสทางทหารด้วย เช่น เวลาเจอ นศท รุ่นพี่ รุ่นน้องก็ต้องทำความเคารพรุ่นพี่ การปลูกฝังอุดมการณ์ในความรักชาติยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข และก็หน้าที่คนไทย ค่านิยมหลัก 12 ประการ มีความเป็นผู้นำ เป็นพลเมืองดีของสังคม” (ครูฝึกปราชัย)

นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพทางร่างกายของบุคคลให้มีความอดทนแข็งแกร่งในแบบทหาร ด้วยการถ่ายทอดวิชาการฝึกท่าบุคคลมือเปล่าและบุคคลท่าอาวุธ การออกกำลังกายเพื่อให้นักศึกษามีร่างกายแข็งแรงและใช้ปฏิบัติในการลงโทษเพื่อสอดแทรกให้ผู้เรียนได้ทราบถึงบทลงโทษทางวินัยทหารเมื่อกระทำความผิดและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกระทำความผิดนั้นๆไปในทิศทางบวก

“เค้าต้องเรียนรู้เกี่ยวกับใช้ชีวิตแบบทหารโดยจะให้ปฏิบัติตามท่าที่เราฝึกท่าเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง เช่น ท่าหัน ท่าเคารพ ไม่ว่าจะเป็นการเดินหรือการวิ่งและการฝึกท่าอาวุธการใช้อาวุธอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนการถอดส่วนประกอบอาวุธ การแก้ไขในยาม

ติดขัดในระหว่างใช้อาวุธมีภาคทฤษฎีเค้าก็ต้องเรียนพร้อมกับภาคปฏิบัติไปด้วย "(ครูฝึกเพิ่มพล)

"ก็จะให้เค้าออกกำลังกายโดยการวิ่งรอบเสาธงบ้าง วิ่งรอบแถวบ้างดันพื้น งอเข้าครึ่งนั่ง หรือแทงปลาไหลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายของเขา เพื่อให้เค้าปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อให้เค้าปฏิบัติอยู่ในกฎระเบียบที่เราวางไว้แล้วเค้าก็จะได้ทำเป็นกิจวัตรประจำวันได้อย่างถูกต้องการออกกำลังกาย"(ครูฝึกเพิ่มพล)

จะเห็นได้ว่าเนื้อหารายละเอียดวิชาดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นหลักปฏิบัติเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางให้บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนซึ่งเป็นบุคคลที่เริ่มเข้ามาสู่สังคมทางทหารได้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติตนเมื่อเข้ามาสู่สังคมทหารรวมไปถึงการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารเพื่อหล่อหลอมให้บุคคลได้สามารถปฏิบัติตนในสังคมทหารและปฏิบัติตนตามหน้าที่พลเมืองที่ดีต่อทุกๆสังคม ซึ่งไม่ใช้เนื้อหารายละเอียดวิชาที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการสู้รบหรือ วิชาการด้านสงครามแต่อย่างใด

1.2) เทคนิคและยุทธวิธี

ในฐานะที่นักศึกษาวิชาทหารเป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในกองกำลังสำรองทางทหารและจะถูกเรียกนำมาใช้ในการทดแทนการสูญเสียกำลังพลทหารหลักหรือทหารประจำการจากการสู้รบกับข้าศึกศัตรูในยามที่ประเทศชาติเกิดต้องเผชิญกับภาวะสงครามดังนั้น การถ่ายทอดเนื้อหาสาระในรายละเอียดวิชาที่เกี่ยวข้องกับยุทธวิธีการสู้รบอันเป็นเนื้อหาที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทหารจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ตัวแทนในการถ่ายทอดซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารจะต้องถ่ายทอดให้กับผู้เรียน

ซึ่งครูฝึกวิชาทหารจะเป็นผู้ถ่ายทอดในรายละเอียดเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้ในทางด้านยุทธวิธีการสู้รบในสงคราม เช่น การปฐมพยาบาลที่ตัวแทนในการถ่ายทอดจะเน้นให้ความรู้ในเนื้อหาวิชาปฐมพยาบาลเพื่อการดูแลรักษาและช่วยเหลือกำลังพล

"จะเน้นไปทางด้านการช่วยเหลือ การดูแลเกี่ยวกับเรื่องอนามัยของการช่วยเหลือส่งกำลังมากกว่า อย่างเช่น หลักสูตรปฐมพยาบาลเบื้องต้น หลักสูตรบรรเทาสาธารณภัยและก็หลักสูตรจราจร"(ครูฝึกองอาจ)

เช่นเดียวกันกับครูฝึกวิชาทหารท่านหนึ่งที่ถ่ายทอดวิชาแผนที่และเข็มทิศในการเดินทางทั้งช่วงกลางวันและกลางคืนตลอดจนการสอนในเรื่องการใช้อาวุธปืนเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารได้มีความรู้ในการถอดส่วนประกอบปืนและสามารถแก้ไขในยามที่ปืนติดขัด

"มีภาคทฤษฎีเค้าก็ต้องเรียนพร้อมกับภาคปฏิบัติไปด้วย สมมติว่าการเรียนแผนที่เข็มทิศจะมีการปฏิบัติในการเดินไม่ว่าจะกลางวันหรือกลางคืน การเดินให้ถูกต้องตามที่หมายที่ครูกำหนดให้ ไม่ว่าจะเป็นพิกัดอะไร ไปหาพิกัดไหนยังงี้ แล้วไปเจอเครื่องหมายอะไรยังงี้ตลอดจนการถอดส่วนประกอบอาวุธ และการแก้ไขในยามติดขัดในระหว่างใช้อาวุธอยู่" (ครูฝึกเพิ่มพล)

1.3) หลักสูตรวิชาพิเศษ

หลักสูตรวิชาพิเศษเป็นเนื้อหารายวิชาที่อยู่นอกหลักสูตรการฝึกวิชาทหารเป็นวิชาที่ไม่ต้องมีภาคบังคับในหลักสูตรให้นักศึกษาวิชาทหารได้เรียนทุกคนจึงจะถือว่าผ่านหลักสูตรการฝึกวิชาทหาร แต่เป็นวิชาที่องค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดเปิดโอกาสให้นักศึกษาวิชาทหารได้มีความรู้นอกเหนือจากหลักสูตรการฝึกวิชาทหารสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

โดยครูฝึกวิชาทหารอีกรายหนึ่งได้ถ่ายทอดเนื้อเกี่ยวกับยุทธวิธี ด้วยการถ่ายทอดหลักสูตรพิเศษในการกระโดดร่มพาราเซลเพื่อทดสอบกำลังใจของผู้เรียนซึ่งเป็นเนื้อหาที่จัดขึ้นนอกหลักสูตรการฝึกวิชาทหารภายใต้การดำเนินการขององกร

“ยุทธวิธีเกี่ยวกับการรบเพื่อทดแทนกำลังพลหลักเมื่อมีเหตุการณ์ภาวะสงครามมีทดสอบกำลังเกี่ยวกับการโดดร่มพาราเซลซึ่งเป็นหลักสูตรของโรงเรียนรักษาดินแดน” (ครูฝึกองอาจ)

นอกจากนี้ครูฝึกวิชาทหารท่านนี้ก็ยังถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการต่อสู้ด้วยมือเปล่าเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันตัว

“มีการสอนวิชาต่อสู้ด้วยมือเปล่า ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องการไว้ป้องกันตัวมันก็เป็นประโยชน์กับเค้า” (ครูฝึกองอาจ)

สรุปแล้วเนื้อหาในการถ่ายทอดดังกล่าวมาข้างต้นทั้ง 3 วิชาหลักที่ประกอบไปด้วยวิชาทหารเบื้องต้นและวิชาเทคนิคยุทธวิธีรวมไปถึงวิชาที่เป็นหลักสูตรพิเศษ ครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนได้ทำการถ่ายทอดให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนมีเพียงวิชาทหารเบื้องต้นและวิชาเทคนิคยุทธวิธีที่ดำเนินการถ่ายทอดอยู่ภายใต้หลักสูตรการฝึกวิชาทหารตามแผนดำเนินการเรียนการสอนตามนโยบายขององค์กร ซึ่งวิชาทหารเบื้องต้นและวิชายุทธวิธีเป็นวิชาที่มีความแตกต่างกันด้านเนื้อหา โดยวิชาทหารเบื้องต้นเป็นการถ่ายทอดแบบธรรมเนียมทหารและคุณลักษณะทั่วไปทางทหารโดยตัวแทนมีวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ที่จะสามารถปรับตัวเมื่อเริ่มก้าวเข้ามาอยู่ในสังคมทหารสามารถปฏิบัติตนให้อยู่ในวินัยทางทหารที่วางไว้ รวมไปถึงการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางทหารให้ผู้เรียนได้นำไปปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองที่ดีตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างมีความเป็นผู้นำซึ่งเป็นคุณลักษณะทางทหารทั่วไปที่บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะต้องปฏิบัติได้ ในขณะที่วิชายุทธวิธีเป็นการถ่ายทอดเกี่ยวกับเนื้อหารายละเอียดของยุทธวิธีทางทหารอันเป็นคุณลักษณะเฉพาะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทหารแต่การที่ตัวแทนได้ถ่ายทอดวิชายุทธวิธีให้กับนักศึกษาวิชาทหารในฐานะเป็นส่วนหนึ่งในกองกำลังสำรองได้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถที่จะนำเนื้อหารายละเอียดวิชายุทธวิธีทางทหารไปใช้ปฏิบัติเมื่อเผชิญกับภาวะสงคราม และการถ่ายทอดหลักสูตรวิชาพิเศษให้กับผู้เรียนก็เป็นหลักสูตรที่เปรียบเสมือนการเสริมความรู้ให้ผู้เรียนโดยผู้เรียนจะสมัครใจเข้ารับการถ่ายทอดหรือไม่ต้องการที่จะได้รับการถ่ายทอดในเนื้อหารายวิชาหลักสูตรพิเศษดังกล่าวนี้ก็ได้

2) กลวิธีในการถ่ายทอด Tactic

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน(กลุ่มที่1) ซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารก็พบว่าครูฝึกได้ถ่ายทอดวิชาทหารโดยใช้กลวิธีในการถ่ายทอดที่เป็นไปตามแผนดำเนินการเรียนการสอนจากนโยบายของหน่วยงานทางสถาบันทหารผู้มีส่วนร่วมและส่วนรับผิดชอบในการวางแผนดำเนินการฝึกหลักสูตรวิชาทหารผสมผสานร่วมกับเทคนิคกลวิธีในการถ่ายทอดที่มาจากประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดวิชาทหารของครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นตัวแทน ประกอบด้วยกลวิธีในการถ่ายทอด 9 วิธี ได้แก่ 1) กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหาร 2) การปฐมนิเทศ 3) การบอกเล่าบรรยาย 4) การสาธิต 5) การฝึกปฏิบัติจริง 6) การวัดผลและประเมินผลการศึกษา 7) การจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน 8) การลงโทษทางวินัยทหาร 9) การสร้างแรงจูงใจในการเรียน

2.1) กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหาร

กระบวนการคัดเลือกผู้เรียนเป็นกลวิธีในการถ่ายทอดขั้นตอนแรกตามแผนการเรียนการสอนขององค์กรเพื่อใช้เป็นแบบทดสอบสมรรถภาพทางกายของผู้สมัครเรียนด้วยเงื่อนไขที่มาจาหลักสูตรวิชาทหารซึ่งเป็นกระบวนการถ่ายทอดที่จะต้องใช้พละกำลังมากในการถ่ายทอดจึงใช้ การทดสอบสมรรถภาพทางกายเพื่อคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าการคัดเลือกคุณสมบัติผู้เข้าเรียนจากเกรดเฉลี่ยผลการเรียนดังเช่นการคัดเลือกในอดีต

“กระบวนการคัดเลือกในขั้นต้นก็ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 นะ คือโดยทั่วไปเนี่ยเรื่องผลการศึกษานี่เมื่อก่อนนี้เขาจะตัดผลการศึกษาตัดเกรดด้วยต้อง 2.5 ขึ้นไปถึงจะเรียน ที่นี้ในการคัดเลือกหลักๆเลย คือวิชาทหารมันค่อนข้างจะใช้กำลังก็เลยใช้การทดสอบสมรรถภาพร่างกายในการวิ่ง ดันพื้น ลุกนั่ง

นอกจากนี้การคัดเลือกคุณสมบัติผู้เรียนสามารถแบ่งผู้ที่ผ่านการคัดเลือกออกเป็น 2 ประเภทที่ประกอบด้วยผู้ที่ผ่านการคัดเลือกตามคะแนนหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์จะได้เป็นนักศึกษาวิชาทหารตัวจริงทันที ส่วนประเภทที่สองจะเป็นกลุ่มผู้ที่มีผลการคัดเลือกระดับคะแนนที่น้อยกว่ากลุ่มผู้ที่ผ่านการคัดเลือกตามคะแนนหนึ่งร้อยเปอร์เซ็นต์หรือที่เรียกว่า ตัวสำรอง ซึ่งเมื่อจำนวนกลุ่มผู้ที่ผ่านการคัดเลือกได้เป็นนักศึกษาวิชาทหารตัวจริงมีจำนวนน้อยกว่าเป้าหมายที่จะรับผู้ที่เป็นตัวสำรองก็จะมีโอกาสได้ผ่านการพิจารณาให้เป็นนักศึกษาวิชาทหารทันที

“มันก็จะมีโควตาด้วยว่าเรารับได้ประมาณเท่านี้ปีนึง ซึ่งส่วนใหญ่ คนที่ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ที่พอเทสปุ๊บได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ได้เป็นนักศึกษาวิชาทหารเลยมันก็จะไม่ตามโควตาแล้วก็จะดึงผู้ที่มีผลการทดสอบรองลงมาไล่ๆๆมาจนถึงครบตามจำนวนเนี่ยเป็นกระบวนการคัดเลือก”(ครูฝึกก่อเกียรติ)

2.2) การปฐมนิเทศ

ภายหลังจากที่บุคคลผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ก็จะเป็นขั้นตอนที่นักศึกษาวิชาทหารจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศ เป็นเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารรายใหม่ได้ทราบถึงกฎระเบียบข้อบังคับหลักปฏิบัติตนของการเป็นนักศึกษาวิชาทหารและให้ทราบถึง

รายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาที่จะต้องเรียน ครูฝึกผู้ทำการถ่ายทอดในรายวิชา สถานที่ที่จะทำการเรียนการสอนในรายวิชานั้นตามตารางการเรียนเป็นกลวิธีการถ่ายทอดเบื้องต้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถที่จะใช้เป็นหลักปฏิบัติในการเข้าเรียนวิชาทหารได้

“อันดับแรกก็จะมีการสอบคัดเลือกโดยการทดสอบร่างกาย หลังสอบเข้าได้แล้วก็จะมีการปฐมนิเทศเพื่อให้เราทราบถึงสาระเนื้อหาและก็ครูที่จะทำการเรียนการสอนต่อไปและก็จะเข้าห้องเรียนตามตารางเรียนของแต่ละชั้นปี จำนวน 20 สัปดาห์สอนให้รู้ถึงกฎระเบียบครับ ข้อบังคับและก็วินัยของนักศึกษาวิชาทหารที่ควรทราบและควรปฏิบัติ“(ครูฝึกทัพบก)

2.3) การบอกเล่าบรรยาย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารใช้วิธีการถ่ายทอดผู้เรียนโดยการบรรยายรายละเอียดเนื้อหาในการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารที่มีอยู่ในคู่มือตำรา เช่นการอธิบายรายละเอียดในการฝึกบุคคลถ้ามือเปล่าหรือบุคคลท่าอาวุธด้วยการบรรยายรายละเอียดท่าทางการฝึกไปตามคู่มือการฝึกวิชาทหาร

“การฝึกมันจะมีหัวข้อบอกหมดเลยว่าคุณต้องบอกอะไรเด็กก่อนนะครับถ้าอย่างท่าตรงเนี่ยก็ต้องอธิบายรายละเอียดไปเลยว่าทำยังไงบ้างใช่มั้ยครับ จะมีในหลักสูตรเลยว่าท่าตรงมีเนื้อหาหมดเลยว่าคุณจะต้องทำยังไง ขาอยู่ตรงไหน แขนอยู่ตรงไหน มืออยู่ตรงไหนบ้าง คือมันมีตามแบบฝึกอยู่แล้วอยู่ในเล่มเลยว่า คู่มือการฝึกมือเปล่า คู่มือการฝึกท่าอาวุธ”(ครูฝึกชัยชนะ)

2.4) การสาธิต

การสาธิตเป็นกลวิธีในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระวิชาความรู้ในหลักสูตรวิชาทหารที่ครูฝึกวิชาทหารใช้ควบคู่ไปกับกลวิธีการถ่ายทอดแบบเชิงบรรยายในเนื้อหาการเรียนพร้อมยกตัวอย่างจากการสาธิตด้วยสื่อสารสนเทศต่างๆไปพร้อมกับคำบอกเล่าบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสที่แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ถ่ายทอด

“เราก็จะมีการพูดคุย หรือโต้ตอบหรือเอาภาพกิจกรรมต่างๆมาฉาย มาแสดง หรือว่ามาสาธิต มีการยกตัวอย่าง แลกเปลี่ยนให้เค้ามีความตอบโต้แต่ว่าในส่วนที่เราเอามาฉายภาพให้ดูในเชิงแสดงความคิดเห็นเนี่ยก็จะสอดแทรกหลักสูตรที่เราได้รับมาด้วย” (ครูฝึกองอาจ)

2.5) การฝึกปฏิบัติจริง

การฝึกปฏิบัติจริงเป็นการนำเนื้อหาความรู้ในการถ่ายทอดนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนในภาคทฤษฎีมาให้นักศึกษาวิชาทหารได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งในบางรายวิชาในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารนั้นเป็นวิชาที่ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดด้วยภาคทฤษฎีเพียงอย่างเดียวแต่จะต้องถ่ายทอดด้วยวิธีการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการฝึกทักษะความรู้ความสามารถในการนำไปปฏิบัติใช้ได้จริง โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารจะถ่ายทอดผู้เรียนด้วยภาคทฤษฎีและปฏิบัติในวิชานั้นๆไปพร้อมๆกันเช่นการฝึกปฏิบัติวิชาแผนที่และเข็มทิศ การประกอบแก้ไขอาวุธปืนที่ครูฝึกกำหนดให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงตามคำสั่งที่ครูฝึกกำหนด

“เค้าต้องเรียนรู้เกี่ยวกับใช้ชีวิตแบบทหารมีภาคทฤษฎีเค้าก็ต้องเรียนพร้อมกับภาคปฏิบัติไปด้วย เช่น การฝึกถอดส่วนประกอบอาวุธและการแก้ไขในยามติดขัดในระหว่างใช้อาวุธ การเรียนแผนที่เข็มทิศจะมีการปฏิบัติในการเดินให้ถูกต้องตามที่หมายที่ครูกำหนดให้ไม่ว่าจะกลางวันหรือกลางคืน”(ครูฝึกเพิ่มพล)

2.6) การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

การสอบเพื่อวัดและประเมินผลของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการถ่ายทอดของทุกๆ องค์กรผู้ให้การศึกษาและความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆอย่างเป็นหลักปฏิบัติพื้นฐานเดียวกันในขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้ก็เพื่อจะทราบผลในสิ่งที่ตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดนั้นผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจได้มากน้อยเพียงใดเช่นเดียวกับการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนที่จะต้องมีการดำเนินการให้ผู้เรียนได้ทำการสอบทั้งในภาคทฤษฎีปฏิบัติ อันเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนที่เป็นไปตามขั้นตอนการปฏิบัติภายใต้แผนการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนวิชาทหารขององค์กร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารก็พบว่าในการถ่ายทอดวิชาทหารจะต้องมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารโดยการให้นักศึกษาวิชาทหารได้ทำการสอบเพื่อวัดประเมินผลทางด้านการศึกษาวิชาทหารทุกชั้นปีไม่ว่าจะเป็นการสอบทั้งในภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีซึ่งนักศึกษาวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ถึงปีที่5 จะต้องไปทำการฝึกปฏิบัติจริงอีกครั้งในภาคสนามภายหลังจากทำการสอบภาคทฤษฎีและปฏิบัติจนเสร็จเป็นที่เรียบร้อย ซึ่งการสอบเพื่อวัดผลดังกล่าวนี้เป็นไปตามนโยบายการจัดการเรียนการสอนขององค์กร

“สุดท้ายก็จะเป็นในเรื่องของการสอบ สอบทั้งหมด80ชั่วโมงแล้วอ่ะนะ ก็จะสอบภาคปฏิบัติ สอบภาคทฤษฎี พอปี 2 ปี3 ปี4 ปี5 ก็จะต้องไปฝึกภาคสนามที่เขาชนไก่ด้วย อันนี้ก็คือในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมนะครับ”(ครูฝึกปราชัย)

เช่นเดียวกับครูฝึกวิชาทหารบางรายที่ใช้การวัดและประเมินผลนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนเพื่อทดสอบว่านักศึกษาวิชาทหารยังร่างกายแข็งแรงมีความพร้อมทางด้านร่างกายเพื่อที่จะให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้นำไปไปใช้ฝึกปฏิบัติภาคสนาม

“พอเรียนไปก็จะมีการเทสร่างกาย เพื่อดูว่าร่างกายเค้าแข็งแรงอยู่ เพื่อที่จะเตรียมไปภาคสนาม”(ครูฝึกระเบียบ)

2.7) การจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน

การจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นกลวิธีในการถ่ายทอดผู้เรียนให้เป็นไปตามนโยบายขององค์กรในเรื่องแผนการเรียนการสอนวิชาทหารอีกประการหนึ่งภายใต้สภาพแวดล้อมบริบทและสถานที่ทำการฝึกสอนที่แตกต่างโดยการให้นักศึกษาวิชาทหารเข้ารับการถ่ายทอดในสถานที่ทำการฝึกสอนของหน่วยงานอื่นในสถาบันทางทหารซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้ฝึกภาคสนามที่เขาชนไก่ จัดให้นักศึกษาได้ทำการเรียนการสอนที่หน่วยงานทางสถาบันทหารที่เกี่ยวข้อง

“มันจะหมุนเวียนกันสอนทุกชั้นปีหมุนเวียนไปแต่ละปีแต่ละปีที่สอน ศูนย์การกำลังสำรองเขาชนไก่ก็ไป คือครูฝึกที่นี่เวลาภาคสนามก็จะยกโขยงกันไปด้วยกันหมดก็จะมี เขาชนไก่ก็ไปแล้วบางโอกาสก็จะให้นักศึกษาไปฝึกตามศูนย์ฝึกย่อยที่ต่าง ๆอย่างศูนย์ฝึก ราบ 11 บ้าง ราบ 1 บ้าง หรือว่า ทหารอากาศศูนย์ฝึกสมุทรปราการ ทางเราก็จะไปประสานงานทำการฝึกนักศึกษากับเขา” (ครูฝึกก่อเกียรติ)

2.8) การลงโทษทางวินัยทหาร

การลงโทษทางวินัยเป็นเทคนิคและกลวิธีในกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารที่อยู่ในข้อจำกัดข้อการลงโทษทางวินัยทหารกับนักศึกษาวิชาทหารผู้กระทำความผิดวินัยตามแบบธรรมเนียมทหารภายใต้แผนการดำเนินการสอนตามนโยบายองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการดัดพฤติกรรมผู้เรียนให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีถูกต้องตามแบบธรรมเนียมทหาร ซึ่งการลงโทษภายใต้หลักปฏิบัติของนโยบายการสอนวิชาทหารให้กับผู้เรียนครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดจะต้องใช้การลงโทษด้วยเทคนิคกลวิธีที่มาจากความสามารถเฉพาะของตนเองผสมผสานเข้าร่วมกัน เพื่อให้ได้ผลกับการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดี โดยครูฝึกวิชาทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดได้ใช้วิธีการลงโทษทางวินัยกับนักศึกษาวิชาทหารด้วย 4วิธีการ ประกอบด้วย 1) การลงโทษด้วยวิธีกายบริหาร 2) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการตัดคะแนนความประพฤติ 3) การลงโทษเป็นหมู่คณะแบบรับผิดชอบร่วมกัน 4) การลงโทษทางวาจาด้วยการว่ากล่าวตักเตือนซึ่งการลงโทษทางวินัยทั้ง 4 วิธีดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดเนื้อหาการลงโทษนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้ดังนี้

2.8.1) ลงโทษด้วยวิธีกายบริหาร

เป็นการลงโทษที่ตัวแทนให้ผู้เรียนออกกำลังกายเพื่อกระตุ้นให้รู้สึกในเรื่องที่ทำความผิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยและหวังผลพลอยได้จากการทำโทษที่จะทำให้ร่างกายของนักศึกษาวิชาทหารมีสมรรถภาพทางกายที่ดี ดังเช่นกรณีศึกษาซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารได้ลงโทษนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนโดยการให้นักเรียนวิ่ง และทำท่ากายบริหารต่าง ๆเพื่อปรับพฤติกรรมนักศึกษาวิชาทหารไปในทิศทางที่ถูกระเบียบวินัย

“เพื่อเตือนสติว่าต่อไปอย่าทำผิดแบบนี้นะ ก็จะให้เค้าออกกำลังกายโดยการวิ่งรอบเสาธงบ้างวิ่งรอบแถวบ้าง ดันพื้น งอเข้าครึ่งนั่ง หรือแทงปลาไหล 10 ยก 20 ยก เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายของเขาเพื่อให้เขาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมปฏิบัติอยู่ในกฎระเบียบที่เราวางไว้ได้อย่างถูกต้อง”(ครูฝึกเพิ่มพล)

2.8.2) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการตัดคะแนนความประพฤติ

ในกระบวนการถ่ายทอดของตัวแทนผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นตัวแทนจากสถาบันที่ให้ความรู้วิชาใด ๆก็ตาม ก็จะพบว่าการตัดคะแนนความประพฤติของผู้เรียนเป็นวิธีการที่ดัดพฤติกรรมผู้เรียนโดยการลงโทษด้วยวิธีการกระตุ้นทางจิตใจโดยตรงกับผู้เรียนด้วยการหักคะแนนความประพฤติ เช่นเดียวกับการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารใช้

วิธีการลงโทษเพื่อดัดพฤติกรรมนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียน ด้วยวิธีการตัดคะแนนความประพฤติไปตามลำดับความผิดทางวินัยจนถึงขั้นของการให้นักศึกษาพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาวิชาทหาร

"อย่างร้ายแรงที่สุดก็คือการตัดคะแนนตามเกณฑ์ที่พูดในการลงโทษ ตัดคะแนนที่นี่ก็คือตัดคะแนนความประพฤติจนพ้นจากการเป็นนักศึกษาวิชาทหาร"(ครูฝึกอาจหาญ)

2.8.3) การลงโทษเป็นหมู่คณะแบบรับผิดชอบร่วมกัน

การลงโทษแบบรับผิดชอบร่วมกันเป็นการลงโทษในลักษณะที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารพบเห็นผู้กระทำความผิดวินัยแล้วสั่งลงโทษนักศึกษาวิชาทหารที่กระทำความผิดไปพร้อมๆกับนักศึกษาวิชาทหารรายอื่นทั้งกองร้อยและหมวดหมู่ของนักศึกษาที่ไม่ได้กระทำความผิดร่วมกันถึงแม้ว่านักศึกษาวิชาทหารรายอื่นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องก็ตามแต่การลงโทษนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนในลักษณะเช่นนี้เพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารเกิดความละอายว่าเป็นเพราะตนเองทำให้เพื่อนที่ไม่กระทำผิดถูกลงโทษและเป็นการแก้ปัญหานักศึกษาวิชาทหารที่ไม่ตั้งใจเรียน

"ผมก็จะแก้ปัญหาพวกที่ไม่ตั้งใจเรียนเรียนโดยการทำโทษ ให้เพื่อนนั่งข้างยืนแทนเพื่อให้ความละอายว่าไม่ตักเตือนเพื่อนโดนลงโทษเพราะตนเอง"(ครูฝึกป้อมปราบ)

2.8.4) การลงโทษทางวาจา

การลงโทษทางวาจาเป็นวิธีการการดัดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนโดยครูฝึกผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดใช้วิธีการว่ากล่าวตักเตือนพร้อมกับให้การชี้แนะในสิ่งที่ทำผิดและใช้คำพูดในลักษณะข่มขู่ว่าจะตัดคะแนนความประพฤติเมื่อพบเห็นนักศึกษาวิชาทหารกระทำความผิดวินัยในระหว่างเรียน

"พอเรียนไปแล้วเค้าจะไม่ใส่ใจที่จะฟังไม่ค่อยมีความตั้งใจในการเรียนอันดับแรกเราจะว่ากล่าวตักเตือนและชี้นำว่าสิ่งที่ทำอย่างงี้ไม่ถูกไม่ควรและก็ถ้ามีครั้งที่สองก็จะมีวิธีการขู่ว่าจะตัดคะแนนตัดแต้มก็หยุด"(ครูฝึกองอาจ)

2.2) การสร้างแรงจูงใจในการเรียน

การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียนเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในเรื่องของการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้เกิดความสนใจที่จะตั้งใจเรียนในขณะที่ตัวแทนกำลังถ่ายทอดวิชาความรู้โดยใช้เทคนิคกลวิธีในการสอนที่มาจากความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดเรียกได้ว่าเป็นเทคนิควิธีการสร้างแรงจูงใจที่ไปกระตุ้นทางจิตใจโดยตรงเป็นวิธีการจูงใจนักศึกษาผู้เรียนด้วยการใช้คำพูดและเทคนิคกลวิธีการต่างๆที่ทำให้ผู้เรียนมีความต้องการอยากที่จะเรียนในเนื้อหาวิชานั้นนั้นอย่างตั้งใจโดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารมีกลวิในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักศึกษาวิชาทหารที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ทักษะความรู้และความสามารถของตัวแทนแต่ละบุคคลโดยภาพรวมแล้วแบ่งออกเป็น 3 กลวิธีดังนี้

2.2.1) ใช้วาจาโน้มน้าวด้วยการชักจูง

จากกการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารพบว่า ครูฝึกได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์จากการเรียนหลักสูตรวิชาทหารให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนฟังจนทำให้นักศึกษาวิชาทหารมีแรงจูงใจในการหันกลับมาตั้งใจเรียนมากขึ้น *“ในการสอนขั้นตอนก็คือเริ่มจากชี้ให้เห็นความสำคัญของเนื้อหาวิชาทหาร ชี้ให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนำไปใช้ และก็ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง และก็นำไปเผยแพร่ เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ของสังคม เพื่อประโยชน์ของสังคมต่อไปเริ่มทำให้เค้าค่อนข้างที่จะกระตือรือร้น มีความตั้งใจ ในห้องเรียนก็”(ครูฝึกปราชัย)*

“ในการเรียนการสอนเราก็จะเพิ่มจุดสนใจ อย่างเช่น วิชาการปฐมพยาบาลเราก็ต้องเตรียมตัวหาอุปกรณ์ต่างๆมาให้เพียงพอและก็หาประสบการณ์ต่างๆ มาประกอบเพิ่มสร้างแรงบันดาลใจก็คือการยกตัวอย่างว่า ถึงเราจะเป็นแค่นักศึกษาหญิงแต่เราสามารถจะทำภารกิจช่วยเหลือประเทศชาติโดยการเรียนศึกษาหาความรู้และก็ช่วยเหลือส่วนรวมได้”(ครูฝึกองอาจ)

นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกยังได้มีการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจเรียนในสิ่งที่ครูกำลังทำการถ่ายทอดโดยการใช้คำพูดชักจูงให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน เช่น การคุยในเรื่องที่นักศึกษาวิชาทหารชอบและสนใจเพื่อกระตุ้นผู้เรียนที่กำลังอยู่ในภาวะอาการง่วงนอนเกิดความสนใจในการเรียน

“ ถ้าเด็กง่วงเราก็ต้องพยายามคุย หรือว่าหาเรื่องที่เด็กสนใจมากระตุ้นให้เค้าเกิดความอยากรู้อยากเห็น ถ้าเค้าเกิดไม่สนใจเรียนถ้าพูดแล้วยังไม่ดีขึ้น เราก็ต้องพยายามหาวิธีการพูดนอกเรื่องนำมาสู่การสนใจเรียนให้ได้”(ครูฝึกปราชัย)

2.2.2) การกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นเป็นเทคนิควิธีการในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนไปในทิศทางการกระตุ้นผู้เรียนในเชิงบวกแต่ยังมีเทคนิคที่ใช้การกระตุ้นผู้เรียนในเชิงลบที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนสนใจที่จะฟังและปฏิบัติตามสิ่งที่ครูผู้ฝึกสอนกำลังเป็นผู้ถ่ายทอดเทคนิควิธีการกระตุ้นผู้เรียนในเชิงลบดังกล่าวนี้ก็คือการลงโทษผู้เรียนเมื่อกระทำความผิดในลักษณะรับผิดชอบร่วมกันก็เป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนได้เกิดความสามัคคีและมีส่วนร่วมที่จะว่ากล่าวตักเตือน สำหรับผู้ที่แสดงพฤติกรรมในเชิงลบนำไปสู่การช่วยเหลือเพื่อนร่วมชั้นเรียนให้รู้จักความสามัคคีรักในหมู่คณะของตนนำไปสู่การช่วยกันพัฒนาและโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมในการตั้งใจเรียนได้มากที่สุด จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกนักศึกษาวิชาทหารก็พบว่าครูฝึกใช้วิธีการลงโทษนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนโดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนการสอนของครูฝึก ซึ่งครูฝึกจะนำภาพกิจกรรมในการเรียนการต่างมาฉายพร้อม

กับให้นักศึกษาวิชาทหารพูดคุยโต้ตอบกับครูฝึกเพื่อแลกเปลี่ยนวิชาความรู้ซึ่งกันและเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารผ่อนคลายความเครียดจากการเรียน

“เทคนิคของครูคือ จะมีการพูดคุยโต้ตอบหรือเอาภาพกิจกรรมต่าง ๆมาฉายให้ดูในเชิงแสดงความคิดเห็นสอดแทรกหลักสูตรที่เราได้รับมาด้วยให้เป็นเรื่องที่ฟังแล้วไม่ซีเรียสแต่แฝงด้วยวิชาการ มีการยกตัวอย่างแลกเปลี่ยนให้เค้ามีความตอบโต้ให้เค้าผ่อนคลายความตึงเครียดในการเรียน”(ครูฝึกองอาจ)

2.2.3) การให้คำปรึกษาและคำชี้แนะในการเรียนการสอน

ในสถาบันการศึกษาทุกทุกองค์กรไม่ว่าจะของภาครัฐหรือเอกชนก็ตามจะต้องมีครูผู้ให้คำปรึกษาในเรื่องของการเรียนการสอนหรือที่เรียกกันตามสถานศึกษาทางวิชาการว่าอาจารย์ที่ปรึกษาครูแนะแนวและการศึกษาวิชาทหารก็เช่นเดียวกันถึงแม้ว่าการมีครูผู้ให้คำปรึกษาในเรื่องการเรียนการสอนหรือครูแนะแนวจะไม่มีหลักปฏิบัติอยู่ในแผนการดำเนินการเรียนการสอนของทางสถาบันการศึกษาวิชาทหารแต่ก็เป็นสิ่งที่ตัวแทนในการถ่ายทอดจะต้องมีคุณลักษณะเฉพาะด้านของแต่ละบุคคลที่จะคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำต่าง ๆกับผู้เรียนและนอกเหนือจากการให้คำปรึกษาด้านอื่นๆที่เป็นเรื่องส่วนตัวอันเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่สบายใจส่งผลต่อการเรียนวิชาทหารในที่สุด จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารก็พบว่าครูฝึกจะให้คำปรึกษาแนะนำการเรียนการสอนวิชาทหารให้กับผู้เรียน เพื่อเป็นการให้ความรู้กับนักศึกษาวิชาทหารในเรื่องการเรียนและการดำรงชีวิต เป็นการให้คำปรึกษาและแนะแนวในลักษณะของการเป็นครูฝึกผู้ให้คำปรึกษาทางด้านการเรียนและเปรียบเสมือนครอบครัวที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินชีวิตซึ่งกันและกันกับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียน

“เหมือนกับเป็นนักเรียนกับครูตามสถานศึกษาทั่วไป ใครที่มันกล้าเข้าหาหรืออยากได้ความรู้จริง ๆ ก็จะมาคอยถามคอยขอคำแนะนำ อะไรงี้ไปเรื่อย”(ครูฝึกก่อเกียรติ)

นอกจากนี้ยังมีตัวแทนในการถ่ายทอดให้คำปรึกษาและคำชี้แนะทั้งในเรื่องของการเรียนการสอนและเรื่องส่วนตัวของนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของครูผู้ฝึกสอน

“อย่างครูเนี่ยจะเป็นคนที่ว่าถ้าในเรื่องวิชาการก็จะเน้นวิชาการ ถ้านอกเวลาที่ไม่ใช่วิชาการก็จะเป็นแบบเฟลลี่คืออะไรก็ได้ สามารถที่จะให้ความรู้หรือว่าพูดคุยกันได้ทุกอย่างไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นเรื่องการเรียนการสอนเท่านั้น ครับก็นอกประเด็นก็ได้หมดเท่าที่จะมีความรู้ความสามารถจะช่วยได้ก็ถือว่าเปิดโอเพ่นให้กับในเรื่องทุกเรื่องก็แล้วแต่ช่วงเวลา”(ครูฝึกองอาจ)

“ก็จะพูดคุยกันปรึกษากันได้ทุกเรื่องเหมือนครูเหมือนพี่น้องยังงี้ เหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน”(ครูฝึกเพิ่มพล)

ตอนที่ 3.2. ระยะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงประกอบวิชาชีพทหารหญิง

ในสังคมของการทำงานจริงย่อมจะต้องมีความแตกต่างไปจากสังคมการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาชีพที่บุคคลได้ศึกษาเล่าเรียนจนได้รับการขัดเกลาและการถ่ายทอดทางสังคมการศึกษาไปสู่

วิชาชีพนั้นๆเช่นเดียวกับวิชาชีพทหารที่บุคคลจะต้องมีการสอบคัดเลือกเข้ามาเป็นทหารอาชีพในกองทัพบก ภายหลังจากนั้นเมื่อผ่านการทดสอบก็จะได้รับการฝึกหลักสูตรกลาโหมซึ่งเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมทหารในช่วงระยะเวลาสั้นเพียง 3 เดือน แล้วจึงเริ่มปฏิบัติงาน แต่ทั้งนี้ก็ยังมีอีกกลุ่มบุคคลเพศหญิงกลุ่มหนึ่งที่สมัครสอบเข้ามาเป็นทหารอาชีพในตำแหน่งครูฝึกวิชาทหารโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์จากการฝึกหลักสูตรวิชาทหารพร้อมกับสิทธิประโยชน์จากการเรียนจบวิชาทหาร นั้นก็คือการได้เพิ่มคะแนนการสอบคัดเลือกในการสมัครเป็นทหารหญิงอาชีพ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการถ่ายทอดเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตทหารหญิงอาชีพด้วยกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนที่ได้นำความรู้ในการเรียนและสิทธิ์ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าเป็นทหารหญิงอาชีพ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่จะติดตามเรื่องราวของกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อนในอดีตแล้วภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาทหารได้สมัครสอบคัดเลือกเป็นครูฝึกวิชาทหารนั้น บุคคลได้มีการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกวิชาทหารมาประยุกต์ใช้ในการทำงานหรือไม่ อย่างไร และองค์กรได้มีกระบวนการถ่ายทอดช่วงที่บุคคลได้เริ่มเข้ามาทำงานอย่างไร

ดังนั้นในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้จึงเป็นการนำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 ที่ประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพ เป็นการนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลช่วงที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดในการทำงานซึ่งปัจจุบันกลุ่มผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวได้ปฏิบัติหน้าที่การทำงานเป็นครูฝึกวิชาทหารอยู่ในสถานศึกษาวิชาทหารซึ่งเป็นองค์กรและสถานที่ๆเดียวกับที่บุคลคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารมาก่อนในอดีต

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (ทหารหญิงอาชีพ) ก็พบว่าช่วงที่บุคคลได้เข้ามาสู่การประกอบวิชาชีพทหารทางองค์กรได้มีกระบวนการถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรในการปฏิบัติงานให้กับบุคคลได้มีทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารที่มีองค์ประกอบในการถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรในการปฏิบัติงานให้กับบุคคล 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ตัวแทนในการถ่ายทอด Agent 2) เนื้อหาในการถ่ายทอด Content 3) กลวิธีในการถ่ายทอดTactics โดยมีรายละเอียดข้อมูลที่ได้จากการศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ) ดังนี้

1) ตัวแทนในการถ่ายทอด Agent

ตัวแทนในการถ่ายทอดเป็นสื่อประเภทบุคคลเป็นสื่อที่มีชีวิตและมีความสำคัญในเรื่องของการสื่อสารประชาสัมพันธ์เนื้อหาข้อมูล ต่างขององค์กรในการที่จะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันกับการทำงานที่จะต้องใช้การสื่อสารสองทางในลักษณะเชิงโต้ตอบสองทางระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเพื่อให้เข้าใจในรายละเอียดเนื้อหาในการปฏิบัติงานร่วมกัน เมื่อบุคคลได้เข้ามาสู่การเป็นทหารอาชีพก็จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมของสถานศึกษาวิชาทหารที่บุคคลปฏิบัติงานรวมไปถึงบุคคลหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งทุกคนล้วนแล้วแต่เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดให้บุคคลได้เพิ่มความรู้ทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารอาชีพ(กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 2) จากการ

สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ 2 (ทหารหญิงอาชีพ) ก็พบว่าช่วงที่บุคคลได้เข้ามาสู่การประกอบวิชาชีพทหารและมีหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารที่สถานศึกษาวิชาทหารนั้น พบว่า ทางองค์กรมีกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานที่จะต้องถ่ายทอดเนื้อหาการทำงานให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นทหารหญิงอาชีพได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารได้อย่างถูกต้อง ประกอบไปด้วย ตัวแทนในการถ่ายทอดเนื้อหารายละเอียดในการทำงานเพื่อให้บุคคลมีความรู้ ทักษะความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารได้อย่างถูกต้อง ประกอบไปด้วย 1) เพื่อนร่วมงาน 2) ผู้บังคับบัญชา 3) บุคลากรภายนอกองค์กร 4) ตัวแบบบุคคล ตัวแทนในการถ่ายทอดดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1.1) เพื่อนร่วมงาน

เพื่อนร่วมงานซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพและปฏิบัติงานในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารเช่นเดียวกับบุคคลและเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานมาก่อน หรือที่เรียกว่าเพื่อนร่วมงานรุ่นพี่ เป็นกลุ่มตัวแทนในการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้และทักษะในการทำงานของบุคคลด้วยวิธีการให้บุคคลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนวิชาทหารในฐานะครูผู้ช่วยสอนเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานโดยการให้ฝึกปฏิบัติงานจริงไปพร้อมๆกัน

“ช่วงที่ครูทำงานก็มีเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนเช่นพวกรุ่นพี่คอยสอนงานก็อย่างเช่นมีการฝึกนักศึกษาวิชาทหารปีหนึ่งรุ่นพี่ก็จะสอนให้เราเป็นครูผู้ช่วยคอยจัดท่าทางให้เด็ก”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

นอกจากเพื่อนซึ่งเป็นรุ่นพี่ในที่ทำงานได้ถ่ายทอดเนื้อหาการทำงานเพื่อให้บุคคลได้เกิดการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานจริง มีทักษะที่จะสามารถทำให้บุคคลปฏิบัติงานในภารกิจได้อย่างสำเร็จนั้น ยังมีบุคคลผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดที่สำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานทุกคนในองค์กร นั้นก็คือผู้บังคับบัญชา

1.2) ผู้บังคับบัญชา

การได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาในการปฏิบัติงานจากนโยบายขององค์กรและผู้บังคับบัญชาโดยทางอ้อมในที่นี้หมายถึงการที่บุคคลได้รับเนื้อหาความรู้กฎระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติงานตามแผนนโยบายขององกรแต่ทั้งนี้บุคคลไม่สามารถที่จะรับรู้นโยบายขององค์กรได้หากไม่มีตัวแทนบุคคลผู้มีอำนาจสั่งการให้ปฏิบัติหน้าที่การงานเป็นไปตามแผนนโยบายและยุทธศาสตร์ขององค์กร ซึ่งบุคคลดังกล่าวนี้หมายถึงผู้บังคับบัญชาการที่จะสามารถใช้วิธีการถ่ายทอดหลักปฏิบัติในการทำงานด้วยวิธีการชี้แจงรายละเอียดเนื้อหาในการปฏิบัติการทำงานกับบุคคลในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชาในขณะที่มีการรวมพลก่อนปฏิบัติงานเพื่อให้กลุ่มบุคคลปฏิบัติงานตามความประสงค์ของผู้บังคับบัญชาตามระเบียบปฏิบัติการทำงานประจำวัน

“ครูผู้บังคับบัญชาเนี่ยเค้าอยากให้ผลออกมายังไงเขาก็จะมีการรวมพลของกลุ่มครูก่อนที่จะให้ครูไปรวมกลุ่มนักศึกษาก็จะมีการชี้แจงประจำวันเพื่อทำการชี้แจงก่อนที่จะฝึกนักศึกษา”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

นอกจากนี้บุคคลยังได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้างานแผนกอื่นๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนกที่ตนเองปฏิบัติงาน เช่น หัวหน้างานที่แผนกห้องพยาบาลได้ถ่ายทอดอบรมเนื้อหาการปฐมพยาบาลทั้งในช่วงที่บุคคลเริ่มเข้าสู่การทำงานและช่วงที่บุคคลได้นำนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนไปทำการฝึกภาคสนามซึ่งเป็นช่วงที่บุคคลกำลังปฏิบัติงาน

"การปฐมพยาบาลอันนี้มีจะมีหัวหน้าห้องปฐมพยาบาลมาสอนเราอีกทีตอนเริ่มเข้ามาทำงานแล้วก็มีอบรมเรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้ครูทุกครั้งก่อนที่จะพาไปนักศึกษาวิชาทหารไปฝึกภาคสนาม"(ทหารหญิงเก่งกาจ)

ถึงแม้ว่าผู้บังคับบัญชาผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดนโยบายเนื้อหาหลักปฏิบัติในการทำงานให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อยากถูกต้องตามเป้าหมายของผู้บังคับบัญชาแต่ก็ยังมีกลุ่มผู้เป็นตัวแทนผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนนั่นก็คือตัวแทนที่มาจากบุคลากรภายนอกองค์กรสถานศึกษาวิชาทหาร

1.3) บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ชีวิตจริงในองค์กรการทำงานนั้นไม่สามารถที่จะดำเนินการทำงานไปได้อย่างเป็นผลสำเร็จหากไม่มีโครงสร้างทางสังคมในองค์กรการทำงานจากหน่วยงานต่าง ๆในสถาบันเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะในการทำงานต่อกันเพื่อให้องค์กรบรรลุผลสำเร็จตามนโยบายและภารกิจขององค์กรนั้นๆ เช่นเดียวกันกับองค์กรสถานศึกษาวิชาทหารที่เป็นเสมือนองค์ประกอบส่วนหนึ่งในโครงสร้างสถาบันทางทหารที่จะต้องมีตัวแทนจากหน่วยงานอื่นที่มาจากสถาบันทางทหารองค์กรเดียวกันมาถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานให้บุคคลมีทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลพบว่าบุคลากรภายนอกองค์กรสถานศึกษาวิชาทหารได้เข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอด หลักสูตรและเนื้อหาต่าง ๆที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นทหารหญิงอาชีพและปฏิบัติงานในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหาร เช่น ทางองค์กรได้จัดฝึกอบรมวิชาครูให้กับบุคคลโดยให้บุคคลได้ทำการฝึกอบรมในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและอยู่ในสถาบันทางทหารเช่นเดียวกัน

"พอตอนเราเข้ามาเขาก็มีการฝึกอบรมวิชาครูให้นะฝึกก่อนที่จะมาบรรจุครู 15วันสมมุติว่าเราสอบคัดเลือกครูเสร็จแล้วเขาก็มีการจัดให้มาฝึกวิชาครูฝึกอบรมวิชาครู 15วันที่พันรอตรงนรดที่พวกเธอไปขึ้นรถตอนไปภาคสนามนั่นแหละ"(ทหารหญิงเก่งกาจ)

เช่นเดียวกันกับการที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรในการทำงานโดยบุคลากรจากหน่วยงานในสถาบันทางทหารที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาทำการถ่ายทอดหลักสูตรในการทำงานด้วยตนเองและถ่ายทอดผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ที่เรียกว่าหนังสือเป็นตำราคู่มือการฝึกนักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิง เพื่อเป็นคู่มือให้บุคคลได้ศึกษาขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานในการฝึกวิชาทหารให้กับผู้เรียนตามรายละเอียดในคู่มือดังกล่าว

“องค์กรผู้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมีบุคคลนอกจากครูฝึกก็มีกรมยุทธศึกษาทหารบกเค้าเป็นคนจัดหลักสูตรมาว่านักศึกษาหญิงจะเรียนอะไรนักศึกษาชายจะเรียน ตำรานี้เค้าจะต้องให้เราเอาตำราเรียนมาดูเป็นคู่มือการฝึก ซึ่งจะมีหลักสูตรเสริมอะไรก็แล้วแต่ทางตำราเค้าจะกำหนดมา”(ทหารหญิงกล้าหาญ)

นอกจากนี้ยังมีตัวแทนที่มาจากบุคลากรภายนอกองค์กรสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรสถาบันอื่นที่ไม่ใช่สถาบันทางทหารเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับการปกครองแบบระบบประชาธิปไตย

“ในช่วงจากที่ครูทำงานก็มีคนจาก กกต.เป็นส่วนหนึ่งในการอบรมสอนเกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตยเขาก็มาอธิบายว่าประชาธิปไตยคืออะไร”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

จะเห็นว่าตัวแทนจากหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะมาจากตัวแทนในสถาบันทางทหารเดียวกันหรือสถาบันอื่นๆที่ไม่ใช่องค์กรทหารก็ล้วนแล้วแต่เป็นสื่อบุคคลในการถ่ายทอดเนื้อหาและหลักปฏิบัติในการทำงานให้กับบุคคลทั้งในแบบที่เป็นการถ่ายทอดโดยตรงจากการฝึกอบรม หรือถ่ายทอดด้วยวิธีทางอ้อมจากการจัดทำตาราหลักสูตรคู่มือปรากฏลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับหลักสูตรเนื้อหาในการปฏิบัติงานก็ล้วนแล้วแต่เป็นเนื้อหาที่บุคคลนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้การที่บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพจะมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนนั้นไม่ได้มาจากการได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนในช่วงระหว่างที่บุคคลเข้ามาสู่การทำงานเพียงเงื่อนไขประการเดียวบุคคลยังได้นำเอาความรู้ประสบการณ์จากตัวแทนในช่วงที่ยังเป็นนักศึกษาวิชาทหารนำมาใช้ในการปฏิบัติงานอีกด้วย ตัวแทนดังกล่าวนี้เสมือนเป็นสื่อในอดีตนั่นก็คือครูฝึกวิชาทหาร

1.4) ตัวแบบบุคคล

ครูฝึกวิชาทหารเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาชีพทหารให้กับบุคคลในอดีตที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลได้นำเอาความรู้ทักษะความสามารถที่ได้จากการถ่ายทอดนั้นมาประยุกต์ใช้ในการทำงานด้านการถ่ายทอดวิชาทหาร โดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ)พบว่า ครูฝึกวิชาทหารเปรียบเสมือนตัวแบบบุคคลในการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารให้กับบุคคลในอดีตที่ตนยังเป็นนักศึกษาวิชาทหาร เช่น การฝึกให้ตนเองมีความเข้มแข็งอดทนและระเบียบวินัยซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้บุคคลได้ติดตัวมาเป็นความรู้ทักษะความสามารถจากครูฝึกวิชาทหารและเมื่อบุคคลเข้ามาปฏิบัติงานเป็นครูฝึกวิชาทหารจึงนำสิ่งที่ได้จากครูฝึกวิชาทหารมาใช้ในการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้มีคุณลักษณะทางทหารเช่นเดียวกับที่ตนได้รับจากครูฝึกวิชาทหารในอดีตที่ตนเคยเป็นนักสึกษาวิชาทหารมาก่อน

“ทหารนี่แหละถ่ายทอดยิ่งเรียนมันยิ่งหล่อหลอมเราเราชอบที่ครูฝึกให้เรามาตอนแรกเราไม่เป็นแบบนี้เราไม่ได้เข้มแข็งเรายังเหลาะแหละกับชีวิตแต่ครูฝึกให้เรามาเรารู้สึกว่าเราเข้มแข็งขึ้นเราจึงนำในสิ่งที่ครูฝึกให้เรามาให้กับคนอื่นให้กับลูกศิษย์ของเรา”(ทหารหญิงภักดี)

“ครูอยู่กองการฝึกเนี่ยครูก็มีหน้าที่ฝึกปกครองเด็กเวลาที่ครูสั่งเด็กรวมพลก็จะสอนเกี่ยวกับพวกระเบียบวินัยอะไรแบบนี้ครูก็เอาที่ครูฝึกเคยสอนครูมาในตอนเรียน รด ก็คือมันต้องเริ่มต้นมาจากจุดเริ่มต้นตรงนั้นก่อนที่จะพาเรามาถึงการเป็นครูจุดนี้ได้”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

ถึงแม้ว่าผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดจะมาจากกลุ่มตัวแทนที่แตกต่างกันทั้งทางด้านสถาบันองค์กร และหน่วยงาน แต่ก็มีเนื้อหาในการถ่ายทอดที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันที่มุ่งหวังให้บุคคลผู้รับการถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานนั้นๆได้นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาในการถ่ายทอดให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้นำทักษะความรู้ความสามารถที่ได้จากการถ่ายทอดไปปฏิบัติในงานด้านการเรียนการสอนวิชาทหารให้กับผู้เรียนดังต่อไปนี้

2) เนื้อหาในการถ่ายทอด Content

เนื้อหาหลักสูตรการทำงานเป็นสิ่งที่ตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดให้กลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้ศึกษานำเอาขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงานที่มีอยู่ในหลักสูตรตำราจากสื่อสิ่งพิมพ์ หรือจากสื่อสารสนเทศอันเป็นสื่อที่ไม่มีชีวิตแล้วนำมาถ่ายทอดด้วยวิธีการบอกกล่าวเล่าเรื่องบรรยายอธิบายหรือสาธิตในเนื้อหาความรู้การทำงานพร้อมกับซึ่งเป็นวิธีการถ่ายทอดโดยตรงจากการพูดคุยโต้ตอบกันระหว่างบุคคลผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดกับกลุ่มทหารหญิงอาชีพผู้รับการถ่ายทอดนอกจากนี้การได้รับการชี้แนะจากตัวแทนบุคคลให้ไปศึกษาระเบียบขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานในรายละเอียดเนื้อหาของหลักสูตรตามนโยบายขององกรจัดตั้งขึ้นจากสื่อสารสนเทศทุกชนิด เช่น ตำรา หรือเอกสารการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นการถ่ายทอดการทำงานจากตัวแทนในลักษณะทางอ้อม

ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งครูฝึกวิชาทหารดังนั้นเนื้อหาในการถ่ายทอดการทำงานในตำแหน่งดังกล่าวก็เป็นเนื้อให้ในการทำงานทั้งที่บุคคลไม่เคยได้ปฏิบัติมาก่อนและทั้งในส่วนเนื้อหาการทำงานที่มีรายละเอียดเนื้อหาในลักษณะคล้ายคลึงประการเดียวกันกับที่กลุ่มบุคคลได้รับในระยะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดช่วงการเป็นนักศึกษาวิชาชีพทหารซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาในการทำงานออกเป็น2 ลักษณะการทำงาน ประกอบด้วย1) ภารกิจหลัก 2) ภารกิจรองรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาในการทำงานของกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพทั้ง2 ลักษณะดังกล่าวสามารถอธิบายรายละเอียดเนื้อหาได้อย่างครอบคลุมดังนี้

2.1) ภารกิจหลัก

การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ทางด้านวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนเป็นหน้าที่ภารกิจหลักที่บุคคลได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งครูฝึกวิชาทหารดังนั้น

เนื้อหาในการปฏิบัติงานกับภารกิจหลักดังกล่าวที่บุคคลจะได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนนั้นจะเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดผู้เรียนอันเป็นหลักสูตรเนื้อหาเดียวกันกับที่บุคคลเคยผ่านการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน ผู้เรียนจึงนำความรู้ประสบการณ์จากการฝึกวิชาทหารมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนกับผู้เรียนผสมผสานกับการได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานจากตัวแทนในปัจจุบันเมื่อบุคคลเข้ามาสู่ระยะกอบกอบวิชาชีพทหาร ซึ่งรายละเอียดเนื้อหาที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดจากอดีตที่เคยเป็นนักศึกษาวิชาทหารและการได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนในปัจจุบันเมื่อบุคคลเข้าทำงานเพื่อให้บุคคลได้นำทักษะความรู้ความสามารถไปใช้ในการถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาในการถ่ายทอดนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียน 3 วิชา 1) วิชาคุณลักษณะทางทหาร 2) วิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบ 3) วิชาแบบธรรมเนียมทหาร เนื้อหาวิชาในการถ่ายทอดนักศึกษาวิชาทหาร 3 วิชาดังกล่าวที่บุคคลจะต้องนำมาใช้ปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นครูฝึกวิชาทหารสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

2.1.1) วิชาคุณลักษณะทางทหาร

การถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารให้กับผู้เรียนเป็นหน้าที่ภารกิจหลักที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้ถูกมอบหมายให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ครูฝึกเช่นการฝึกบุคคลท่ามือเปล่าให้กับนักศึกษาวิชาทหารนั้นเป็นเนื้อหาในการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารที่บุคคลเคยได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารแต่เมื่อกลุ่มบุคคลเข้ามาสู่ระยะการประกอบวิชาชีพเป็นครูฝึกสอนวิชาทหารอีกบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพจะได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนอีกครั้งเพื่อที่จะทำให้บุคคลมีทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทำหน้าที่เป็นครูฝึกสอนในรายวิชาดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

> *“พอตอนเราเข้ามาเขาก็มีการฝึกวิชาครูฝึกอบรมวิชาครู 15วันที่พันรอ ตรง นรด ทหารที่นั่นก็ถ่ายทอดทุกวิชาเลยพวกบุคคลถ้ามือเปล่าที่เขาเขียนมาในแบบฝึกตำราเค้าจะฝึกให้รู้ท่าบุคคลอาวุธกับท่ามือเปล่าทุกท่าที่อยู่ในตำราเค้าจะจัดฝึกให้หมดเลยเพื่อให้เรานำไปสอนเด็ก”(ทหารหญิงเก่งกาจ)*
>
> *“ครูก็จะมีหลักการทหารวิชาครูอยู่ 8 หัวข้อในการทำการฝึกบุคคลท่ามือเปล่าและบุคคลท่าอาวุธเค้าก็จะมีตารางสอน และก็มีหนังสือเป็นตำราว่าหลักสูตรผู้หญิงเนี่ยจะต้องเรียนอะไรบ้างพยาบาลหรือว่าบุคคลเบื้องต้นเหมือนผู้ชาย”(ทหารหญิงกล้าหาญ)*

นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลนำเอาคุณลักษณะทางทหารที่ได้รับการถ่ายทอดช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาใช้ในการถ่ายทอดให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนเมื่อเข้าสู่การปฏิงานในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารโดยจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ) พบว่า บุคคลได้นำความรู้ที่ได้จากการฝึกวิชาทหารจากตัวแทนซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารมาใช้ในการปฏิบัติงานเช่น นำวิธีการลงโทษที่ตนเองได้ถูกครูฝึกสั่งให้ลงโทษสมัยที่ตนเองเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาใช้ในการลงโทษ

นักศึกษาวิชาทหารเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้มีคุณลักษณะทางทหารที่เข้มแข็งเหมือนตนเอง

“ครูชอบเนื้อหาที่ครูเค้าถ่ายทอดให้ครูเพราะแค่ตอนนั้นครูโดนทำโทษ500 ครั้งมันเป็นสิ่งที่ครูเจอมาในตอนเรียนหล่อหลอมให้เรารู้สึกว่าเราเข้มแข็งขึ้น สิ่งที่ครูเคยเจออยากให้ในสิ่งที่ครูฝึกให้เรามาให้กับลูกศิษย์ได้ฝึกการจิตใจร่างกายที่อดทนแข็งแรงพร้อมที่จะรับทุกสถานการณ์” (ทหารหญิงภักดี)

2.1.2) วิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบ

วิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบเป็นวิชาที่บุคคลเคยได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ) พบว่าเมื่อบุคคลเข้าสู่ระยะประกอบวิชาชีพทหารและเป็นครูฝึกวิชาทหาร บุคคลจะได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนในองค์กรการทำงานที่เป็นวิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบอีกครั้งซึ่งเป็นการฝึกวิชาเดียวกันกับที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารดังเช่น วิชาบุคคลทำการรบในเวลากลางคืน

“ตอนเราเข้ามาเข้าก็มีการฝึกวิชาครูฝึกอบรมวิชาครู 15 วันที่พันรอ ตรง นรด ฝึกภาคสนามบุคคลทำการรบหลังสนามเพ้นท์บอลเค้าก็ฝึกเหมือนกันกับตอนที่เราเรียน รด แต่ฝึกแค่แบบว่าเป็นความรู้เบื้องต้นอีกครั้งตอนเราเริ่มเข้าทำงาน”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

2.1.3) วิชาแบบธรรมเนียมทหาร

เมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ) เข้ามาสู่การประกอบวิชาชีพทหารในตำแหน่งครูฝึกบุคคลจะได้รับการถ่ายทอดวิชาครูจากตัวแทนในองค์กรเกี่ยวกับหลักปฏิบัติตนให้บุคคลมีระเบียบวินัยตามหลักปฏิบัติของแบบธรรมเนียมทหารเพื่อให้บุคคลได้มีคุณลักษณะของการเป็นครูฝึกวิชาทหาร โดยกลุ่มผู้ให้นำความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดการทำงานจากตัวแทนในองค์กรผสมผสานกับความรู้เดิมที่บุคคลได้รับในช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาประยุกต์ใช้ในการถ่ายทอดวิชาทหาร*gเมื่อปฏิบัติงานในตำแหน่งครูฝึก เช่นการฝึกให้นักศึกษาวิชาทหารมีระเบียบวินัย*

“ตอนเราเข้ามาเขาก็มีการฝึกอบรมวิชาครู ก็คือเป็นวิชาสอนให้เราเป็นครูกล้าแสดงออกมากขึ้นสร้างบุคลิกภาพให้ดูน่าเชื่อถือให้เรารู้ในหลักปฏิบัติของการเป็นครูฝึกและเราก็เอาความรู้ที่ได้จากการเรียน รด.นำไปฝึกให้เด็กมีระเบียบวินัยได้”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

นอกจากนี้บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพยังได้รับการถ่ายทอดในเรื่องของประชาธิปไตยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในอุดมการณ์ทางทหารเพื่อให้บุคคลผู้เป็นทหารอาชีพมีความรู้ความเข้าใจสามารถปฏิบัติตนตามแบบประชาธิปไตยและสามารถที่จะนำไปถ่ายทอดให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามวิถีประชาธิปไตยซึ่งเป็นรายละเอียดเนื้อหาที่มีอยู่ในเรื่องอุดมการณ์ตามแบบธรรมเนียมทหาร

“ในช่วงจากที่ครูทำงานก็มีคนจาก กกต. เป็นส่วนหนึ่งในการอบรมสอนเกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตยเขาก็มาอธิบายว่าประชาธิปไตยคืออะไรซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทหารจะต้องมี

ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามประชาธิปไตยและสามารถที่จะนำไปสอนนักศึกษาในเรื่องของอุดมการณ์ได้นะค่ะ"(ทหารหญิงเก่งกาจ)

2.2) ภารกิจรอง

ภารกิจรองเป็นการปฏิบัติงานทั่วไปที่บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพจะต้องปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารเช่นเดียวกันกับผู้อื่นในแผนกครูฝึกวิชาทหาร บุคคลจะได้รับการถ่ายทอดหลักปฏิบัติในการทำงานทั่วไปและหลักปฏิบัติตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นตามหลักปฏิบัติของแบบธรรมเนียมทหารจากตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดทั้งในลักษณะการอธิบายบอกกล่าวในทางตรงและการถ่ายทอดในทางอ้อมโดยการให้บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพเป็นผู้ปฏิบัติตามแผนการทำงานด้านการเรียนการสอนที่เป็นไปตามนโยบายขององกรโดยศึกษารายละเอียดเนื้อหาการปฏิบัติงานดังกล่าวจากสื่อสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็น หนังสือตำรา เอกสารตารางการปฏิบัติงาน ซึ่งเนื้อหารายละเอียดที่บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้รับจากตัวแทนให้มีทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานทั่วไปอันเป็นภารกิจรองจากการเป็นครูฝึกวิชาทหารนั้นประกอบไปด้วยรายละเอียดเนื้อหา 3 ประการ1) การปฏิบัติงานตามแผนการเรียนการสอน 2) หลักปฏิบัติตนตามแบบธรรมเนียมทหาร

2.2.1) การปฏิบัติงานตามแผนการเรียนการสอน

การปฏิบัติงานตามแผนการเรียนการสอนเป็นการถ่ายทอดรายละเอียดเนื้อหาวิธีการปฏิบัติงานด้านการฝึกสอนวิชาทหารให้บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพมีความรู้และความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องให้เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนการสอนของของสถานศึกษาวิชาทหารหรือศูนย์ฝึกวิชาทหาร

"ทางกองการฝึกเนี่ยเค้าก็จะมีตารางสอนและก็มีหนังสือเป็นตำราวิชาครูอยู่ 8 หัวข้อในการทำการฝึกบุคคลท่ามือเปล่าและบุคคลท่าอาวุธ ส่วนการปฐมพยาบาลก็คือจะเป็นความถนัดของครูประจำวิชาซึ่งเราก็จะมีครูที่เค้ามีความชำนาญทั้งด้านวิชาพยาบาลหรือแผนที่ เข็มทิศ หรือว่าวิชาอื่นๆ ต่างกันไป"(ทหารหญิงกล้าหาญ)

2.2) หลักปฏิบัติตนตามแบบธรรมเนียมทหาร

เมื่อกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารอาชีพทุกคนได้เริ่มเข้ามาสู่สังคมในการทำงานด้านทหารแล้วทุกกลุ่มคนดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตนตามหลักปฏิบัติกฎระเบียบข้อบังคับให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหารและไม่ว่าบุคคลใดก็ตามที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมทหารดังกล่าวก็จะถูกลงโทษทางวินัยทหาร เพื่อให้บุคคลได้มีการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมการทำงานของสถาบันทางทหารได้เป็นอย่างดี ดังเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลบางรายที่กล่าวว่าตนเองถูกลงโทษเพราะทำผิดระเบียบวินัยโดยการมาทำงานสายซึ่งการลงโทษก็เป็นการลงโทษในท่ากายบริหารเหมือนกับช่วงที่ตนเองได้รับการลงโทษช่วงที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อนในอดีตและก็เป็นหลักปฏิบัติเดียวกันกับตามแบบธรรมเนียมทหารที่บุคคลจะต้องปฏิบัติทั้งในช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารและช่วงที่บุคคลประกอบวิชาชีพทหาร

“ก็ทหารมีระเบียบวินัยอยู่แล้วถ้าใครไม่ทำตามก็จะมีบทลงโทษเป็นการออกกำลังกายเหมือนกับตอนที่เราเป็นนักเรียน รด นั่นแหละ เช่น การกระโดดตบพุ่งหลังอะไรยังงี้ค่ะอย่างเรามาทำงานสายเราก็โดนได้เพราะว่าเราไม่ตรงต่อเวลาก็จะมีข้อกำหนดอยู่มีระเบียบวินัยกำหนดอยู่” (ทหารหญิงเก่งกาจ)

2.3) หลักปฏิบัติตนในหน้าที่ครู

การฝึกอบรมวิชาครูเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งกับบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพที่เริ่มก้าวเข้ามาปฏิบัติงานในตำแหน่งครูฝึกวิชาทหาร ซึ่งบุคคลจะได้รับการถ่ายทอดวิชาครูที่ประกอบไปด้วยการฝึกบุคคลท่ามือเปล่าและอาวุธ เพื่อให้บุคคลได้มีทักษะของบทบาทหน้าที่การเป็นครูฝึกวิชาทหารสามารถที่จะนำไปปฏิบัติตนในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหารได้อย่างถูกต้องเมื่อทำการฝึกการสอนวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียน

“ตอนเราเข้ามาก็มีการฝึกวิชาครูฝึกอบรมวิชาครู 15วันที่พันรอ ตรง นรด ก็บางเรื่องที่ทางศูนย์ฝึก รด ไม่ได้สอนเราที่ศูนย์อบรม นรด. เค้าจะสอนให้เราทุกท่าของการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า และอาวุธให้เราเอามาใช้กับปฏิบัติงานกับเด็กเป็นวิชาสอนให้เราเป็นครูนั่นแหละ”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

2.4) การปฐมพยาบาล

การปฐมพยาบาลเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคคลผู้เป็นทหารอาชีพจะต้องมีทักษะด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นทุกคนเพื่อช่วยเหลือปฐมพยาบาลผู้อื่นเมื่อพบเห็นผู้อื่นกำลังบาดเจ็บก่อนถึงมือแพทย์ ซึ่งเป็นวิชาที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ) ได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาหลักสูตรการปฐมพยาบาลจากตัวแทนในองค์กรเป็นผู้ถ่ายทอดในการทำงาน เพื่อให้บุคคลมีทักษะความรู้ความสามารถในการนำไปช่วยเหลือผู้อื่นในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียน หรือการช่วยเหลือผู้อื่นซึ่งเป็นผู้ร่วมงานก็ตามโดยพบว่าวิชาปฐมพยาบาลดังกล่าวเป็นวิชาที่บุคคลเคยได้รับจากครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นตัวแทนในช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารเช่นเดียวกัน

“ตอนเราเรียน รด มันก็มีการสอนวิชาปฐมพยาบาลนะ แต่พอเราเข้ามาทำงานเค้าก็จะสอนการปฐมพยาบาลให้เราอีกที มีหัวหน้าห้องปฐมพยาบาลมาสอนเราอบรมเรื่องการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้ครูทุกครั้งก่อนที่จะพานักศึกษาวิชาทหารไปฝึกภาคสนามเพื่อให้เราสามารถที่จะทำหน้าที่เป็นครูปกครองดูแลเด็กได้ ยกตัวอย่างเช่น เด็กเป็นลมแบบเราก็จะทำการปฐมพยาบาล” (ครูเก่งกาจ)

3) กลวิธีในการถ่ายทอด

ถึงแม้ว่ากลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพจะเคยผ่านประสบการณ์ในการฝึกวิชาทหารซึ่งมีเนื้อหาในบางรายวิชาที่บุคคลสามารถนำเอามาประยุกต์ใช้ในการทำงานเมื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารได้แต่กลวิธีในการถ่ายทอดที่บุคคลได้รับจากตัวแทนนั้นก็จะแตกต่างกับในช่วงที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารโดยกลวิธีการถ่ายทอดช่วงที่บุคคล

เข้าสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพที่บุคคลได้รับจากตัวแทนในการถ่ายทอดประกอบด้วย 5 กลวิธี 1) การถ่ายทอดด้วยวิธีการอบรมเชิงบรรยาย

3.4) การถ่ายทอดด้วยวิธีการอบรมเชิงบรรยาย

การถ่ายทอดด้วยวิธีการอบรมเชิงบรรยายเป็นวิธีการที่ตัวแทนในการถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานใช้กลวิธีถ่ายทอดรายละเอียดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพโดยวิธีการอบรมหลักสูตรในลักษณะอธิบายบรรยายรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

“ในช่วงจากที่ครูทำงานก็มีคนจาก กกตเป็นส่วนหนึ่งในการอบรมสอนเกี่ยวกับวิถีประชาธิปไตยเขาก็มาอธิบายว่าประชาธิปไตยคืออะไร”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

3.5) เรียนรู้จากตัวแบบบุคคล

3.5.1) เรียนรู้ตัวแบบบุคคลในองค์กรการทำงาน

ปรากฏการณ์เชิงพฤติกรรมของเพื่อนร่วมงานรุ่นพี่ที่เกิดขึ้นภายใต้สภาวะแวดล้อมการทำงานเช่น พฤติกรรมภายใต้บริบทที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนของเพื่อนร่วมงานรุ่นพี่ เป็นโอกาสที่ทำให้บุคคลให้เกิดการเรียนรู้ตัวแบบเชิงพฤติกรรมของเพื่อนร่วมงานที่มีตำแหน่งหน้าที่การทำงานเช่นเดียวกับบุคคลได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูฝึกวิชาทหาร จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ) พบว่าในช่วงที่บุคคลเริ่มเข้าทำงานเป็นครูฝึกวิชาทหาร บุคคลได้อาศัยการเรียนรู้ตัวแบบในการทำงานจากเพื่อนรุ่นพี่โดยเลือกที่จะปฏิบัติตามตัวแบบอย่างที่ดีของรุ่นพี่ที่มีลักษณะการฝึกวิชาทหารให้กับผู้เรียนมีทักษะในการใช้คำพูดโน้มน้าวและวาจาที่เหมาะสมกับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนผสมผสานร่วมกับตัวแบบรุ่นพี่ที่ใช้การสอนวิชาทหารกับนักศึกษาวิชาทหารยังโหดร้ายโดยบุคคลจะเรียนรู้ตัวแบบทั้งสองเป็นแบบอย่างในการทำงานทั้ง2ลักษณะดังกล่าวร่วมกัน

> *“ส่วนมากครูก็จะดูจากรุ่นพี่เป็นหลักว่ารุ่นพี่ทำอะไรแล้วก็เอาตัวอย่างรุ่นพี่หลายหลายคนมาใช้เป็นการเปรียบเทียบให้มันเข้ากับเราที่สุดอย่างรุ่นพี่คนหนึ่งพูดจาโหดร้ายชอบทำโทษอะไรอย่างนี้กับอีกคนหนึ่งมีความโน้มน้าวจิตใจให้เด็กปฏิตามโดยใช้คำพูดนิ่มนวลอ่อนหวานเราก็นำมารวมกัน””(ทหารหญิงเก่งกาจ)*

3.5.2) การเรียนรู้ตัวแบบบุคคลในอดีต

ในสภาวะแวดล้อมในการทำงานช่วงที่บุคคลจะต้องเผชิญในระหว่างปฏิบัติงานก็มักจะมีเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หัวหน้างานเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดเนื้อหาในการทำงานเพื่อให้บุคคลได้นำความรู้ไปใช้ในงานปฏิบัติงานได้อย่างเป็นผลสำเร็จ แต่ทั้งนี้เนื่องด้วยบุคคลบางกลุ่มเคยมีประสบการณ์ในลักษณะการทำงานที่คล้ายคลึงกับการทำงานในปัจจุบันมาก่อนในอดีต บุคคลจึงนำประสบการณ์ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน เช่นเดียวกับกรณีของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อนได้นำความรู้ทักษะความสามารถที่ได้จากประสบการณ์ในการเรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยจาก

การศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ)ได้นำทักษะความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับจากการศึกษาวิชาทหารมาประยุกต์ใช้ในการทำงานในช่วงที่บุคคลต้องเผชิญกับอุปสรรคปัญหาในการทำงานโดยลำพังอย่างไม่ต้องมีตัวแทนคอยช่วยสอนงาน โดยบุคคลจะเกิดการเรียนจากการนำแบบอย่างกลวิในการถ่ายทอดวิชาทหารของครูฝึกวิชาทหารที่ตนเองเคยได้รับการฝึกวิชาทหารในอดีตที่ตนเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาประยุกต์ใช้ในการทำงานเมื่อตนเองได้ก้าวมาสู่บทบาทหน้าที่ของครูฝึกเช่นเดียวกัน บุคคลจึงเลียนแบบพฤติกรรมการสอนวิชาทหารของครูฝึกเพื่อนำมาสอนนักศึกษาวิชาทหารของตน เช่น การปฏิบัติตนเป็นครูฝึกวิชาทหารที่ดีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารอยากจะประกอบวิชาชีพทหารเหมือนที่ตนเองอยากจะประกอบวิชาชีพทหารเพราะได้รับรู้จากการเห็นตัวอย่างการเป็นครูที่ดีของครูฝึกวิชาทหารในสมัยที่ตนเรียนวิชาทหาร

“เราได้รับการปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติตั้งแต่สมัยยังเป็นนศท ก็คือ ตัวอย่างที่ดีของครูทำให้เรารู้สึกว่าเรามีทัศนคติต่อกองทัพในแง่บวกอยากเป็นทหาร ตอนนี้เราสอนอยู่ทุกชั้นปีทั้งผู้หญิงผู้ชายเราเลยสร้างอุดมการณ์ความรักชาติเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเค้าทำให้เค้ารู้สึกว่าอยากมาเป็นทหาร”(ทหารหญิงนักรบหญิง)

นอกจากนี้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(ทหารหญิงอาชีพ)ยังได้มีการนำเทคนิคในการลงโทษนักศึกษาวิชาทหารโดยอาศัยการเรียนรู้ตัวแบบจากครูฝึกวิชาทหารให้กับตนเองมาในระยะที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาใช้ในการแก้ปัญหาผู้เรียนที่มีพฤติกรรมกระทำความผิดทางวินัย

“ถ้าสมมติว่าเค้าไม่ทำตามในสิ่งที่ครูสอนครูก็ใช้กฎหมู่เอาใช้บีบบังคับเป็นส่วนรวม มันเป็นเทคนิคของครูแต่ละคนคือเราก็ได้รับการปลูกฝังตั้งตอนนั้นสมัยยังเป็นนศท ก็คือ เวลาทำโทษก็คือเราเรียนหนักมาก โดนดุบ้าง เข้มงวดบ้างอะไรบ้างถึงจะได้ทำอะไรเหนื่อยแต่ก็สนุก”(ทหารหญิงนักรบ)

“เวลาที่ครูสั่งเด็กรวมพลเกี่ยวกับพวกระเบียบวินัยอะไรแบบนี้ครูก็เอาที่ครูเคยสอนมาในตอนเรียน รด มาถ่ายทอดอย่างการลงโทษโดยการให้งอเข่าถ้าเจอเด็กพูดคุยหยอกล้อกันในขณะที่รวมพล”(ทหารหญิงเก่งกาจ)

“การเรียนนักศึกษาวิชาทหารเนี่ยก็คือ แต่งชุดทหารและต้องออกกำลังกาย อย่างแรกคือ ต้องร่างกายแข็งแรงก่อนต้องวิ่งและก็ทหารเนี่ยเป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่าจะต้องมีระเบียบวินัย และบุคลิกภาพดี ก็ฝึกตั้งแต่น้อยๆ ตั้งแต่เริ่มจำนวนน้อยไปสู่จำนวนที่มากๆ นักศึกษาก็จะมีความแข็งแรง อดทนตามลำดับระยะเวลาในการฝึก”(ทหารหญิงกล้าหาญ)

3.6) การให้บุคคลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

เป็นกลวิธีที่ตัวแทนในการถ่ายทอดเนื้อหาการปฏิบัติงานให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้นำทักษะ ความรู้ ความสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นครูฝึกวิชาทหารโดยบุคคลได้รับการสอนงานจากเพื่อนรุ่นพี่ให้ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานและเมื่อรุ่นพี่ที่

คอยสอนงานมองเห็นว่าตนเองสามารถทำงานได้แล้วก็จะปล่อยให้ตนเองเรียนรู้การทำงานด้วยตนเองโดยลำพัง

“ช่วงที่ครูทำงานก็มีเพื่อนร่วมงานผู้บังคับบัญชานี่ไม่ค่อยสอนงานนะส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนเช่นพวกรุ่นพี่คอยสอนงานก็อย่างเช่นมีการฝึกนักศึกษาวิชาทหารปีหนึ่งรุ่นพี่ก็จะสอนให้เราเป็นครูผู้ช่วยคอยจัดท่าทางให้เด็กอะไรแบบพอดูไปเรื่อยเรื่อยพอเราเริ่มจะทำได้แล้วเขาก็ให้เราไปทำการฝึกแทนเขา” ”(ครูเก่งกาจ)

ส่วนที่ 4 ผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหาร

สถานศึกษาวิชาทหารเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงกับศูนย์การกำลังสำรองอันเป็นหน่วยงานที่รับภารกิจให้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดสู่วิชาชีพทหารให้กับบุคคลซึ่งเป็นเยาวชนเพศชายตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อถ่ายทอดวิชาทหารให้กับบุคคลได้นำมาใช้เป็นกำลังพลสำรองยามเกิดภาวะศึกสงครามที่ขาดแคลนทหารประจำการแต่ทั้งนี้สิทธิประโยชน์ในที่จะได้รับจากการเรียนวิชาทหารในปัจจุบันซึ่งปัจจุบันมีการฝึกวิชาทหารให้กับบุคคลเพศหญิงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่บุคคลซึ่งเป็นเพศชายและหญิงได้รับนั้นย่อมแตกต่างกันและเหมือนกันในบางกรณีเช่นบุคคลซึ่งเป็นเยาวชนเพศชายสมัครใจที่จะรับคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษาวิชาทหารก็เพราะมีวัตถุประสงค์ที่จะไม่ต้องเข้ารับการคัดเลือกเป็นทหารประจำการในขณะที่เพศหญิงมีวัตถุประสงค์อันเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารที่มาจากแรงจูงใจภายในบุคคลและภายนอกบุคคลเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารที่แตกต่างกัน ดังนั้นความคาดหวังที่บุคคลต้องการจะได้รับจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารย่อมแตกต่างกันออกไปทั้งในมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 1(นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่1-5) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 2 (ทหารหญิงอาชีพ) นำไปสู่ผลที่เกิดขึ้นหลังจากกรณีศึกษาทั้ง 2 กลุ่มเรียนจบหลักสูตรวิชาทหาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารทั้งในมุมมองของ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่1(นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่1-5) และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ 2 (ทหารหญิงอาชีพ)

โดยในส่วนของการนำเสนอนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมและนำมาวิเคราะห์ในประเด็นที่ต้องการจะศึกษา ซึ่งผู้วิจัยไดมีการนำเสนอข้อมูลและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้ทำการเก็บรวบรวมผลที่เกิดขึ้นจากการได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารออกเป็น 2 ตอนในการนำเสนอประกอบด้วย 1) ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดของกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพ 2) ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงโดยสามารถอธิบายรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 4.1 ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดของกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพ

สิ่งที่บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารจากตัวแทนล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นในการนำไปใช้ปฏิบัติงานรวมถึงสามารถนำไปใช้ ในชีวิตประจำวันที่บุคคลจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมอื่นที่มิใช่ทหารบุคคลจะนำเอา

คุณลักษณะทางทหารที่ได้รับการถ่ายทอดปลูกจิตสำนึกให้บุคคลนำไปใช้ปฏิบัติตนโดยอัตโนมัติได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะอยู่กับสังคมใดก็ตาม นับได้ว่าผลที่เกิดจากการถ่ายทอดจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น กล่าวคือเมื่อบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาชีพทหารบุคคลจะเกิดการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองแต่สิ่งที่บุคคลได้พัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะทางทหารนั้นก็เป็นสิ่งที่นำพาไปสู่การพัฒนาผู้อื่นในการที่จะนำคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวบุคคลนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตนให้เกิดประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงานในสังคมที่บุคคลประกอบวิชาชีพทหารหรือสังคมอื่นๆที่บุคคลจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นก็ตาม เพราะคุณลักษณะทางทหารดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่ปลูกฝังให้กับบุคลากรทางทหารหรือผู้ประกอบการอาชีพทุกคนได้เป็นผู้มีจิตอาสาอุทิศตนเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับผู้อื่นทุกครั้งไม่ว่าจะเป็นในระหว่างปฏิบัติงานในหน้าที่หรือนอกเหนือจากหน้าที่ก็ตาม

ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลในผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มกรณีศึกษาของบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพในเรื่องของการปรับตัวจากการได้รับการถ่ายทอดวิชาทหาร ก็พบว่าบุคคลนำความรู้ทางด้านวิชาทหารและคุณลักษณะทางทหารมาใช้ในการพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่น6 ประการ 1)ระเบียบวินัย 2) พัฒนาบุคลิกภาพ 3) ตรงต่อเวลา 4) มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ 5) การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต 6) สร้างองค์ความรู้ให้กับตนเองความรู้ทางด้านวิชาทหารและคุณลักษณะทางทหารที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองไปสู่การปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นทั้ง 6 ประการดังกล่าว สามารถอธิบายในรายละเอียดเนื้อหาได้ดังนี้

1) ระเบียบวินัย

ระเบียบวินัยเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดจนฝังลึกอยู่ในจิตสำนึกของบุคคลให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย เป็นเอกลักษณ์เชิงวิชาชีพของสถาบันทางทหาร ให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารในเรื่องของระเบียบวินัย ไม่ว่าจะเป็นระเบียบวินัยที่นำพาไปสู่การพัฒนาด้านบุคลิกภาพภายนอกให้บุคคลเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพทั้งทางกายที่แข็งแกร่ง กิริยามารยาททางทหารที่บุคคลแสดงออกเช่นการเดินอย่างเป็นระเบียบ

> *“การเรียนนักศึกษาวิชาทหารเนี่ยก็คือ แต่งชุดทหาร และก็คือต้องออกกำลังกายอย่างแรกคือ ต้องร่างกายแข็งแรงก่อน ต้องวิ่ง และก็ทหารเนี่ยเป็นที่รู้กันดีอยู่แล้วว่าจะต้องมีระเบียบวินัย และบุคลิกภาพดี ตอนนั้นเราก็อยากมีบุคลิกภาพที่ดี เราก็เลยเลือกที่จะเรียนรด”(ครูฝึกกล้าหาญ)*

2) พัฒนาบุคลิกภาพ

ผลจากการที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารจากกระบวนการถ่ายทอดช่วงเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่การพัฒนาตนเองให้มีบุคลิกภาพที่ดี เช่นการแสดงออกทางบุคลิกภาพภายนอกที่สังเกตได้จากท่าทางการเดิน อย่างมีระเบียบวินัย

“ประโยชน์สิ่งแรกที่เห็นเลย คือ 1 .ด้านบุคลิกภาพ เราจะเห็นเลยว่าแตกต่างจากคนที่ไม่ได้เรียนบุคลิกภาพภายนอกนี่ชัดเจนคือ บุคลิกภาพการเดิน การวางตัว ความมีระเบียบวินัย มันจะมีระเบียบวินัยมากขึ้น เพราะว่าทหารเราสอนอยู่แล้วว่าให้ทำอะไรเป็นขั้นเป็นตอนมีระเบียบวินัย”(ครูฝึกใจรัก)

3) ตรงต่อเวลา

คุณลักษณะทางทหารเป็นสิ่งที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารในครั้งช่วงที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารเป็นสิ่งที่หล่อหล่อมอยู่ในตัวของบุคคลให้มีการดึงเอาสิ่งนี้มาใช้อย่างเป็นอัตโนมัติโดยปราศจากกระบวนการรู้คิด บุคคลจะนำความรู้ทักษะที่ได้รับจากการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารมาใช้ประโยชน์ในเรื่องของการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบมีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างตรงต่อเวลาได้อย่างเป็นอัตโนมัติอย่างไม่รู้ตัว

“ประโยชน์แน่ๆเลยนะค่ะ คือ 1 บุคลิกเรา และก็การปรับเปลี่ยนเวลาทุกอย่างมันจะเปลี่ยนไปโดยอัตโนมัติเลย เราจะกลายเป็นคนกระตือรือร้นขึ้น เราจะเป็นคนมีวินัยมากขึ้นเนี๊ยบขึ้น โดยที่เราเองก็ไม่รู้ตัวเหมือนกัน

4) มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ

ผลจากการที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารเป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แสดงออกถึงคุณลักษณะของบุคคลซึ่งเป็นผู้นำ ซึ่งก่อนหน้าที่บุคคลจะตัดสินใจเรียนวิชาทหารบุคคลยังเป็นผู้ที่ไม่ความกระตือรือร้นแต่เมื่อบุคคลได้รับการถ่ายทอดก็ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ เช่น กิริยามารยาทในการพูดที่เสียงดังฉะฉาน กล้าตัดสินใจ กล้าคิด และกล้าแสดงออก

“เหมือนเวลาที่มาเรียนจากที่แบบไม่กระตือรือร้น เฉื่อยชาพอเรียนๆไปเนี่ยมันจะซึมเข้าไปเองว่าเออเราจะต้องเปลี่ยนบุคลิกและต้องรู้จักเป็นผู้นำ เสียงอาจจะดังขึ้นอะไรยังงี้แต่ก็คือพูดจาฉะฉานมากขึ้น”(ครูฝึกนักรบ)

“ก็จะมีภาวะเป็นผู้นำค่ะ ก็คือตอนเรียนก็จะได้เป็นหัวหน้าชั้น ก็คือจะมีความเป็นผู้นำติดมาจากนักศึกษาวิชาทหาร ก็คือ กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าทำ”(ครูฝึกเก่งกาจ)

5) การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต

ผลจากการที่คนได้รับการถ่ายทอดในเนื้อหาวิชาทางด้านทหารบุคคลจะมีความรู้จากการถ่ายทอดนำเอาไปใช้ปรับตัวได้ทุกสังคมและทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีสติสามารถที่จะนำความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดจัดการกับสถานการณ์ที่บุคคลเผชิญกับสิ่งต่าง ๆภายนอกที่มากระทบต่อบุคคลให้อยู่ในสภาพที่เลวร้าย สามารถหลีกหนีออกจากสถานการณ์ดังกล่าวได้อย่างเอาตัวรอดอันเป็นสิ่งที่บุคคลจะต้องได้นำไปใช้ ไม่ว่าจะเป็นสังคมทางทหารเมื่อบุคคลได้เข้าสู่ระยะ

ประกอบวิชาชีพทหารหรือเมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้อื่นในสังคมทุกบริบทที่จะต้องพึ่งพาอาศัยกันในการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี

"สิ่งที่ได้นี่ คือการเอาตัวรอดจากทุกสถานการณ์ การเอาตัวรอดอันดับแรกเลยก็คือใจเราก่อนคือเรามีใจที่พร้อมการฝึกของเรามันทำให้เราเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจอะไรเข้ามาก็ไม่กลัว แล้วก็พอใจเราพร้อมก่อนปัญญาเราก็จะมาแล้วสติก็ปัญญาเราก็มาทำให้คิดได้แล้วว่าจะทำยังไงจากไอ้ที่เราเจอมาจะทำยังไงให้พ้นจากตรงนี้ได้ "(ครูฝึกภักดี)

6) สร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง

กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นหลักสูตรวิชาที่ไม่อาจจะสามารถพบเจอได้กับสถาบันองค์กร หน่วยงานผู้ให้ความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพทั่วไปจะมีการเปิดหลักสูตรวิชาทหารให้กับผู้เรียนทั้งชายและหญิงเพียงแต่สถาบันทางทหารผู้เป็นเจ้าของหลักสูตรวิชา ดังนั้นบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงอันเป็นช่วงเข้าสู่วัยเรียนที่บุคคลจะต้องเข้าเรียนตามสถานศึกษาที่ให้ความรู้วิชาการทั่วไปได้มีโอกาสเข้ารับการถ่ายทอดวิชาทหารก็จะเป็นประโยชน์กับบุคคลที่จะได้สะสมความรู้ประสบการณ์ใหม่ๆทางด้านวิชาทหารเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคคล

"เพราะว่าพอเรียนไปแล้วเรามีความรู้ไงเรามีความรู้ที่โรงเรียนสถาบันทางกระทรวงศึกษาธิการเนี่ยไม่มีให้ เช่น การยิงปืนยั้งเงี้ย บรรเทาสาธารณภัย แผนที่เข็มทิศ คือหลักสูตรของประถมศึกษา มัธยมศึกษาเนี่ย มันไม่มีให้ ก็เลยเลือกที่จะเรียนต่อเพื่อที่จะสร้างความรู้ของเรา ยิ่งเรียนแล้วยิ่งสนุก สนุกกับวิชา"(ครูฝึกกล้าหาญ)

ตอนที่ 4.2 ผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดในมุมมองของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง

ถึงแม้ว่ากลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะไม่ใช่กลุ่มบุคคลที่คาดหวังจะนำวิชาความรู้จากการเรียนวิชาทหารไปประกอบวิชาชีพทหารเช่นเดียวกันกับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพแต่การได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารก็เป็นหลักสูตรเดียวกันที่บุคคลทั้ง 2 กลุ่มจะต้องผ่านการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน ดังนั้นถึงแม้ว่ากลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะไม่ได้นำความรู้ที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพทหารแต่ความรู้และคุณลักษณะทางทหารที่ได้รับการถ่ายทอด ก็สามารถที่จะเป็นสิ่งปลูกฝังให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

จากการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดในมุมมองของกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่1-5 (กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่1) ก็ พบว่าภายหลังจากบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม 9 ประการ คือ 1) เห็นคุณค่าแท้ในตนเอง 2) ระเบียบวินัย 3) พัฒนาบุคลิกภาพภายนอกของตนเอง 4) การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต5) มีความรู้ในการช่วยชีวิตผู้อื่น 6) มีจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม 7) การรู้จักเป็นผู้มีน้ำใจเสียสละให้กับผู้อื่น 8) อุทิศตนเพื่อประเทศชาติ 9) การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

ผลที่เกิดขึ้นจากการ คุณลักษณะทางทหารที่เกิดขึ้นกับบุคคลในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นสามารถอธิบายได้ดังนี้

1) เห็นคุณค่าแท้ในตนเอง

การที่บุคคลได้รับการปลูกฝังจากกระบวนการถ่ายทอดให้เป็นผู้มีคุณลักษณะทางทหารโดยการอุทิศตนทำประโยชน์เพื่อสังคมนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์กับผู้อื่นในสังคมแต่สิ่งเหล่านี้จะเกิดประโยชน์ต่อบุคคลทางด้านจิตใจทำให้บุคคลมีการพัฒนาจิตใจตนเองให้เป็นผู้รู้สึกยินดีเต็มใจที่จะทำให้ผู้อื่นมีความสุขด้วยการให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันโดยไม่หวังผลตอบแทนใดใดเพราะสิ่งที่ตนเองกระทำไปนั้นบุคคลจะได้รับการตอบแทนเป็นความภาคภูมิใจในตนเองหรือเรียกว่าคุณค่าทางจิตใจทำให้บุคคลเห็นคุณค่าแท้ในตนเองว่าตนเองก็เป็นคนที่มีค่าและมีความสำคัญต่อผู้อื่นในสังคม

“ประโยชน์ต่อตัวหนูเองมันคือความภูมิใจของหนูได้ช่วยคนอื่นแล้วหนูมีความสุขที่ได้ทำ เพื่อสังคมเพื่อครอบครัวเพื่อใครก็ได้หนูสามารถทำอะไรที่ทำแล้วเค้ามีความสุขให้เค้ารู้สึกว่าเราเป็นผู้ให้เช่นตรงระเบิดราชประสงค์หนูก็อยู่ตรงนั้นหนูช่วยคนที่เค้าโดนสะเก็ดระเบิด คือดึงเค้าออกมาก่อนเท่าที่จะทำได้”(นิวเคลียร์)

2) ระเบียบวินัย

ความมีระเบียบวินัยเป็นเกียรติของนักศึกษาวิชาทหารอันเป็นเป็นคุณลักษณะทางทหาร ที่นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนจะต้องปฏิบัติได้ทุกคน แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาซึ่งเป็นผู้เรียนนั้นจะถ่ายทอดคุณลักษณะดังกล่าวที่พึงปฏิบัติให้เกิดประโยชน์เพียงแต่กับตนเองในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคมทางทหารบุคคลซึ่งเป็นผู้เรียนจะได้รับการปลูกฝังให้นำคุณลักษณะทหารไปใช้ประโยชน์ต่อตนเองในการปรับตัวต่อการดำรงชีวิตให้เป็นประโยชน์กับผู้อื่นทุกๆสังคมดังนั้นคุณลักษณะทางทหารจึงเป็นพื้นฐานเดียวกันสำหรับกลุ่มบุคคลผู้เข้ารับการถ่ายทอดไม่ว่าจะเป็นกลุ่มบุคคลผู้ประกอบอาชีพทหารหญิงหรือบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารประกอบอาชีพด้านอื่นๆก็ตามบุคคลจะต้องสามารถนำคุณลักษณะทางทหารมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในการนำคุณลักษณะเรื่องของระเบียบวินัยให้บุคคลเป็นผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ในการทำงานการเป็นคนตรงต่อเวลารวมไปถึงการพัฒนาบุคลิกภาพภายนอกเพื่อให้นำไปเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี

จากการได้มาซึ่งข้อมูลของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นก็พบว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวสามารถที่จะนำความรู้ในเรื่องของระเบียบวินัยทางทหารอันเป็นคุณลักษณะทางทหารที่บุคคลจะต้องพึ่งมีอยู่ในแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งที่บุคคลปฏิบัติอยู่เป็นประจำเมื่อเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารมาประยุกต์ใช้ในการปรับตัวให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมบริบทและสังคมอื่นที่ไม่ใช่สังคมทางทหารได้ดังนี้

2.1) เป็นผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

ระเบียบวินัยทางทหารที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารนั้นจะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการทำงานในสังคมใดก็ตามทำให้บุคคลเกิดการปรับตัวเป็นผู้มีความรับผิดชอบในการทำงานในการทำสิ่งที่ผิดต่อหน้าที่นำไปสู่การพัฒนาได้เท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล(นักศึกษาวิชาทหารปีที่1-5)พบว่าเมื่อบุคคลได้ผ่านกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารมาแล้วก็ทำให้บุคคลมีความเป็นระเบียบวินัยรู้จักรับผิดชอบในการทำงานที่โรงเรียนและสามารถทำให้ตนเองปรับปรุงตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนทำผิดให้ดีขึ้นเหมือนผู้อื่นในสังคมที่โรงเรียน

“มันก็ทำให้หนูมีระเบียบวินัยขึ้นคือยังไงอ่ะเหมือนเราผ่านการฝึกมาแล้วอ่ะให้มีความรับผิดชอบในงาน แบบเพราะงานที่นี่ก็มี งานที่โรงเรียนก็มี คือมันเริ่มทำทั้ง 2อย่าง มันก็ต้องทำแบบให้เราทำไรสิ่งผิดดีขึ้นมาจะได้เท่ากับคนอื่นเค้าที่อยู่ในโรงเรียน”(อาก้า)

2.2) ตรงต่อเวลา

การให้ความสำคัญในเรื่องของการตรงต่อเวลาสำหรับบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่บุคลากรทางทหารอาจจะให้ความสำคัญในเรื่องของการตรงต่อเวลาได้น้อยกว่าผู้ที่มีคุณลักษณะทางทหารซึ่งองค์กรทางทหารจะปลูกฝังและให้ความสำคัญกับเรื่องระเบียบวินัยการตรงต่อเวลา และในกระบวนการฝึกวิชาทหารนั้นความตรงต่อเวลาเป็นสิ่งสำคัญในเรื่องของการปฏิบัติภารกิจทางทหารให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นเมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่1-5)ได้รับการถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารบุคคลก็จะเป็นผู้มีระเบียบวินัยนำสิ่งนี้ไปประยุกต์ใช้เมื่อบุคคลได้มีการปฏิบัติงานหรือเข้าสู่กระบวนการ เรียนการสอนของสังคมสถาบันอื่นๆไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นทุกสังคมทุกสถานการณ์และบริบทต่างๆที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่น ดังเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล(นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่1-5) รายหนึ่งได้นำคุณลักษณะทางทหารไปใช้ในเรื่องของการตรงต่อเวลาเมื่อเข้าสู่สังคมการทำงานกับคนอื่นๆ

“ก็ทำให้เรามีวินัยมากขึ้นแบบตรงต่อเวลาทั้งตัวเองกับคนอื่นแบบเวลาไปทำงานกับคนอื่นเค้าจะได้ดูว่าเรามีระเบียบมากกว่าแบบมาก่อนเวลาเค้าไม่ให้เค้ามานั่งรอเรา” (เอสเค)

เช่นเดียวกันกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่งที่โดยปกติแล้วบุคคลเป็นคนที่ไม่ตรงต่อเวลาแต่พอเข้ามาเรียนวิชาทหารแล้วก็ทำให้บุคคลดังกล่าวมีความกระตือรือร้นที่จะตรงต่อเวลามากขึ้นอย่างเป็นอัตโนมัติ

“หนูเป็นคนที่ไม่รักษาเวลาหนูจะไม่เคยตรงเวลาเลย อย่างขึ้นรถโรงเรียนถ้าไม่ทันก็ไม่ทันแล้วรถโรงเรียนก็ต้องรอถ้ารถโรงเรียนรอนานเกินก็จะให้พ่อไปส่งหนูก็เฉยเฉื่อยไปเรื่อยๆ ไม่เคยเห็นคุณค่าเวลา แต่ถ้าเรามาเรียนนี่มันรู้สึกกระตือรือร้นตรงต่อเวลาอยู่ตลอดเวลาจนชินไปเลย”(เหล็กกล้า)

3) พัฒนาบุคลิกภาพภายนอกของตนเอง

ผลที่เกิดจากการได้รับการถ่ายทอดเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความมีระเบียบวินัย และในกระบวนการถ่ายทอดคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลมีระเบียบวินัยก็เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การพัฒนาตนเองทางด้านร่างกายในเรื่องของบุคลิกภาพ ที่แสดงออกภายนอกไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทางสรีระกิริยาท่าทางมารยาทในการยืนเดิน ความอดทนทางร่างกายที่มีความแข็งแกร่งอดทนได้ต่อสภาวะทางกายภาพและบริบท ซึ่งประโยชน์จากการนำเอาความรู้ไปใช้พัฒนาตนเองทางด้านร่างกายในการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพดังกล่าวนั้น ก็เป็นการทำให้บุคคลได้เกิดการพัฒนาทางด้านจิตใจเพราะเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพที่ดีแล้วไม่ว่าจะอยู่ในสังคมใดก็ย่อมจะเป็นที่ต้องการและเป็นที่ชื่นชมเกิดการยอมรับของสังคมทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

“คือประโยชน์ที่ได้กับตัวเอง คือ น้ำหนักลด ”ทำให้คนรอบข้างชื่นชมเรา (ไรเฟิล)

“ได้ความเป็นระเบียบวินัย การยืน ลักษณะท่าทางในการยืน”(บีกัน)

“วิชาทหารมันทำให้เรามีความอดทนมากกว่าคนปกติอ่ะเวลาเราเรียน เรามีความอดทนมากกว่าคนอื่นเค้ามากกว่าคนที่ไม่ได้เรียนมากกว่าเพื่อนอะไรแบบนี้“(รถถัง)

4) การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต

วิชายุทธวิธีเป็นอีกหนึ่งวิชาที่อยู่ในหลักสูตรการฝึกวิชาชีพทหารเพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้เนื้อหาดังกล่าวให้กับบุคคลได้มีความรู้ทางด้านยุทธวิธีการสู้รบถึงแม้ว่าบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงจะไม่มีความคาดหวังที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพทหารก็ตามแต่การได้รับการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาดังกล่าวทั้งด้านยุทธวิธีให้กับกลุ่มบุคคลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารทั้งหญิงชายนั้นก็เพราะสถาบันทางทหารมีเป้าหมายที่จะเตรียมพร้อมความพร้อมทางด้านกำลังพลสำรองเอาไว้ใช้ในยามศึกสงครามเมื่อสูญเสียกำลังพลที่เป็นทหารประจำการ ถึงแม้ว่าบุคคลผู้ผ่านการฝึกวิชาทหารถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ทหารอาชีพก็ตามก็จะต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการเป็นกำลังสำรองเข้าสู่สนามรบเพื่อป้องกันประเทศชาติเช่นเดียวกันกับทหารประจำการ ดังนั้นการที่บุคคลได้รับความรู้ในวิชาด้านยุทธวิธีการสู้รบก็จะได้ประโยชน์จากการนำมาประยุกต์ใช้เป็นศิลปะป้องกันตัวเมื่อตนเองตกอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิตและบาดเจ็บ ดังเช่นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรายหนึ่งที่เคยตกอยู่ในสถานการณ์ความรุนแรงมาก่อนและบุคคลก็ใช้ความรู้ในการป้องกันตัวเองจากการหลบลูกกระสุนปืนและหลีกหนีสถานการณ์ดังกล่าวมาได้อย่างปลอดภัย

“หนูว่าคำพูดที่ครูเค้าสอนบางทีมันใช้ได้กับเหตุการณ์จริงที่เราเจอรู้จักป้องกันตัวด้วย หลบลูกกระสุนปืน เพราะเคยเจอเหตุการณ์เด็กตีกันแล้วโดนลูกหลงคือเค้าเอาปืนเล็งมาที่เราหนูก็เลยจำได้ว่าตอนเรียนรด. เค้าบอกว่าถ้ามีระเบิดหรือมีปืนให้ก้มหัวหมอบอย่างเดียวหนูก็หมอบ” (คอมแบท)

5) มีความรู้ในการช่วยชีวิตผู้อื่น

คุณลักษณะทางทหารที่บุคคลได้ถูกปลูกฝังในขั้นตอนกระบวนการถ่ายทอดจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการนำความรู้ประสบการณ์ทักษะและความสามารถที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดในเรื่องของวิชาทหารนำไปประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเห็นผู้อื่นตกอยู่ในสถานการณ์ที่เลวร้ายนำไปสู่การบาดเจ็บหรือสูญเสียชีวิต บุคคลจะนำเอาวิชาปฐมพยาบาลที่ได้รับจากการถ่ายทอดนั้นมาใช้ในการช่วยเหลือปฐมพยาบาลผู้อื่นก่อนถึงมือแพทย์

“ก็เรียนวิชามันจะมีพยาบาล การปฐมพยาบาลแบบถ้าไปเจอผู้ป่วยที่อยู่ข้างนอกยังงี้เค้าก็ประสบอุบัติเหตุอ่ะ หนูก็ไปช่วยเค้าได้อย่างแรกก็ต้องไปตรวจดูเค้าก่อนว่าเค้าอ่ะ บาดเจ็บตรงไหนเป็นอะไร ยังมีสติอยู่มั้ย อะไรยังงี้”(อาก้า)

“หนูว่าจะเป็นสังคมมากกว่าก็ที่ได้ช่วยเหลืออย่างเช่นตรงระเบิดราชประสงค์หนูก็อยู่ตรงนั้นหนูช่วยคนที่เค้าโดนสะเก็ดระเบิด คือดึงเค้าออกมาก่อนเท่าที่จะทำได้”(นิวเคลียร์)

ไม่เพียงแต่การที่บุคคลสามารถจะนำความรู้ทางด้านการประถมพยาบาลที่ได้จากการถ่ายทอดไปประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมเท่านั้นแต่ก็ยังสามารถที่จะนำมาใช้ช่วยเหลือบุคคลในครอบครัวอันเป็นที่รักไม่ว่าจะเป็นเพื่อนหรือบุคคลใกล้ตัวให้รอดพ้นจากการบาดเจ็บหรือสูญเสียชีวิตด้วยวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

“มันสามารถเอาไปใช้ได้จริงๆค่ะ แบบอย่างวิชาพยาบาล ถ้าสมมติว่าคนในครอบครัวเราเป็นอะไร เราก็สามารถทำได้อย่างบางครั้งหนูเจอรุ่นน้องที่มหาลัยเป็นลมเป็นไรยังงี้หนูก็ปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ คือไม่ต้องรอเรียกรถพยาบาล หรือว่ารอพยาบาลมา คือหนูสามารถช่วยได้เลย คือสามารถปฏิบัติกับผู้อื่นได้“(รถถัง)

6) มีจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม

สถาบันทางทหารซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาชีพทหารให้กับบุคคลหล่อลอมให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารนั้นไม่ได้หมายความว่าจะปลูกฝังให้บุคคลผู้รับการถ่ายทอดได้นำคุณลักษณะทางทหารที่ได้รับการถ่ายทอดไปใช้บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทางสถาบันสังคมทหารแต่เพียงองค์กรเดียวเท่านั้นแต่ยังปลูกฝังด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้บุคคลมีอยู่ในจิตสำนึกที่จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นในสังคมทั่วไปโดยไม่ได้หวังผลตอบแทนที่เป็นสิ่งของหรือเงินทองใดจากการช่วยเหลือและสิ่งนี้ก็เป็นสิ่งที่ปลูกฝังอยู่ในคุณลักษณะทางทหารที่บุคคลในองค์กรทางทหารจะต้องปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติไม่ว่าจะเป็นกลุ่มบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพทหารหรือกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารก็ตาม เพราะคุณลักษณะดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานและแบบธรรมเนียมทหารให้บุคคลในองค์กรปฏิบัติต่อกันได้ทุกคนด้วยใจจริงโดยไม่ต้องใช้การบังคับให้ทำ บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจึงเป็นที่ต้องการของสังคมในการสร้างประโยชน์ให้ผู้อื่นด้วยจิตอาสาโดยไม่เลือกปฏิบัติเฉพาะองค์กร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตามหรือการช่วยเหลือกับองค์กรมูนิธิต่างๆก็ตาม บุคคลดังกล่าวก็มีจิตอาสาเต็มใจที่จะช่วยเหลือโดยไม่หวังผลตอบแทน จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลก็พบว่าบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง ได้นำความรู้ที่ได้จากการเรียนนำไปช่วยเหลือผู้อื่นบำเพ็ญ

ประโยชน์ต่อสังคมเช่นการช่วยเหลือผู้อื่นตามมูลนิธิต่างๆ หรือ การเป็นจิตอาสาโดยนำวิชาการปฐมพยาบาลที่ตนเองได้รับจากกระบวนการฝึกวิชาทหารไปให้ความรู้ในเรื่องการประปฐมพยาบาลกับผู้อื่น

"ให้รู้จักแบบช่วยเหลือผู้อื่นช่วยแบบหนูทำแบบพวกมูลนิธิปัญญาอ่อนด้วยนะค่ะ และก็หาเงินมาให้เด็กๆ พวกที่แบบไม่มีบ้าน พวกที่แบบเป็นออทิสติกนะค่ะ เป็นพวกที่แบบโครโมโซมไม่เท่ากันนะค่ะ อืม เหมือนได้ช่วยเหลือคนที่แบบยากไร้ทั่วไปอะค่ะ และก็พวกหมาแมว" (แม็กกาซีน)

"หนูเคยเป็นจิตอาสากับโรงเรียนไปช่วยเค้าแนะนำการปฐมพยาบาล ให้กับชุมชนไปช่วยบอกเค้า โรงเรียนเค้าจะพาไปเราก็พอรู้บ้างหนูก็ไปช่วยเค้า"(สไนเปอร์)

7) การรู้จักเป็นผู้มีน้ำใจเสียสละให้กับผู้อื่น

โดยธรรมชาติของมนุษย์ก็มักจะรักตนเองมากกว่าผู้อื่นทำทุกสิ่งทุกอย่างในการดำรงชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองมากกว่าผู้อื่นตามสัญชาติญาณ จึงเป็นเรื่องที่ยากสำหรับบุคคลทั่วไปที่จะเสียสละอุทิศตนยอมลำบากเพื่อผู้อื่น แต่เมื่อบุคคลได้รับการขัดเกลาจากการถ่ายทอดวิชาทหารจากตัวแทนหล่อหลอมให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารโดยการปลูกจิตสำนึกให้บุคคลเป็นผู้มีน้ำใจเสียสละความสุขส่วนตัวของตนเองเพื่อประโยชน์ความสุขของผู้อื่นเป็นส่วนรวม สิ่งนี้จึงเป็นสิ่งที่องค์กรทางทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดได้ปลูกฝังอยู่ในคุณลักษณะทางทหารให้บุคลากรในสถาบันทางทหารทุกคนสามารถที่จะนำไปปฏิบัติกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในทุกๆสังคมที่จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันในการดำรงชีวิตให้อยู่รอดได้เป็นอย่างดี เช่นเมื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล (นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่1-5) เห็นคนชราขึ้นมาบนรถก็จะเสียสละลุกให้คนชรานั่งทันทีและส่วนหนึ่งก็รับรู้ได้ว่าจะต้องเสียสละให้คนชรานั่งเพราะเห็นว่าตนเองใสเครื่องแบบทหารจึงเกิดความละอาย

"ประโยชน์ต่อผู้อื่นก็คืออย่างเช่น พอเวลาเราสวมชุด รด ถ้าขึ้นไปบนรถเมล์เราใส่ชุดทหารยังงี้มันทำให้หนูรู้สึกว่าไม่อยากนั่ง เพราะว่าใส่ชุดทหารแล้วมันควรที่จะมีน้ำใจให้กับคนอื่นนะค่ะ"(เหล็กกล้า)

"ก็ยังไงถ้าเราขึ้นรถเมล์เราก็ต้องลุกให้คนแก่นั่ง ช่วยสังคม" (สไนเปอร์)

8) อุทิศตนเพื่อประเทศชาติ

ผลที่เกิดจากการถ่ายทอดไม่เพียงแต่จะสร้างประโยชน์ให้กับบุคคลผู้ได้รับการถ่ายทอดนั้นไปใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมถึงแม้ว่าในกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะไม่ได้เป็นผู้ประกอบอาชีพทหารหญิงก็ตามแต่บุคคลก็มีจิตใจพร้อมที่จะก็นำเอาความรู้จากการฝึกวิชาทหารไปใช้ในการช่วยเหลือประเทศชาติเมื่อเกิดภัยสงครามเพื่อทดแทนกำลังพลทหารประจำการที่สูญเสียไปในระหว่างการสู้รบ บุคคลในฐานะกำลังพลสำรองสามารถที่จะใช้วิชาความรู้จากการฝึกวิชาทหารร่วมกันต่อสู้กับข้าศึกศัตรูที่มารุกรานประเทศชาติให้ปลอดภัยจากข้าศึกศัตรู

“มีความรู้เกี่ยวกับทหารเกี่ยวกับการฝึกเพื่อประเทศชาติ คือทำให้ประเทศชาติมีคนคอยดูแลชาติประมาณนี้ค่ะ”(ไรเฟิ่ล)

“ให้ประโยชน์อะไร คือตอนนี้หนูคิดว่าก็ช่วยได้หลายด้านนะค่ะถ้าสมมติว่าประเทศชาติเกิดมีปัญหาอะไรขึ้นมา หนูคิดว่าผู้หญิงก็สามารถช่วยเหลือประเทศชาติได้ไม่น้อยไปกว่าผู้ชาย”(ฮอ)

9) การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี

การถ่ายทอดอุดมการณ์ความรักชาติสถาบันศาสนาและพระมหากษัตริย์ ให้กับบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารได้มีสิ่งนี้อยู่ในจิตสำนึกของทุกคนเป็นสิ่งที่สามารถทำให้บุคคลมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์และเมื่อความจงรักภักดีนี้บังเกิดขึ้นกับจิตใจของบุคคลก็จะเป็นสิ่งกระตุ้นและชักนำให้บุคคลนั้นกระทำความดีเพื่อเป็นคนดีให้กับสถาบันพระมหากษัตริย์โดยการเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีเพื่อให้บุคคลอื่นๆในสังคมปฏิบัติตามเสมือนเป็นการถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้กระทำความดีโดยใช้ตนเองเป็นสื่อตัวแบบเชิงพฤติกรรมของการทำความดีเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้อื่นในสังคมปฏิบัติดีตามไปด้วย

“ประโยชน์ก็รักสถาบันพระมหากษัตริย์ถ้ารัก ต้องทำดีให้คนอื่นเห็นค่ะเช่นแบบว่าสารเสพติดเราไม่ยุ่งเราไม่เกี่ยว คือแบบว่าเราต้องทำตัวให้คนอื่นดูก่อน เราก็รู้ว่าอันดีอันไหนไม่ดี เราก็บอกต่อไป” (เข็มทิศ)

ผลที่เกิดจากการถ่ายทอดวิชาชีพทหารให้กับบุคคลเพศหญิงตั้งแต่ยังเป็นวัยเยาวชนนั้นไม่ใช่เพียงเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นตัวแทนและนักศึกษาวิชาทหารผู้เข้ารับการถ่ายทอดแต่ผลที่เกิดขึ้นนั้นมาจากความคาดหวังของกลุ่มบุคคลด้วยเงื่อนไขแห่งแรงจูงใจที่เกิดขึ้นทั้งก่อนเข้าสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและแรงจูงใจที่บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงผู้เรียน และความคาดหวังที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนตามนโยบายสถาบันทางทหารผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียน

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างของกลุ่มกรณีศึกษาทั้ง 2 กลุ่มประกอบไปด้วยกลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่1-5 และกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพผู้เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารมาก่อน แต่คุณลักษณะทางทหารที่ได้รับจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารบุคคลย่อมมีคุณลักษณะทักษะความรู้ความสามารถในวิชาทหารเช่นเดียวกันเพียงแต่การนำไปประยุกต์ใช้ในมุมมองของกลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่1-5 และมุมมองของกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพมีส่วนต่างกันอยู่อย่างเห็นได้ชัดเพียง 1 ประการ นั้นก็คือการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานที่กลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้ประโยชน์จากการเรียนวิชาทหารในการนำความรู้ประสบการณ์ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานเป็นครูฝึกวิชาทหาร และสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในการได้รับคะแนนเพิ่มเติมเมื่อสอบคัดเลือกเข้าเป็นทหารหญิงอาชีพ ในขณะที่กลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่1-5 ภายหลังจากได้รับการถ่ายทอดก็ได้มีคุณลักษณะทางทหารและ

นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและผู้อื่นในทุกๆสังคมที่จะต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันในการดำรงชีวิตให้คงอยู่ไปได้อย่างสงบสุข

บทที่ 5
สรุปและอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้เป้นการวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิงศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบการศึกษาเฉพาะกรณี (Case study) โดยผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะกรณีแบบ Instrumental Case โดยผู้วิจัยมุ่งหวังที่จะให้ได้มาซึ่งรายละเอียดครบทุกประเด็นโดยเริ่มตั้งแต่ศึกษาศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารและกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงจนไปสู่การเป็นทหารหญิง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้ง3 ประเด็นเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย ประเด็นที่ 1 เป็นการศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงและแรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารวิชาชีพทหารของกลุ่มทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านการเป็นนักศึกษาวิชาทหารมาก่อน ประเด็นที่ 2 เป็นการศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมโดยศึกษากระบวนการถ่ายทอดช่วงที่กรณีศึกษาเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและช่วงที่กรณีศึกษาเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพทหาร ประเด็นที่ 3 ผลของการถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารจากมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงและมุมมองผู้ผ่านการฝึกวิชาทหาร เพื่อแสดงรายละเอียดข้อค้นพบที่ได้จากสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยทุกประเด็น

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการเลือกกรณีศึกษากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพเจ้าของประสบการณ์ที่ผ่านการฝึกวิชาทหารเท่านั้นเพื่อที่จะสามารถตอบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 3 ข้อได้อย่างละเอียดครบถ้วน โดยผู้วิจัยได้แบ่งคุณสมบัติของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 กลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารอยู่ในระดับชั้น ปีที่ 1-5 ณ ศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 และ 2 โดยภายในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจะต้องเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกันภายในกลุ่ม เช่น ในกลุ่มมีบุคคลที่อยู่สังกัดสถานศึกษาโรงเรียนเดียวกันหรือเรียนวิชาทหารอยู่ในหมวดหมู่กองร้อยเดียวกัน เพื่อที่จะสามารถใช้บุคคลภายในกลุ่มยืนยันข้อมูลที่ได้ซึ่งกันโดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 18 เคส

ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 กลุ่มทหารหญิงอาชีพโดยเลือกเฉพาะกลุ่มทหารหญิงอาชีพที่เคยผ่านประสบการณ์ฝึกวิชาทหารจนจบหลักสูตรแล้วภายหลังได้ประกอบวิชาชีพเป็นทหารหญิงของกองทัพบกโดยเลือกเฉพาะผู้ที่เป็นทหารหญิงอาชีพที่ปฏิบัติงานเป็นครูฝึกวิชาทหาร ณ ศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มบุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีอายุการทำงานเข้ารับราชการเป็นทหารตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปเพื่อตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 6 เคส

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนประกอบด้วยกลุ่มผู้ที่ทำหน้าในการถ่ายทอดทางสังคมได้แก่ ครูฝึกสอนวิชาทหาร ณ ศูนย์ฝึกกองกำลังสำรอง ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานครจำนวน 8 รายและกลุ่มผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้ข้อมูลหลักของแต่ละกลุ่ม ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนร่วมงานเพื่อใช้สนับสนุนข้อมูลที่ได้จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยเทคนิค Snowball กล่าวคือ มีการยืนยันข้อมูลที่ได้จากกลุ่มบุคคลที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเดียวกัน เนื่องจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกันภายในกลุ่มเช่น ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาวิชาทหารที่มาจากสังกัดสถานศึกษาโรงเรียนเดียวกันในแต่ละชั้นปี จึงมีความสัมพันธ์กันสามารถที่จะตรวจสอบยืนยันข้อมูลซึ่งกันได้เป็นอย่างดี และเริ่มที่จะหยุดเก็บข้อมูลเมื่อข้อมูลที่จะศึกษามีความอิ่มตัว

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อค้นพบที่ได้ในงานวิจัยโดยนำเสนอสรุปและอภิปรายผลควบคู่กันไปตามประเด็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยทั้งสามข้อ ผู้วิจัยจึงนำเสนอและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร ส่วนที่สองเป็นการนำเสนอสรุปและอภิปรายผลกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารโดยส่วนที่สองนี้จะเป็นการนำเสนอทั้งในประเด็นกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพทหาร ส่วนที่สามเป็นการนำเสนอผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดวิชาทหารโดยจะนำเสนอในส่วนที่สามนี้ทั้งในมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารและในมุมมองของกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพ โดยการสรุปและอภิปรายผลครั้งนี้จะเป็นการสรุปและอภิปรายผลไปพร้อมๆ กับการเทียบเคียงผลการศึกษาและข้อค้นพบที่ได้กับองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยสามารถนำเสนอรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

ส่วนที่หนึ่ง แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหารและประกอบวิชาชีพทหาร

การนำเสนอข้อค้นพบที่ได้ในส่วนนี้ประกอบไปด้วยการนำเสนอข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร ประเด็นที่สองแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การประกอบวิชาชีพทหาร โดยมีรายละเอียดจากข้อค้นพบที่ได้ทั้ง 2 ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

จากการศึกษาแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารอันเนื่องมาจากเงื่อนไขภายในบุคคลและเงื่อนไขภายนอกบุคคล โดยเงื่อนไขภายในบุคคลนั้นเกิดจากจาก ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ความสนใจ ที่บุคคลมีต่อหลักสูตรการฝึกวิชาทหารจนทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารที่มาจากความต้องการของบุคคล 2ลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่งเป็นการตัดสินใจเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ลักษณะที่สอง เป็นการตัดสินใจเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อื่น โดยพบว่าแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนที่มาจากความต้องการตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นมี 8 ประการประกอบด้วย

ประการที่หนึ่ง ความต้องการลดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจจากเพศสรีระโดยพบว่าบุคคลต้องการเรียนวิชาทหารเพื่อพิสูจน์จะได้บุตรชายมาเป็นหัวหน้าครอบครัว ตนจึงเรียนวิชาทหารเพื่อพิสูจน์ให้ผู้อื่นและครอบครัวที่มักจะต้องการได้บุตรผู้ชายมากกว่าตนซึ่งเป็นบุตรสาวเพราะครอบครัวมองว่าการได้บุตรเป็นผู้ชายจะสามารถมีความเข้มแข็งมีความอดทนที่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวดุแลครอบครัวได้ บุคคลจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อที่จะพิสูจน์ให้ผุ้อื่นและบุคคลในครอบครัวได้เห็นว่าเพศหญิงก็มีความอดทนเข้มแข็งมีความสามารถในการศึกษาและการประกอบอาชีพดูแลครอบครัวได้เสมอกับเพศชายซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎีสตรีนิยม(Feminist Theory) ตามแนวคิดแนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม(Liberal Feminism) ที่มองว่าผู้หญิงและผู้ชายไม่ได้มีความแตกต่างเรื่องความสามารถเพราะมีพื้นฐานความเป็นมนุษย์เหมือนกันแต่ถูกปลูกฝังสั่งสอนความเป็นชายและหญิงและบทบาททางเพศที่ต่างกันทำให้เกิดความแตกต่างกันอย่างที่เป็นอยู่เช่นการจำกัดบทบาทของผู้หญิงด้วยความเชื่อทางประเพณีและกฎหมายที่ไม่ยุติธรรมต่อการเปิดโอกาสด้านการศึกษาและการทำงานของผู้หญิงให้เท่าเทียมผู้ชาย

ประการที่สอง ความต้องการสวมเครื่องแบบที่มีเกียรติ โดยบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะอยากที่จะมีโอกาสได้สวมใส่เครื่องแบบทหารอาชีพที่บุคคลได้พบเห็นจากตัวแบบบุคคลที่ประกอบอาชีพทหารสวมใส่จึงมองว่าเป็นเครื่องแบบที่ใส่แล้วดูเท่ห์ ดูดีสอดคล้องกับแนวคิดของ เบลกิน และสภายเดล (Belkin; & Skydell. 1979) ที่กล่าวว่า ทัศนคติคือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ หลังจากที่บุคคลได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นซึ่งความรู้สึกในทางบวกเป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็น ด้วย ชอบและสนับสนุน เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลได้พบผู้ที่สวม

ใส่เครื่องแบบทหารแล้วทำให้บุคคลเกิดความชอบ ความพึงพอใจในเครื่องแบบจนนำไปสู่การสนับสนุนให้ตนเองได้มีโอกาสใส่เครื่องแบบทหารและตัดสินใจเรียนวิชาทหารในที่สุด

ประการที่สาม ความต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตโดยเกิดจากความต้องการที่บุคคลอยากจะได้สังคมที่ประกอบไปด้วยเพื่อน และมองว่าการได้เพื่อนใหม่จากสังคมการฝึกวิชาทหารหญิงนั้นจะทำให้ตนได้รับประสบการณ์จากการมีปฏิสัมพันธ์ในบริบทด้านกิจกรรมการฝึกวิชาทหารและเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ซึ่งกันและกันนำพาให้ตนได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆเพื่อพัฒนาตนเองสอดคล้องกับแนวคิดของ คาร์ลโรเจอร์ (Cal Rosom Rogers; 1902-1987) ที่เสนอในทฤษฎีว่าประสบการณ์เป็นสิ่งที่บุคคลสำนึกรู้เฉพาะตนผู้อื่นสามารถล่วงรู้และเรียนรู้ถึงประสบการณ์ของคนอื่นได้เฉพาะบางส่วนเท่านั้น ประสบการณ์ของบุคคลมีทั้งส่วนจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก บุคคลจะสื่อสารประสบการณ์ที่ตนสำนึกรู้ต่อตัวเองและต่อผู้อื่นด้วยระบบสัญลักษณ์ประสบการณ์ส่วนจิตใต้สำนึกบางอย่างบุคคลไม่สามารถสื่อสารด้วยระบบสัญลักษณ์ใดได้ทั้งต่อตัวเองและต่อผู้อื่น ทั้งประสบการณ์จิตสำนึกและจิตใต้สำนึกเป็นพลังกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการประสบการณ์เพราะเกิดการรับรู้ด้วยคนเองว่าประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนจะสนองตอบความต้องการที่จะนำมาพัฒนาตนเอง

ประการที่สี่ ความต้องการที่จะเรียนวิชายุทธวิธีการต่อสู้โดยพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อคาดหวังจะได้เรียนวิชาการต่อสู้ที่มีอยู่ในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารซึ่งการต่อสู้เป็นวิชาที่ตนเองชอบและมองว่าจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการนำไปใช้เป็นความรู้เพื่อป้องกันตนเองเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ความรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับแนวคิดของ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1970) ที่กล่าวไว้ในขั้นความต้องการของมนุษย์ขั้นที่ 2 โดยกล่าวว่าพฤติกรรมของมนุ ษย์เกิดจากแรงจูงใจที่มาจากความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัย (Safety Needs) ปราศจากความกลัวการสูญเสียและภยันตรายทั้งปวง เช่นเดียวกับการที่บุคคลต้องการเรียนวิชาทหารเพื่อคาดหวังที่จะได้วิชาความรู้ด้านการต่อสู้ไปใช้เป็นวิชาป้องกันตนเองเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ความรุนแรงที่อาจจะทำให้ตนเองไม่ปลอดภัย เช่น การหลบลูกกระสุนปืน

ประการที่ห้า ความต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะมองว่าการเรียนวิชาทหารจะเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับตนเองในยามว่างโดยไม่เห็นว่าการฝึกวิชาทหารจะทำให้ตนเองเหน็ดเหนื่อยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เดซิ (Deci, 1971 ─ 1979) เดซิ และไรแอน (Deci & Ryan, 1980) เดอ ชาร์ม (DeCharm,1968) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลที่เนื่องมาจากความสนใจภายในซึ่งทำให้บุคคลนั้นประกอบกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง เป็นโอกาสที่บุคคลเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างแสดงอาการชื่นชอบและทำโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย เป็นพฤติกรรมที่จูงใจตนเองจากความต้องการภายใน

ประการที่หก ความต้องการเกียรติยศ โดยพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการอยากที่จะได้รับยศว่าที่ร้อยตรีนำหน้านามของตนอันเป็นสิ่งที่แสดงให้ผู้อื่นเห็นว่าบุคคลคน

นั้นมีความรู้ความสามารถทางด้านทหารมีคุณลักษณะที่แตกต่างจากบุคคลทั่วไปนั่นก็คือคุณลักษณะทางทหาร สอดคล้องกับแนวคิดของ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1970) ที่กล่าวไว้ในขั้นความต้องการของมนุษย์ขั้นที่ 4 โดยกล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจที่มาจากความต้องการความนิยมนับถือในตนเอง (Esteem Needs) ภูมิใจในตนเองและให้ผู้อื่นยกย่องนับถือตัวเรา ความต้องการมีเกียรติมีศักดิ์ศรี

ประการที่เจ็ด ความต้องการประกอบอาชีพทหารในอนาคต โดยบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะคาดหวังที่จะนำประสบการณ์และสิทธิ์ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนเช่นการได้เพิ่มคะแนนการสอบคัดเลือกเป็นทหารหญิงอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hellriegel et al. (2001:7-8) ที่กล่าวว่า บุคคลที่จะสำเร็จในวิชาชีพนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับการเลือกวิชาชีพและประสบการณ์โอกาสของทางเลือกวิชาชีพ โดยบุคคลจะศึกษาวิชาชีพทั้งค่านิยม ทัศนคติ คุณลักษณะและการจูงใจการเลือกงานสถานภาพทางสังคมและการศึกษาที่มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพการงาน ดังนั้นการที่นักศึกษาวิชาทหารหญิงจะตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการใช้เป็นช่องทางที่จะทำให้ตนเองได้ก้าวไปสู่การประกอบวิชาชีพทหารนั้นเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่บุคคลได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความมั่นคงเชิงวิชีพทหารและข่าวสารเกี่ยวกับการนำสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารมาเป็นโอกาสในการเลือกวิชาชีพ

ประการที่แปด ต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง โดยบุคคลให้เหตุผลว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของตนมาจากความต้องการ ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนที่ทำให้ตนเองเกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้มีสุขภาพร่างกายให้แข็งแกร่ง เปลี่ยนแปลงทางสรีระรูปร่างให้ดูดี สอดคล้องกับแนวคิดของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1970) ที่กล่าวไว้ในขั้นความต้องการของมนุษย์ขั้นที่ 5 โดยกล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจที่มาจากความต้องการความต้องการพัฒนาศักยภาพของตน (Salf-Actualization) ที่บุคคลต้องการจะเป็นหรือต้องการที่จะได้รับผลสำเร็จในเป้าหมายชีวิตของตนและต้องการเป็นเอกลักษณ์ส่วนตนซึ่งการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลเพราะเกิดจากความต้องการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองนั้นก็เป็นความต้องการที่บุคคลอยากให้ตนเองมีเอกลักษณ์ที่เป็นตามที่ต้องการของตนเองดังเช่น การมีบุคลิกภาพที่ดี ร่างกายแข็งแรง รูปร่างและสรีระที่เป็นไปตามเอกลักษณ์ที่ตนต้องการอยากจะให้เป็น

ลักษณะที่สอง ตอบสนองความต้องการของผู้อื่น โดยพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อ ต้องการตอบสนองความคาดหวังของผู้อื่น 2 กลุ่มบุคคล ประกอบด้วย กลุ่มที่หนึ่งได้แก่ ครอบครัว โดยพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะทำตามความคาดหวังของครอบครัวที่พ่อแม่ผู้ปกครองต้องการอยากตนเองซึ่งเป็นบุตรประกอบวิชาชีพทหารและมียศทางทหาร จึงเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อที่จะนำประสบการณ์และสิทธิ์ประโยชน์ที่ได้จากการเรียนเป็นสิ่งผลักดันช่วยให้ตนเองก้าวไปสู่การได้ประกอบวิชาชีพทหารและนำมาซึ่งยศทางทหารตามความต้องการของครอบครัว สอดคล้องกับแนวคิดของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow, 1970) ที่กล่าวไว้ในขั้นความต้องการของมนุษย์ขั้นที่ 3 โดยกล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจ

ที่มาจากความต้องการต้องการความรักหรือสังคม (Belongingness or Social Needs) เป็นความต้องการสัมพันธ์กับผู้อื่นความต้องการเป็นมิตรกับผู้อื่นหรือความต้องการเป็นเจ้าของและมีเจ้าของต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เช่นเดียวกับการที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะต้องการตอบสนองความต้องการของครอบครัวที่อยากจะเห็นตนเองประกอบอาชีพทหารและมียศทางทหาร ซึ่งเมื่อบุคคลได้ทำตามความต้องการของครอบครัวดังกล่าวแล้วก็จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการตอบสนองความต้องการของตนเองนั่นก็คือ การได้รับความชื่นชมจากครอบครัว การได้รับความรักจากครอบครัว กลุ่มที่สองได้แก่สังคมโดยพบว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของบุคคลมาจากความต้องการที่จะตอบสนองพัฒนาตนเองให้ไปสู่การพัฒนาผู้อื่น เช่น การที่บุคคลนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปทำงานจิตอาสาช่วยสอนวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นให้กับชุมชน การสละที่นั่งบนรถประจำทางเมื่อคนชราไม่มีที่นั่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เดซิ และไรแอน (Deci Ryan .1985) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลที่เนื่องมาจากความสนใจภายในซึ่งทำให้บุคคลนั้นประกอบกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเอง เป็นโอกาสที่บุคคลเลือกทำกิจกรรมด้วยตนเองเป็นพฤติกรรมที่จูงใจตนเองจากความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์และมีความเอื้ออาทรกับผู้อื่นมีความรู้สึกว่าผู้อื่นมีความสัมพันธ์กับตนเองและต้องการมีความสัมพันธ์กับตน

ส่วนการตัดสินใจเรียนวิชาทหารที่เกิดจากเงื่อนไขภายในบุคคลนั้น จากการศึกษาพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารก็เพราะถูกสิ่งกระตุ้นจากภายนอกทำให้เกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียน 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง เกิดจากสื่อตัวแบบที่บุคคลพบเห็นหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆทั้งในครอบครัวและบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ครอบครัวที่ประกอบอาชีพรับราชการเป็นทหารและการที่พบเห็นตัวละครที่มีบทบาทในการแสดงเป็นทหารหญิง ทำให้บุคคลเกิดความชอบความสนใจที่จะประกอบอาชีพรับราชการเป็นทหารเหมือนบุคคลตัวแบบดังกล่าว

ประการที่สองเกิดจากสื่อสารสนเทศ โดยพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราเกิดจากการได้รับสื่อข่าวสารที่เกี่ยวกับระเบียบการรับสมัครและข่าวสารที่เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในการนำไปใช้ประกอบวิชาชีพทหารจากบุคคลซึ่งเป็นครูและเพื่อนที่โรงเรียนมาแจ้งรายละเอียดให้ทราบและพบว่า บุคคลได้เห็นตัวการตูนย์และตัวละครในที่วีที่มีบทบาทเป็นทหารหญิงทำให้บุคคลมองเห็นเครื่องแบบทหารจนเกิดความชอบความสนใจในเครื่องแบบและตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อให้มีโอกาสได้สวมใส่เครื่องแบบเหมือนตัวละครในที่วี

จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

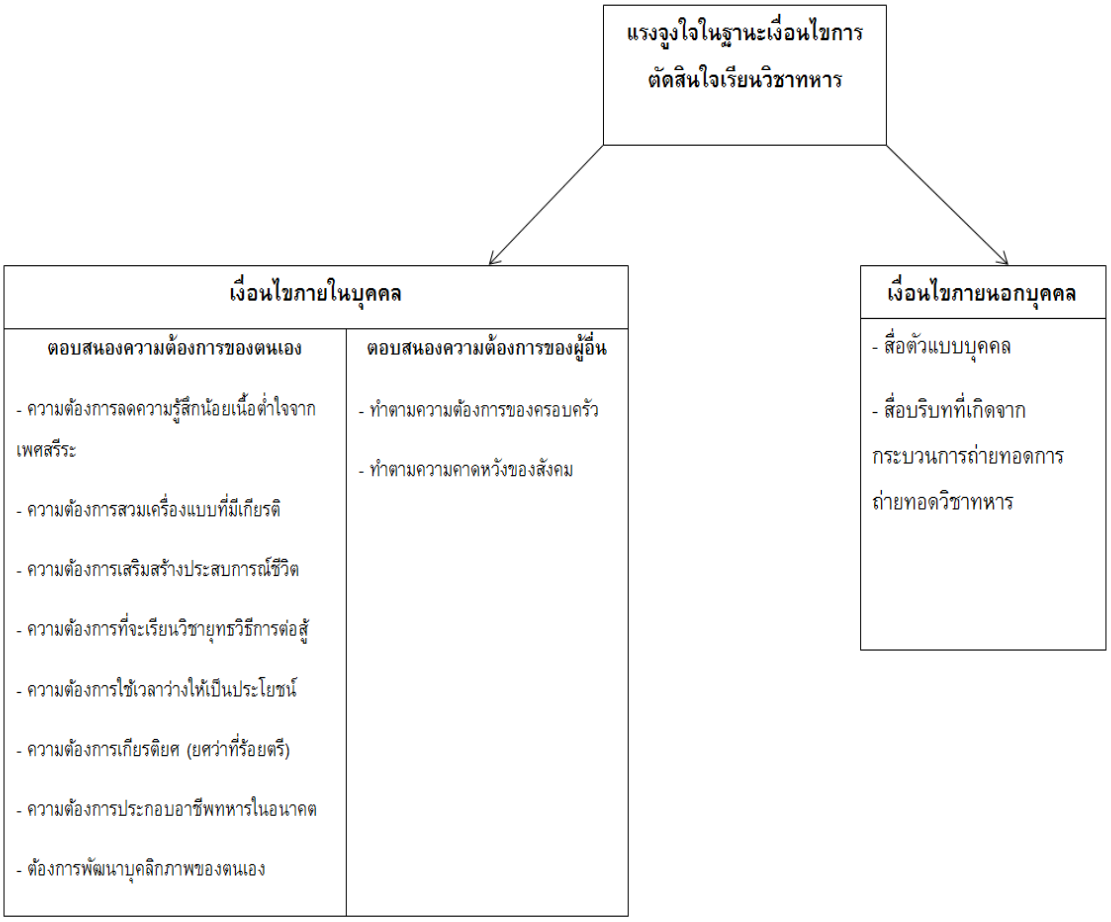

ภาพประกอบ 2 แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร

ประเด็นที่สอง แรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

จากการศึกษาแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารพบว่าเกิดจากเงื่อนไขภายในบุคคลและเงื่อนไขภายนอกบุคคลก่อให้เกิดการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร โดยพบว่า เงื่อนไขภายในบุคคลเกิดจากแรงจูงใจภายในบุคคลที่ประกอบไปด้วย ทัศนคติ เจตคติ ความเชื่อ และค่านิยม ความพึงพอใจ ความชอบ ความสนใจของบุคคลที่มีต่ออาชีพทหารซึ่งประกอบไปด้วยแรงจูงใจในฐานะเงื่อนไขการตัดสินใจที่มาจากตอบสนองความต้องการสามประการ

ประการที่หนึ่ง ความต้องการสวมเครื่องแบบทหารหญิงอาชีพ โดยบุคคลพบเห็นผู้ที่สวมใส่เครื่องแบบทหารอาชีพแล้วเกิดความชอบความสนใจจึงตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพื่อนำพาตนเองให้ก้าวไปสู่การเป็นทหารหญิงอาชีพและสามารถที่จะมีโอกาสได้ใส่เครื่องแบบทหารหญิงอาชีพซึ่งบุคคลมองว่าเป็นโอกาสของผู้หญิงในส่วนน้อยที่จะได้มีโอกาสสวมใส่เครื่องแบบทหารหญิงอาชีพ

ประการที่สอง ความต้องการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง โดยพบว่าบุคคลมีมุมมองต่อการประกอบวิชาชีพทหารว่าอาชีพทหารจะต้องใช้พละกำลังในกิจกรรมการทำงาน จะต้องมีการทำ

กิจกรรมที่สร้างความตื่นตัวในการปฏิบัติงานการได้มีโอกาสประกอบวิชาชีพทหารจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้ตนเองบุคคลได้ฝึกตนเองให้มีคุณลักษณะทางทหารเช่น ความมีระเบียบวินัยและสามารถที่จะพัฒนาบุคลิกภาพสอดคล้องกับแนวคิดของ

ประการที่สาม ตอบสนองความใฝ่ฝันด้านอาชีพ โดยพบว่า บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารเพราะตอบสนองความต้องการที่อยากจะเป็นทหารตั้งแต่ในวัยเด็ก โดยบุคคลให้เหตุผลว่าตนเองมีความชอบความสนใจที่อยากจะเป็นทหารหญิงตั้งแต่ในวัยเด็กแต่ก็ไม่ได้คาดหวังว่าจะมีโอกาสได้เป็นเพราะไม่มีครอบครัวประกอบวิชาชีพทหาร และเมื่อโอกาสมาถึงตนเองจึงตัดสินใจสมัครสอบคัดเลือกเข้าเป็นทหารหญิงอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการที่อยากจะเป้นทหารของตนเองตั้งแต่ในวัยเด็ก

ส่วนการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารที่พบว่าเกิดจากเงื่อนไขภายในบุคคลนั้นเป็นแรงจูงใจจากการที่บุคคลถูกสื่อสิ่งเร้าจากภายนอกมาที่มากระตุ้นจูงใจให้บุคคลเกิด ทัศนคติ เจตคติ ความเชื่อ และค่านิยม ความพึงพอใจ ความชอบ ความสนใจที่มีต่อการประกอบวิชาชีพทหารโดยพบว่าบุคคลได้รับสิ่งเร้าจากภายนอกดังกล่าวมาจากการที่บุคคลได้รับสื่อ 2 ชนิด ประกอบด้วย

ประการที่หนึ่ง เกิดจากการที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนๆในสังคมที่มีอาชีพเป็นทหารนั้นทำให้บุคคลได้เกิดการรับรู้ตัวแบบเชิงพฤติกรรมจากสื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วยครอบครัวและบุคคลรอบข้างที่ประกอบอาชีพทหารนั้นจนทำให้บุคคลได้รับรู้ซึมซับรับเอาข้อมูลข่าวสารการทำงานของกองทัพบกจากบุคคลในครอบครัวและเพื่อนรุ่นพี่ที่ประกอบวิชาชีพทหารจึงทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อกองทัพบก เกิดความชอบในกองทัพบกเป็นเงื่อนไขที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจให้บุคคลมีความต้องการที่อยากจะเป็นทหารหญิงอาชีพ

ประการที่สอง เกิดจากกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารที่บุคคลเกิดการรับรู้ซึมซับรับเอาข้อมูลข่าวสาร ปรากฏการณ์เชิงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของบุคคลภายใต้บริบทของกิจกรรมการถ่ายทอดวิชาทหาร เช่น การเห็นตัวอย่างการเป็นครูที่ดีของครูฝึกทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพทหารจึงทำให้บุคคลชอบและสอนใจอยากที่จะประกอบวิชาชีพทหาร การถ่ายทอดคุณลักษณะทางทหารภายใต้บริบทของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้บุคคลรับรู้ได้ถึงประโยชน์ของการประกอบวิชาชีพทหาร นั้นก็คือการฝึกให้ตนเองมีความอดทน มีความเป็นระเบียบวินัย มีบุคลิกภาพที่ดี

ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในประเด็นดังกล่าวทั้งสองประการนี้สามารถเทียบเคียงได้กับแนวคิดของ อัลเบอร์ต แบนดูร่า (Albert Bandura.1977) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นสื่อ ข้อความหรือ ตัวแบบ เป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดความคาดหวัง ความรู้สึก การรับรู้ตนเอง และลักษณะ อื่นๆ ของบุคคล โดยผ่านตัวแบบการอบรมสั่งสอนหรือการชักจูงทางสังคม ในขณะเดียวกันบุคคลจะมีปฏิกิริยาตอบสนองภายในต่อสิ่งแวดล้อมด้วย เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับรู้ตัวแบบเชิงพฤติกรรมจากสื่อบุคคลที่พบเห็นคนในครอบครัวและเพื่อนที่โรงเรียนประกอบวิชาชีพทหารหรือการที่บุคคลได้พบเห็นตัวอย่างในการ

เป็นครูที่ดีของครูฝึกช่วงที่บุคคลเข้าเรียนวิชาทหารนั้นล้วนแล้วเป็นสื่อตัวแบบบุคคลที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกชอบความพอใจและคาดหวังที่จะได้มีโอกาสได้เป็นทหารเหมือนตัวแบบ การรับรู้ได้ถึงประโยชน์ของการประกอบวิชาชีพทหารที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดจากกิจกรรมภายใต้บริบทของกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร

จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

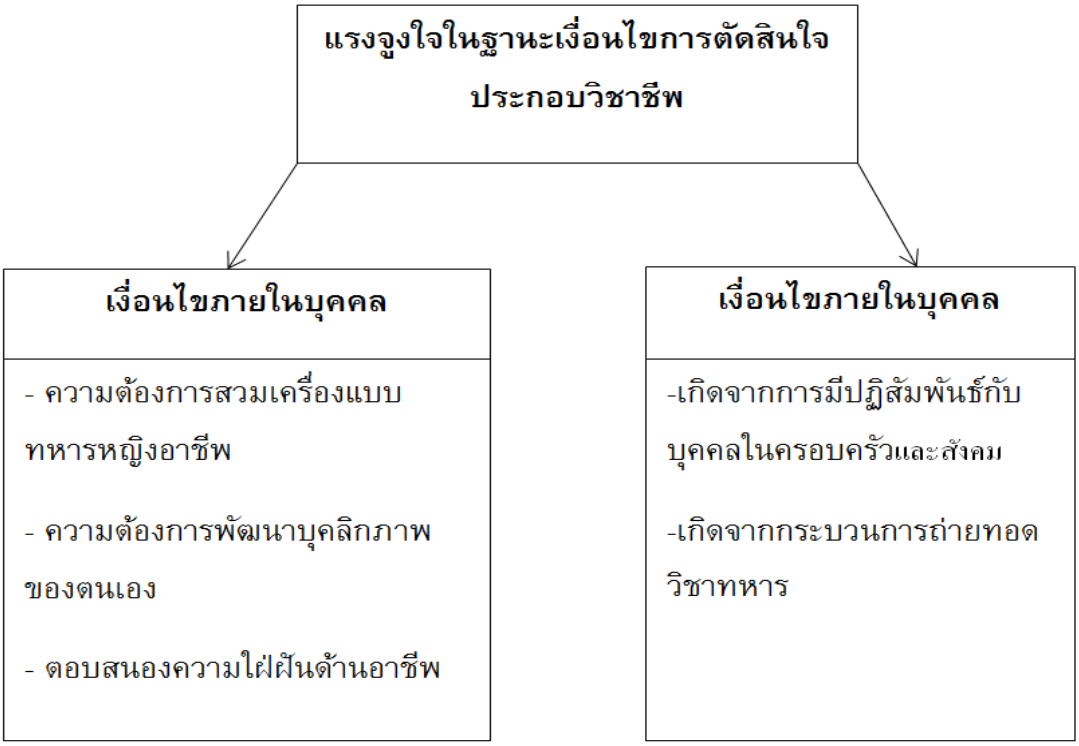

ภาพประกอบ 3 แรงจูงใจสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารทหาร

ส่วนที่สอง กระบวนการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

การนำเสนอข้อค้นพบที่ได้ในส่วนนี้ประกอบไปด้วยการนำเสนอข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย สอง ประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่งกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารประเด็นที่สองกระบวนการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพทหารโดยมีข้อค้นพบที่ได้สองประเด็นดังกล่าวดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหาร

จากการศึกษาพบว่ากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมในช่วงที่กลุ่มบุคคลเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารด้วยกระบวนการขั้นตอนในการถ่ายทอดที่มาจากกระบวนการถ่ายทอดด้วยองค์ประกอบสามประการ ได้แก่ ประการที่ หนึ่งตัวแทนในการถ่ายทอด ประการที่สอง เนื้อหาในการถ่ายทอด ประการที่สามกลวิธีในการถ่ายทอด ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสิทธิ์ (2557) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ : กรณีศึกษานักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มืออาชีพเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนซึ่งในการศึกษาวิจัยนั้นมีขั้นตอนในการศึกษาการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพของนักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยกล่าวว่า การถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพในทุกระยะจะประกอบไปด้วยประเด็นในการถ่ายทอด 3 ประเด็น คือ ตัวแทน (Agent) เนื้อหา (Content) และกลวิธี (Tactic)

โดยจากข้อค้นพบที่ได้ในประการที่หนึ่งพบว่าการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนมีตัวแทนในการถ่ายทอดที่ประกอบไปด้วยบุคลากรที่มาจากครูฝึกวิชาทหารหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องภายในสถาบันทางทหารและตัวแทนจากหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่องค์กรทหาร เช่น มีตัวแทนที่เป็นบุคลากรหน่วยงานดับเพลิงมาให้ความรู้เกี่ยวกับการดับเพลิงซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในวิชาบรรเทาสาธารณภัยสอดคล้องกับแนวคิดของคาลฮูน (Calhoun 2002: 369-370) ที่กล่าวว่า สังคมทุกสังคมจะต้องมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วยหน่วยต่างๆแต่ละหน่วยทำหน้าที่ประสานกันเพื่อความคงอยู่ของสังคมสังคมเป็นระบบทีมระเบียบเรียบร้อยเพราะสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคมยอมรับบรรทัดฐานและค่านิยมของสังคมบทบาททางสังคมกลุ่มทางสังคมและสถาบันทางสังคมต่าง ๆจะดำเนินไปอย่างมีเอกภาพ เช่นเดียวกับสถาบันทางทหารที่จะต้องมีหน่วยงานทางทหารที่เกี่ยวข้องดังเช่นหน่วยงานสถานศึกษาที่จะต้องมีหน้าที่ถ่ายทอดหลักสูตรการฝึกวิชาทหารให้กับผู้เรียน จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

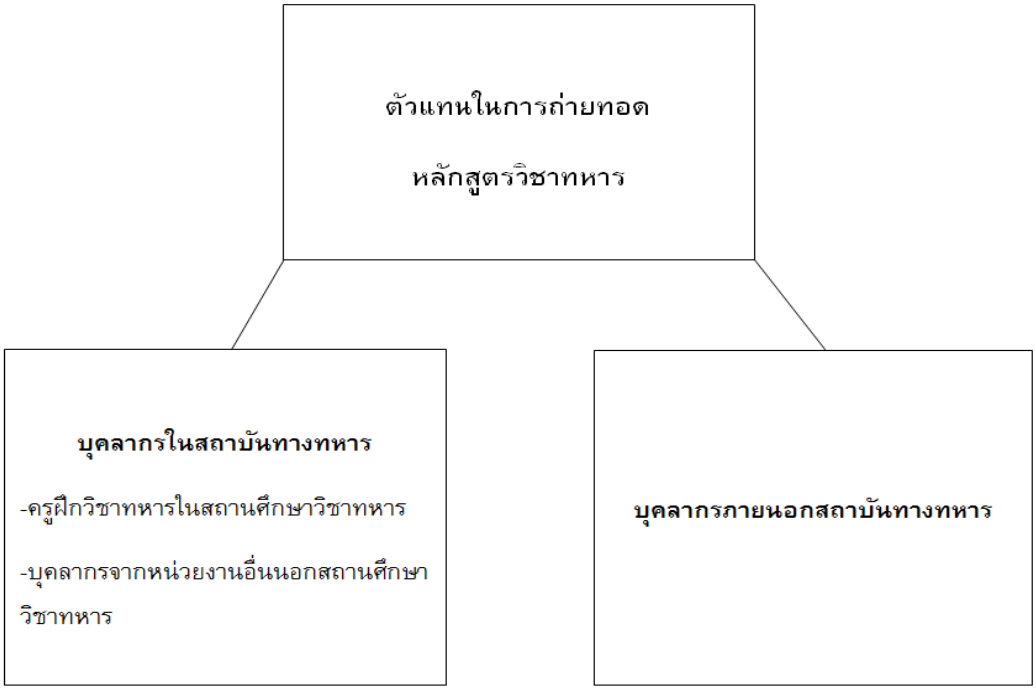

ภาพประกอบ 4 ตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร

ประการที่สอง เนื้อหาในการถ่ายทอด จากการศึกษาพบว่าองค์กรซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดได้จัดการเรียนการสอนวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนโดยทำการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งพบว่าการเรียนการสอนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความแตกต่างในบริบทของการสอน กล่าวคือ การสอนในภาคทฤษฎีมักจะเป็นวิชาที่ทำการเรียนการสอนในลักษณะเชิงบรรยายและสาธิตในห้องเรียน ในขณะที่การสอนในภาคปฏิบัติเป็นการสอนในรูปแบบของการบรรยายควบคู่กับการสาธิตและให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนปฏิบัติทำตามในสิ่งที่ครูกำลังสาธิตไปพร้อมๆกัน หรือปฏิบัติฝึกตามที่ครูกำหนดโดยมักจะเป็นการนำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนภาคทฤษฎีมาใช้ฝึกปฏิบัติไปพร้อมๆกัน แต่ละภาคการศึกษาประกอบด้วยเนื้อหาหลักสูตรวิชาทหาร 2 วิชาหลักได้แก่ วิชาที่1 เป็นการถ่ายทอดวิชาทหารเบื้องต้น โดยเนื้อหาการเรียนในภาคทฤษฎีจะเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยที่มีอยู่ในตามหนังสือตำราที่ครูผู้สอนถ่ายทอดโดยการพูดให้ฟังคร่าวๆ ส่วนเนื้อหาในภาคปฏิบัติเป็นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่จะต้องมีการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เช่นวิชาการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า ท่าอาวุธโดยให้ผู้เรียนฝึกแบกอาวุธเพื่อฝึกความอดทนของกล้ามเนื้อ การฝึกปฐมพยาบาลในสนามโดยครูจะเป็นผู้ถ่ายทอดด้วยการสาธิตให้ดูหนึ่งหนและหลังจากนั้นให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนได้ปฏิบัติตามด้วยตนเองโดยลำพังที่ไม่ต้องมีครูคอยบอก และวิชาที่ 2 ก็คือการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาทางด้านเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบโดยมีการสอนในภาคทฤษฎีด้วยเนื้อหาวิชาที่สามารถทำการเรียนการสอนในห้องเรียนด้วยวิธีการอธิบายเช่นเดียวกับที่บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารกำลังเรียนเรียนในมหาวิทยาลัย เรียนในโรงเรียน ที่จะต้องมีทำข้อสอบภายหลังจากการเรียนเช่นเดียวกัน ประกอบไปด้วยวิชาที่เกี่ยวกับกฎหมายการสื่อสาร เกี่ยวกับส่วนประกอบของระเบิด อุปกรณ์ปืน การปฐมพยาบาล แผนที่และเข็มทิศ ในส่วนที่เป็นเนื้อหาวิชาความรู้ในภาคปฏิบัติจะประกอบด้วยวิชาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลการปฏิบัติเดินตามเข็มทิศ การปฏิบัติทำการปฐมพยาบาล วิธีการการใช้เชือกช่วยเหลือผู้อื่น วิธีการเอาตัวรอดในการใช้ชีวิตอยู่ในป่า การฝึกกระโดดหอ การปีนหน้าผาด้วยการสอนวิชาสื่อสารเกี่ยวกับวิทยุที่ครูฝึกเป็นผู้อธิบายแล้วแจกอุปกรณ์วิทยุให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนปฏิบัติฝึกทำการประกอบวิทยาเป็นต้น ข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถเทียบเคียงได้กับแนวคิดของ เชาว์ (Chao;et al.1994:730-743)ที่กล่าวว่าเนื้อหาการถ่ายทอดทางสังคมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการบุคคลจะต้องรับรู้ว่าเรียนรู้แบบแผนของพฤติกรรมที่เหมาะสมในบทบาทหน้าที่ของตนเนื้อหาในการถ่ายทอดที่ทำให้บุคคลเกิดการปรับตัวตามโครงสร้างทางสังคมในองค์กรมีเป้าหมายและค่านิยมขององค์การเป็นเนื้อหาการถ่ายทอดที่เกี่ยวกับเป้าหมาย ค่านิยมและบรรทัดฐานที่เฉพาะเจาะจงของแต่ละองค์การหรือกลุ่มอาชีพ เพื่อให้สมาชิกในองค์การเข้าใจเกี่ยวกับกฎและหลักการขององค์การเพื่อให้บุคคลมีลักษณะเป็นหนึ่งเดียวกับองค์การการรู้ประวัติวัฒนธรรม ความเชื่อ ข้อปฏิบัติต่างๆขององค์กรเป็นเนื้อหาที่ทำให้ สมาชิกในเข้าใจหลักปฏิบัติตนให้เหมาะสมเมื่อเข้ามาอยู่ในองค์กร

เช่นเดียวกับการที่บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารจะต้องเรียนรู้เนื้อหาวิชาการที่เกี่ยวกับแบบธรรมเนียมทหารเพื่อให้บุคคลปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องและเกิดการปรับตัวต่อสังคมการฝึกวิชาทหาร จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

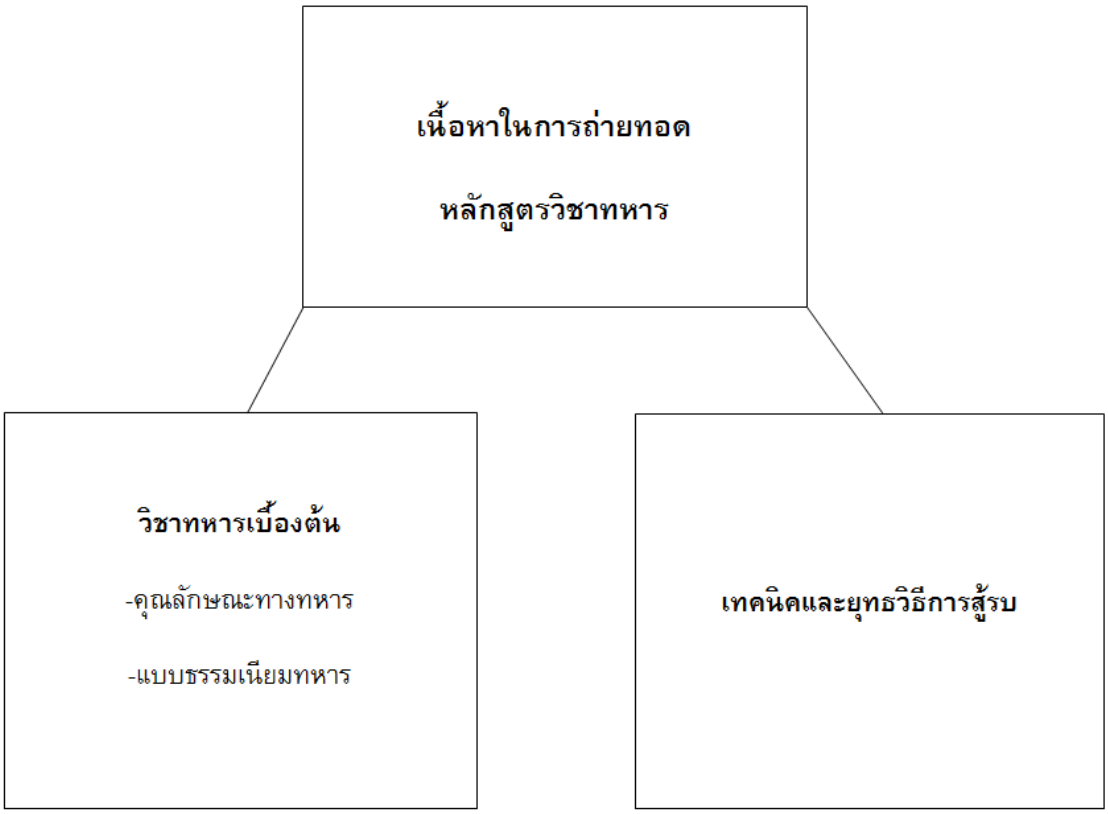

ภาพประกอบ 5 เนื้อหาในการถ่ายทอดวิชาทหาร

ประการที่สาม กลวิธีในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระการเรียนรู้หลักสูตรวิชาทหาร โดยพบว่ากลวิธีในการถ่ายทอวิชาทหารแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ความรู้ความสามารถของตัวแทนผสมผสานร่วมกับการดำเนินการสอนไปตามนโยบายคำสั่งจากหน่วยงานทางสถาบันทหารประกอบด้วยเก้ากลวิธี โดยพบว่า กลวิธีที่หนึ่งคือ การคัดเลือกคุณสมบัติผู้เข้าเรียนด้วยการทดสอบร่างกายที่ประกอบไปด้วยการวิ่ง การวิดพื้น การซิกอัพ โดยการทดสอบนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่แตกต่างจากการทดสอบร่างกายนักศึกษาวิชาทหารชายกล่าวคือจำนวนครั้งในการทดสอบและเวลาในการทดสอบที่ไม่เหมือนกันนอกจากนี้บุคคลผู้สมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารจะต้องมีใบรับรองแพทย์ค่าเกรดเฉลี่ยก็เป็นวุฒิที่เราจบเพื่อให้ครบถ้วนตามคุณสมบัติผู้เรียน กลวิธีที่สอง การปฐมนิเทศเป็นการจัดให้นักศึกษาวิชาทหารเข้าร่วมกิจกรรมฟังบรรยายเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารรายใหม่ได้ทราบถึงกฎระเบียบข้อบังคับหลักปฏิบัติตนของการเป็นนักศึกษาวิชาทหารและให้ทราบ

ถึงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการเรียนการสอนวิชาทหาร หลักปฏิบัติตนตามแบบธรรมเนียมทหาร เช่น การฝึกในเรื่องของการจัดระเบียบแถวตั้งแต่วันเริ่มปฐมนิเทศ กลวิธีที่สาม การบอกเล่าบรรยายเนื้อหาในการเรียนเรียนรู้ไปพร้อมกับฉายโปรเจคเตอร์ เช่น การบรรยายลักษณะกระบอกปืน การบรรยายเล่าเรื่องประวัติศาสตร์สงคราม กลวิธีที่สี่ การสาธิตเป็นการที่ตัวแทนถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนในลักษณะการบรรยายควบคู่กับการสาธิตให้ผู้เรียนได้ดูและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทดลองทำตาม เช่น การอธิบายการดำรงชีพในป่าที่ครูอธิบายและสาธิตให้ดูพร้อมกับให้นักศึกษาวิชาทหารทดลองปฏิบัติไปพร้อมกันมีการใช้อุปกรณ์ในการสาธิตร่วมกับการนำเสนอด้วยวิธีการบรรยายจากโปรแกรมการนำเสนอด้วยอุปกรณ์สารสนเทศเพื่อให้ผู้เรียนได้ดูพร้อมกับนำประสบการณ์จริงที่ตัวแทนพบเจอมาเล่าให้ฟัง กลวิธีที่ห้า การฝึกปฏิบัติจริงเป็นการสอนในลักษณะของการให้ผู้เรียนปฏิบัติทำการฝึกจริงไปพร้อมกันกับตัวแทนที่กำลังทำการถ่ายทอดเป็นการฝึกซ้ำบ่อยๆ เช่นการฝึกเกี่ยวกับการยิงปืนที่ตัวแทนได้ให้ผู้เรียนทำการปฏิฝึกจริงพร้อมกับคอยให้คำชี้แนะเมื่อนักศึกษาวิชาทหารเกิดความไม่เข้าใจในสิ่งที่ครูผู้ถ่ายทอดได้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ กลวิธีที่หก การวัดผลและประเมินผลการศึกษาโดยพบว่าเป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้ของผู้เรียนภายหลังจากทำการเรียนการสอนจนจบรายวิชา โดยการสอบจะมีทั้งการสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การสอบภาคทฤษฎีจะเป็นการสอบในลักษณะข้อเขียนที่ให้นักศึกษาวิชาทหารทำการสอบในห้องเรียน ส่วนการสอบภาคปฏิบัติมักจะเป็นการสอบในรายวิชาที่ต้องใช้การฝึกปฏิบัติจริง เช่นการสอบปฏิบัติทำการยิงปืนได้อย่างถูกต้อง การสอบปฏิบัติท่าบุคคลมือเปล่าได้อย่างถูกวิธี และเมื่อทำการสอบภาคทฤษฎีปฏิบัติเป็นที่เรียบร้อยก็จะให้นักศึกษาวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่สองถึงปีที่ห้าไปฝึกภาคสนามอีกครั้ง กลวิธีที่เจ็ด การจัดการแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนเป็นการจัดให้นักศึกษาวิชาทหารได้รับการถ่ายทอดศึกษาวิชาทหารจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเช่นการให้ผู้เรียนได้ไปฝึกปฏิบัติในการฝึกวิชาทหารที่ค่ายฝึกทหารเขาชนไก่ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกเดินทางไกล ฝึกการใช้ชีวิตอยู่ในป่า ฝึกข้ามสะพานเชือก ฝึกกระโดดหอ และการฝึกเรื่องบรรเทาสาธารณภัยโดยให้ผู้เรียนได้มีความรู้ในการดับเพลิงเป็นการฝึกให้บุคคลปฏิบัติในสิ่งที่ตัวแทนเป็นผู้สอนด้วยสภาพแวดล้อมบริบทที่เสมือนจริง กลวิธีที่แปด การลงโทษทางวินัยทหารเป็นวิธีการดัดพฤติกรรมผู้เรียนด้วยวีการเสริมแรงในทางลบเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนไปในทิศทางที่ดีด้วยวิธีการลงโทษที่ประกอบไปด้วย 6 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การลงโทษด้วยวิธีกายบริหาร 2) การใช้อุปกรณ์กระตุ้นทางกาย 3) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการฝึกซ้ำปฏิบัติซ้ำ 4) การลงโทษทางวินัยด้วยด้วยการตัดคะแนนความประพฤติ 5) การลงโทษเป็นหมู่คณะแบบรับผิดชอบร่วมกัน 6) การลงโทษทางวาจาด้วยการว่ากล่าวตักเตือน

กลวิธีที่เก้า การสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียน เป็นกลวิธีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะตั้งใจฟังครูสอน ทำให้มีความสนใจในการเรียนวิชาทหาร โดยครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนจะมีกลวิธีในการถ่ายทอดด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจจากกิจกรรมการเรียนวิชาทหารที่แตกต่างกันไปตามทักษะความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการฝึกสอนวิชา

ทหารของครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนด้วยกลวิธีสามประการ ประกอบด้วย ประการที่หนึ่ง การสร้างบรรยากาศในการเรียนโดยตัวแทนในการถ่ายทอดจะสร้างบรรยากาศในการเรียนด้วยวิธีการพูดชักจูงให้บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนอย่างมีความสุขในการเรียน จนทำให้บุคคลสนใจในสิ่งที่เรียนรับฟังในการถ่ายทอดของครูอย่างตั้งใจและเข้าใจในเนื้อหาที่ครูถ่ายทอด ประการที่สอง กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนเป็นวิธีการที่ครูฝึกซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดการกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในระหว่างทำการถ่ายทอดนั้นด้วยการการสอนเชิงตอบโต้ 2 ทาง ระหว่างผู้ถ่ายทอดและผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น การบรรยายและสาธิตการยิงปืนเสร็จแล้วครูฝึกจึงสั่งให้นักศึกษาวิชาทหารฝึกปฏิบัติตามไปพร้อมๆกันทำให้นักศึกษาวิชาทหารที่กำลังมีอาการง่วงนอนในระหว่างการเรียนรู้สึกตื่นตัว สนใจในการสอนของครูฝึกอยากที่จะปฏิบัติตามและทำให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนหายจากอาการง่วงนอนหันกลับมาสนใจเรียนมากขึ้น ประการที่สาม การสร้างความกดดันในการเรียนการกระตุ้นผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมในระหว่างทำการถ่ายทอดนั้นเป็นเทคนิคกลวิธีในการถ่ายทอดลักษณะการเรียนการสอนเชิงตอบโต้ 2 ทาง ระหว่างผู้ถ่ายทอดและผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เช่นเดียวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารได้รับการถ่ายทอดจากครูฝึกโดยครูฝึกจะบรรยายไปพร้อมกับสาธิตและสั่งให้นักศึกษาวิชาทหารฝึกปฏิบัติตามไปพร้อมๆกันทำให้นักศึกษาวิชาทหารที่บุกำลังมีอาการง่วงนอนในระหว่างการเรียนรู้สึกตื่นตัว สนใจในการสอนของครูฝึกอยากที่จะปฏิบัติตามและทำให้นักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนหายจากอาการง่วงนอนหันกลับมาสนใจเรียน จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

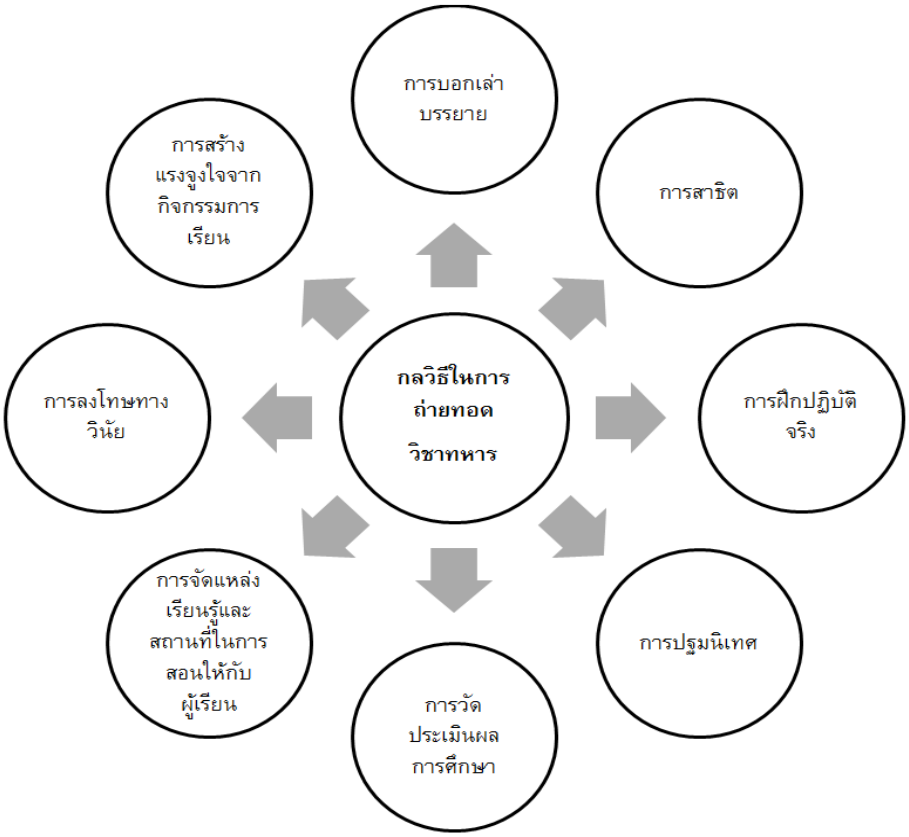

ภาพประกอบ 6 กลวิธีในการถ่ายทอดช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหาร ร

ถ่ายทอดที่ถ่ายทอดเนื้อหากับผู้เรียนชุดเดียวกันเป็นพร้อมๆกันเป็นการถ่ายทอดในลักษณะที่เป็นทางการและเป็นลำดับขั้นตอนอย่างมีเวลาที่จะจัดการเรียนการสอนที่ตายตัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แวน มาเนนและชีน (Van Mannen; & Schein. 1979: 232-250) ที่กล่าวว่ากลวิธีในการถ่ายทอดขององค์กรจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลในองค์การได้มาจาก การถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นกลุ่มที่จัดเนื้อหา ประสบการณ์ชุดเดียวกันพร้อมกันให้บุคคลที่เข้ามาใหม่เรียนรู้ในสิ่งเดียวกันและพร้อมกันเป็นกลุ่ม การถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นทางการโดยมีกิจกรรมหรือมีโปรแกรมเนื้อหาการฝึกอบรมที่ชัดเจน การถ่ายทอดทางสังคมแบบตามลำดับขั้นตอน การถ่ายทอดทางสังคมแบบมีตัวแบบ

ประเด็นที่สอง กระบวนการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพทหาร

ผลจากการศึกษากระบวนการถ่ายทอดทางสังคมช่วงประกอบวิชาชีพทหารหญิงพบว่าองค์กรที่บุคคลปฏิบัติงานอยู่นั้นมีกระบวนการถ่ายทอดให้บุคคลได้มีทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานที่บุคคลได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูฝึกวิชาทหารตามแนวคิดของแคทซ์ และคาห์น (Katz; & Kahn. 1978: 377-378) ที่กล่าวว่าการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพ (Professional Socialization) เพื่อเข้าสู่สมาชิกขององค์การเป็นการถ่ายทอดช่วงที่บุคคลประกอบ

อาชีพแล้วองค์การจะเตรียมการฝึกและอบรมให้ยอมรับกฎระเบียบ ตลอดจนเป้าหมายขององค์การ บุคคลจะยอมรับและแสดงตนเป็นสมาชิกขององค์การ เช่นเดียวกับกับการที่กรณีศึกษาเริ่มเข้ามาสู่การประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากเรียนจบหลักสูตรวิชาทหารซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการถ่ายทอดและทำการฝึกให้บุคคลเข้าสู่การเป็นสมาชิกในองค์กรทหารถ่ายทอดเนื้อหาการทำงานให้บุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบตามธรรมเนียมทหารและทำตามเป้าหมายนโยบายการดำเนินงานขององค์กร โดยพบว่ากระบวนการถ่ายทอดบุคคลในการทำงานนั้น ประกอบไปด้วยองค์ประกอบในการถ่ายทอดสามประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ตัวแทนในการถ่ายทอด โดยพบว่าตัวแทนในการถ่ายทอดการทำงานที่เป็นบุคลากรในองค์กรของตนเอง ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ตัวแบบบุคคลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารในอดีต และบุคลากรภายนอกองค์กร ที่เข้ามามีส่วนร่วมเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

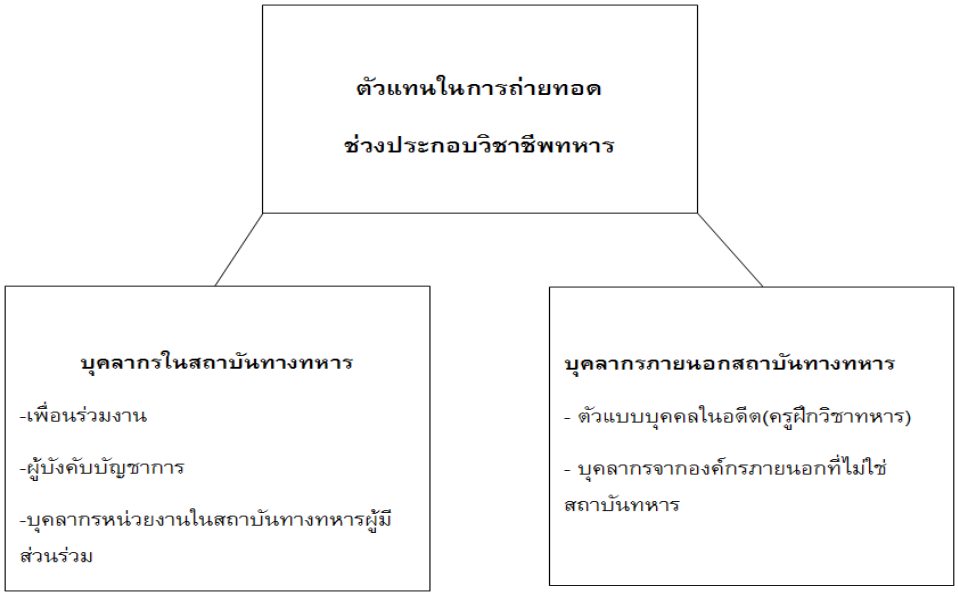

ภาพประกอบ 7 ตัวแทนในการถ่ายทอดช่วงประกอบวิชาชีพทหาร

ประการที่สอง เนื้อหาในการถ่ายทอด จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาในการทำงานที่ตัวแทนในองค์กรเป็นผู้ถ่ายทอดให้กับบุคคลเมื่อเริ่มเข้าสู่ระยะประกอบวิชาชีพทหารประกอบไปด้วยเนื้อหาในการทำงานสองลักษณะ คือ ลักษณะที่หนึ่ง ภารกิจหลัก เป็นเนื้อหาที่ตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดเกี่ยวกับหลักปฏิบัติในบทบาทหน้าที่การทำงานหลักของบุคคลนั่นก็คือ การเป็นครูฝึกวิชาทหารที่บุคคลจะต้องทราบว่าตนเองจะต้องถ่ายทอดเนื้อหาในการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาวิชาทหารมีอะไรบ้างถ่ายทอดอย่างไร ซึ่งพบว่าเนื้อกาสาระการถ่ายทอดหลักสูตรวิชาทหารให้กับผู้เรียนเป็นเนื้อหาวิชาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับที่บุคคลเคยได้รับการถ่ายทอดช่วงเป็นนักศึกษาวิชาทหาร

บุคคลจึงนำทักษะความรู้ความสามารถที่ได้จากการเรียนวิชาทหารมาประยุคใช้ในการถ่ายทอด ผู้เรียน 3 วิชา ประกอบด้วย 1) วิชาคุณลักษณะทางทหาร 2) วิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบ 3) วิชาแบบธรรมเนียม สอดคล้องกับแนวคิดของ เชาว์ (Chao;et al.1994:730-743) ที่กล่าวว่าเนื้อหาในการถ่ายทอดทางสังคมเชิงวิชาชีพกับบุคคลที่เข้าทำงานใหม่ขององค์การความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานคือการเรียนรู้เพื่อให้บุคคลทำงานได้อย่างถูกต้องถูกต้อง เช่นเดียวกับการที่บุคคลจะต้องได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนในองค์กรในหน้าที่หลักของการปฏิบัติงานเป็นครูฝึกวิชาทหารเพื่อให้บุคคลมีทักษะความชำนาญในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น

ส่วนเนื้อหาในการถ่ายทอดการทำงานในลักษณะที่สองที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนนั่นก็คือ ภารกิจรอง เป็นการปฏิบัติงานทั่วไปที่บุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพจะต้องปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานเหมือนกับบุคคลอื่นตามนโยบายของสถาบันทางทหาร บุคคลตามหลักปฏิบัติของแบบธรรมเนียมทหารจากตัวแทนเป็นผู้ถ่ายทอดประกอบด้วยเนื้อหา 4 ประเภท 1) การปฏิบัติงานตามแผนการเรียนการสอน 2) หลักปฏิบัติตนตามแบบธรรมเนียมทหาร 3) หลักปฏิบัติตนในหน้าที่ครู 4) การปฐมพยาบาล คล้องกับแนวคิดของเชาว์ (Chao;et al.1994:730-743) ที่กล่าวการมีสัมพันธภาพร่วมกันของสมาชิกในองค์การเป็นเนื้อหาในการถ่ายทอดที่มีผลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจต่อการทำงานของสมาชิกในองค์การที่บุคคลจะต้องเรียนรู้เนื้อหาการอยู่ร่วมกันของสมาชิกกลุ่มทั้งที่มีความเกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่การทำงานของตนโดยบุคคลจะเรียนรู้คุณลักษณะทางบุคลิกภาพของกลุ่มสมาชิกอย่างเป็นพลวัตรของกลุ่มด้วยความสนใจร่วมกันซึ่งเป็นเนื้อหาเนื้อหาในการถ่ายทอดที่จะทำให้บุคคลมีทักษะทางสังคมและพฤติกรรมที่ยอมรับของสมาชิกในองค์การเช่นเดียวกับที่บุคคลเข้าสู่การถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหารไม่ว่าจะในช่วงที่บุคคลเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารหรือช่วงที่บุคคลเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหารบุคคลก็จะได้รับการถ่ายทอดแบบธรรมเนียมทหารซึ่งเป็นหลักปฏิบัติในการทำงานการอยู่ร่วมกันของทางทหาร จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

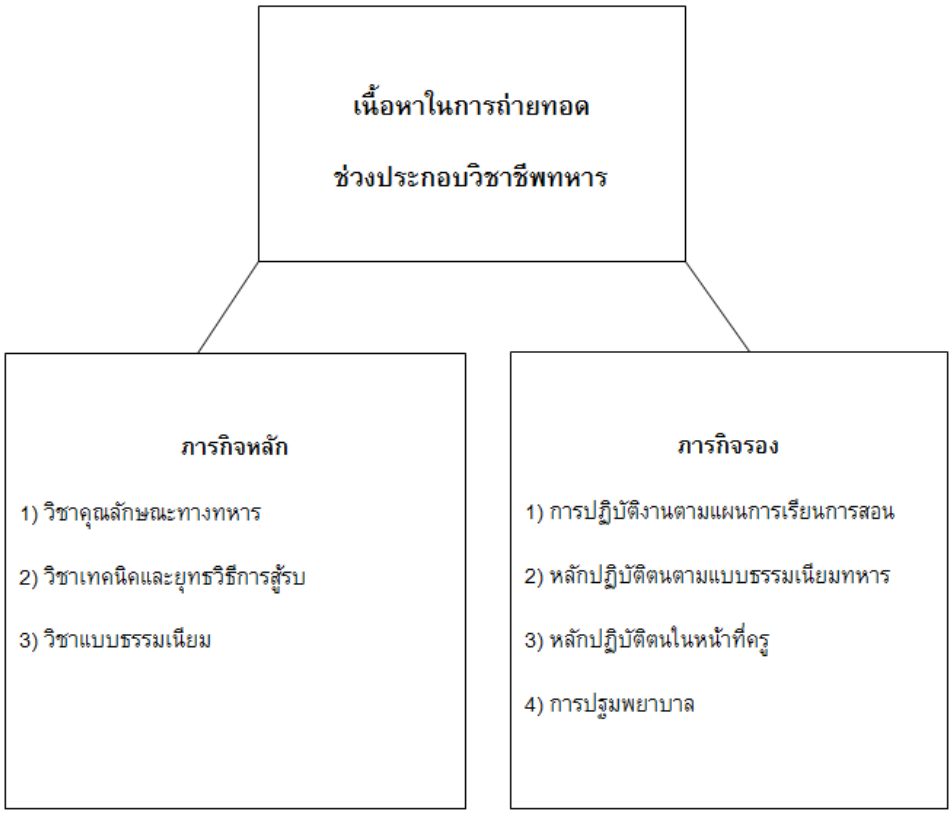

ภาพประกอบ 8 เนื้อหาในการถ่ายทอดเชิงวิชาชีพทหาร

ประการที่สาม กลวิธีในการถ่ายทอด จากการการศึกษาพบว่าตัวแทนถ่ายทอดหลักสูตรในการทำงานให้กับบุคคลที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ทักษะความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจในรายละเอียดเนื้อให้ในการปฏิบัติงานที่ของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นตัวแทน ประกอบด้วยสองกลวิธี โดยกลวีธีที่หนึ่ง เป็นการถ่ายทอดที่ตัวแทนใช้วิธีการอบรมเชิงบรรยายการถ่ายทอดด้วยวิธีการอบรมเชิงบรรยาย กลวิธีที่สอง เรียนรู้จากตัวแบบบุคคลในองค์กรและเรียนรู้จากบุคคลตัวแบบซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารให้กับตนเองในอดีตที่ตนยังเป็นนักศึกษาวิชาทหารโดยพบว่าบุคคลเกิดการเรียนรู้ในการทำงานจากเลียนแบบพฤติกรรมการสอนวิชาทหารของครูฝึกวิชาทหารที่เคยสอนตนเองมาในครั้งที่ตนยังเป็นนักศึกษาวิชาทหารเพื่อนำมาสอนนักศึกษาวิชาทหารของตน เช่น การปฏิบัติตนเป็นครูฝึกวิชาทหารที่ดีเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารอยากจะประกอบวิชาชีพทหารเหมือนที่ตนเองอยากจะประกอบวิชาชีพทหารเพราะได้รับรู้จากการเห็นตัวอย่างการเป็นครูที่ดีของครูฝึกวิชาทหารในสมัยที่ตนเรียนวิชาทหาร กลวิธีที่สาม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเป็นกลวิธีที่ตัวแทนในการถ่ายทอดเนื้อหาการปฏิบัติงานให้กับกลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงอาชีพได้นำทักษะ ความรู้ ความสามารถไปปฏิบัติหน้าที่ในการเป็นครูฝึกวิชาทหารโดยบุคคลได้รับการสอนงานจากเพื่อนรุ่นพี่ให้ตนเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานและเมื่อรุ่นพี่ที่คอยสอน

งานมองเห็นว่าตนเองสามารถทำงานได้แล้วก็จะปล่อยให้ตนเองเรียนรู้การทำงานด้วยตนเองโดยลำพัง ซึ่งกลวิธีในการถ่ายทอดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแวน มาเนนและชีน (Van Mannen; & Schein.1979: 232-250) ที่กล่าวว่ากลวิธีในการถ่ายทอดขององค์กรจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของพนักงานใหม่ในองค์การซึ่งแต่ละกลวิธีประกอบด้วยมิติที่เป็นคู่ที่ตรงข้ามต่อเนื่องกัน 6 กลวิธี ได้แก่ การถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นกลุ่มและรายบุคคล การถ่ายทอดทางสังคมแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ กลวิธีการถ่ายทอดแบบเป็นทางการ คือ กิจกรรมหรือมีโปรแกรมเนื้อหาการฝึกอบรมที่จัดแยกสำหรับผู้เข้าทำงานใหม่อย่างชัดเจนและเป็นทางการ ส่วนกลวิธีการถ่ายทอดทางสังคมแบบไม่เป็นทางการจะไม่มีการระบุบทบาทของพนักงานใหม่อย่างเฉพาะเจาะจง และไม่แยกกิจกรรมหรือเนื้อหาในการฝึกอบรมออกจากสมาชิกคนอื่นๆที่ มีประสบการณ์มากกว่า โดยพนักงานใหม่จะเรียนรู้บทบาทใหม่ตามสบายอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งในการถ่ายทอดการทำงานของบุคคลในการเป็นครูฝึกวิชาทหารนั้นก็ปฏิบัติทั้งแบบทางการและไม่เป็นทางการ กล่าวคือ การให้เพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์มากกว่าหรือตัวแทนอื่นๆที่เกี่ยวข้องมาถ่ายทอดในบทบาทการทำงานอย่างเฉพาะเจาะจง ส่วนไม่เป็นทางการคือการที่ตัวแทนในการถ่ายทอดปล่อยให้บุคคลได้ปฏิบัติงานตามประสบการณ์ที่บุคคลได้เคยเรียนวิชาทหารนำประประยุกต์ใช้โดยลำพัง การถ่ายทอดทางสังคมแบบตามลำดับขั้นตอนหรือแบบไม่เป็นขั้นตอน (Sequential vs. Random) การถ่ายถอดทางสังคมแบบตามลำดับขั้นตอน คือการถ่ายทอดที่องค์การวิชาชีพนั้นๆกำหนดขั้นตอนของเนื้อหาในการถ่ายทอดที่เป็นขั้นตอนตามลำดับจนกว่าพนักงานจะสามารถปฏิบัติงานในขั้นนั้นๆได้ส่วนการถ่ายทอดทางสังคมแบบไม่เป็นขั้นตอน คือการถ่ายทอดที่มีลำดับขั้นตอนของเนื้อหาในการถ่ายทอดที่ไม่ชัดเจนหรือมักเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สามารถจัดจัดการถ่ายทอดเนื้อหาเนื้อหาประสบการณ์ใดก่อนหรือหลังก็ได้ในการถ่ายทอดเนื้อหาการทำงานเป็นครูฝึกก็เช่นเดียวกันที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดจากตัวแทนทั้งเป็นขั้นตอนและไม่เป็นขั้นตอน การถ่ายทอดทางสังคมแบบมีตัวแบบหรือแบบที่ไม่มีตัวแบบ (Serial vs. Disjunctive) การถ่ายทอดทางสังคมแบบมีตัวแบบ คือ การจัดผู้มีประสบการณ์มากกว่าและมีตำแหน่งใกล้เคียงกันให้เป็นผู้ดูแลและถ่ายทอดเนื้อหาต่างๆให้กับพนักงานใหม่ในการทำงานอย่างใกล้ชิด ส่วนการถ่ายทอดทางสังคมแบบไม่มีตัวแบบคือ พนักงานใหม่ไม่มีผู้มีประสบการณ์หรือตัวแบบคอยถ่ายทอดเนื้อหาการทำงาน หรือเป็นเพราะหนักงานไม่ปฏิบัติตามที่ตัวแบบถ่ายทอด จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

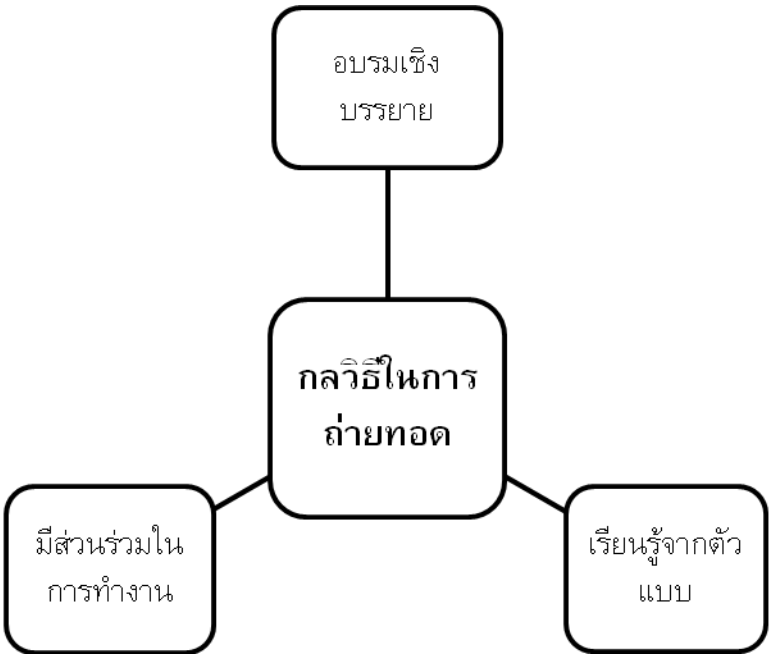

ภาพประกอบ 9 กลวิธีในการถ่ายทอดช่วงเข้ามาสู่การประกอบวิชาชีพทหาร

ส่วนที่สาม ผลของการถ่ายทอดวิชาทหาร

การนำเสนอในส่วนที่สามนี้จะเป็นการนำเสนอผลของการถ่ายทอดทั้งในมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารและในมุมมองของกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพออกเป็น สองประเด็น ประกอบด้วย ประเด็นที่หนึ่งผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ประเด็นที่สอง ผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของทหารหญิงอาชีพ โดยมีรายละเอียดจากข้อค้นพบที่ได้ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิง

จากการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดในมุมมองของกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารหญิงชั้นปีที่1-5 (กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่1) พบว่าภายหลังจากบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารทำให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารที่นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคนเองและผู้อื่น 9 ประการ คือ 1) เห็นคุณค่าแท้ในตนเอง 2) ระเบียบวินัย 3) พัฒนาบุคลิกภาพภายนอกของตนเอง 4) การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต5) มีความรู้ในการช่วยชีวิตผู้อื่น 6) มีจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม 7) การรู้จักเป็นผู้มีน้ำใจเสียสละให้กับผู้อื่น 8) อุทิศตนเพื่อประเทศชาติ 9) การปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

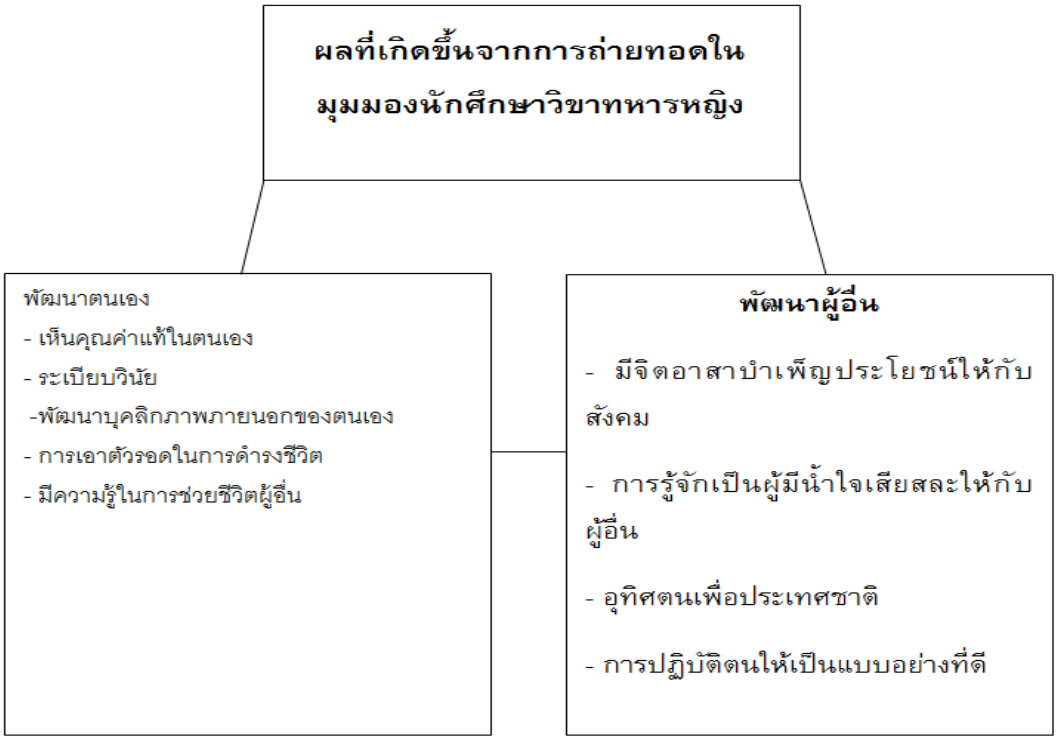

ภาพประกอบ 10 ผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิง

ประเด็นที่สอง ผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของทหารหญิงอาชีพ

จากการศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดวิชาทหารของกลุ่มผู้เป็นทหารหญิงอาชีพพบว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีแรงจูงใจในการตัดสินใจตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

วิชาบุคคลนำความรู้ทางด้านวิชาทหารและคุณลักษณะทางทหารที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารมาประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพทหารและเมื่อบุคคลได้เข้าสู่ระยะประกอบวิชาชีพทหารโดยมีบทบาทหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหารบุคคลจึงนำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนวิชาทหารไปประยุกต์ใช้ในการถ่ายทอดให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนประกอบด้วย 1) วิชาคุณลักษณะทางทหาร 2) วิชาเทคนิคและยุทธวิธีการสู้รบ 3) วิชาแบบธรรมเนียมทหาร โดยพบว่าบุคคลได้เลียนแบบกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารที่มาจากครูฝึกวิชาทหารนำมาใช้เป็นกลวิธีในการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับผู้เรียนช่วงที่บุคคลปฏิบัติหน้าที่เป็นครูฝึกวิชาทหาร

นอกจากนี้ยังพบว่าผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดทำให้บุคคลมีคุณลักษณะทางทหารมาใช้ในการพัฒนาตนเอง 5 ประการ คือ 1) ระเบียบวินัย 2) พัฒนาบุคลิกภาพ 3) ตรงต่อเวลา 4) มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ 5) การเอาตัวรอดในการดำรงชีวิต จากข้อค้นพบที่ได้ดังกล่าวสามารถสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยการอธิบายจากแผนภาพประกอบได้อย่างครอบคลุมดังนี้

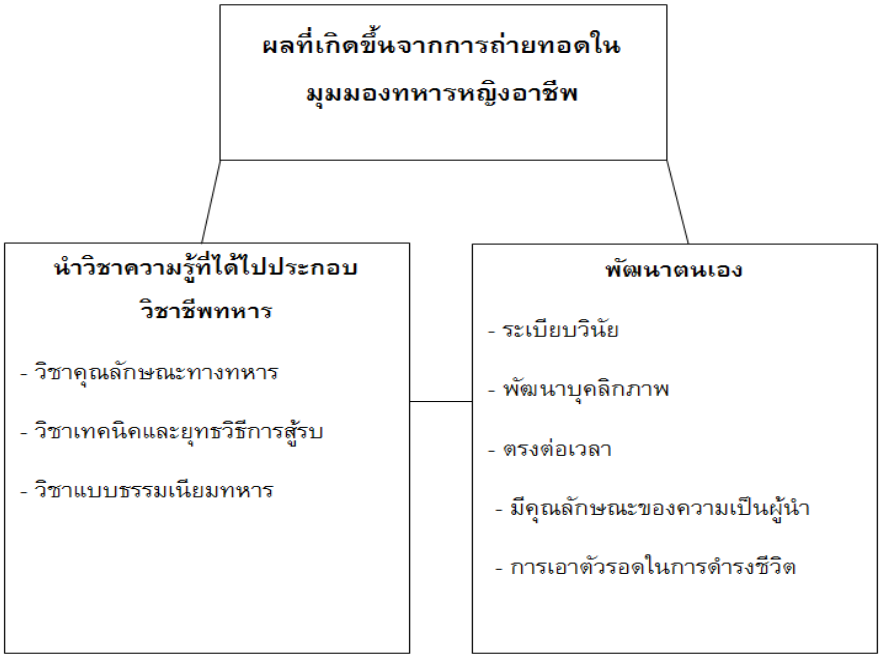

ภาพประกอบ 11 ผลของการถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของทหารหญิงอาชีพ

ข้อค้นพบที่เกิดจากผลของการถ่ายทอดวิชาทหารของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและกลุ่มทหารหญิงอาชีพอย่างเป็นผลลัพธ์ที่เห็นได้ชัดคือ เป็นการตอบกับวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ต้องการจะถ่ายทอดให้บุคคลได้มีทักษะความรู้ ความสามารถทางทหาร มีคุณลักษณะทางทหารที่จำนำไปพัฒนาตนเองและผู้อื่นในสังคมพร้อมกับมีความวิชาทหารในการเป็นกำลังพลสำรองยามประเทศเข้าสู่ภาวะสงครามซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เฮิรก์ (Heck.1995: 31 – 49) ที่กล่าวว่าการถ่ายทอดทางสังคมขององค์การ เป็นกระบวนการที่ทำให้บุคคลได้รับการสอนและการเรียนรู้เกี่ยวกับความรู้และทักษะในการทำงานตามบทบาทขององค์การผ่านกระบวนการปลูกฝังวัฒนธรรมค่านิยมทัศนคติและประเพณีต่างๆให้กับบุคคลในองค์การทำให้บุคคลภายนอกองค์การเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกขององค์การถ่ายทอดทางสังคมขององค์การยังสามารถเสริมสร้างและพัฒนาให้สมาชิกในองค์การมีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมขององค์การสามารถปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์การ

โดยสรุปแล้วข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาที่ตอบกับวัตถุประสงค์การวิจัยสามารถอธิบายจากภาพประกอบได้ดังนี้

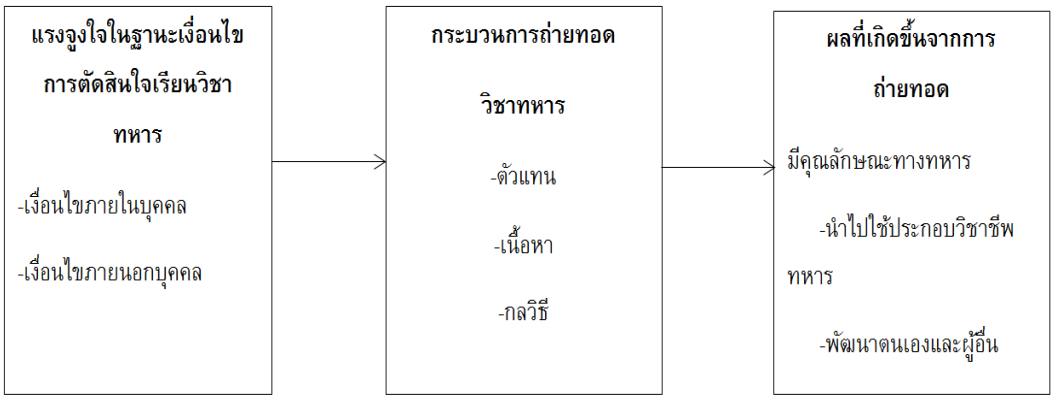

ภาพประกอบ 12 แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1) ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด

จากการศึกษาวิจัยพบว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารตัดสินใจเรียนวิชาทหารและนำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารภายหลังจากบุคคลได้เรียนวิชาทหารจบหลักสูตร ซึ่งการกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเป็นประโยชน์ต่อการผลิตทหารหญิงอาชีพเป็นการส่งเสริมทางด้านการพัฒนากำลังพลสำรองด้วยวิธีการถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารผู้เรียนที่องค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดควรปฏิบัติดังนี้

1) จากการผลการวิจัยพบว่าการที่บุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารโดยให้เหตุผลว่าต้องการเรียนยุทธวิธีการต่อสู้โดยเกิดจากความชอบความสนใจที่บุคคลจะสัมผัสอาวุธที่ใช้ในการต่อสู้ดังเช่นอาวุธปืน อยากที่จะมีทักษะทางด้านการต่อสู้ทุกชนิดเพื่อนำเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองในการป้องกันตัวและวิชาการต่อสู้ในยุทธวิธีการสู้รบทางทหารซึ่งเป็นวิชาที่มีอยู่ในแผนการดำเนินการถ่ายทอดวิชาทหารซึ่งองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดควรจะมีการจัดกิจกรรมเพิ่มเติมในกระบวนการถ่ายทอดวิชาทหารเช่น การจัดให้มีศิลปะการต่อสู้ด้วยมือเปล่าและอาวุธทุกชนิด ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้ผู้ที่สนใจกิจกรรมดังกล่าวตัดสินใจเรียนวิชาทหาร อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อองกรในภายภาคหน้าเมื่อกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารเรียนจบหลักสูตรแล้วไปประกอบวิชาชีพทหารจะทำให้สถาบันทางทหารมีกำลังพลที่มีความรู้ทักษะความสามารถในการต่อสู้พร้อมที่จะนำไปใช้เมื่อเกิดสงคราม นอกจากนี้ยังพบว่าการตัดสินใจเรียนวิชาทหารของกลุ่มบุคคลมาจากความต้องการของครอบครัวที่พ่อแม่ผู้ปกครองต้องการให้ประกอบวิชาชีพทหารและยศทางทหารองค์กรผู้เป็นตัวแทนควรที่จะมีการถ่ายทอดโดยการประชาสัมพันธ์จากสื่อทุกช่องทางเพื่อให้ทุกกลุ่ม

ของครัวที่มีความต้องการอยากจะให้บุตรสาวของตนได้มียศทางทหารหรือประกอบวิชาชีพทหาร ได้ทราบข้อมูลว่า การส่งเสริมให้บุตรของตนได้เรียนวิชาทหาร จะได้รับสิทธิประโยชน์จากการเรียนเป็นสิ่งชักนำให้บุคคลได้ก้าวไปสู่การประกอบวิชาชีพทหารได้ในส่วนหนึ่ง เช่น การได้รับคะแนนสอบเพิ่มเติมเมื่อบุคคลสอบเข้ารับข้าราชการทหาร

2) จากการศึกษาแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายหลังจากบุคคลได้รับการถ่ายทอดวิชาทหาร นั้นพบว่ากระบวนการถ่ายทอดวิชาชีพทหารเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจประกอบวิชาชีพทหารหญิงโดยบุคคลจะได้รับสิ่งเร้าจากภายนอกที่มาจากสื่อทุกชนิดในช่วงที่บุคคลได้รับการถ่ายทอดร่วมกับบุคคลอื่นผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอด เพื่อนร่วมชั้นเรียน และบริบทสภาพการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาการได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลซึ่งเป็นครูฝึกวิชาทหารแสดงออกถึงความเป็นครูที่ดีทำให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อสถาบันทางทหารรวมไปถึงเครื่องแบบทหารอาชีพของครูฝึกทหารที่สวมใส่เป็นสื่อที่มากระตุ้นให้บุคคลเกิดความชอบมีอยากจะประกอบวิชาชีพทหารในอนาคตดังนั้นกลุ่มผู้เป็นตัวแทนในกระบวนการถ่ายทอดควรที่จะให้ข้อมูลปลูกฝังเกี่ยวกับความมั่นคงในวิชาชีพทหารกับบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารให้มาก รวมถึงตัวแทนในการถ่ายทอดควรที่จะเป็นตัวอย่างที่ดีเพื่อจูงใจให้นักศึกษาวิชาทหารเกิดความศรัทธาต่อสถาบันทางทหารจูงใจให้บุคคลเลือกที่จะประกอบวิชาชีพทหารในที่สุด

3) จากการศึกษาพบว่าผลที่เกิดจากกระบวนการถ่ายทอดจะเกิดผลกับกลุ่มบุคคลผู้เรียนจบหลักสูตรวิชาทหารในการนำเนื้อหาที่ได้เรียนมานั้นไปใช้ในการปฏิบัติงานเมื่อบุคคลประกอบวิชาชีพทหารแต่ในส่วนของผลที่เกิดกับนักศึกษาวิชาทหารที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพทหารนั้นพบว่าบุคคลได้รับคุณลักษณะทางทหารไปพัฒนาตนเองจนไปสู่การนำไปพัฒนาผู้อื่นเช่นการนำวิชาการปฐมพยาบาลไปใช้ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นช่วยเหลือผู้อื่นที่ประสบอุบัติเหตุ มีจิตอาสาในการทำงานช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนซึ่งจะเห็นได้จากการจัดให้มีกิจกรรมอาสมัครนักศึกษาวิชาทหารมาช่วยเหลืองานต่างๆในกองทัพ ดังนั้นองค์กรผู้เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดควรที่จะมีนโยบายจัดกิจกรรมที่ทำให้นักศึกษาวิชาทหารบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมทั้งสังคมทางทหารและสังคมอื่นๆให้มากยิ่งขึ้น

4) สิ่งที่ได้จากข้อค้นพบในประเด็นเรื่องของแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหารหญิงของกลุ่มบุคคลผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นตัวแทนในการถ่ายทอดควรที่จะนำไปใช้ในเรื่องของกลวิธีในการถ่ายทอดกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เช่น การที่ได้เจอข้อค้นพบว่า ตัวแทนในการถ่ายทอดปฏิบัติการฝึกตามนโยบายที่ให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงและชายฝึกร่วมกันโดยครูฝึกจะถ่ายทอดโดยให้ปฏิบัติตามที่ครูสั่งฝึกปฏิบัติเท่าเทียมกับนักศึกษาวิชาทหารชาย เป็นสิ่งที่ทำให้กลุ่มบุคคลผู้เป็นทหารหญิงมีแรงกระตุ้นในการฝึกมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะปฏิบัติตนให้มีความสามารถที่จะฝึกวิชาทหารได้เท่าเทียมกับชาย

1.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติสำหรับองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากข้อคนพบที่ว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะได้รับข้อมูลจากสื่อสารสนเทศเกี่ยวกับการเปิดรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารหญิง รวมถึงข้อมูลจากสื่อบุคคลที่ประกอบไปด้วย ครู เพื่อน บุคคลในครอบครัว ดังนั้น องค์กรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเช่นครูที่สังกัดสถานศึกษาควรจะเป็นสื่อในเรื่องของการเปิดรับสมัครให้ได้มากที่สุดพร้อมกับอธิบายให้ข้อมูลถึงผลประโยชน์ที่ได้รับสำหรับผู้เรียนซึ่งเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิง

1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันครอบครัว

จากการศึกษาพบว่า ครอบครัวเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการตัดสินใจเรียนวิชาทหารและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร โดยพบว่า บุคคลผู้มีครอบครัวประกอบวิชาชีพทหารจะทำให้บุคคลเกิดความต้องการที่อยากจะเป็นทหารอาชีพ ดังนั้นครอบครัวควรที่ประกอบวอชาชีพทหารควรจะมีการสนับสนุนให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการเรียนวิชาทหารและความมั่นคงทางวิชาชีพทหารให้กับบุตรของตนได้เกิดแรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนและตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร

1.4 ข้อเสนอแนะสำหรับบุคคลเพศหญิง

จากการศึกษาพบว่าบุคคลตัดสินใจเรียนวิชาทหารเพราะได้รับสื่อข่าวสารการรับสมัครจากเพื่อน ดังนั้นบุคคลเพศหญิงที่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับการรับสมัครนักศึกษาวิชาทหารควรที่จะบอกและชี้แนะเกี่ยวกับเพื่อนที่กำลังสนใจเรียนเพื่อเป็นการรณรงค์ให้บุคคลเพศหญิงเกิดการตัดสินใจเข้าเรียนวิชาทหารมากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบกับการศึกษาวิจัยในงานวิจัยที่เกี่ยวกับการถ่ายทอดทางสังคมของกลุ่มผู้เป็นนักศึกษาวิชาทหาร แรงจูงใจในการตัดสินใจเรียนวิชาทหาร แรงจูงใจในการตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในข้อที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งถัดไปดังนี้

1. งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่ศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในทุกวัตถุประสงค์ของการศึกษาซึ่งในการวิจัยครั้งถัดไปนั้นควรที่จะศึกษาด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสานร่วมกันทั้งในการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและมีความน่าเชื่อถือ

2. งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาแต่เพียงผลที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดวิชาทหารของกลุ่มนักศึกษาวิชาทหารที่เรียนจบหลักสูตรแล้วไปประกอบวิชาชีพทหารในภายหลังโดยไม่ได้ศึกษากลุ่มนักศึกษาวิชาทหารที่เรียนจบหลักสูตรวิชาทหารเช่นเดียวกันแต่ภายภายหลังจากเรียนจบกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้ไม่ได้ประกอบวิชาชีพทหารซึ่งควรจะศึกษาสำหรับกลุ่มคนที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพทหารเพื่อให้ได้ข้อค้นพบว่าการเรียนวิชาทหารมีผลต่อแรงจูงใจให้บุคคลตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหารหรือไม่รวมถึงเพื่อให้ได้ข้อค้นพบว่าประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรวิชาทหารนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานในองค์กรอื่นๆที่ไม่ใช่สถาบันทางทหารหรือไม่อย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กองทัพบก. (2555,28 กันยายน). *คำสั่งกองทัพบก(เฉพาะ).ที่ 1142 / 55 เรื่องการฝึกประจำปี พ.ศ. 2556.*

กองการสัสดี. (2556). *เอกสารการประชุมเชิงปฏิบัติการทางวิชาการสาสัสดีประจำปี2556.*กรุงเทพฯ: กรมการสรรพกำลังกลาโหม.

กฤตยา อาชวนิจกุล.(2554). *เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย.*(บทคัดย่อประจำ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม). มหาวิทยาลัยมหิดล.

งามตา วนินทานนท์. (2537). *การถ่ายทอดทางสังคมกับพัฒนาการของมนุษย์.* (เอกสารคำสอน). กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชาย โพธิสิตา. (2548)*การศึกษาเชิงคุณภาพ เทคนิคการวิจัยภาคสนาม.*(ตำราประกอบการสอนและการวิจัย). พิมพ์ครั้งที่ 4กรุงเทพฯ:สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณัฐนันท์ธรรมธิรา. (2541). *แรงจูงใจการเข้าเรียนวิชาทหารรักษาดินแดน ของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. การศึกษา (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัฐพงษ์ ธรรมรักษาสิทธ. (2555). *กระบวนการถ่ายทอด ทางสังคมเชิงวิชาชีพ : กรณีศึกษานักออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมืออาชีพเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.* ปริญญานิพนธ์ วทม.(การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณรรฐกุล ทองแก้วไพบูลย์. (2557). บทบาททางเพศ การสื่อสารระหว่างคู่สมรส ความสามารถของตนในการเป็นบิดามารดากับคุณภาพชีวิตสมรสของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย(เขื่อนสิริกิติ์)จังหวัดอุตรดิษฐ์.วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต จิตวิทยาชุมชน.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

แนวทางการสอบเป็นทหารหญิง. (มปป). สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กรกกฎาคม 2559, จาก http://www.yimsie.com/10-join-public-servant/police-entrance

นิสา โรจน์รุ่งรังสี .(2553). กฎหมายเกี่ยวกับความเท่าเทียมระหว่างเพศ(มุมมองขององค์กรสตรี. (เอกสารวิชาการการอบรมหลักสูตรผู้บริการกระบวนการยุติธรรมระดับสูง รุ่น14) วิทยาลัยยุติธรรม สำนักงานยุติธรรม.

ดวงนภา เขมะลักษณ์. (2547). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ศูนย์บริการรถยนต์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทิฆัมพร จำปา .(2552).*ทัศนคติความเสมอภาคหญิงชายในงานรักษาความปลอดภัยของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย นนทบุรี.*(สารนิพนธ์การศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)สาขาวิชาสตรีศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธกรศักดิ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร.(2556).*ปัจจัยที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานกรณีศึกษา สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก.*การค้นคว้าอิสระ.วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ฐาศุกร์ จันประเสริฐ. (2553). *โครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง.* ปริญญานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประทีป จินงี่. (2540). *การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม.* (เอกสารคำสอน).

ปราณี อ่อนศรี.(2552). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ใช้สมองเป็นฐานของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก.* (นิพนธ์ต้นฉบับเวชสารแพทย์ทหารบก ปีที่ 65 ฉบับที่ 3). วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร.

ปิยวรรณ อัศวราชันย์. (2553). *ความคิดของผู้นำและกิจกรรมของหญิงไทยในสมัย สงครามโลกครั้งที่ 2 ภายใต้เงากองทัพญี่ปุ่น*

พรหมเมศวร์ เกษมไพศาล. (2550). *การตัดสินใจศึกษาต่อวิชาทหารชั้นปีที่4และ 5ของนักศึกษาวิชาทหาร.*วิทยานิพนธ์ร.ม. (การจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง).กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.

มณฑกาญจน์ วิจิตรสกลธ์. (2551). *ทัศนคติด้านผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรมการบริโภคนมเปรี้ยวของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.* สารนิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิมลกานต์ แช่มช้อย.(2544).*ปัจจัยทางการสื่อสารและทัศนคติเชิงสตรีนิยมของนักศึกษาวิชาทหารหญิงกรมการรักษาดินแดนในเขตกรุงเทพมหานคร*

วิรัติปานสิตา. (2542). *การถ่ายทอดทางสังคมในการทำงานจิตลักษณ์และการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของบุคลการสาธารณสุขระดับตำบลในภาคเหนือของประเทศไทย.*ปริญญานิพนธ์วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก .(มปป:). *ระเบียบการรับสมัครเข้าศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต.* (เอกสาร)

วัชรินทร์ มุทะสินธุ์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงของศูนย์การกำลังสำรอง. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

เวชศักดิ์ ขันธอุบล. (2550). *ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวการณ์ตัดสินใจสมัครเข้ารับการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิง.*(การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปะศาสตร มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รณภพ นพสุวรรณ. (2555). มุมมองของนักประชาสัมพันธ์ที่มีต่อเพศที่สามในงานประชาสัมพันธ์. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ นิเทศศาสตร์การตลาด) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

รังสรรค์ โฉมยา.(มปป).แรงจูงใจภายในและภายนอก (Intrinsic and Extrinsic Motivation).(เอกสารประกอบการสอน วิชา จิตวิทยา). ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริรัตน สุดใจ.(2557) .*แนวทางการเตรียมความพร้อมบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเตรียมทหาร.* (วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มลฑลทหารบกที่ 22. (2557). *ความเป็นมาของนักศึกษาวิชาทหาร.* สืบค้นเมื่อ20มิถุนายน 2557, จากhttp://www.ruksadindan.com/node/1.

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. (2556). *การรับสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารและรายงานตัวเข้าฝึกวิชาทหาร.* (เอกสารระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน). กรุงเทพฯ:กองบัญชาการรักษาดินแดน.

หน่วยบัญชาการรักษาดินแดน. (2554). *ว่าด้วย สิทธิและการขอใช้สิทธินักศึกษาวิชาทหาร.* (เอกสารระเบียบหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน). กรุงเทพฯ:กองบัญชาการรักษาดินแดน.

_____.(2559). *ระเบียบการรับสมัครเป็นนักศึกษาวิชาทหารและรายงานตัวเข้าฝึกวิชาทหาร (ส่วนกลาง).*(เอกสารระเบียบการหน่วยบัญชาการรักษาดินแดน) ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร.

ไหมไทย ไชยพันธุ์ . (2557). *จิตวิทยา : แนวคิดทฤษฎีการศึกษาการปรับพฤติกรรมในชั้นเรียน.* บทคัดย่อ ศศ.ม. ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

สมิดานันท์ ศรีวาสโนดม, ณกมล จันทร์สม. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสาเร็จในวิชาชีพของพยาบาลทหารบก กรณีศึกษาเฉพาะ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า.* (วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการบริหารธุรกิจ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3) . หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุจิณณา สวัสดี .(2555). *ศึกษาความพึงพอใจในการเข้ารับการฝึกของนักศึกษาวิชาทหารโรงเรียนรักษาดินแดน ศูนย์การกำลังสำรอง*.(การค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรางค์ โควัตระกูล. (2553).จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2554) *หนังสือจิตวิทยาทั่วไป* ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม .

สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชินูปถัมภ์. (มปป). สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2559, จาก http://www.thaiwomen.or.th/th/about-history

_____.(2557). หนังสือรวมบทความและทฤษฎีเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ในองค์กร. สถาบันวิจัยพฤติกรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร.

อุษณีย์ แจ่มใส. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต*.วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

บทบาทและความสำคัญของกำลังสำรอง. (มปป). สืบค้นเมื่อวันที่7มกราคม 2559, จาก www.rta.mi.th/.../วิชาการกำลังสำรอง/ตำราวิชาการกำลังสำรอง%20A4.doc

Bandura, A.(1986).*Social Foundation of Thought and Action*: A Social cognitive theory.

Bandura, A. (1989). *Social cognitive theory.Annals of Child Development.* 6: 1 – 60.

Blumer, Herbert. (1969). *The Methodological Position of Symbolic Interaction.*

Calhoun, C .J .(2002). *Dictionary of Social Sciences.*Oxford : Oxford University Press .

Chao, et al. (1994). *Organizational Socialization: Its Content and Consequences.*Journal of Applied Psycology. 79(5): 730-743.

Erikson, EH. (1968). identitly:Youth and crisis.New York: W.W.Norton.

Heck, R.H. (1995). *Organizational and Professional Socialization* : Its Impact on the Performance of New Administrators.The Urban Review. 27(1): 31-49.

Katz, D.;& Kahn, R.L. (1978). *The Social Psychology of Organizations.* New York: Wiley.

Maslow, A.H. (1977).*Motivation and Personality.* New York : Harper and Row, Publisher.

Smelser, (1998b).*Depth Psychology and the Social Order*.InSmelser, The Social Edges of Psychoanalysis, pp. 197 -217. Berkeley and Los Angeles: University of California Press.

Stake, R. E. (1995). *The art of case study research.* Thousand Oaks. CA: Sage.

*Van Maanen, J.; & Schein, E. H. (1979). Toward a Theory of Organizational Socialization.*Research in Organizational Behavior.1 : 209-264.

Yin, R. K. (2003). *Applications of case study research.* Thousand Oaks: Sage Publication.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวคำถามในการสัมภาษณ์

เรื่องแรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร

โดย ว่าที่ร้อยตรีหญิง อาจาริยา รักษ์คิด

นิสิตปริญญาโทภาคนอกเวลาราชการ สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

สัมภาษณ์วันที่.....เวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

คำชี้แจง: แนวคำถามการสัมภาษณ์นี้สร้างจากวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อความเข้าใจแรงจูงใจในการศึกษาวิชาทหารของนักศึกษาวิชาทหารหญิงทั้งก่อนที่จะเข้าสู่การเป็นนักศึกษาวิชาทหารหญิงและเมื่อเข้าสู่การประกอบวิชาชีพทหาร เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมของนักศึกษาวิชาทหารหญิง ทั้งในด้านของตัวแทนในการถ่ายทอด เนื้อหาที่ถ่ายทอด วิธีการถ่ายทอด และเพื่อศึกษาผลของการถ่ายทอดทางสังคมจากการศึกษาวิชาทหารจากมุมมองของนักศึกษาวิชาทหารหญิงที่กำลังศึกษาวิชาทหารและจากมุมมองของผู้ผ่านการศึกษาวิชาทหารโดย แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ จะแบ่งออกเป็น 5 ตอนซึ่งแต่ละตอนจะประกอบด้วยแนวคำถามข้อมูลส่วนบุคคลและแนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองทั้งหมด ทั้งนี้แนวคำถามในการสัมภาษณ์เป็นเพียงแนวคำถามที่กำหนดไว้เบื้องต้นเท่านั้น สามารถปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์และบริบท

ตอนที่ 1 คำถามสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 (นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 1-5)

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 อายุ

1.2 ระดับชั้นปีที่เรียนวิชาทหาร

1.3 สังกัดสถานศึกษา

1.4 ระดับชั้นปีของสถานศึกษา

1.5 ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

1.6 อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) สำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มนักศึกษาวิชาทหารในระดับชั้นปีที่ 1-5 เป็นแนวคำถามในประเด็นแรงจูงใจในการเรียนทั้งก่อนเข้ามาเรียนและระหว่างเรียน

2.1 ก่อนที่จะสมัครเรียนวิชาทหาร ทราบข่าวการรับสมัครมาจากไหน หรือใครเป็นผู้ชักชวนให้มาเรียน

2.2 เพราะอะไรนักศึกษาวิชาทหารจึงมีความสนใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหาร

2.3 คาดหวังอะไรบ้างจากการเรียนวิชาทหาร

2.4 การสอนวิชาทหารของครูฝึกผู้ถ่ายทอดวิชาทหารเป็นอย่างไร ถ่ายทอดเนื้อหาอะไรบ้าง

2.5 ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนวิชาทหารทั้งในส่วนการเรียนภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติภาคสนามมีอะไรบ้าง และนักศึกษามีวิธีแก้ไขอย่างไร และมีวิธีการปรับตัวอย่างไรบ้าง

2.6 เพราะอะไรถึงตัดสินใจเรียนต่อในวิชาทหารในชั้นปีที่4-5

2.7 คาดหวังว่าจะเรียนให้จบหลักสูตรชั้นปีที่ 5 หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.8 ท่านคิดว่าท่านจะได้ประโยชน์ในด้านใดบ้างจากการเรียนวิชาทหาร

2.9 ท่านคิดว่าเนื้อหาในการเรียนดังกล่าว บุคคลหรือองค์กรใดบ้างควรเป็นผู้ถ่ายทอด และควรถ่ายทอดอย่างไร

2.10 ท่านคิดว่าเนื้อหาในการเรียนเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.11 ท่านคิดว่าเมื่อท่านเรียนจนจบหลักสูตรวิชาทหารท่านจะประกอบอาชีพทหารในสังกัดกองทัพบกหรือไม่อย่างไร

ตอนที่ 2 คำถามสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 2 (ผู้ผ่านการฝึกวิชาทหาร)

1.ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 อายุ

1.2 ระดับการศึกษา

1.3 สาขาวิชาที่จบการศึกษา

1.4 ประสบการณ์ทำงาน

1.5 อาชีพปัจจุบัน ตำแหน่ง/ยศ

1.6 ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

1.7 อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 3 (ผู้ผ่านการฝึกวิชาทหาร) เป็นแนวคำถามในประเด็นเรื่องแรงจูงใจในการเรียนวิชาทหาร แรงจูงใจในการประกอบวิชาชีพทหาร การถ่ายทอดวิชาทหารในมุมมองของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้

2.1 ก่อนที่จะสมัครเรียนวิชาทหาร ทราบข่าวการรับสมัครมาจากไหน หรือใครเป็นผู้ชักชวนให้มาเรียน

2.2 เพราะอะไรนักศึกษาวิชาทหารจึงมีความสนใจในการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหาร

2.3 คาดหวังอะไรบ้างจากการเรียนวิชาทหาร

2.4 การสอนวิชาทหารของครูฝึกผู้ถ่ายทอดวิชาทหารเป็นอย่างไร ถ่ายทอดเนื้อหาอะไรบ้าง

2.5 ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนวิชาทหารทั้งในส่วนการเรียนภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติภาคสนามมีอะไรบ้าง และวิธีแก้ไขอย่างไร และมีวิธีการปรับตัวอย่างไรบ้าง

2.6 ท่านคิดว่าท่านจะได้ประโยชน์ในด้านใดบ้างจากการเรียนวิชาทหาร

2.7 ท่านคิดว่าเนื้อหาในการเรียนดังกล่าว บุคคลหรือองค์กรใดบ้างควรเป็นผู้ถ่ายทอด และควรถ่ายทอดอย่างไร

2.8 ท่านคิดว่าเนื้อหาในการเรียนเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.9 ท่านคิดว่าท่านได้ประโยชน์ในด้านใดบ้างจากการเรียนวิชาทหาร

2.10 เพราะอะไรท่านถึงเรียนวิชาทหารตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-5 จนจบหลักสูตรและท่านก็ยังมาทำงานเป็นทหารในกองทัพบก

ตอนที่ 3 คำถามสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนกลุ่มที่ 1 (ครูฝึกวิชาทหาร)

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 อายุ

1.2 ตำแหน่ง/ยศ

1.3 ระดับชั้นปีที่สอน

1.4 เพศที่สอน

1.5 ระยะเวลาที่สอน

1.6 สถานที่สอน

2. คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) คำถามสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 คือ ครูฝึกวิชาทหาร เป็นแนวคำถามในประเด็นเรื่องของผลการถ่ายทอดคุณลักษณะความเป็นทหารจากมุมมองของครูฝึกวิชาทหารซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอดวิชาทหาร

2.1 ในความคิดของครูมองว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงตัดสินใจเลือกเรียนวิชาทหารเพราะอะไร

2.2 คุณครูมีขั้นตอนวิธีการในการถ่ายทอดวิชาทหารหรือการฝึกวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงอย่างไรสอนวิชาอะไรบ้าง

2.3 การจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไรตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกนักศึกษาวิชาทหารหญิงตลอดจนเข้าเรียน

2.4 ความสัมพันธ์กับเพื่อนครูและนักศึกษาวิชาทหารเป็นอย่างไร

2.5 พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นอย่างไร

2.6 ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนและครูมีวิธีแก้ไขอย่างไร ใครมีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ปัญหานี้บ้าง

2.7 ครูฝึกมีความคาดหวังในการถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารอย่างไรบ้างต่อนักศึกษาวิชาทหารหญิงต้องการให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงเป็นอย่างไร

2.8 ครูมีวิธีการปฏิบัติกับนักศึกษาวิชาทหารอย่างไร หากนักศึกษาไม่ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย จงยกตัวอย่างและอธิบาย

2.9 การถ่ายทอดวิชาทหารให้กับนักศึกษาวิชาทหารหญิงนั้นครูฝึกคิดว่าจะเกิดประโยชน์อย่างไรต่อสถาบันทางทหาร หรือเกิดประโยชน์อย่างไรต่อสังคม และประเทศชาติ

ตอนที่ 5 คำถามสำหรับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนกลุ่มที่ 2

สำหรับคำถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองนี้สามารถใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลรองที่ประกอบด้วย ผู้ปกครอง เพื่อนบุคคลใกล้ชิดกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักทุกประเด็น

1.ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ชื่อ/อายุ

1.2 อาชีพ /ตำแหน่ง/ยศ

1.3 มีความสัมพันธ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักในฐานะอะไร(เช่น ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเรียน)

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview)

2.1 ท่านคิดว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงที่ท่านรู้จักเรียนวิชาทหารด้วยเหตุผลใด เมื่อเข้ามาเรียนแล้วเค้าเกิดการเปลี่ยนแปลงตัวเองหรือไม่อย่างไร ด้านใดบ้าง เช่น เป็นผู้ที่มีความอดทนสูง

2.2 ท่านคิดว่านักศึกษาวิชาทหารหญิงที่ท่านรู้จักประกอบอาชีพทหารหรือไม่ เพราะอะไร ทั้งที่เรียนวิชาทหารจนจบหลักสูตรแล้วยังมาประกอบอาชีพทหารอีก

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างแบบสังเกต

แบบบันทึกการสังเกต

ชื่อ-สกุลผู้ทำการสังเกต.....

วัน/เดือน/ปี/เวลา ที่ทำการสังเกต.....

สถานที่สังเกต.....

กิจกรรม.....

วัตถุประสงค์ในการสังเกต

1. พฤติกรรม ได้แก่การสังเกตพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทั้งในระหว่างการสัมภาษณ์ และการฝึก การถ่ายทอดวิชาทหาร พฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำในระหว่างการถ่ายทอดวิชาทหารของผู้ฝึกสอนและผู้ถูกถ่ายทอดทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสังเกตกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 ออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่เข้ามาสมัครเรียนและทำการทดสอบร่างกาย และระยะที่กำลังได้รับการถ่ายทอดวิชาทหารจากตัวแทน เพื่อดูว่านักศึกษาวิชาทหารมีพฤติกรรมการปรับตัวอย่างไรในการเรียน

2. ฉากและบุคคล ได้แก่ สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในระหว่างการฝึกวิชาทหาร อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

3. การมีส่วนร่วม ได้แก่ สังเกตคนที่เข้ามามีส่วนรวมว่ามีใครบ้างที่เข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชาทหาร

4. ความสัมพันธ์ ได้แก่ การสังเกตความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างครูซึ่งเป็นตัวแทนในการถ่ายทอด และนักศึกษาวิชาทหารผู้รับการถ่ายทอด

สิ่งที่ได้จากการสังเกต (บรรยายพฤติกรรมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น)

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างการลงรหัสเก็บข้อมูล

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าเรียนวิชาทหารและการถ่ายทอดทางสังคมสู่วิชาชีพทหาร: กรณีศึกษา นักศึกษาวิชาทหารหญิง ศูนย์การกำลังสำรอง กรุงเทพมหานคร

ผู้ให้สัมภาษณ์:นศท.หญิง ปืนกล นามสมมติ

ผู้สัมภาษณ์: ว่าที่ร้อยตรีหญิง อาจาริยา รักษ์คิด

ผู้ถอดเทป: ว่าที่ร้อยตรีหญิง อาจาริยา รักษ์คิด

วันที่สัมภาษณ์: 6 กันยายน 2558

สถานที่สัมภาษณ์: ศูนย์การกำลังสำรอง วิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร

เวลาเริ่มสัมภาษณ์:13.45น.**เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์:**14.10น.

บทสนทนา		Thems	Sumthems
Q:	ก็ เด๋วให้หนูแนะนำตัวก่อนเลยค่ะ		
A:	ค่ะชื่อ นักศึกษาวิชาทหารปืนกล อยู่ชั้นปี่ที่5 จากมหาวิทยาลัยราชมงคลธัญบุรีค่ะ		**ข้อมูลที่บ่งบอกสะท้อนถึงความเป็นตัวตน**
Q:	ตอนนี้เรียนอยู่ปีอะไรค่ะที่โรงเรียน		**ชื่อสถานศึกษา วิชาการทั่วไป**
A:	เรียนอยู่ปี่2 ค่ะ		
Q:	ปี 2 สาขา		
A:	อยู่คณะวิทยาศาสตร์สาขา สถิติประยุกต์ค่ะ		

Q:	แล้วตอนนี้เรียนอยู่ปี 5 กองร้อยอะไร	ข้อมูลส่วนบุคคล	ระดับชั้นปีการศึกษา หลักสูตร วิชาทหาร
A:	กองร้อย5003		
Q:	503 นี่ครูประจำกองร้อยชื่ออะไรค่ะ จำได้ป่ะ		
A:	จำไม่ได้ค่ะเพราะเพิ่งมาเรียนอาทิตย์ที่ 2		
Q:	หนูรู้จักคนเมื้อกี้มั้ยที่เดินออกไป		
A:	อยู่กองร้อยเดียวกันค่ะ แต่ตนละหมวด		
Q:	เอ่อกองร้อยเดียวกันแต่ละคนละหมวด		
A:	ใช่		
Q:	ไม่เป็นไร เด๋วครูค่อยถามทีหลัง เอ่อ ตอนนี้หนูอายุเท่าไหร่แล้ว		
A:	อายุ 19 ค่ะ	ข้อมูลส่วนบุคคล B101	ข้อมูลที่บ่งบอกสะท้อนถึงความเป็นตัวตน
Q:	เรียนอย่างเดียวไม่ได้ทำงานใช่ป่ะ		
A:	ไม่ได้ทำงานค่ะเรียนอย่างเดียว		
Q:	แล้วที่บ้านเนี่ยผู้ปกครอง หรือว่าบิดามารดาประกอบอาชีพอะไรบ้างค่ะ		อาชีพผู้ปกครองไม่เกี่ยวข้องกับอาชีพทหาร
A:	ธุรกิจส่วนตัวค่ะไม่มีใครรับราชการ		
Q:	ไม่มีใครเป็นทหารเลยใช่มั้ย		
A:	ไม่มีค่ะ		
Q:	แล้วหนูทราบข่าวการรับสมัครเรียน รด จากใคร		

A:	จากทางโรงเรียนค่ะ ตอนเรียนอยู่มัธยมปลาย ตอน ม4	**แหล่งข้อมูลที่ทราบข่าวการรับสมัครเรียน**	**อาจารย์ผู้กำกับที่โรงเรียนเป็นประชาสัมพันธ์การรับสมัครเรียน**
Q:	ใครเป็นคนมาแจ้งค่ะ		
A:	อาจารย์ที่เป็นอาจารย์ผู้กำกับน่ะค่ะของโรงเรียน เค้าก็แบบประกาศว่า รับสมัครอะไรยังงี้ ก็มีคน มีเพื่อนมาสมัครด้วยและก็แบบที่บ้านอยากให้เรียนด้วยก็เลยพากันมาสมัครสอบ		
Q:	ที่บ้านอยากให้เรียนนี่คือ ใครอยากให้เรียน		
A:	อยู่กับคุณน้าค่ะ คุณน้าอยากให้เรียน อยากให้รับราชการ อยากให้ทำงานราชการ คือเค้าก็ไม่ได้บังคับ แต่แบบว่าก็สมัครใจเรียนด้วย แล้วเค้าก็แบบส่งเสริมด้วย	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร**	**แรงจูงใจจากความคาดหวังของผู้อื่นและสังคม**
Q:	ครูกำลังจะถามต่อว่าสาเหตุเพราะอะไรถึงตัดสินใจเรียนวิชาทหาร		
A:	คือตอนแรก คือตอนนี้คือจำเหตุผลไม่ได้แล้ว คือตอนนี้เรียนมาเรื่อยๆ จนปีที่ 5 แล้วคือตอนนั้นด้วยความที่แบบทางบ้านก็พูดเรื่องนี้มาแล้วก็แบบ ก็คิดว่ามันน่าจะดี ก็อยากให้แบบใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คือไม่รู้ว่ามันเหนื่อยขนาดไหนตอนนั้น ก็คืออยากจะลองดูก่อน แล้วทีนี้พอเรียนต่อมาเรื่อยๆก็	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร**	**แรงจูงใจจากความคาดหวังของผู้อื่นและสังคม**

	เลยเรียนต่อเรื่อยเลย		
Q:	เรียนต่อมาเรื่อยๆ		
A:	ใช่ค่ะ คือพอเรียนต่อมาเรื่อยๆ มันก็จะรู้จุดมุ่งหมายว่าจะไปถึงไหน ก็คือกลายเป็นเริ่มเรียนปุ๊บ เริ่มมีจุดมุ่งหมายในชีวิตว่าจะเป็นอะไร	**ผลที่เกิดจากการถ่ายทอด**	
Q:	เด๋วนะตอนแรกเข้าเนี่ย หนูคิดอะไรตอนนั้น เดิมทีหนูคิดว่าอยากจะเรียนเพราะอะไร		
A:	หนูไม่ได้คิดว่าอยากจะเรียนเพราะอะไร แต่ที่บ้านแบบมาลองถามว่าสนใจมั้ย ก็เลยแบบลองดูก็ได้ว่าเป็นยังไง และที่บ้านก็เป็นผู้หญิงกันหมดก็คือยังไม่รู้ว่าแบบเรียน รด ผู้ชาย ไม่มีค่ะ ก็เลยแบบไม่รู้ว่ามันเป็นยังไง ไม่มีใครบอกว่ามันเป็นยังไง ก็เลยอยากลองดู แล้วน้าหนูก็บอกว่ามันจะฝึกระเบียบวินัย แล้วน้าก็อยากให้เป็นคนมีระเบียบวินัย น้าเค้าก็เลยให้ลองเรียนดู แต่ก็คือเค้าไม่ได้บังคับจะไม่เรียนก็ได้ แต่ก็คือเค้าพูดให้ฟังว่ามันเป็นยังงี้ยังงี้ คิดเอาเอง	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร** **เงื่อนไขที่**	**ตอบสนองความต้องการของตนเอง**
Q:	ก็คือตอนนั้นแค่อยากลองเรียนเฉยๆ		
A:	ใช่ค่ะ ก็คิดว่าแค่ลองคงไม่เสียหายอะไร	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร**	**ตอบสนองความต้องการของตนเอง**

		เงื่อนไขที่	
Q:	แต่ทีนี้พอหนูเข้ามาเรียนแล้วหนูเริ่มเปลี่ยนความคิดนี้ตั้งแต่เรียนประมาณปีไหนค่ะ		
A:	ตั้งแต่เรียนปี 1 ค่ะ เพราะว่าเรียนปี1ตอนนั้นมันก็หนักแล้วค่ะแล้วหนูเรียนที่ศูนย์ใหญ่นี้ตั้งแต่ปี 1 เพราะว่าอยู่สังกัดกรุงเทพ	**ตัวแทนในการถ่ายทอด**	**บุคคลากรในสถาบันการฝึกวิชาทหาร**
	มาเรียนที่นี่แล้วมันก็แบบรู้และว่าเออที่บ้านอยากให้เป็นข้าราชการใช่มั้ย เราก็ในใจก็แบบชั้นไม่ได้อยากทำราชการแต่ก็คิดว่าทำตรงนี้มันโอเคมันมั่นคงดีและก็สวัสดิการดีอะไรยังงี้	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร** **เงื่อนไขที่**	**แรงจูงใจจากความคาดหวังของผู้อื่นและสังคม**
Q:	แล้วหนูรู้ข้อมูลตรงนี้ได้ยังไง จากครูบอกหรือว่ายังไง		
A:	จากคุณน้าค่ะ หรือไม่ก็แบบส่วนมากจะเป็นคุณน้ามากกว่าเค้าก็พูดๆมา แต่อาจจะไม่ละเอียด แต่ที่มันละเอียด		**บุคลากรนอกสถาบันการฝึกวิชาทหาร**

	ก็คือแบบจะไปศึกษาดูเอาเองมากกว่าค่ะ แบบทางเน็ตทางอะไรแบบนี้ค่ะ ก็แบบข้าราชการหรอจะเหนื่อยมั้ย มันมีงานอะไรบ้าง	**ตัวแทนในการถ่ายทอด**	**สื่อสารสนเทศ**
Q:	หนูบอกว่าช่วงปี 1 เนี่ย เรียนไปได้กี่สัปดาห์ถึงแบบว่ามันทำให้หนูเปลี่ยนความคิด ไปเห็นไปเจออะไรมาบ้างรึเปล่า		
A:	ก็คือพอเข้ามาเรียนปี 1 อาจารย์เค้าก็จะบอกกับเราว่าจบออกมานะ โอเคได้ติดยศ ทำให้ที่บ้านภูมิใจด้วย	**แรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอก**	**แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศจากบุคคล**
Q:	อาจารย์ที่เป็นครูฝึกสอนหรือค่ะ		
A:	ใช่ค่ะ ก็ทำให้ที่บ้านภูมิใจและก็เราเรียนมาแล้วมันก็มีลู่ทางเยอะกว่า คือตอนแรกไม่มีจุดมุ่งหมายเลยว่าจะเรียนอะไรทำไม แบบเนี้ย	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร**	**แรงจูงใจจากความคาดหวังของผู้อื่นและสังคม**
Q:	เหมือนอาจารย์เค้ามาประชาสัมพันธ์ให้เนอะ		
A:	ใช่ค่ะ		
Q:	แล้วก็เปลี่ยนความคิดตั้งแต่ปี1เลย แล้วตอนนั้นคิดที่จะเรียนแรกเข้าเนี่ยคิดที่จะเรียนให้		

	จบปี 5 เลยมั้ย		
A:	คิดค่ะเพราะว่าผู้หญิงส่วนมากเรียน 3 ปี จบไปมันก็ไม่ได้อะไร คือแบบคะแนนสมมติว่าไปสอบเข้าราชการที่อื่น เปอร์เซ็นต์ที่มันจะได้คะแนนช่วยมันก็น้อยกว่า ถ้าเกิดจบปี 5 ไปก็คือมันได้ติดยศว่าที่ร้อยตรีด้วย มันจะได้อะไรมากกว่า	**แรงจูงใจจากสิ่งกระตุ้นภายนอก**	**แรงจูงใจที่เกิดจากสื่อสารสนเทศจากบุคล**
Q:	แสดงว่าเราก็คาดหวังเรื่องยศด้วยใช่มั้ย		
A:	ใช่ค่ะ		
Q:	แล้วเวลา...ให้หนูเล่าเรื่องตั้งแต่แรกเข้าปี 1 เลย เค้าเรียกว่าไรนะ ที่เค้าทดสอบอ่ะ สอบอะไรบ้าง		
A:	ตอนทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายใช่มั้ยค่ะ ก็มีวิ่งดันพื้น และก็วิทอัพ ลุกนั่ง	**กลวิธีในการถ่ายทอด**	**กระบวนการคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมต่อการเข้ามาเป็นนักศึกษาวิชาทหาร**
Q:	จำ จำนวนครั้งที่ทำได้มั้ย		
A:	จำไม่ได้นะค่ะ ตอนนั้นปี 1		
Q:	แต่ก็คือผ่านหมด		
A:	ค่ะ ผ่านหมด เพราะว่าแต่ก็คือที่โรงเรียนมีแบบให้ซ้อมอะไรแบบนี้ กลัวไม่ผ่าน ก็เลยแบบให้ซ้อม วิ่งซ้อมสอบอะไรพวกนี้		
Q:	ให้ซ้อมนี่คือใคร	**ตัวแทนในการถ่ายทอด**	**บุคลากรนอกสถาบันการฝึกวิชาทหาร**
A:	อาจารย์ผู้กำกับที่โรงเรียนค่ะ		

Q:	แล้วก็มาทดสอบ		
A:	ใช่ค่ะ		
Q:	ทีนี้พอหนูสอบได้ปี๊บให้หนูเล่าให้ฟังหน่อยว่าพอเข้ามาเรียนแล้วอ่ะ ตั้งแต่ปี 1-ปี5 เค้าสอนอะไรบ้างวิชาทหาร		
A:	ตอนปี 1 ใช่มั้ยค่ะก็เรียน มาถึงก็จัดระเบียบแถว ตอนนั้นคือแบบมาถึงแล้วก็เจอครูกองร้อยที่แบบโหดๆหน่อย ครูที่เค้าแบบสอนมาตั้งแต่แรกๆเลยเรื่องนี้ตั้งแต่พื้นฐาน และทีนี้ก็จะมีวิชาเสริมพิเศษ หนูก็คือสมัครเรียนเพิ่มเป็นเรียนวิชาพยาบาล ก็คือคิดว่ามันน่าจะช่วยได้เพราะเราแบบเป็นผู้หญิงอ่ะ สาขาที่จะเปิดรับอะไรแบบนี้มันก็จะมีแค่แบบพยาบาล พวกสื่อสารอะไรแบบนี้ใช่มั้ยค่ะ ที่แบบตอนนั้นรู้เรื่อง ก็เลยเรียนพยาบาล ก็แบบมาแล้วเรียนในห้องเรียนก็สนุก ถ้าเกิดสมมติว่าได้เป็นข้าราชการอยู่ในแผนกพยาบาลมันก็แบบมั่นคงอ่ะได้เงินดี อะไรยังงี้ หางานทำง่าย และปี 2 ก็เรียน มี ปี 1 และก็ไปเขาชนไก่ตอนปี 2 ปี3 ก็เหมือนเดิมนะค่ะแต่ว่าเรเว่วมันจะเพิ่มขึ้นมาหน่อย คือเรียนให้รู้ลึกขึ้นอย่างแถวชิดอย่างงี้ก็คือมันรู้มาแล้ว และมันก็จะแบบยากขึ้น ยากขึ้น เรื่อยๆ ปี 4 ก็เหมือนกันค่ะ แต่ก็คือจะเป็นมันแบบแต่ละปีมันเรียนวิชาเดิมๆก็จริงแต่มันเรเว่ว	**เนื้อหาการถ่ายทอด**	**คุณลักษณะเฉพาะของทหาร**

	ในการเรียนมันเพิ่มขึ้น		
	มียิงปืนเหมือนกันแต่ก็ไม่ได้เรียนอะไรเยอะมาก แล้วทีนี้ปี 2 ก็มีเรียนเหมือนเดิม แถวชิด การสื่อสาร เรื่องระเบิดนิวเคลียร์ เรื่องอะไรแบบนี้ เรื่องพยาบาล	**เนื้อหาการถ่ายทอด**	**เทคนิคและยุทธวิธี**
Q:	แล้วเวลาครูเค้าสอนนะ ครูเค้าใช้เทคนิควิธีการสอนยังไงบ้าง		
A:	ฝึกเรื่อยๆนะค่ะ ทำให้จำ ถ้าเกิดเป็นวิชาที่แบบในห้องเรียน ก็คืออธิบายดูสไลด์ก็เหมือนแบบที่เราเรียนในมหาวิทยาลัยเรียนในโรงเรียน มีการทำข้อสอบ มีการเรียนทฤษฎี ทำอะไรยังงี้	**กลวิธีในการถ่ายทอด**	**การบอกเล่า บรรยายด้วยวาจา**
Q:	แล้วปฏิบัติล่ะ		
A:	ปฏิบัติก็คือฝึกพร้อมกัน ทำซ้ำๆ ทำบ่อยๆ	**กลวิธีในการถ่ายทอด**	**การฝึกปฏิบัติจริง**
Q:	ยกตัวอย่างเช่น อย่างยิงปืน ปฐมพยาบาล เค้าทำยังไงบ้าง		
A:	ก็คืออย่างยิงปืนก็คือเค้าให้เราทำจริงๆนะค่ะ พอเราได้ลงไปปฏิบัติจริงทำให้เรามีความรู้ทั่วไป พอเราไม่เข้าใจเราก็จะถามอาจารย์ตรงนั้นได้เลย อาจารย์เค้าก็จะแบบแนะนำให้เลย อย่างปฐมพยาบาลก็เหมือนกัน ได้ทำทุกคน		

Q:	แล้วมีใครบ้างนอกจากครูสอนวิชาทหารที่เป็นครูฝึกทหารเข้ามาร่วมสอนวิชาทหารนี่มีมั้ย		
A:	จะมีแบบอาจารย์ที่แบบ ส่วนมากก็จะเป็นอาจารย์ครูทหารจากโรงพยาบาล ถ้าแบบสื่อสารก็ เคยมีอาจารย์ที่เค้าทำงานอยู่กับการสื่อสาร ททบ5 อะไรแบบนี้มาสอน และถ้าแบบเป็นวิชาปฐมพยาบาลก็คือจากโรงพยาบาลเลยที่เค้าแบบไปทำงานอยู่ในนั้นน่ะค่ะแล้วเค้าก็มาสอน	**ตัวแทนในการถ่ายทอด**	**บุคลากรนอกสถาบันการฝึกวิชาทหาร**
Q:	อ่อ มีที่อื่นมาสอนอีกที		
A:	ใช่ บางคาบที่เรียน		
Q:	แล้วหนูคิดว่ามันควรจะมีองค์กรอื่นมั้ยที่จะเข้ามาร่วมสอนวิชาทหาร		
A:	ก็ควรนะค่ะ ความรู้มันจะได้แบบเค้าใจมากขึ้น มันก็จะแบบไม่ได้มีอะไรเดิมๆ มันก็แบบ อย่างแต่ละที่มันก็จะมีประสบการณ์แต่ละอย่างไม่เหมือนกัน เราจะได้รู้เยอะขึ้นจะได้เป็นแนวทางในการที่เราจะรู้ได้กว้างขึ้น		
Q:	แล้วหนูคิดว่าเนื้อหาในการเรียนวิชาทหารมันเหมาะสมกับเราซึ่งเป็นผู้เรียนมั้ย		
A:	ก็เหมาะสมค่ะ วิชาที่ได้เรียนมาก็ใช้ได้หมดในการไปฝึกเข้าค่ายที่เขาชนไก่		

	ใช้ได้ทุกอย่างที่เรียนมา มันสามารถเอาไปปฏิบัติได้จริง		
Q:	แล้วเวลาหนูเรียนเนี่ย ตั้งแต่ปี1-5เลยเนี่ย หนูพบปัญหาหรือว่าอุปสรรคอะไรบ้างลองเล่าให้ฟังสิ		
A:	มันก็ท้อบ้าง มันก็ร้อนแล้วก็แบบมันต้องตื่นเช้า มันก็แบบไหนเราจะเรียนหนังสือทุกวันแล้วจะต้องมาเรียนอันนี้อีกและมันก็เดินทางไม่ใช่ระยะทางที่ใกล้ๆ มาเรียนต้องตื่นแต่เช้าแดดร้อนมากๆจนแบบบางครั้งไม่สบาย อะไรยังงี้ มันก็แบบจะท้อๆหน่อย	**ปัญหาและอุปสรรค**	**เงื่อนไขทางกายภาพ**
Q:	มีเท่านี้หรือค่ะ ภาคสนามไม่มีหรือค่ะ		
A:	ภาคสนามก็เหมือนกันค่ะคือมันเหนื่อย แต่มันเหนื่อยก็จริงแต่คือมันแบบเราก็ได้คิดไว้แบบว่า ถ้าเกิดเราจบเนี่ยกลับไปก็คือจบไปปีนึงแล้ว เหลืออีกแค่ไม่กี่ปี เราเรียนมาตั้งกี่ปีแค่นี้ทำไมจะทนไม่ได้ เสียดายเวลาที่ผ่านไป		
Q:	พอเวลาหนู เหนื่อย หนูท้อ หนุแก้ไขอะไรได้บ้างนอกจากคิด การลงมือที่จะแก้ไขตัวเองหนูมีวิธียังไงบ้าง		
A:	ก็ทำให้มันเป็นเรื่องที่แบบ คือถ้าเกิดเราอยู่คนเดียวยังงี้มันก็จะแบบ คือที่ดีขึ้นคือเรามีเพื่อน พอเรามาเรียนปีบ เรารู้จักคนหลายๆคน มันก็จะเริ่มสนุกน่ะค่ะ มันก็		

	จะไม่น่าเบื่อ ถ้าเกิดว่าเราอยู่คนเดียว เราแบบเรานอย เราอะไรยังงี้ มันก็จะแบบยิ่งหดหู่ลงไปเรื่อยๆ แต่เราก็พยายามยามเข้าหาคนอื่นพูดคุยกันมันก็จะทำให้เราแบบรู้สึกดีขึ้นเป็นการทำให้เราเรียนสนุกมากขึ้น		
Q:	ก็คือแบบว่าเวลาหนูท้อหนูก็แก้ไขด้วยวิธีการไปหาเพื่อน	**วิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค**	**การแก้ไขปัญหาด้วยการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมด้วยตัวของผู้เรียนเอง**
A:	ใช่ค่ะ	**ผลจากการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค**	**ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง**
Q:	แล้วก็เลยทำให้แบบหนูหายท้อ		
A:	ใช่มันก็เลยจะแบบสนุกในการเรียนมากขึ้น		
Q:	แล้วสิ่งที่หนูคาดหวังจากการเรียนให้จบชั้นปีที่ 5คืออะไรบ้าง		
A:	คาดหวังการติดยศค่ะ และก็คะแนนพิเศษ คือ แบบจบ3 ปีไปสอบได้ที่อื่นก็จริงแต่คือถ้าสมมติสอบได้เสร็จได้ติดยศมันก็จะน้อยกว่าที่เราเรียนจบมา 5 ปี เราก็เสียเวลาเรียนอีกแค่ 2 ปี ในการสอบมันก็คือวิชาที่เรารู้มาหมดแล้ว แต่ก็คือเราแค่แบบอัพเกรดให้มันดีขึ้น ถ้าเกิดแบบ เท่าที่หนูไปศึกษามา คือผู้หญิงเป็น	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจเรียนวิชาทหาร** **เงื่อนไขที่**	**ตอบสนองความต้องการของตนเอง**

	ทหารมันเลื่อนยศยากค่ะพี่ไม่เหมือนกับผู้ชายอะไรยังงี้ คือ ถ้าเกิดเราเรียนจบเนี่ยเราได้ว่าที่ร้อยตรี เราไปสอบได้ ยศเราก็จะสูงกว่า		
Q:	ไปสอบนี่คือสอบทหารหรือ		
A:	ใช่ค่ะสอบทหาร	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร**	
Q:	จำเป็นมั้ยที่จะต้องไปสอบแค่ทหารอย่างเดียวเลย หรือว่าเป็นอย่างอื่นก็ได้		
A:	ก็เป็นทหาร พยาบาล หรือไม่ก็เป็นอาจารย์ทหารก็ได้		
Q:	เป็นครูฝึกนะหรือ		
A:	ใช่เป็นครูฝึก		
Q:	เอ่อแล้วเพราะอะไรหนูถึงอยากเป็นอย่างที่บอกมามะกี้ว่าอยากเป็นทหาร อยากเป็นครู		
A:	คือมันมั่นคงกว่าและก็แบบสวัสดิการมันก็ดีอ่ะ มันแบบ ถ้าเกิดทางบ้านไม่มีใครเป็นราชการใช่มั้ยค่ะ แล้วแบบงานมันเสี่ยงตกได้ตลอดอ่ะ เพราะว่าเศรษฐกิจมันแบบตอนนี้ถ้าเกิดทำงานการค้าการค้ามันก็จะมีสิทธิที่จะเจ๊ง แต่ถ้าเกิดเข้ารับราชการเป็นทหาร มันก็จะแบบเป็นหน่วยงานใหญ่ มันก็แบบล้มยากอ่ะ	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร**	**แรงจูงใจจากความต้องการของตนเอง**
Q:	แล้วที่หนูบอกว่าอยากเป็นพยาบาล		

	อยากเป็นครูยังงี้อะไรมันทำให้หนูอยากเป็นในบทบาทตรงนี้ ไปเจออะไรมาบ้าง	**เงื่อนไขที่นำไปสู่การตัดสินใจประกอบวิชาชีพทหาร**	**แรงจูงใจเกิดขึ้นก่อนจะเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอด**
A:	ณ ปัจจุบัน ไม่ได้อยากเป็นพยาบาลหรืออยากเป็นครู ก็คือตอนที่เรียนอยู่ปี 2 เรียนเอกวิชาสถิติก็คือถ้าไปสอบยังงี้ ก็มีแค่แบบมันจะมีกองสถิติยู่ ก็คือหนูอยากจะไปสอบทหารอากาศ อยากเข้าทหารอากาศ เพราะก็แบบทางบ้านโตมาแบบไม่มีข้าราชการในบ้านก็จริง แต่ก็คือแบบรู้จักคนในนั้น ก็คืออยากเข้าไปในหน่วยงานทหารอากาศมากกว่า มันก็จะมีกองสื่อสารกองสถิติ ก็คือที่เลือกเรียนสถิติ เพราะชอบคณิตศาสตร์ด้วย ก็เลยเลือกในสิ่งที่ชอบกับในสิ่งที่มันสามารถจะไปต่อได้ ก็เลยอนาคตก็คิดไปแบบนั้นว่า ต้องสอบข้าราชการให้ติดและก็จะไปอยู่ในเอกที่ตนเองเรียน		
Q:	พวกพยาบาลอะไรพวกนี้หรือแล้วครูล่ะทำไมเราต้องอยากเป็นครูล่ะ		
A:	มันก็เหมือนกันกับทหารอ่ะ ก็คือ มันก็มั่นคงกว่า ถึงแม้ว่าช่วงนี้รายได้มันอาจจะน้อยใช่มั้ยค่ะ แต่มันก็แบบมันมั่นคงกว่า และมันหางานได้เยอะกว่า มั่นคงกว่าที่จะไปทำธุรกิจส่วนตัว หรือไม่ก็แบบการทำอย่างอื่น		
Q:	แล้วหนูคิดว่าประโยชน์ที่จะได้จากการเรียนวิชาทหารตั้งแต่ปี 1-ปี 5 เลยเนี่ย		

	มันให้ประโยชน์อะไรบ้าง ทำให้ประโยชน์ต่อตนเอง หรือผู้อื่นด้วย	ผลจากการถ่ายทอด	เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
A:	มันสามารถเอาไปใช้ได้จริง ๆค่ะ แบบอย่างวิชาพยาบาล ถ้าสมมติว่าคนในครอบครัวเราเป็นอะไร เราก็สามารถทำได้ อย่าง บางครั้งหนูเจอรุ่นน้องที่มหาลัยเป็นลมเป็นไรยังงี้หนูก็ปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ คือไม่ต้องรอเรียกรถพยาบาล หรือว่ารอพยาบาลมา คือหนูสามารถช่วยได้เลย คือสามารถปฏิบัติกับผู้อื่นได้ และอย่างวิชาทหารมันทำให้เรามีความอดทนมากกว่าคนปกติอ่ะ สมมติเวลาเราเรียน เรามีความอดทนมากกว่าคนอื่นเค้า มากกว่าคนที่ไม่ได้เรียน มากกว่าเพื่อนอะไรแบบนี้		เกิดประโยชน์ต่อตนเอง
Q:	เท่านี้หรือค่ะ ประโยชน์มีเท่านี้		
A:	ใช่ค่ะ แต่ว่ามันเอาไปใช้ประยุกต์ได้หลายอย่าง		
Q:	แล้วหนูมีความคิดเห็นยังไงเกี่ยวกับคนที่ประกอบวิชาชีพทหารหญิงในกองทัพบก		
A:	รู้สึกว่าเค้ามีความพยายาม เพราะว่าผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีบทบาททางราชการมากเท่าไหร่ ก็เลยรู้สึกชื่นชมเค้ากว่าเค้าจะไปได้ถึงขนาดนั้น เค้าก็ต้องผ่านอะไรมาเยอะ ขนาดหนู แค่หนูเรียนรด มาแค่ 5 ปี ยังรู้สึกมันเหนื่อยอ่ะ มัน		

	แบบทั้งเหนื่อยทั้งร้อน และดูเค้าแบบบางคนยศสูงกว่าเค้าจะได้ไปถึงขนาดนั้นเค้าต้องมีความพยายาม		
Q:	หนูว่าอาชีพทหารหยิงเนี่ยให้ประโยชน์อะไรบ้าง		
A:	ประโยชน์หรือ อันนี้ยังไม่รู้เพราะว่าไม่เคยไปเป็นอาชีพขนาดนั้น		
Q:	เท่าที่หนูเห็น เท่าที่หนูมองทั่วไปนะค่ะ		
A:	ก็ทำให้เป็นผู้นำได้น่ะค่ะ ไม่ต้องแบบตามคนอื่นตลอดอะไรยังงี้ แบบคือส่วนมากก็จะคิดว่าผู้ชายเป็นคนปกป้องผู้หญิง แต่สมัยนี้มันไม่ใช่แล้วนะค่ะ คือผู้หญิงมันสามารถทำอะไรเองหลายๆอย่างได้แบบสร้างความอดทนให้กับตนเอง เป็นผู้นำเข้มแข็งขึ้น	**ผลจากการถ่ายทอด**	**เกิดประโยชน์ต่อตนเอง**
Q:	ค่ะในส่วนของหนูคงหมดคำถามเพียงเท่านี้ แต่ครูถามหน่อยว่าหนูรู้จักคนนี้ใช่มั้ยมณฑิยา อยู่ศรีเนี่ย		
A:	ใช่ค่ะ อยู่กองร้อยเดียวกัน		
Q:	แต่ก็ไม่ได้สนิทมาก		
A:	คนนี้จบจากโรงเรียนเดียวกัน		
Q:	เอ่อดีเลยครูถามหน่อยว่า เค้ามีพฤติกรรมการเรียนยังไงบ้าง ก็คือครูอยากรู้ว่าสิ่งที่เค้าตอบมันตรงกับสิ่งที่		

	เพื่อนเห็นมั้ย เช่น เค้าบอกว่าแรงจูงใจที่เค้ามาเรียนนะ เค้าไม่ได้เพราะอยากเป็นทหาร		
A:	ใช่ค่ะ ก็จากตอนแรกๆ ปี1 มาก็คุยๆกันว่า คือคำถามที่ผู้หญิงใน รด ทุกคนต้องโดนถามคือ เรียนไปเพื่ออะไร		
Q:	แล้วหนูรู้มั้ยว่าเค้าเรียนไปเพื่ออะไร		
A:	มันจำไม่ได้แล้วค่ะ คุยกันตั้งแต่ปี 1 แล้ว และตอนนี้คือไม่ได้สนิทอะไรกันถึงขนาดนั้นแต่ก็เรียนมาด้วยกัน พอมาถึงนี่ก็ต้องมาแยกย้ายกัน ก็ต้องมาแบบเจอคนอื่นๆ ต้องแบบแยกกองร้อย แยกหมวดหมู่		
Q:	จำไม่ได้เลยหรือ		
A:	ค่ะจำไม่ได้ว่าแรงจูงใจเค้าเพราะอะไร แต่ก็คือที่เรียนมา เคยเรียนมาด้วยกัน และเหมือนเค้าจะเคยแบบเลิกเรียน แต่ก็คือเค้าก็ยังเรียนอยู่ แต่ก็ไม่ได้เคยพูดแบบเหตุผลว่าเรียนเพราะอะไร		
Q:	แล้วเวลาเค้าเรียนมีพฤติกรรมยังไงบ้าง		
A:	ก็ตั้งใจเรียนนะค่ะ ก็เหมือนเพื่อนๆทุกคนปกติ เวลาครูฝึกสั่งอะไรก็ทำตาม เอาคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นใหญ่กว่า ก็ฟังคำสั่งดี		
Q:	แต่ครูแปลกใจเค้าบอกว่าเหมือนไม่ใคร		

	เข้าหาเค้า คบเค้า เป็นเพราะอะไร		
A:	เพราะเค้านิ่งๆเอง แบบบางทีการที่เราจะเข้าไปหาคนอื่นคนนั้นก็ต้องแบบออกมาพูดบ้าง ไม่ใช่แบบอยู่เฉยๆ อะไรยังงี้ ทุกคนก็เลยไม่รู้ เค้าก็ดูเป็นคนเข้าถึงอยากก็คืออันนี้ก็จบมาจากโรงเรียนเดียวกันก็รู้ว่าเค้าเป็นยังไง		
Q:	เป็นคนเหมือนเก็บอะไรไว้ในใจหรือ		
A:	ใช่ค่ะ ไม่ค่อยพูด นิ่งๆ ไม่เข้าหาเพื่อน		
Q:	เคยทะเลาะกับเพื่อนมีมั้ยเวลามาเรียน		
A:	เค้าหรือค่ะ ไม่เคยนะค่ะ เค้าจะอยู่นิ่งๆ ของเค้ามากกว่า		
Q:	แต่ก็ถือว่าตั้งใจเรียนดี		
A:	ใช่ค่ะ ก็คือ ถ้าคุยก็คุยได้		
Q:	ก็ โอเค ครูคงหมดคำถามเพียงเท่านี้ค่ะ		

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	ว่าที่ร้อยตรีหญิง อาจาริยา รักษ์คิด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บริษัทมหาทุนช็อปปิ้งอาเขต จำกัด 549 ซอยนราธิวาส 30 แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กรุงเทพฯ 10120
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาระดับปริญญาตรี บธ.บ. (การบริหารทรัพยากรมนุษย์) ภาควิชาการจัดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ บริหารธุรกิจบัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี